

Terwijl het prachtige weer der laatste weken ons in zomersche stemming brengt, bewijzen toch de vallende bladeren, dat het herfsttij is.

HET OPEN RAAM

1) DOOR W. LAATSMAN

Ze stonden te zamen, op een hoek, bij de groote bocht van den weg, die twee oudjes!

En zij voerden een gesprek, dat niet uitging boven het enge kringetje van hun alledaagsch denken.

„In mijn jeugd was er nog werk, te veel, het trok je krom,” zei de een, „nu trekt de crisis je krom.”

„En 't wordt nooit meer beter,” zei de ander, „de hooge heeren weten er zelf geen raad op.”

Zij zwegen even, trokken aan hun pijpje, de rookwolkjes omhoog. Daar hoog in de lucht daverden en dreunden de motoren van een Fokker.

Zij keken het ding na en zwegen nog. 't Sprak niet tot hun hart, tot hun ziel; die was te droog, lag vastgezogen in den modder van crisis en een lagen horizont.

Toen stapte er een jongen voorbij.

Hij zong een liedje, zoo'n vroolijk liedje, dat als spuitwater om je heen parelt.

Hij bleef staan, en keek op, naar de blauwe luchten. Hij zong door, maar keek toch boven zijn dapper liedje uit, naar dien zwierigen vogel, die denderde en ronkte.

Opeens merkte hij de twee oudjes op, bij de groote bocht van den langen weg.

„Da's een fijn dingetje,” zei hij, knipoogend tot hen.

„'n Nekbreker,” zei de oude, nummer één.

„Je bent als mensch voor 't loopen geschapen,” zei nummer twee, „'t is God verzoeken.”

Toen zweeg het liedje van den vroolijken jongen. Hij

stak zijn vuisten diep in de broekzakken, zette zijn beenen wijd open en schrap, terwijl hij mompelde: „Ouwe-menschenpraat. Voor ons is het de nieuwe weg, die geluk moet brengen.”

Hij liep verder en zong een nieuw lied met een motorslag er in . . .

Den motorslag er in, zie je, den motorslag er in . . . Och kom, lees dit verhaal, en je zult dien motorslag ook voelen bonzen in je hart . . .

Mits, dat hart een open raam heeft naar Jeruzalem . . .

I. DE OUDE VLAG.

Het was Zaterdagavond. Straat aan straat was bezilverd en beschaduwd door duizenden lichten, waaronder en waar omheen een menschenmassa kluwde.

Lodewijk Doorman zat voor het raam van Centraal. Hij was in druk gesprek met zijn vriend Jan van Loon. Toch gleden af en toe zijn blikken over de menschen op straat, of naar het Tyrolerorkest op het podium.

„Hoe ga jij de Kerstdagen doorbrengen, Lodewijk?” vroeg Jan, terwijl hij kieskeurig zijn kopje koffie dronk.

„Om je de waarheid te zeggen, weet ik het nog niet. Een thuis heb ik niet, van familie trek ik me al bitter weinig aan. Ik zal wel zien, en als ik mij erg ga vervelen, dan kan ik altijd nog réveillon in Parijs vieren! 'k Heb als piloot op de K.L.M. toch vrij reizen er heen.”

„Kom, kerel, ga met mij mee naar Friesland, naar m'n ouders.”

Lodewijk dacht even na, terwijl hij langzaam zijn cigaret aantrok en den jongen zeeofficier aankeek.

„Dat vind ik erg leuk van je, Jan, maar . . . toch doe ik het liever niet!”

„Bang voor . . . de orthodoxie?” vroeg Van Loon, een beetje glimlachend.

„Nee, hoor,” lachte Lodewijk, „heelemaal niet! Aan die Christelijke orthodoxie ben ik ontgroeid. Ja, ik wil je geen pijn doen, of ook maar even de goede bedoeling van je ouders in twijfel trekken; verre vandaar. Maar zie je . . ., niet, dat ik er bang voor ben, maar ik voel mij als moderne jonge man niet thuis in zoo'n milieu.”

Jan van Loon keek zwijgend naar buiten, hij kon zoo gauw geen antwoord vinden, want zijn geloof was ook al niet meer zoo hechtvast en zuiver. De adem van den twijfel lag er reeds overheen.

„Laten we maar gaan,” zei hij, stond op en gespte zijn degen om.

Zij liepen nu samen in de richting van het Rembrandtplein. Ze gingen voetje voor voetje, want een stroom van volk liep te winkelen. Plots stond Lodewijk stil en zei: „Jan, ik denk er hard over, om Holland te verlaten. Ik kan hier niet meer wennen.”

„Wat krijgen wij nu? Hoe komt dat zoo ineens?”

„O, dat zit al zoo lang te wroeten. Ik heb als vliegenier-instructeur te veel al die vreemde landen afgesjouwd om honkvast te worden. Ik hou van beweging, van onrust, ik moet altijd nieuwe emoties hebben; ik ga hier roesten, raak hier in verval.”

„Maar je hebt toch alles, wat je hart kan begeeren, ik begrijp je heusch niet!”

„Nee, dat doen er meer niet, en dat is maar goed ook; zoodra zij mij begrepen, zouden ze . . . net zoo . . . ongelukkig wezen, als ik nu ben.”

„Ongelukkig? Kom, Lodewijk, durf jij van ongelukkig spreken, jij, op zoo'n heerlijken avond, jij, een piloot?”

„Ja. Maar hier is mijn tram; tot later. Adieu.”

Jan nam afscheid, ging een andere richting uit, naar de tegenovergestelde tramhalte en sprong in een eenmanswagen. Er waren maar weinig passagiers in de tram. Vóór hem zat een jong meisje van een jaar of twintig. Haar vriendelijk, frisch gezicht viel hem op. Van tijd tot tijd kruisten ook haar blikken de zijne, en dan bemerkte hij, wat een diepe rust er in haar oogen lag. Zoo gansch anders, als bij andere moderne meisjes, die met zoekende, jagende oogen haar omgeving opnemen. Zij stond op om heen te gaan; toen pas zag hij haar rijzige gestalte en de kalme energie van iedere beweging. Hij keek uit het raam en zag, hoe de vallende sneeuw haar gedaante opnam in den avond . . .

Dien avond liep er een eenzaam man rond in Amsterdam. Hij was net als zoovele anderen, niets meer en niets minder. En toch was hij anders. Zijn oogen konden soms zoo diep somber staan, als alles om hem heen lachte. Zijn vrienden zeiden, dat het de verre blik was van den vliegenier, die door wolken en stormen heen de horizonten afzoekt. Anderen zeiden, dat het een groote liefde was, die achter die oogen was ondergegaan . . . En niemand wist het ware. Want de man zelf wist het immers ook niet. De moderne tijd joeg hem voort, leefde hem, overheerschte hem, en daartegen kwam zijn jeugdig hart in opstand, dat hart, dat zelf heerschen wilde, beheerschen den loop van zijn gedachten en denken, zooals zijn hand de „handles” van zijn vliegtuig regeerde.

Vóór de diamantbeurs stond een joelende menigte. Arbeiders, die protesteerden tegen een loonsverlaging en revolutionnaire liederen zongen, spreekkoren uitgalmden, waarin een toon van haat lag.

De eenzame bleef staan. Een agent maande hem tot doorloopen en duwde hem met een gummistok het trottoir op. Plotseling scheen de man hem te herkennen, liet zijn stok zakken en zei:

„Jij, hier, Doorman, kerel, wat doe jij hier? In zoo'n herrie!”

„Ben jij het, Verhagen? Je hebt een harde hand van stooten, hoor.”

De agent lachte; toch lag er een zenuwachtige ernst in dien lach; dat viel den piloot op en hij vroeg:

„Is 't gevaarlijk hier?”

„Dat nu niet. Maar klappen zullen er wel vallen.”

„Dan ga ik eens kijken,” antwoordde Doorman, liep op den ingang toe en wong zich met het publiek naar binnen, de groote zaal in. Roode vaandels pioenden op tegen de wanden. Een joelende massa vulde de ruimte en zong met woeste stemmen zijn strijdlieparen, nu en dan onderbroken door dreigende mottokoren, die, als vallende scherven, door de zaal braken. Jonge gardisten stonden in uniform op het breede podium; meisjes in blauwe blouses met roode strikken, flankeerden hen; dat waren Hollandsche mannen en vrouwen, geboren onder een vlag, die men opzettelijk, uit symboliek, had verscheurd, en gerafeld opgehangen aan een gebroken en versplinterden paal.

Doorman voelde het bloed terugvloeien naar zijn hart; een groote kerel riep hem toe:

„Rood front.”

Als bij intuïtie gingen de gebalde vuisten omhoog, zelfs die van de vrouwen, de meisjes. Maar Doorman stak zijn gebalde handen dieper in de zakken van zijn jas en z'n oogen zochten den spreker, die op het podium verscheen. Een plotselinge stilte, een angstwekkende stilte, viel op de massa; de agitator was een klein, tener mannetje met een bleek gezicht, dat scherp afstak tegen de donkerheid van haar en puntbaard. Doorman herkende den man: het was een bankwerker, werkzaam aan de Hembrug; een man, die dag aan dag granaten draaide voor leger en vloot.

Plotseling veranderde voor zijn oogen het tragische, het emotievolle van het beeld; het was of een groote ironie in zijn hart daalde en de verontwaardiging teruggedrong, hij moest glimlachen om het idiotisme van het gansche tafereel, en zonder het te willen, barstte hij op eenmaal uit in een helder, hartelijk gelach. De spreker, de menigte, zij allen richtten hun blikken naar den man, die daar zoo lachen kon, op dien enkeling, dien eenzame in de massa, die het waagde om zich te verheffen boven hen allen uit.

„Slaat hem dood! Gooit hem er uit!”

De kreten laaiden op, als een klimmend vuur, reeds hieven dreigende handen zich op, toen op eenmaal de man op het podium met z'n vuist op tafel sloeg. Hij keek Doorman diep in de oogen met blikken, waarin een herkenning lag; toen zei hij:

„Ik ken den man. 't Is een vliegenier van de K.L.M., makkers, laat hem rustig weggaan!”

De rijen weken uiteen; als bij tooverslag stond Doorman gansch alleen in een open ruimte; die ruimte deed hem goed, hem, den man, die de ruimte tot element had; hij ademde diep, het volle besef van den ernst van het oogenblik keerde weer terug in z'n hoofd; hij zag weer de heldere, roode vaandels en daar midden in de verscheurde, gerafelde driekleur van zijn land.

Toen trad hij naar voren, liep met ferm pas het podium op en trok met een ruk de vlag van haar gesplinterden stok . . .

(Wordt vervolgd)

INDRUKKEN

VAN DEN HOOFDREDACTEUR

ONZE LACHENDE WERELD

LACHEN IS NIET VERKEERD. HET IS VOOR het lichaam gezond; het ontspant. Het is voor ziel en geest menigmaal een verkwikking.

Er is een lachen van het kleine kind, van de onbezorgde jeugd; van vrolijkheid over al het goede, dat wordt gezien, gehoord en gesmaakt.

Er is ook een lachen van dankbaarheid aan God. Sara zeide, toen zij een zoon kreeg, dat God haar een lachen had gemaakt, en ze noemde haar jongen Izaäk. Ze voegde er zelfs bij: „Al wie het hoort, zal met mij lachen.” — Hoeveel jongemensen, die God vreezen, en die door Gods goedheid een zoon of dochter krijgen, kennen dit lachen van dankbaarheid! In de toekomst zal de mond van alle geloovigen met lachen vervuld zijn. Men zal erkennen, dat men zoo verblijd is, omdat God zulke groote dingen deed.

Er is tevens een lachen, als antwoord op den overmoed der menschen. „De rechtvaardigen zullen lachen,” zegt David; en wel over een man, die God niet stelde tot zijn sterkte, maar vertrouwde op de veelheid van zijn rijkdom. (Ps. 52 : 8.) En van God wordt tweemaal in de Heilige Schrift gezegd, dat Hij zal lachen over de menschen, die het gezag overstooten, en die Zijn raad en vriendelijke bestraffing hebben verworpen. (Ps. 2 : 4; Spr. 1 : 26.)

En dan is er nog een lachen van vertrouwen op God, hoe 't ook gaat. Een lachen tegen den honger; een lachen, onbezorgd, over den komenden dag. (Job 5 : 22; Spr. 31 : 25.)

Maar — er kan óók een lachen zijn over het leed, dat hen overkomt, op wie men jaloersch is. Job spreekt van zulk lachen. En er kan een lachen zijn uit ongeloovigheid, omdat men niet kan gelooven, wat God zegt. Sara heeft vóórdat ze den zoon der belofte kreeg, zóó gelachen.

Waarom ik dit alles schrijf?

Omdat ik tegenwoordig telkens in de bladen over lachen lees, en lachende gezichten zie. „Wij dansen lachend den hemel in,” luidt de titel van een operette. „De lachende vrouw” heet een tooneelstuk. Er bestaat een weekblad „De Lach.”

En de glimlach — zoo zegt het „Algem. Chr. Weekblad” — zien we tegenwoordig niet alleen op de gezichten van filmsterren, voetballers, politici, eerste-steenleggende burgemeesters, maar van President Roosevelt af tot den wethouder van Knollendam toe! Alles glimlacht. Overal schijnt het lachje bij te behooren, alsof de dingen vooral niet ernstig moeten worden genomen. Waren vroegere geslachten stijf, het tegenwoordige zoekt de vrolijkheid. Waaruit met waarschijnlijkheid mag worden afgeleid, dat men vroeger meer vrolijkheid en werkelijkheidszin bezat dan tegenwoordig.

Het is toch wel kenmerkend voor onzen oppervlakkigen tijd. En dat in onze Christenlanden! Waar gaan we heen?

Kunnen we niet wat van den Prediker leeren? Die zegt, dat er een tijd is om te lachen, maar ook om te weenen; dat het treuren beter is dan het lachen? Die waarschuwt voor de maaltijden die men aanricht om te lachen, terwijl men vaak in het lachen smart heeft. Hier geldt het woord van Jakobus: „Uw lachen worde veranderd in treuren.” En we luisteren met ernst naar hetgeen de Heere Jezus heeft gezegd: „Wee u, die nu lacht, want gij zult weenen.” „Zalig zijt gij, die nu weent, want gij zult lachen.”

Er is zooveel, wat de Prediker zou noemen: gezang der dwazen en lachen van een zot. Vooral in onzen tijd kan het menschen, die het moeilijk hebben, van streek brengen.

Onze Overheidspersonen mogen hierin wel een goed voorbeeld geven. Ze moeten opwekken om goeden moed te houden, zeker. Maar dat is wat anders dan de dingen weg te lachen! Er is een ernst van het leven, dien men niet zonder schade negeert!

HET OPEN RAAM

2) DOOR W. LAATSMAN

„Die vlag behoort mij,” riep hij kalm uit, en onder de verbaasde oogen van honderden, stapte hij ongemolesteerd de zaal uit, de gang door, de breede stoep treden af, de straat op.

In z'n kamer stond de kostjuffrouw en pookte den haard op. Zij keerde zich om, toen Doorman binnentrad en schrok zichtbaar van zijn bleek gelaat. Haar oogen vielen op de vlag, die hij verformfaaid onder den arm hield. Zij was een vrolijke Amsterdamsche, die heel het leven bezag van de humoristische zijde.

„Maar mijnheer, 't is nog geen prinsjesdag, hoor!” riep zij uit.

„Neen,” antwoordde hij, „maar die komt gauw, juffrouw! Wij zullen haar vast hier ophangen.”

De juffrouw keek met onderzoekende blikken haar kostganger aan; neen, de man was niet dronken, en gek was hij toch ook niet. Zij zweeg dus maar en ging hoofdschuddend heen.

Toen, in de stilte van de kamer, hing Doorman, de piloot van de K. L. M., de gescheurde vlag aan den muur, vlak onder de groote schroef, die, als souvenir aan zijn eerste machine, daar hing. En het trof hem, hoe goed die twee voorwerpen bij elkander pasten: die oude vlag en die moderne schroef.

Dien nacht droomde hij. Visioen op visioen rolde door z'n werkend brein. Een Alpendruk lag zwaar op zijn borst, hij hijgde naar adem, naar lucht, naar ruimte. Zijn handen rukten aan gesloten vensters en deuren, maar buiten stonden de tierende mannen, die, met ge-

balde vuisten de grendels vaster schoven op de gepantserde deuren.

En alles was zóó duister om hem heen, zóó angstig duister, dat zijn hart dreigde te breken in de bekleemde borst.

Toen... in een laatste inspanning van moed, greep hij de schroef, die aan den wand hing, en sloeg er als een hamer mede op het gesloten dakvenster, terwijl zijn hart bad tot God.

En ziet! in een rinkelings van glas en spaanders, sleurde de schroef hem de frissche morgenlucht in... en ontwaakte hij met een schok.

II. MAAR JEZUS LIET HEM GAAN.

„Vrouw, waar is Michiel?”

„Naar de arbeidsbeurs, man!”

„Alweer? Je hoort tegenwoordig arbeidsbeurs — arbeidsbeurs en nog eens arbeidsbeurs. Het is schering en inslag. Dat noemen zij de moderne tijden!”...

De oude heer Van Loon slofte naar z'n studeertafeltje, dat in den hoek van de kamer stond. Hij had het met al zijn hard werken nooit tot de luxe van 'n bureau-ministre kunnen brengen. Zijn vingers bladerden in z'n concordans, maar hij sloeg het boek weer dicht, had er geen lust in, om aan z'n toespraak te beginnen; die jongen, zie je, zijn Michiel, spookte rond in zijn hoofd. Het deed z'n Christenhart wel leed, dat die zorgen voor het maatschappelijk heil van zijn kind soms zoo'n verhindering voor hem waren om zijn eigen geestelijk werk te doen, maar hij was ook maar een gewoon mensch, al was hij dan godsdienstonderwijzer.

De deur van de kamer ging open en Michiel trad

binnen. Hij zag er vermoeid uit met een trek vol wrok om de lippen.

„Dag vader, dag moeder!”

Hij wierp z'n hoed op tafel en plofte zelf als een zak neer op den stoel bij den haard.

„Koud hè! Brr, wat is het koud!”

Hij zag de vragende blikken van zijn moeder op zich gericht; zij keek hem zóó teeder aan, dat de grimmige lijnen uit zijn wangen en kin verdwenen en hij gemaakt lachend uitriep:

„Nee, niets hoor! Weer niets! Hoe zou het ook anders kunnen zijn in deze tijden? Zij waren al voorbreeken!”

De oude luidjes spraken niet.

Vader schoof zijn boeken wat terecht en moeder nam het stopwerk weer op. De oude huisklok tikte en haar getik klonk zoo hol, zoo dof, zoo gansch anders dan gewoonlijk. Michiel merkte het op; 't gaf hem een schok, een zucht vol verlangen om die klemmende stilte te verbreken.

„k Heb nog wat anders,” zei hij, „morgen die sollicitatie voor een ingenieursbetrekking aan de Electricische centrale. 'k Sta er goed voor, zie je; als dát nu eens gelukt!”

Toen rees hij op en ging naar boven, naar zijn kamer-tje, waar het zeer koud was.

En vooral zoo eenzaam, zoo eenzaam, omdat de werkloosheid zoo'n stille compagnon is.

Beneden zat vader Van Loon nog steeds aan zijn tafel en probeerde te studeeren. Hij had als tekst gekozen Matth. 11 : 3: „Zijt Gij degene, Die komen zou, of verwachten wij een ander?” Maar het vlotte niet erg; buiten op straat stonden ook weer van die kwa-jongens, die luidruchtig aan 't spreken waren. Onwillekeurig luisterde hij toe. Hij merkte niet, dat zijn zoon weer was binnengekomen in de kamer en nu plaats nam aan tafel.

Michiel zag er erg vermoeid uit; zijn donkere oogen lagen diep in de kassen. Men kon hem aanzien, dat er duistere gedachten zwierven door zijn geest. Hij was nu reeds twee jaar werktuigkundig ingenieur en had nog geen slag werk kunnen doen. Niet alleen had hij zijn studiën met lof volbracht, maar daarna, ter verdere bekwaming, ook nog eenige maanden de extra-cursussen gevolgd in vliegtuigenbouw. Maar noch het een, noch het ander had kunnen verhinderen, dat hij nog steeds met de handen in de zakken rondliep, in de breede massa der werkloozen.

De crisis had hem niet teruggedrongen, zooals zij het tienduizenden had gedaan, maar hem zelfs nog geen gelegenheid gegeven om maar een strijdvaardige levenshouding aan te nemen. Hij was één van dat opbloeiende geslacht van den hedendaagschen tijd, dat de handen in de broekzakken mag steken, om enkel toe te zien, hoe de anderen wegwijnen. Er was een tijd geweest, dat ook hij nog meende, de crisis te kunnen bedwingen door taaie energie, door met het hoofd voorover in te rennen op moeilijkheden en malaise. Maar thans was zijn leven de tweede periode ingetreden, van apathie, met nu en dan een korte opvlamming van nieuwen moed. Dan zag zijn hart uit naar een nieuwe richting; een nieuwen vorm van maatschappelijken opbouw; een omschakeling van krachten; een sterken man soms, die de depressie zou kunnen overwinnen. Toch had hij nog geen partij gekozen in dezen, maar stond als een enkeling midden in de jeugdbranding; toch was hij nog zichzelf gebleven. Vele van zijn studievrienden waren overgelopen naar rechts of links, en dat waren meestal niet de slechtsten

geweest in hart en geest; enkelen veeteerden als planten op den rottenden bodem van lijdelijk afwachten.

Plotseling scheen vader Van Loon te ontwaken uit zijn droomerig denken; hij zag nu zijn zoon aan tafel zitten en zei:

„Wel, beste jongen, blij je te zien; je moet maar niet te veel boven op je kamer blijven; dat alleen zitten is niet goed voor je.”

„Ik wilde u even spreken, vader.”

„Ga je gang.”

„Ik zou graag in Amsterdam gaan wonen. Ik geloof, dat ik daar meer kans van slagen zal hebben dan hier, in een provinciestadje. Men zit daar meer in het volle zakelijke leven; het veld van eventueele mogelijkheid tot slagen is er grooter.”

Vader antwoordde niet, hij keek enkel zijn jongen vragend en onderzoekend tevens, in 't gelaat. Michiel scheen dit zwiingend vragen te bevroeden en te begrijpen, want hij vervolgde:

„Er is bij mij geen ander verlangen naar de grootstad. Enkel die grootere mogelijkheid tot actie.”

„Best, mijn jongen, ga dan. Wanneer wil je vertrekken?”

„Hoe eerder, hoe liever!”

„Goed, ga dan morgen!”

Michiel schrok. Morgen! Dat had hij niet verwacht. Ook mevrouw Van Loon schrok er van en keek verward haar man aan.

„Ja, morgen reeds,” antwoordde deze, maar er klonk smart in den toon van zijn stem. (Wordt vervolgd.)

De Japansche minister-president Saito, die zich door een finantieel schandaal met zijn collega's, uit het politieke leven moest terugtrekken, in den tuin van zijn woning te Tokio.

EEN JONGE VORST INDRUKKEN VAN DEN HOOFDREDACTEUR

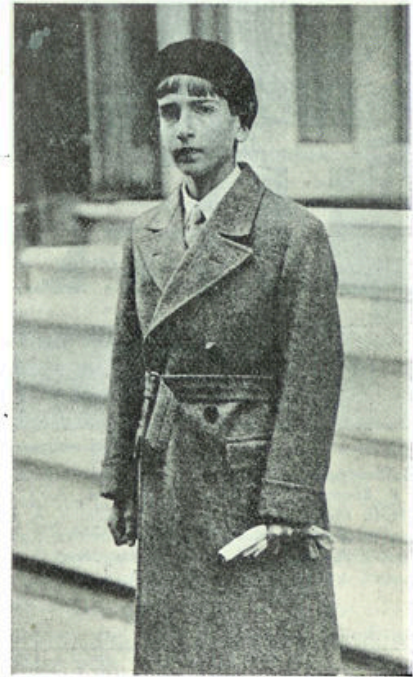
DE JONGE PETER, NOG MAAR TWAALF JAAR OUD, IS PLOTSSELING aan de regeering gekomen, omdat zijn vader wreed werd vermoord. Zijn volk heeft hem hartelijk verwelkomd, toen hij uit Engeland naar zijn land terugkeerde; en blijkbaar is men hem zeer gunstig gezind. Dit is een goed begin; maar niet voldoende voor een goed vervolg. Daartoe is bewaring en leiding van Boven noodig.

We mogen wel voor dezen jongen vorst bidden, dat God hem genade geve, met wijsheid zijn volk te regeeren. De vreeze des Heeren is *het beginsel* der wijsheid.

Eeuwen geleden kwam een jongen van acht jaar aan de regeering te Jerusalem. De omstandigheden, waaronder dit geschiedde, waren zoo mogelijk nóg ongunstiger dan die, waarmede de tegenwoordige jonge koning te doen heeft. En Josia was nog jonger dan Peter!

Maar God heeft Zich in dien achtjarige op bijzondere wijze verheerlijkt. Toen hij een jongeling van zestien jaar was, begon hij God te zoeken. Hij bekeerde zich. Hij wendde zich van het kwade tot den levenden en waarachtigen God, Dien hij voortaan diende met zijn gansche hart en al zijn krachten. Toen hij vier jaar bekeerd was, trad hij op als hervormer; al wat hij deed, gelukte hem wél. Ook ging zijn hart uit naar Gods Woord. Er staat van hem geschreven, dat hij deed wat recht was in de oogen des Heeren, en niet afweek ter rechter- noch ter linkerhand.

Een schoon voorbeeld voor den jongen vorst, die in deze dagen door zulk een groot verlies werd getroffen, en die — naar het uiterlijk te oordeelen — den ernst gevoelt, opeens voor zulk een verantwoordelijke taak te staan.

HET OPEN RAAM

3) DOOR W. LAATSMAN

Even vóór het naar bed gaan, liep vader Van Loon de gang over, en trad de kamer van Michiel binnen. Deze zat aan tafel en schreef met volle aandacht een brief; hij keek verwonderd op, zijn vader zoo plotseling vóór zich te zien, en dat op zulk een ongewoon uur.

De oude heer nam een stoel en ging vlak tegenover zijn jongen zitten; zijn handen lagen gevouwen op de tafel en zijn oude, maar krachtvolle bliken keken strak in de oogen van zijn zoon.

„Michiel, ik kom nog even met je praten. Je begrijpt zeker wel, waarom ik je direkt liet gaan en dan nog zoo spoedig. Jonge menschen moet men niet in den weg staan, vooral niet als de toekomst er mede gemoeid is. Alleen, je bent niet oprecht, jongenlief, je gaat niet enkel voor een positie naar Amsterdam. Je wilt je verdrinken in den roes van het groote-stads-leven. Neen, zwijg maar, ik begrijp je! En nu laat ik je toch gaan. Weet je waarom? Ik zal 't je zeggen. Je bent een jongen van veel gebed; je moeder en ik hebben een leven lang voor je gebeden; dat was een drang door God in ons ouderhart gelegd, een drang van Hooger Hand, en daaruit heb ik opgemaakt, dat God je zeer liefheeft en als Hij een kind liefheeft, nu, dan heeft Hij er groote dingen mee voor. Maar je hart, je trotsche hart, moet nog gebroken worden, zie je; en dat moet de wereld doen, de smart, de ellende, de zorg. Je verwacht alles van de wereld; je hebt op je Christelijke opvoeding een gebouw van eigen hoop en kracht gebouwd. Dat zal God afbreken door de wereld. Je moet de ontgoocheling meemaken. Daarom laat ik je gaan met een bloedend hart, maar met vertrouwen op God.”

De oude man stond op en legde zijn hand op de schouders van zijn zoon. Toen vervolgde hij:

„Je hebt het karakter van mij, toen ik jong was. Je moet denzelfden vreeselijken weg doormaken, dien ik heb moeten wandelen om tot God te komen. Amsterdam zal je breken, zal je enkel honger brengen en ellende;

je utopieën, je idealen zullen er verbrijzeld worden. Maar, lieve jongen, als die vreeselijke dag komt, kom... dan... terug... tot mij. Ik moet je nu overgeven aan God.”

De twee mannen stonden vóór elkander: het waren twee krachtige figuren, de oude, zoowel als de jonge; de Van Loons waren altijd een krachtig geslacht geweest. Leden uit het voorgeslacht hadden gestreden aan de Berezina; op de citadel van Antwerpen; op Lombok en Atjeh; maar bovenal hadden zij allen uitgeblonken door een hooge, zedelijke kracht, steunend op een Christelijke opvoeding. Deze moreele kracht lag ook bij den jongen Michiel als een staalgans over zijn jeugdig leven; nu vooral, op dit oogenblik, scheen het als uit te breken uit heel zijn veerkrachtige gestalte.

„Dank u wel, vader,” zei hij, „dank u, dat u mij laat gaan. Ik zal strijden. Ik kan niet stilzitten, ik gevoel mij te veel een jongen van mijn tijd. De jeugd ontwaakt overal, maar bovenal in de steden; daar staat zij baanbrekend vooraan in den politieken en economischen oorlog van dezen tijd. Ik wil er bij zijn, als zij zegeviert!”

„Of verliest!”

„Verliest?”

„Ja, een strijder, hoe dapper ook, loopt steeds een kans om te verliezen.”

Michiel antwoordde niet; hij wist zoo spoedig geen antwoord te vinden, doch, om maar iets te zeggen, sprak hij: „Moge het dan eervol wezen!”

Hij gevoelde zelf, dat het een nietszeggend antwoord was en bloosde even. Maar zijn vader scheen er genoeg mee te nemen, want hij reageerde er op door te zeggen: „Juist, eervol. Als je verliest, kom dan eervol terug, Michiel! Blijf daarvoor bidden, mijn jongen!”

Zij stonden nu samen bij de deur, en vader Van Loon liet de hand van zijn jongen los, liep de gang in, de trap af. Michiel tuurde hem, in gedachten verzonken, na, en sloot toen zacht de deur. Zijn oog viel op een groot schilderij, dat boven den schoorsteenmantel hing: Jezus en de rijke jongeling, stelde het voor. Hij had het altijd een dwaze geschiedenis gevonden: Jezus, die den jongen man ongemoeid laat heengaan, bedroefd, ver-

slagen, terwijl toch één woord uit Zijn Goddelijken mond genoeg zou geweest zijn, om hem terug te roepen. Maar Jezus liet hem gaan, liet hem los... en toch had Hij hem lief!...

„Vader schijnt die geschiedenis te begrijpen,” sprak hij tot zichzelf, „ik snap ze nog niet. Waarom liet Hij hem gaan?”...

De trein rolde het Centraal Station binnen. Onder de machtige daken hing de rook en damp van het grootstadsleven grijs en grauw; de grauwheid kroop langs de roode baksteenwanden en slierde in nevels langs het grijze ijzer en staal. Een beklemmende drukte heerschte op de perrons, op de trappen der tunnels, in de overvolle stationshal. Daar zag Michiel opeens zijn jongerenbroer staan in het smaakvolle en strakke marineuniform. De beide jonge mannen liepen op elkander toe en lachten blij en helder op, bij het schudden der handen.

„Wel Jan, blij je te zien, zeg!”

„Welkom in Mokum, Michiel! Kerel, je ziet er patent uit!”

„Jij ook, zeemanswelvaren!”

„En thuis?”

„Alles wel. Je hebt van allen de groeten. Nee, dat koffertje draag ik zelf wel.”

Buiten tjingelden de trams en claxonden de auto's. De beide broers wrongen zich door het publiek heen en liepen weldra op het breede trottoir van het Damrak. De zon scheen helder op het drukke gedoe, een heerlijke winterzon, waar een gouden glans in lag en die op de gezichten der menschen een lach tooverde, de rimpels van zorg als opvolde met een gouden gulheid en hoop.

„Heerlijk weer vandaag, Jan, een fijne binnenkomst voor me in Amsterdam.”

„Ja, een hoopvol begin,” antwoordde Jan.

„Ik hoop hier beter te slagen dan thuis. Vader denkt, dat... het mij niet gelukken zal.”

„Vader wordt oud,” zei de zeeofficier, „oud en conservatief.”

„Dat moet je niet zeggen, Jan, vader meent het goed, maar hij begrijpt ons niet altijd.”

„Nee, dat doet hij niet.

't Is de strop voor ons, de jeugd, dat het vorig geslacht haar niet begrijpt.”

Zoo sprak Jan van Loon steeds, doch het was au fond genomen maar het napspraken van die stereotiepe woorden van den tijd; diep in zijn hart lag een andere overtuiging, de zekerheid, dat vooral zijn vader heel goed zijn hart kon lezen. Daarom kwam hij in de laatste maanden ook niet meer zoo graag thuis. Dat hart van hem zong soms een stille melodie, die niet meer overeenstemde met de oude psalmen van het ouderlijk huis. En bij zijn laatste bezoek meende hij bemerkte te hebben, dat vader ook dien dissonant gevonden had. En nu schaamde hij zich er een weinig voor.

Zij traden een koffiehuis binnen en bestelden een kop koffie. Michiel vertelde over het stadje, over de nieuwtjes, over manke Teun, die z'n twaalfden zoon had aangegeven en over Mieke, de werkster, die plotseling was weggebleven en hoe moeder Van Loon nu geen andere wist te krijgen. En Jan, al lang die kleinstedische praatjes ontgroeid, lachte gul op over al die flauwiteiten, die toch weer even zijn gedachten als terugvoerden naar de jaren zijner jeugd.

Toen, plotseling, zei hij:

„Ik wil naar Indië, Michiel!”

„Jij? Hoe zoo, zoo opeens?”

„'t Is me hier te eng. Bah! wat een kikkerland! 'k Moet de wijde verten in.”

't Sloeg als een vuist op Michiels borst. Jan, die vrolijke Jan, wilde het heerlijke Amsterdam uit, dat daar zoo verlokkelijk mooi lag als een gouden zonvlek op een schotel van groen; het breede, ruime, hooge Amsterdam, dat noemde Jan „eng”!

De zeeofficier merkte het en vervolgde:

„'t Is niets gedaan bij de marine hier. Een oud, afgedankt boeltje, zonder geest, zonder ambitie. Een sloffend oudje; anders is het niets. Iederen morgen opnieuw loopen van je kamer naar het bureau en 's avonds weer terug. Daar ben ik niet voor geboren.”

„En Amsterdam dan?” vroeg Michiel als ontsteld.

„'n Mooie stad, o, ja! Maar een broeinest van ontevredenheid; een etterende zweer, broertje! Een zweer, die eens opengesneden moet worden.”

Michiel wilde antwoorden, maar zijn broer stond plotseling op, lenig, met een glans in de jonge oogen. Hij salueerde een jonge dame, die langs het tafeltje heenschreef in gezelschap van een ouden heer, schijnbaar haar vader. Instinctmatig stond Michiel ook op en boog.

Toen vroeg hij: „Een kennis van je, Jan?”

„Hm! Ik zag haar nu pas voor den tweeden keer. Eens in de tram, zie je, en nu hier!”

Michiel keek zijn broer diep in de oogen. Die oogen waren plotseling als twee diamanten, zoo vlammend en mooi.

Toen wist Michiel, dat Jan niet naar Indië zou gaan.

(Wordt vervolgd.)

Op de bergheiling

INDRUKKEN

VAN DEN
HCOFDREDACTEUR

KWAKZALVERIJ

ZOO NU EN DAN WORDT DE PERS AANGevallen door onze geneesheeren, wanneer de uitgevers in hun bladen advertenties van kwakzalvers opnemen. 't Is echter heel moeilijk voor een uitgever, als hem een advertentie van het een of ander geneesmiddel wordt toegezonden, om uit te maken, of hij met kwakzalverij te doen heeft of niet.

Bovendien: het bestrijden der kwakzalverij, door kwakzalvers-firma's te negeren, geeft tóch niet. Laat liever de dokters de menschen waarschuwen voor middelen, die niet helpen voor al die gevallen, waarvoor ze worden aanbevolen, soms eer schade doen, en daarbij te duur worden verkocht. Ze kunnen dit doen, bij voorbeeld door populaire stukjes in de bladen, ter waarschuwing; *wij* althans stellen voor dergelijke artikeltjes tot voorlichting onzer lezers en lezeressen gaarne onze kolommen open. Want kwakzalverij is aanprijzing van valsche geneesmiddelen; met veel ophef te koop aanbieden van middelen, die alle kwalen zouden kunnen genezen, enz. En dáártegen moet worden opgekomen.

Ik weet nog goed, hoe de menschen in Den Haag veertig jaar geleden wegliepen met den man, die dezer dagen op 92-jarigen leeftijd stierf. Hij noemde zich Dr Davenport. Maar de menschen gaven hem naar zijn anti-rheumatiek-middel den naam van Sequah.

Héél Den Haag was in opschudding. In lange rijen stonden de menschen in de Wagenstraat te wachten, om het gebouw Scala binnen te komen, en getuige te zijn van de wonderbaarlijke „genezingen”. Men spande de paarden van het rijtuig, en de enthousiaste menigte trok den wagen met den wonderdokter juichend voort.

Maar hoewel de wereld bedrogen wil zijn — gelijk ook hier bleek — kwam toch spoedig uit, dat de „schare” het geval eigenlijk doorzag. Getuige het liedje, dat men maakte, en dat ik zóó dikwijls hoorde, dat ik nú nog woorden en melodie ken.

Heb je kromme beenen
Van de rheumatiek,
Ga naar Sequah henen,
Die geneest je met muziek!

En dát was zoo. Zijn middel genas niet zoozeer, maar zijn muziek! De kwakzalver wreef met zijn wereldberoemde zalf de kromgebogen rheumatieklidders met reuzen-kracht, en hun geschreeuw van pijn werd niet gehoord door de muziek! De suggestie deed ze straks rondspringen en dansen op het podium; deed sommigen hun krukken wegwerpen. Maar... de „genezing” was met muziek geweest. En muziek duurt nooit lang!...

Is het beste middel tegen kwakzalverij niet, er géén reclame tegen te maken? Want dat heeft een tegenovergestelde uitwerking. Beter is, de menschen in te lichten; misschien met een tikje humor. Men gaat dan 't belachelijke, om altijd maar zijn geld te verspelen aan kwakzalvers, zelf inzien!

TER BEVORDERING VAN BIJBELKENNIS

Kinderen als Olijfplanten

Ps. 128 : 3: Uw huisvrouw zal wezen als een vruchtbare wijnstok...; uw kinderen, als olijfplanten rondom uw tafel.

DE OLIJFBOOM HEEFT 'N UITGEBREID WORTEL-gestel. Die wortels hebben, wanneer de boom wat ouder wordt, niet alleen te zorgen voor den moederstam, maar ook voor tal van scheuten, die uit die wortels ontspruiten. Na verloop van jaren worden dat zelfs heele boomen, die om den moederboom geschaard staan, een beeld, waaraan Psalm 128 herinnert.

Niet zelden kiest men een der scheuten uit ter voortteling. Den anderen hakt men weg. Al de sappen, die de wortels vergaderen, komen ten goede aan den ouden boom, en aan dien eenen jongen. Wast deze flink op, dan wordt de oude boom eveneens omgehakt, en dient heel het wortelgestel den jongen scheut.

Deze wijze van handelen heeft voordeelen boven het uitzaaien van vruchten. In dit geval duurt het minstens tien jaar, voor de jonge boomen vrucht geven. Bovendien moeten die zaailingen geënt worden, om eetbare vruchten voort te brengen. s.

HET OPEN RAAM

4) DOOR W. LAATSMAN

III. DE OOGEN HERKENNEN.

Den volgenden morgen bewoog zich een machtige op-tocht door de straten van Amsterdam; een betooging tegen den oorlog en vóór ontwapening, een woelende massa voorafgegaan, gesloten en omgeven door bloedroode vaandels. Roel Franken liep ook mede, vlak achter een triomfwagen, waarop god Mars lag te sterven onder de bijslagen van een forschen arbeider. En Roel Franken zong dapper mede en dacht na. Want ook hij had een zoon, die eens soldaat moest worden. En Roels oogen werden rood van geestdrift, rood, net als de vaandels, die vóór hem uitfladderden in den wind; door zijn hart stroomde een heilige toorn, die hem in zijn broekzak het knipmes deed klemmen in de vuist.

Met de roode bloem op de jas en de witte betoogerskaart achter het lint op den hoed, zwenkte hij zijn woonstraat in. Daar stonden zijn buurvrouw Mie en Truus, zijn eigen vrouw, te kijken achter de tuinhokjes. Want Mie had plantjes gegapt uit het tuintje van Truus; van die mooie rotsplantjes. En Truus greep Roel aan den arm, Roel, wiens kop nog doezelde van vredeshymnen. Zij bezwoer hem, Mie beurs te slaan. En kromme Koos,

de man van Mie, kwam op al dat lawaai naar buiten gevlogen en daagde Roel uit op een kloppartijtje; hij greep een bijl, die aan de deur hing van het kippenhok, en zwaaide er mede boven zijn hoofd, terwijl hij schreeuwde: „Kom op, als je durft, ik sla je in mootjes!”

Toen vergat Roel alles, wierp zijn hoed op de keien, greep een broodmes uit de handen van zijn vrouw en vloog razend op kromme Koos toe.

Het geschiedde juist toen Lodewijk Doorman de stoep opkwam. Deze liep bedaard op Roel Franken toe, bukte zich om den weggeworpen hoed te grijpen en stelde zich toen tusschen de twee vechtersbazen in.

Kromme Koos verbleekte, wierp ineens zijn bijl naar den kop van een grooten kater, die lag te doezelen in het zonnetje, draaide zich fluitend om en riep zijn vrouw toe: „Ik ga even naar 't huizeke, Mie!” floot nog eens en liep toen den hoek om.

Roel Franken bleef evenwel staan met het opgeheven broodmes in de hand en met oogen, waarin een dolle woede gloeide. Langzaam zakte evenwel zijn arm en er kwam een spotlach om zijn lippen, toen hij Lodewijk Doorman zag staan in zijn pilotenuniform.

„Hm!” grijnsde hij, „ook dat nog: een mijnheer, een stille diender van het kapitalisme.”

De vliegenier stond recht op, nog steeds met den hoed in de hand. Hij zei niets, maar nam de witte betoogers-

kaart uit het lint, las haar en zei toen kalm: „De hoed is voor jou, de kaart zal ik bewaren tot het oogenblik, dat je wat meer vredesbesef bezit. Dan kan je ze bij mij terugkrijgen.”

Doorman wilde doorlopen, maar Roel greep zijn arm vast en raasde: „Hier die kaart! Vredesbesef? Dat heb ik meer in mijn pink, dan jij in je heele body!”

„En dat mes dan?”

„Dus ik moet dat rapalje maar mijn plantjes laten gappen, hè?”

„En als een vijand eens je heele tuintje wil gappen?” waagde de vliegenier te vragen. „Dan sla ik hem murw!” gilde Roel en zwaaide weer met zijn mes.

Plotseling zweeg Roel Franken. Hij scheen te beseffen, dat hij, in zijn drift, zich verpraat had. Zijn oogen keken strak op de witte betoogerskaart, die nog steeds tusschen de vingers van den piloot zat. Het saamgevoelen volk, dat dichter en dichter oprong, begon te joelen en te fluiten, en Roel greep naar de eenige gelegenheid, om zijn schamel figuur te redden, door den piloot tot spot te maken van het publiek. Hij rekte zich hoog uit, stak zijn linkerhand parmantig tusschen broek en riem en vroeg toen lachend:

„Nu je toch hier bent, vertel ons eens wat over het militarisme en het vaderland.”

Het gejoel hield op; allen keken vol spanning naar Lodewijk Doorman. Deze bleef rustig staan, zag toen Roel Franken flink in de oogen en zeide:

„Nu niet, later Franken!”

Toen draaide hij zich om, wong zich door de omstanders heen en liep de straat uit. Een tartend gelach golfde hem achterna en boven alles uit klonk de ruwe stem van Roel:

„Nu niet, later! Zie je wel, makkers, dat is zoo'n stille diender van het militarisme! Hij gapt je vredeskaart en loopt weg, zoodra je over zijn baas begint.” Toen mompelde hij een verwensching en stapte zijn woning binnen.

Lodewijk Doorman liep door, in gedachten verzonken; in de Kalverstraat ontmoette hij een paar collega's van de K.L.M.; het waren de twee mannen, die uitverkoren waren uit het corps, om de Zilvermeeuw, het nieuwe snelle toestel, te besturen op de eerste reis naar Indië.

„Hallo! Doorman! Quo Vadis?”

„Naar Schiphol, en jullie?”

„Van 't zelfde. De kist nog eens bekijken, zie je!”

„Dat begrijp ik. Ik ga ook mijn vogel eens inspecteren, de Snip; daar ga ik morgen mee op stap.”

In den vroegen morgen ronkten de motoren op Schiphol. Het vliegtuig, de Snip, stond klaar tot vertrek, en de postbeambten droegen de laatste zakken de kleine ladder op, de cabine binnen. Vlak bij zijn machine stond Lodewijk Doorman. Zijn gelaat stond stroef en een droeve matheid lag over al zijn trekken.

„Hallo! Doorman, drie honderd kilogram post en twee passagiers voor Rome,” riep de stationschef hem toe, terwijl hij hem de papieren overhandigde.

„Goed,” bromde Doorman, nam de paperassen over en keek de lijsten door.

Toen sidderde zijn hand, want zijn oogen lazen:

Passagiers tot Rome: de heer Volkert en Luitenant ter zee Van Loon.

Hij keek op en tuurde met droomerige oogen in den grijzen morgennevel. Zijn hart klopte hevig en zijn mond wilde het haast uitschreeuwen van verdriet. Reeds ronkten de motoren en riepen stemmen commando's. Hij zag twee heeren de cabineladder bestijgen, twee rijzige gestalten...

Een werkmán reikte nog een koffertje aan. Hij nam den man goed op, terwijl hij zelf zijn voet op de beugels zette en . . . zoowaar . . . die werkmán, de knecht van den ouden heer Volkert, die daar juist was ingestapt met Van Loon, was niemand anders dan die dolle Roel Franken . . .; de kerel keek juist op en scheen ook te herkennen . . .

Toen sprong Doorman in den stuurstoel; hij wierp de handles over en riep met forsche stem het „los” toe aan de manschappen.

En niemand wist, hoe goed het zijn hart deed, dat daar diep onder hem, op den natten bodem van het vliegveld, een eenzame woesteling met bewonderende oogen opkeek naar den trotschen Hollandschen vogel, die stijgend de lucht inkloem. (Wordt vervolgd.)

Een machtig waterwerk nadert thans zijn voltooiing in de Coloradorivier van Z.-W. Amerika. De kracht, waarmee het water door zijn bedding stroomt, zal omgezet worden in elektrische energie. — Onze foto toont een der vier torens, elk 120 M. hoog, waardoor het water zal geleid worden, en welks kracht zal gebruikt worden voor electriciteit-ontwikkeling.

EEN JEUGDVRIEND

Ds C. FERGUSON †

HEDEN 31 OCTOBER. Hervormingsdag, waren de gordijnen in het huis van mijn overbuurman gesloten. Wat dagen lang gevreesd werd en gedreigd had, was thans werkelijkheid geworden: Ds Ferguson had den vorigen avond voorgoed de oogen gesloten; hij was door zijn Meester Thuis gehaald.

We hebben de laatste weken met dat gezin meegeleefd: voor den ernstig zieke zoowel als voor de gezonden gebeden.

's Morgens vroeg, ja soms in den nacht keken we even uit eigen slaapkamerraam naar dat huis tegenover ons. Soms was het verlicht, soms geheel donker. En we wisten het, daar streed de dood met een van Gods kinderen.

Een kind van God, dat was Ds Ferguson, en een man, die zich geheel in dienst van zijn Zender had gesteld; een vriend van de jongeren, voor wie hij zich jaren lang heeft gegeven.

En hij was jong met de jeugd. Hij kon met hen sport beoefenen als de beste, en dan was hij er ook geheel in en bij.

Hij had de jeugd lief en die liefde werd beantwoord met wederliefde.

Maar niet het lichamelijk meelevens met de jongeren was het hoofddoel van Ds Ferguson. Vóór stond bij hem: te getuigen van zijn Heer en Heiland. En dat niet alleen met het woord, maar ook met de daad.

Ds Ferguson had den Heere Jezus lief en zijn levensdoel was, zoo velen als maar mogelijk was, te brengen aan de voeten van zijn Meester.

Als een diens knecht van Hem trok hij nu ruim 26 jaren geleden naar Indië, om daar als zendeling te prediken Jezus Christus en Dien gekruisigd. Jaren heeft hij daar, vaak onder buitengewoon moeilijke omstandigheden, gearbeid voor den Heer. Nooit was hem iets te veel, als het ging om het heil der zielen. Maar daarbij overschatte hij wel eens eigen lichaamskrachten. Maandenlang leed hij bijv. in Indië aan gevaarlijke koorts, geheel van medische hulp verstoken.

Ten slotte moest hij dan ook naar het Moederland terugkeeren, en het zoo geliefde werk in Indië afbreken. Hij hoopte nog eens er weer heen te kunnen gaan en men had hem daar zoo graag teruggezien, maar God heeft het anders beschikt.

Doch ook in ons land, in de Residentie, vond hij dadelijk zijn specialen arbeid. Jeugdwerk, dat was juist iets voor hem. En ze kwamen bij hem, de jongelieden met al hun bezwaren, met hun twijfel, met hun ongelooft, maar ook soms met verblijde harten, met een glans van geluk op het frissche gezicht, omdat er vrede was gekomen in hun hart, omdat ze Jezus ontmoet hadden op hun weg en Hem hadden binnengelaten.

Nu heeft deze trouwe Christen ook den laatsten oproep van zijn Zender gekregen, en geldt ook voor hem het woord: „Wel gij getrouwe dienstknecht, over weinig zijt gij getrouw geweest, over veel zal Ik u zetten!”

Nog zie ik hem vóór me, zooals ik hem zoo dikwijls voorbij zag gaan, vaak aan iederen kant een kind. En mijn gedachten gaan uit naar dat gezin, waar zulk een leege plaats is gekomen.

Moge God de weduwe, die zoo in alles lief en leed heeft gedeeld met haar man, troosten en versterken, en haar oogen op Hem richten, die gezegd heeft: Ik zal u niet begeven noch verlaten. Mogen de kinderen de voetstappen van hun trouwen vader volgen.

J. H. v R.

HET OPEN RAAM

5) DOOR W. LAATSMAN

IV. BLANKE WOORDEN OP HET HART.

Michiel van Loon zat op zijn kamer. Hij had afscheid van zijn broer Jan genomen en voelde zich nu geheel verlaten. Verdiept zat hij in de courant te lezen, zijn oogen doorliepen de advertentiekolommen, maar telkens opnieuw dwaalden zijn gedachten af naar het rumoer van de wereldstad, dat daar onder zijn raam klotste en golfde als een zwiepende stroom.

Hij pookte de kachel wat op. Er werd op de deur geklopt en zijn hospita kwam binnen met het theeblad. Zij was een eenvoudige burgervrouw, zeer spraakzaam, kort en dik, met blozende wangen en een beetje grijzend haar.

„Goeden morgen, mijnheer, u is al spoedig terug van het vliegveld.”

„Ja, het beviel me daar niets,” antwoordde hij wat luchtig, en toen ineens wat ernstiger, „ik voel me eenzaam, nu m'n broer weg is.”

„O, mijnheer! In Amsterdam kan men niet eenzaam wezen, vooral niet als jongeman. Er is vertier genoeg in de stad.”

„Ik moet werk hebben, juffrouw; vertier kan mij niets schelen. Werk. Werk. En nóg eens werk.”

De oogen van de juffrouw werden zoo groot als stuiters. Zij keek Michiel aan met een blik vol verwondering en toen klonk het op eens uit haar mond:

„Mijnheer is toch ingenieur? Wel dan, die behoeft toch geen werk te zoeken. Als mijnheer nu nog een arbeider was, ja dan . . . zou ik zoo zeggen . . .”

Zij keek hem vragend aan, schudde het hoofd en waggelde de deur uit, en op de trap hoorde Michiel haar nog mompelen:

„Mijnheer zoekt werk! Heb je van zijn leven!”

51

Michiel liet zich terugzinken in zijn stoel. Hij was niet in de stemming om te lachen, ook niet om verwonderd te zijn over zooveel domheid. Hij dronk zijn thee en trok daarna zijn jas aan. Want hij moest naar de arbeidsbuurs. Net als in Heerenveen . . .

Toen hij de deur dichttrok, keek zijn hospita hem na. Zij slofte naar de keuken terug en was daar alleen, druk in gesprek met zich zelf:

„Dat had ik niet van hem gedacht! Zoo'n kale mijnheer! Een broer van een zeeofficier! Menschjeslief, als dat maar zuivere koffie is! Je hoort tegenwoordig zoo veel over schandalen!” . . .

Hij stond nu in de spreekkamer van den heer Volkert, op de Keizersgracht. Op het tafeltje lagen wat bladen en tijdschriften en achteloos bladerden zijn vingers er doorheen.

Plotseling ging de deur open en een jonge dame trad binnen, die met uitgestoken hand op hem toeliep en vroeg: „Mijnheer Van Loon?”

„Om u te dienen.”

„O, ik ben Annie Volkert. Aangenaam met u kennis te maken! Neem u plaats!”

Michiel zette zich neder in den hem aangeboden gemakkelijken stoel en opende zijn tasch, om het pakje te overhandigen, dat zijn broer hem had verzocht hier af te geven.

„Mijn broer vroeg mij, dit pakje hier te bezorgen. U weet, hij vertrok hedenmorgen onverwachts naar Rome.”

„Ja, tegelijk met mijn vader.”

„Dat hoorde ik, juffrouw Volkert.”

„Een eigenaardige samenloop van omstandigheden.”

Michiel boog en zweeg even. Het meisje fascineerde hem. Zij scheen zijn zwijgen niet te bemerken en vervolgde:

„Heerlijk, om als man zoo te kunnen reizen! Uw broer

heeft het zeker ook eenig gevonden, zoo per vliegtuig?"

„Ja, zeker, juffrouw Volkert.”

„Dat dacht ik wel. Daar is hij te veel Hollander voor!”

Michiel keek haar verwonderd aan en vroeg:

„Te veel Hollander voor?”

„Begrijpt u mij niet? Wel, iederen Hollandschen jongen zit de vlieglust in het bloed. Dat zegt mijn broer Joop ook altijd. Die is op Soesterberg, bij de jachtvliegtuigafdeeling. Eerst vloog hij op een verkenner.”

„U weet dat alles zoo goed!” merkte Michiel lachend op.

„Och, ik hoor hem zoo graag vertellen. En dan, ik zie er toekomst in.”

De verwondering van Michiel ging nu over in verbazing. Hij keek het meisje opmerkzaam aan. Zij was een knappe verschijning, op en top een vrouw en toch lag er een farsheid van wil over heel haar gestalte. Hij wilde juist iets antwoorden, toen zij hem opeens vroeg:

„Uw broer, de luitenant ter zee, zou ook een goed piloot worden. Hij heeft er den geest voor.”

„Den geest, zegt u?”

„Ja, die is de hoofdzaak. De geest is het Goddelijke in den mensch; hij is het stijgende element in ons leven. Daarom zie ik in heel het vliegwezen een Goddelijke gave aan den mensch geschonken tot een edel gebruik.”

Michiel van Loon zag, hoe de oogen van het meisje strak vóór zich uittuurden, als zoekend naar een hoogen horizon. Onwillekeurig volgde hij haar blikken: aan den wand hing een groot schilderij, voorstellende een hand,

die in snelheidsgebaar over een akker vloog en zaad liet vallen in een opengereten grond. Michiel stond op en liep wat dichtër naar het schilderij toe.

„Zoo zal God eens Zijn evangeliezaad strooien van de hemelen uit op de braakliggende heidenwereld,” hoorde hij een stem achter zich zeggen. Hij keerde zich om en zag Annie Volkert vlak achter zich staan.

„Prachtig,” zei hij, „in conceptie en uitvoering.”

„Ja, dat vind ik ook. Mijn broer teekende het. Er ligt een diepe liefde tot God in, een vertrouwen in Zijn toekomst.”

Zij stond nu vlak naast hem; hij bemerkte, dat zij beiden zoo wat even groot waren, terwijl hij vroeg:

„Heeft mijn broer Jan dit schilderij al eens gezien?”

„Neen, er was nog geen gelegenheid voor.”

Plotseling keek ze hem recht in 't gelaat en vroeg:

„Heeft uw broer ook den Heiland lief?”

Michiel aarzelde; hij voelde een blos stijgen op zijn wangen, terwijl hij ontwijkend antwoordde:

„Maar, waarom vraagt u dat, juffrouw Volkert?”

„Dat is een eerste vereischte om te zegevieren.”

Buiten op straat viel de sneeuw. Michiel liep er door heen met 't hoofd diep weggedoken in de kraag van zijn jas. Alles was grijs en grauw op de straten en het deed hem leed, dat die sneeuw op de natte straten viel, waar de blankheid zoo spoedig wegsmolt tot modder en slijk.

Maar op zijn schouders bleef de sneeuw zilverblank liggen, zooals blanke woorden op zijn hart. (Wordt vervolgd)

Een tropische idylle aan de kust van Brazilië.

INDRUKKEN

VAN DEN HOOFDREDACTEUR

WAARDEERING

EENIGE JAREN GELEDEN schreef Dr Gunning: „Wat mij telkens opnieuw treft, is het gemis aan onderlinge waardeering bij hen, die zich toch broeders en zusters in Christus noemen.”

In openbare samenkomsten wordt er wel dikwijls gesproken over eenheid en eensgezindheid, wordt de wenschelijkheid wel geuit, om met het oog op het belang der groote zaak alle geschillen ter zijde te laten, maar nauwelijks zijn de menschen onderweg of thuis, of ze verketteren elkaar, zoowel wat de leer, als soms ook wat praktisch en gezindheid aangaat. En als ge gelegenheid hebt om te hooren, wat gezegd wordt, verbaast ge u over de eenzijdigheid, en over het gebrek aan zelfkennis.

Waarom kunnen wij toch niet wat meer elkaar waardeeren, ook bij verschil van gaven, inzicht en opvatting! Natuurlijk wil dat niet zeggen, dat wij maar alles van elkander moeten goedvinden; het kan ook noodig zijn, een vriend op zijn feilen te wijzen. Maar de manier, waarop dit geschiedt, moet niet in tegenspraak zijn met de Christelijke liefde. Als Paulus opmerkingen maakte of vermaningen gaf, begon hij altijd met prijzen. Hij zocht eerst het goede van degenen, aan wie hij schreef, om hierover zijn blijdschap uit te drukken, en dan pas te zeggen: in dit of dat, in een of ander opzicht, prijs ik u niet. — Als we zóó elkander naderden, wanneer we meenen iets te moeten aanmerken, of gelooven over iemand iets te moeten zeggen, dan zou ons woord méér kans hebben van een goede uitwerking, omdat de grondslag ervan *waardeering* is.

VOOR DE ZIEKEN

Door Ds A. C. DIEDERIKS

Er is maar één weg tot zaligheid: Jezus Christus. Eén weg voor zieken en voor gezonden. Wat doen we met dien weg?

Volgen we hem? Ik ontmoet er velen, die zeggen: ik zal dien weg volgen morgen, overmorgen.

Anderen, die zeggen: Heere, behoud mij, en wanneer God

komt, kruipen ze weg. Eigenlijk durven ze niet goed, want God is een verterend vuur.

Weet ge wat de zaligheid is? Alles wat niet naar Zijn wil is laten wegbranden, ook al is het ons nog zoo dierbaar. Dan komt over ons de onuitsprekelijke zaligheid, waarbij we alles verliezen, om meer dan alles te winnen.

DE LUIKEN

Om hitte en onrust uit te sluiten,
Doen wij de zware luiken dicht.
Nu dringt uit het rumoerig buiten
Alleen de klaarheid van het licht,

Want zie, de harten zijn nog open,
En zon komt helder ingezeefd
En toont, van blanken glans omdropen
Al wat er binnen staat en leeft.

Heer, doe de luiken van ons wezen
Voor werelds ijdelheden dicht,
En maak ons hart door Uwe vreeze
Zoo vol van helder zonnelicht.

Uit: „De Steile Tocht.”

WILLEM DE MERODE

HET OPEN RAAM

6)

DOOR W. LAATSMAN

V. OP TWEE MOTOREN.

De groote Fokker vloog hoog boven de wolken. Luitenant Van Loon zat in de cabine en las zijn dienstorder voor de zooveelste maal over. Tegenover hem zat de oude heer Volkert droomend naar buiten te kijken naar het wolken spel. De oude heer had vreeselijk het land. Alles liep ook dwars en verkeerd in de laatste weken. Eerst die groote daling op de beurs, dat opnieuw vallen van de dollarleeningen, toen zoo'n herrie in zijn fabriek, en nu, als slot, het telegram uit Rome, waarin stond, dat de Italiaansche regering den invoer weigerde van zijn zending rietsuiker, omdat 't contingent reeds overschreden zou zijn. Daar lag nu die groote schuit in de haven van Genua en kon niet gelost worden! Dan er maar zelf op af, had hij gedacht, en hij had nog in den laten avond zijn passage getelegrafeerd naar Schiphol! Hij was op en top Amsterdammer, zakenman; hij had heel zijn leven lang het hoofd geboden aan tegenslag en crisissen, ja óók aan crisissen. Of die er vroeger ook al niet waren!

66

Net zoo goed als nu! Alleen, de menschen beten de tanden op elkander en vochten het werk onder de armen van de malaise vandaan! Toch fijn, dat hij nu op reis dat gezelschap trof in den jongen Van Loon. 'n Knappe vent! 'n Raar toeval, dat ook die zoo onverwacht naar Rome moest, en dat voor de Regeering. Hij kon anders zwijgen als het graf; liet niets uit. Toch kranig van den jongen.

Plotseling riep hij: „Zeg eens, Van Loon, waar zijn we nu?” De aangesprokene borg zijn papieren weg en antwoordde met stemverheffing: „Boven Lyon.”

„Hoe weet je dat?”

„'k Raad er maar naar; uit principe zeg ik nooit: Dat weet ik niet.”

De oude heer lachte; zoo iets beviel hem. Jammer, dat die man het baantje van officier had; hij had in den handel moeten gaan. De marine laat geen ontplooiing toe voor zoo'n karakter.

Op dit oogenblik ging de deur open van de cockpit en trad de piloot Doorman binnen. Deze was zoo juist afgelost door zijn collega en een drang in zijn gemoed dwong hem, om zoo spoedig mogelijk het gezelschap op te zoeken van de twee heeren, die op zoo'n wonderlijke wijze zijn passagiers waren geworden.

„Dag mijnheer Volkert! Wat een verrassing u hier te ontmoeten en in deze omstandigheid! Dat had ik vier en twintig uur tevoren ook niet gedacht! Dag Jan, hoe maak je het? Gaat de kist naar je genoegen?”

Men schudde elkander de hand en Doorman trok jekker en wollen sweater uit, om het zich gemakkelijk te maken.

Plotseling vroeg hij: „Alles goed thuis, mijnheer Volkert? met mevrouw, en met uw dochter Annie?”

„Dank je, best. Joop is weer terug naar Soesterberg.”

Jan van Loon trok de wenkbrauwen samen. Die naam: Annie, had plotseling herinneringen wakker geroepen, meer nog, een golf warmte doen stroomen naar zijn hart.

„Wat zong zij heerlijk,” merkte hij ineens op, „die serenade van Pagliacci was wondermooi vertolkt. Het is zoo'n melodie vol gloed en liefde.”

Doorman keek op; liefde, dat woord deed hem pijn, nu het uit dezen mond kwam. Hij bemerkte, dat er een glans van vreugde lag op het jonge gelaat van den zeeofficier. Als bij intuïtie voelde hij, dat deze Annie had lief gekregen met heel de frissche kracht van een sterk karakter. En wat deze jonge man liefhad, dat zou hij niet loslaten. Men las het in zijn oogen, in de trekken van het gelaat. Hij keerde zich wrevelig om en vroeg den marconist, die in een hoek van de cabine zat, met de koptelefoon aan het oor: „Peil je Le Bourget nog, Broos?”

„Ja wel, en Marseille ook al. Toch is er veel storing in de lucht.”

„Hoe groot was je snelheid, Doorman?”

„150 per uur.”

„De wind?”

„Richting Z.O. 40 mijl.”

„Le Bourget seint nevels boven Lyon.”

„Dat is leelijker. Geef het door aan De Vries.”

Hij keerde zich weer om en vroeg:

„Van Loon, wist je het gisterenavond nog niet, dat je op reis moest?”

„Nee, 't kwam van morgen in de vroege. Een order van Defensie.”

„En was je bereid?”

„Natuurlijk! Daar ben ik officier voor.”

Doorman herademde. Gelukkig, het was dus een dienstreis, zonder eenig verband met de reis van den ouden heer Volkert. Een samenloop van omstandigheden!

„Een eervolle opdracht, Jan!”

„Ja, zeer eervol.”

Zij vlogen nu in een wolkenbank. Als messen sneden de schroeven de wattige nevels tot flarden; men zag niets meer, zelfs niet de uiteinden van de vleugels, die als weggedoken lagen in een donzig bed. De machine daalde en rees onophoudelijk, werd heen en weer geslingerd door een onzichtbare kracht, die ieder oogenblik sterker werd en woester tevens. Men voelde, dat de piloot aan het stuur vocht met de elementen; plotseling sprong Doorman op en luisterde met voorovergebogen lichaam naar het geronk der motoren. Het leek Van Loon toe, of het gelaat van Doorman vaalbleek werd, of zijn schouders schokten van ingehouden emotie.

„Wat is er?” vroeg hij ontsteld. „Wat is er?”

Doorman rekte zich uit en riep:

„Een van de motoren slaat af. Zij weigert.”

Het klonk koud uit zijn mond, en de beide passagiers keken hem met gedwongen kalmte aan.

„Wat nu?” vroeg de heer Volkert.

„'n Groote vertraging natuurlijk, of wel een noodlanding.”

Doorman zag nu pas, hoe de lippen van den zeeofficier trilden. Dat kon van angst niet wezen, daar kende hij Van Loon te goed voor; neen, dat moest een andere reden hebben en hij vroeg zachter:

„Wat heb je, Jan?”

„Niets.”

„Kom, zeg het mij!”

„Ik moet op tijd in Rome zijn. De dépêches zijn dringend.” Hij bukte zich wat voorover tot zijn vriend en vervolgde met gedempte stem:

„Er dreigt verraad op de vloot in Indië.”

Doorman schrok op zijn beurt. Hij keek Jan diep in de oogen. In een oogwenk flitsten, van vele zijden tegelijk, met verschillende gedachten door zijn brein heen: het gevaar voor 't vaderland, de eervolle opdracht aan den jongen zeeofficier, Annie Volkert en haar liefde voor den man, die daar nu vóór hem stond, de vader, die rustig voortdommelde onder 't geronk der motoren...

Hij voelde weer een kokend gevoel van strijd opbruisen in zijn jong Hollandsch hart en plotseling, zonder een woord te spreken, keerde hij zich om en rukte de deur van de cockpit open. (Wordt vervolgd.)

Een negentigjarige trouwe herder in de bergen.

ZONEN DER WOLVIN

IN EEN VRAAGGESPREK, DAT EEN AMERIKAANSCHER Journalist had met Mussolini, verklaarde de Duce: „Wij zijn gedwongen om ons te bewapenen. Ieder inwoner tot soldaat te maken, iederen jongen en iederen man te oefenen en bij hem strijdvaardigheid in te planten.”

En voortgaande, deelde de groote leider mee, dat Italië tot dusver in staat was geweest vijf millioen man te mobiliseeren, maar krachtens de nieuwe militaire wetten in staat zou zijn acht millioen soldaten in het veld te brengen.

Hoe of men daarbij te werk gaat? Door te beginnen

bij de jeugd. Tot voor kort werden jongens van hun zevende jaar af reeds georganiseerd in de zoogenaamde pre-ballila, terwijl ze tusschen het achtste en veertiende jaar hun plaats innamen in de ballila, waar hun de strijdgeest wordt ingeblazen.

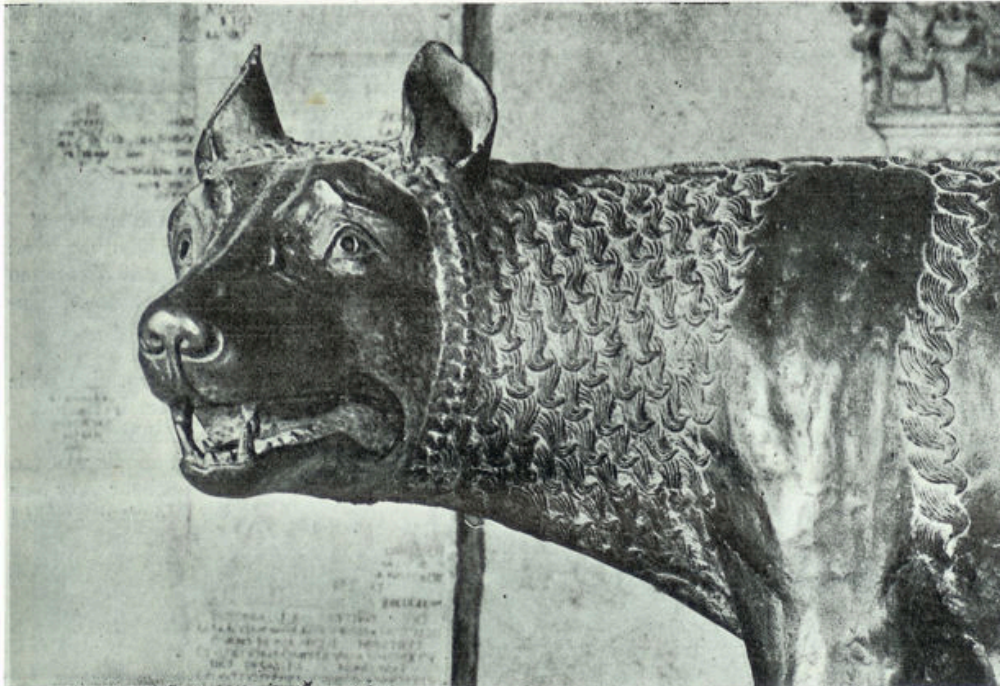
Maar voortaan zullen *alle* jongens, van hun geboorte af worden ingeschreven en van hun zevende jaar af deel uitmaken van een nieuwe groep, „zonen der wolvin” genaamd. Het is een onderdeel van de ballila, waarin de jongens zullen worden toevertrouwd aan speciale opvoeders.

Op een zwart hemd zullen deze kinderen de afbeelding dragen van de Capitolijnsche wolvin.

Zooals wellicht bekend is, vertelt de legende, dat Romulus en Remus als zuigelingen aan het water van den Tiber werden toevertrouwd, gelegd in een soort kistje.

Ze spoelden aan, werden gevonden door een wolvin, die ze zoogde, kwamen daarna terecht in een herdersgezin en werden later de stichters van de stad Rome.

Een afbeelding, uit steen gehouwen, van de wolvin, die beide kinderen het leven redde, is te zien in het museum van de Campioglio. Voor de Italianen is de wolvin het dier, dat de geboorte van Rome symboliseert.

HET OPEN RAAM

7) DOOR W. LAATSMAN

Daar zat de tweede gezagvoerder aan het stuur; met zijn linkerhand tastte hij over het contrôle-bord, over de peilglazen voor benzine en olie. Het toestel vloog nu op twee motoren en aanmerkelijk viel de snelheid omlaag.

Naar gelang de snelheid daalde, steeg de stormwind in kracht. 't Vliegtuig danste nu op de wolken, die grauw en zwart om alles heen lagen. Kort en bondig sprong Doorman in zijn stuurstoel en greep de handles.

De Vries begreep het en liet hem begaan: de eerste gezagvoerder wilde het bevel nemen. Dat was zijn recht. Meer nog: zijn plicht.

Toen begon de worsteling.

Op het vliegveld te Marseille rukte de storm als een zweepende karwats over de loodsen heen. De stationschef stond in zijn toren en schudde het hoofd.

Onder hem, op het veld, vochten de manschappen met de voorloopig verankerde vliegtuigen om die veilig in de loodsen te bergen. Achter hem, in de radiokamer seinden de marconisten onophoudelijk en zonden hun peiling uit.

Telkens opnieuw schoof de band een nieuw telegram over de plaat heen, die vóór hem lag, en telkens opnieuw schudde de Franschman het hoofd. Hij was een oud-oorlogsvliegenier en droeg de linten van „Croix de guerre” en „Légion d'honneur” op de breede borst; hij kende de elementen in hun woede, want hij had hen dikwijls genoeg getart in al hun kracht.

Bij zulk weer was er geen houden meer aan en toch... vloog die koppige Hollander regelrecht op hem aan, en dat op slechts twee motoren.

De Franschman begreep er niets van. Weer schoof een telegram voor zijn oogen. Hij greep zijn kijker en zocht den grauwen horizon af. Gansch in de verte, ja... daar naderde een stip... Dat was dus de Snip, het Indiëvliegtuig, dat met de regelmaat van een sneltrein de lange, eindeloze route vloog. „Impossible,” bromde hij, „impossible.”

Maar neen, duidelijker en steeds duidelijker teekende zich het vliegtuig af. Het zwenkte nu regelrecht op het landingsterrein toe.

Duidelijk hoorde men het brommen der motoren... toen, op eenmaal schoof een nieuw telegram voor zijn oogen voorbij en hij las: „Landen niet, gaan door naar Rome. — Op twee motoren — geen tijd.”

Toen bromde de Franschman iets tusschen zijn tanden . . .

Nog steeds zat Doorman aan het stuur. Onder hem lag de woelige Middellandsche Zee en om hem heen rolden de wolken over en door elkander. De wind voer wild en woest. Nog steeds trilden en zwoegden de twee motoren; zij dreunden en daverden en stuurden de Snip dwars tegen den wind in. In de ooren van Doorman dreunden zij het rythme van Hollandschen durf. Maar de derde motor zweeg doodstil.

Er ging een huiveringwekkende macht uit van dien dooden motor; zoo midden liggend tusschen het denderende leven. Maar Doorman was geen filosoof, hij was een piloot, een van de K.L.M. Hij was de man, die daar in de cockpit aan het stuur zat en een opdracht moest vervullen, de levende opdracht, de alles overheerschende opdracht. Daarom keken zijn rooddoorloopen oogen de oneindige horizonten af, waar de veilige haven in afwachting moest liggen.

Binnen in de cabine zat Jan van Loon; ook bij hem lag de spanning zichtbaar op het gelaat. Hij klemde de actetasch tegen zich aan, die tasch, waar de bevelen in lagen, de orders voor den vlootvoogd in Indië. Te Rome, op het vliegveld, zou de marineattaché van het gezantschap staan om de documenten over te nemen en een étape verder te brengen, tot Caïro toe.

Als die Doorman het nu maar wist te volbrengen. Er hing zooveel af van diens rustig oordeel, van zijn moed, zijn beleid. Weer duikelde het vliegtuig in een luchtzak omlaag en wierp den ouden heer Volkert haast uit zijn rieten stoel. Het gezicht van dien ouden heer deed hem plotseling denken aan Annie, die, onwetend van het gevaar, dat hen nu dreigde, misschien rustig liep te winkelen in de Kalverstraat. Annie, het meisje, dat plotseling was opgedoken in zijn leven, dat hij even plotseling had lief gekregen, en dat nu in het gevaar zelfs

nog, heel de ruimte innam van zijn hart. Plots greep hij de hand van den heer Volkert en riep dezen toe: „Goed, dat uw dochter niet is meegegaan.”

De oude heer keek verwonderd op. Hij dacht op dit oogenblik aan alles, behalve aan zijn dochter; wat had die zeeofficier daar nu, op dit critieke oogenblik, mede te maken? Dat was verdacht. Kerel, dat was verdacht! Hij zei kalm terug: „Die zou genieten.”

„Genieten?”

’t Klonk verbaasd uit den mond van Jan van Loon. Dat deed den ouden man goed en hij vervolgde:

„Zeker, zij heeft vertrouwen in Doorman.”

Van Loon verbleekte; ’t bloed liep hem terug naar het hart, want een licht ging hem op. Hij wilde zwijgen en antwoorden tevens, maar plotseling sloegen de motoren alle af, en werd het doodstil. Hij bukte zich naar het raam, maar zag enkel wolken, nevelen, grijs en wit . . .

Maar opeens brak een heldere zonnestraal door; er opende zich een landschap vol zon en licht, waarover de stilte lag van een vredigen hemel . . .

En daar, midden tusschen de velden, rezen de heuvelen op, de torens van honderd gebouwen . . .

„Rome!” riep hij verheugd uit. „Rome!”

Gode zij dank! Doorman haalde het! Doorman . . .

De oude heer Volkert boog zich naast hem voorover; in de kleine oogjes blonk op eenmaal een glans van vreugde en dank tevens, en kalm klonk het van zijn lippen: „God zij geloofd en geprezen!”

God —

Bij dat woord week Jan van Loon terug. Een oude herinnering dook op in zijn hart. God. Niet Doorman.

God. Dat zou zijn vader ook gezegd hebben.

En hij vouwde de handen als een kind, zooals vroeger, want het scheen hem toe, dat iemand hoorbaar voor hem bad . . .

(Wordt vervolgd.)

HERFST-BELICHTING

De kleine deur van 't oude huis valt langzaam knarsend toe . .
Daar binnen is 't ál somberheid, benauwd, en duf gedoe;
het kent geen wijden horizon, geen wereld-vergezicht,
maar ziet z'n eigen zorgen groot, acht die slechts van gewicht.

Maar b u i t e n ! . . . Buiten juicht de zon in gloed en glans en goud;
daar speelt het licht op 't bonte blad en trilt op 't hooge hout;
daar gloeit en bloeit in felle pracht, bij laatsten zonnebrand,
wat najaar in zijn schathuis nog aan schoonheid houdt te pand.

Daar buiten, buiten is het ruim, en vrij, en ver, en hoog,
daar is Gods hemel, wijd en mooi, zijn witte wolkenboog.
Daar — herfsttij met je gouden loof — omkrans je 't armste huis,
het teeknend tot een tooverslot in sprookjes-paradijs!

Doe òpen dan je stroeve deur, mijn kleine menschenhart,
waar 't donker is van zorg en nood, benauwd om eigen smart.
Laat toch Gods gouden goedheid in, die nieuw is elken dag.
Dat warmte van vertrouwen groot, je hart doorgloeien mag,
en 't stil geheim dier wondre stralen je eerst zoo sombre ziel
omtoovre tot een vreugde-huis waar Godes licht op viel!

E. V.-v. O.

INDRUKKEN

VAN DEN
HOOFDREDACTEUR

PROF. OBBINK HEEFT ONLANGS IN EEN SERIE lezingen „Drie uren van ernst” gesproken over „Het Evangelie absoluut in zijn eischen.”

Wel een zeer belangrijk onderwerp. We hebben in onze dagen behoefte aan een beslist Christendom. Ik weet niet beter te doen dan Prof. Obbink zelf te laten spreken, en u voor te stellen, naar hem met aandacht en van harte te luisteren. Ik twijfel niet, of zijn woord zal dan, onder de werking van Gods Geest, zijn nut doen, en God verheerlijken in ons leven en onze openbaring.

„Het Evangelie zegt: zoo moet het. Het Christendom zegt: zoo kan het niet in de wereld.”

Hoe dikwijls wordt dit woord van den hoogleeraar bevestigd in gesprekken met de menschen. Ja, de Schrift zegt het wel, merkt men dan op, maar: dat was voor diën tijd, en in elk geval gaat het nú niet!

We luisteren verder naar Prof. Obbink.

„Wij hebben van het Evangelie de scherpe kanten afgenomen, en aldus een behaaglijk Christendom gekregen, dat wel veel goed doet, maar veel gevaarlijker is dan in landen, waar men het aanrandt. — Wij zijn gezakt, en lijken op een groep zangers, die bij den laatsten regel wel een octaaf lager zijn dan de muziek.

„Wij zijn aan de harde woorden in de Schrift gewoon geraakt. De geweldige woorden van Jezus Christus in het Evangelie raken ons niet meer. Maar zou Hij zoo'n beeldspraak als van het rechteroog, dat u ergert gebruikt hebben, als het om iets onnoozels ging? Waar blijft ons gemakkelijk Christendom? Het is niets waard. Wij bidden en meenen op God te vertrouwen. Maar als er een zware slag komt, zijn wij meteen de ongelukkigsten aller menschen. Er is een groote afstand gekomen tusschen Evangelie en Christendom.

„Wij willen en moeten terug. Waar is de weg? De eenige om er te komen is algeheele overgave aan Jezus Christus. Het Evangelie zegt zoo weinig over wat wij moeten doen. Het zegt wat wij moeten zijn. Al ons schipperen en lappen en reorganiseeren helpt ons niet. De absolute aanvaarding van het Evangelie is noodig. Dan komen wij bij Jezus. En daar is de eenige plaats, waar hulp in nood te vinden is.”

KASTELEYN

HERFST

Het herfstgetij heeft gansch de lucht doorzuiverd, tot waar zich d'aarde met den hemel bindt; de laatste rozen hebben stil gehuiverd, in vreemd verwachten, als een angstig kind.

De rijke last der wijdvertakte kruinen, keert, moe van windgespeel, tot d' aarde weer; een stille weemoed waart door bronzen tuinen; omhulde dreiging in een paarlensfeer.

Zoo was ons hart, zoo was ons luchtig leven, wij speelden tot de huivring ons beving, en w'uit de zomerweelde werden uitgedreven in vollen herfst, het uur der loutering.

HET OPEN RAAM

8) DOOR W. LAATSMAN
VI. DE KRUISBERG, DIE TEN HEMEL GING.

De scherpe oogen van Lenin, van Rosa Luxemburg, van Liebknecht brandden fel uit de schildertijen aan den wand. In de zaal zelf, aan de ruw houten tafels, zaten de arbeiders, de kopstukken van de communistische cellen, in de fabriek van den ouden heer Volkert, te be-raadslagen. Het waren de kameraden: de mannen, die nog dien zelfden morgen, met hun drinkensblikje onder den arm, naar de fabriek waren gegaan; de menschen, die durfden, omdat zij niets te verliezen hadden; de mannen, die een levenstaak wilden vervullen, de opdracht volvoeren: ondermijn, ondermijn alles.

Aan het hoofd van de eerste tafel zat Bart de Leeuw, de secretaris van een federatieafdeeling.

Hij had niets van den stroeven, sluwen kop van Lenin, maar er lag een haat in zijn trekken en blikken. Men zag als het ware in de rimpels van zijn voorhoofd de broeierige gedachten sluipen van den man, die vechten wil.

Hij stond op en begon te spreken. In zijn taal lag de intonatie, die uit haat was geboren; de klank, waarin al het leed der uitgewoonde achterkamertjes, der grijze portieken, der bank van leening, samengevat scheen.

„Wij moeten nu staken,” riep hij uit. „Juist nu de actie voeren, kameraden! Er moet snel voldaan worden aan de binnengekomen orders uit Italië; de prijzen stijgen, de

94

zolders liggen vol suiker, en minderen toch dag aan dag ziender oogen door de enorme kwantums, die verkocht worden. De directeur is afwezig, komt aan kameraden, het groote moment is gekomen: werpt de riemen los van de machines! Verstopt de leidingen! Laat de zakken verrotten in den regen! Legt het werk neer! De internationale heeft de oogen ook op u gericht, kameraden!”

Een innerlijke onrust goldfe door de zaal heen. Door de vensters van de zaal kon men aan de overzijde der straat het gebouw zien van Maatschappelijk Hulpbetoon. Daar stonden tientallen mannen te wachten, met hun afgetrapte schoenen, hun kapotte broekspijpen, hun boordelooze overhemden, hun vale gezichten.

Het regende. En toch . . . zij wachtten.

Bart de Leeuw zag het ook. Zijn oogen schoten vuur en hij riep, terwijl hij naar buiten wees:

„Kameraden, ik weet, waarop die mannen wachten: op het sein van jullie! Zij wachten op de staking om mede te kunnen vechten. En terwijl zij wachten op jullie, in hun armoe en ellende, stijgen de prijzen, de tantièmes der directeuren, de dividenden.”

Bart de Leeuw zweeg en keek de arbeiders aan. Deze zaten roerloos stil, als wachtend op een bevel. Op eenmaal stond Roel Franken op, en riep: „Makkers, ik ben lid van den modernen Bond. Ik heb het strijdend proletariaat lief. Ik weet, dat de staking ook ons een verbetering kan brengen, een menschaardiger bestaan. Alleen acht ik nu het moment niet goed gekozen. De directeur is op reis . . .”

Een geloei steeg op eenmaal op en overstemde zijn woorden. Men riep: „Verrader, onderkruiper,” sloeg op de tafels, en zelfs Bart de Leeuw vergat een oogenblik zijn positie als leider en schreeuwde: „De moderne Bond wil geen conflict. Natuurlijk! De heeren zijn er bang voor. Zij zijn verkocht aan de Regeering!”

„Ik vind het laf,” riep Roel den spreker toe, „laf... nu de baas op reis is... Wij zijn mannen en moeten tegen mannen strijden. Laat ons dat doen met flinke doortastende middelen, maar... tegen den directeur zelf. Als hij er bij is. Wij zijn toch niet bang voor hem, wel?”

Het klonk ironisch in zijn mond. Hij stond recht op, met de vuist op de tafel, een vuist, die iedereen daar zag liggen als een machtig wapen, dat verbrijzelen kon. De storm van protesten verminderde. Dat was immers één der hunnen, die zoo sprak, een arbeider, een Bonder en één, die een machtige vuist bezat...

Bart de Leeuw zag een triomfantelijken blik opvlammen in de oogen van Roel Franken. Maar die Roel was een Bonder, en dat stond immers gelijk met een verrader... een verkochte aan de bourgeoisie. Hij schreeuwde tartend de vergadering toe:

„Kameraden, de Sovjet heeft de federaties van alle landen opgedragen, de kapitalistische organisaties te ondermijnen. Dat moeten wij doen met alle middelen, die ons ten dienste staan. Dus ook met de werkstaking, de terreur, die op het meest gunstige oogenblik voor het proletariaat moet uitgeroepen worden. Dat oogenblik is nu aangebroken. Nu juist, nu de directeur in Italië is, nu zijn schepen door Mussolini zijn opgehouden. Talm niet langer! Leve de staking! Rood Front!”

Weer golfde er een onrust door de menigte heen. De kreet: „Rood Front,” was de geijkte kreet van het proletariaat geworden. Men schreeuwde het mede, zonder besef soms van wat de kreet wel inhield. Een zuivere reflexbeweging deed den arbeider zijn arm met gebalde vuist in de hoogte heffen.

Dit gebeurde ook nu. Roel Franken zag het, maar omdat hij Roel, de vurige Roel was, gaf hij den strijd nog niet op. In zijn zuiver socialistisch hart gloeide de liefde op voor een patroon, dien hij als patroon haatte, maar als mensch en vooral als dapper man toch bewonderde. Hij sprong op de bank en riep:

„Niet „Rood Front.” Neen! Meer loon! Anders niets! Meer loon en betaald overwerk, dát eischen wij, kameraden! Onze actie moet sociaal blijven...”

Op dat oogenblik gebeurde er iets. Het doodgevone „iets,” dat juist omdat het zoo klein is, zulke groote dingen kan teweegbrengen op critieke oogenblikken.

Op straat klonk een gil, een ruwe kreet, en iedereen keek ontsteld door het breede raam van de zaal naar de in regen zoo grijsliggende straat. Daar lag een fietser, een werkloze, die juist uit het stempellokaal was gekomen, in de modder op het asfalt. Een luxe auto had den man aangereeden en in die luxe auto, met de sigaar nog tusschen de lippen, zat een... heer. Dat was immers een kapitalist in de oogen van de tientallen, die op tafels en stoelen daar in de verhitte zaal stonden.

Zij keken allen met vertrokken gezichten naar het tafereel daar buiten. Men zag de gelaatsspieren werken, de oogen rooder worden...

Bart de Leeuw grijsde.

Hij trad een paar stappen naar voren, zei niets, maar op zijn vertrokken gelaat lag een vaalbleeke woede; de oogen sloten zich half en hij wees met uitgestrekte armen naar het slachtoffer, dat nog steeds in 'e modder lag, tien meter verder.

Toen brak de storm los: „Rood Front!” gilde alles. „Rood Front! Leve de staking! Wij staken! Direkt.”

Toen trad Roel Franken op Bart de Leeuw toe. De twee mannen keken elkander even doordringend aan, en Roel zei: „Ik ga mee.”

„Dat wist ik,” antwoordde Bart. „Nu kan het spel beginnen...”

(wordt vervolgd)

HONGERIGE MEEUWEN

Agfa-Isochroom
opname

INDRUKKEN

VAN DEN HOOFDREDACTEUR

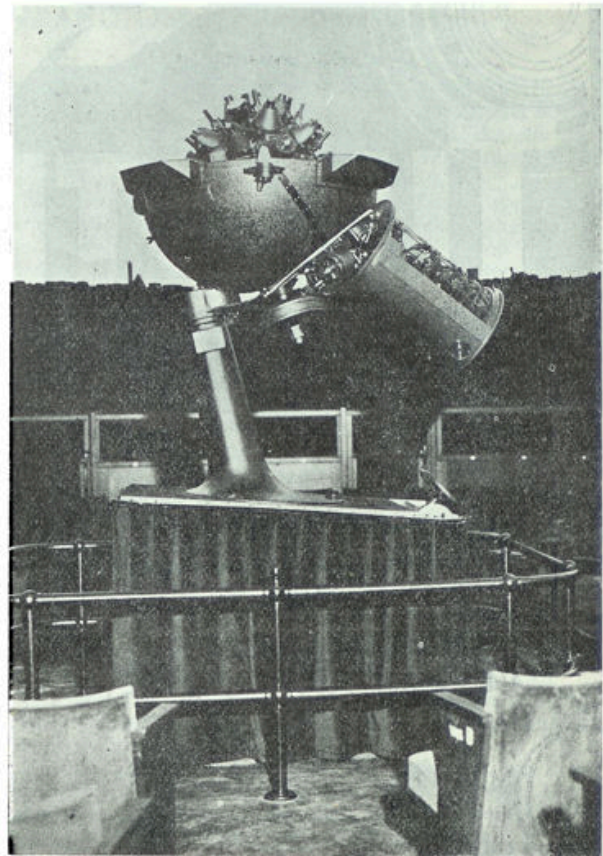
HET WONDER VAN JENA

ALS GE DE WAGENSTRAAT IN DEN HAAG doorloopt, treft uw oog een gebouw met hoogen koepel. Hier zijn de drukkerijen en kantoren gevestigd van de „Haagsche Courant” en is een groote koepelkamer ingericht als *Planetarium*. Het plafond ervan wordt als projectiewand gebruikt, om ons de illusie te geven, de sterrenwereld te zien in haar wonderbare pracht.

Het is niet minder dan overweldigend en sprookjesachtig mooi, wat we er waarnemen. Ik kan ieder aanraden, hier een uur door te brengen, om het heelal te bewonderen. De ronde Planetarium-zaal biedt ruimte voor ruim honderdzestig personen. Langs den wand is een silhouet van de Residentie aangebracht, zoodat het voor den toeschouwer gemakkelijk valt, zich te oriënteeren. In de zaal is gedempt schemerlicht, dat langzaam plaats maakt voor het avondlijk duister. En dan, in een indrukwekkend oogenblik, ziet men den sterrenhemel boven zich verschijnen. Alles schijnt weg te vallen. Men ziet een getrouwe afbeelding van het hemelgewelf, zooals het op mooie, heldere avonden boven Den Haag te zien zou zijn, wanneer niet het kunstlicht in allerlei vorm en gedaante dat grootlijks zou verhinderen. Men ziet meer: de sterren wettelen zich boven de hoofden der toeschouwers in hun eeuwigen kringloop; het eene sterrebeeld na het andere wordt waargenomen en aangewezen door een lichtwijzer, een lichtende pijl, die stilhoudt, waar de uitlegger dit verlangt; zelfs worden in den sterrenhemel nu en dan de namen van sterren en sterrebeelden aangebracht. Men vergeet alles om zich heen, en wordt alleen door vermoedheid van de halsspieren, veroorzaakt door het voortdurend gespannen omhoog blikken in zittende houding, eraan herinnerd, niet echt in de natuur zich te bevinden.

Toen ik dit alles zag, ben ik machtig onder den indruk gekomen van de grootheid van den Schepper en dacht aan Schriftplaatsen als Ps. 19 en Jes. 40. — Jammer vond ik, dat in de uitnemende voordracht, die gegeven werd, niet werd gewezen op Hem, die de sterren weg en loop en baan wijst.

De indruk, alsof we de wonderde schoonheid van den natuurlijke sterrenhemel boven onze hoofden zien, wordt te weeggebracht door een projectietoestel van Zeiss, niet ten onrechte „het wonder van Jena” genoemd. Het is een samenstel van bijna honderd projectie-toestelletjes, voorzien van een voortreffelijk Zeiss-lenzenstelsel, te zamen op den koepel

Het wonder van Jena

duizenden lichtvlekjes projecteerende. Ieder lichtvlekje is een hemellichaam: een ster, een planeet, de zon of de maan. Het is een technisch wonder: in een betrekkelijk klein instrument een zoo groot getal lantaarntjes! Het Zeiss-instrument werkt dus met het ijle licht. Dáárin ligt de sleutel van het raadsel: het instrument bedient zich van hetzelfde middel, als waarmee ook de werkelijke sterren zich aan ons manifesteren: het licht.

HET OPEN RAAM

9)

DOOR W. LAATSMAN

Dien namiddag drongen de arbeiders op de raffineerderij van den ouden heer Volkert den werkmeester in den hoek van de groote loods en schopten zij den boekhouder, die hun de deur trachtte te versperren. Schreeuwend en tierend liepen zij de binnenplaats op en verdwenen door de poort. De eene machine na de andere stopte; binnen vijf minuten was de staking een feit geworden. Op het kantoor stond de oude boekhouder met den werkmeester en eenige getrouwen; de oude man zag er met zijn eene blauwe oog erg komisch uit en tegelijk ook weer zoo tragisch, want in zijn handen hield hij het telegram voor den heer Volkert. Hij wilde juist voor de vierde of vijfde maal de dépêche nog eens overluid oplezen, toen de deur werd geopend en iemand binnentrad. De mannen keken op, verwonderd, verbaasd, met toch een soort angstige schuwheid in de blikken...

Toen zagen zij: Annie Volkert, de jonge dochter van den directeur, die binnentrad. Zij boog licht met het hoofd, wierp haar tasch en handschoenen op tafel neer,

106

keek de heeren één voor één aan en zei toen kalm:

„Dag heeren. Ik hoorde zoeven het nieuws...”

„Wij wilden juist mijnheer, uw vader, telegrafeeren,” antwoordde de boekhouder, terwijl hij zenuwachtig het formulier in de vingers omdraaide.

„Mag ik even lezen, mijnheer Reens?”

„Natuurlijk, juffrouw Volkert.”

Hij overhandigde het blaadje en zag, hoe Annie de regels aandachtig bekeek. Kalm legde zij daarna het papiertje op het bureau van haar vader, ging in diens leunstoel zitten en zei:

„Mijne heeren, dit telegram wordt niet verzonden. Vader moet in Italië met een rustig hoofd zijn zaken doen.”

„Maar juffrouw, de verantwoordelijkheid...” zei de heer Reens.

„Is van dit oogenblik af voor mij, mijnheer. Ik neem zoolang de directie over.”

Zij zat nu alleen op het groote bureau. De heeren waren weggegaan; de stilte van de verlaten gebouwen lag zwaar over het geheel. En Annie Volkert dacht na.

Over den dag van gisteren, toen zij daar gelopen

had, midden op straat, en op eenmaal had stil gestaan te midden van een groep nieuwsgierigen, die zich te zamen had gedrongen voor een bulletin, dat in het verweerde, vervelooze kastje had gehangen van den sigarenwinkel op het Spui.

Maar zij had in die koude, nuchtere letters op het witte papiertje meer gelezen dan het... „de Snip vliegt op twee motoren verder boven de Middellandsche Zee.” Die „Snip,” daar leefde alles in, dat haar leven lief had; daar zat haar lieve vader in, daarin zat Doorman aan het stuur; Doorman, de vriend van haar broer Joop. Daar zat ook de jonge marineofficier in, die op een avond vóór haar had gestaan in de verlichte salon, en in wiens oogen toen een verre droom had gelegen, de diepte van een zonnig land, waar een groot verlangen als morgendauw over heen lag.

Toen had zij zwijgend gebeden. Midden op straat; het was een kreet uit de ziel geweest, die langs de hooge huizen was opgestegen, als wijde vleugels in een ruimte, tot vlak voor den troon van God. En Hij had dien kreet gehoord, Hij alleen, omdat er een liefde in lag, die vol was en rein; een liefde, die droeg, waaronder de vleugels lagen van geloof en hoop...

Dat was gisteren geweest.

En nu, vandaag...

Die plotselinge werkstaking op de fabriek; en vader, die ver weg was en vocht met een trotsche regeering om de vrijlating van zijn schip...

Buiten joelde een volksmenigte; werd het vertrekkend kantoorpersoneel opgewacht door de stakers. Reeds voor de tweede maal chargeerde de politie met sabel en gummistok; af en toe vloog een steen door de ruiten...

Annie keek op; haar oog viel op het tashje, dat zij

had meegebracht; zij opende het en zag toen op eenmaal daarin het kleine pakje, dat zij gistermorgen had ontvangen uit de handen van Michiel van Loon. Instinktmatig vouwde zij het papier weer open en nam het boekje in de hand. Op het titelblad stond met forsche letters geschreven: Jan van Loon, Luitenant ter zee.

Die hand beviel haar, daar zat karakter in. Het waren de gedichten van Helène Swarth en bij een er van stond een kruisje, met rood potlood getrokken.

„Geheven armen.”

Ik zag den Heiland op een heuvel staan,
Hij wees ten hemel, naar Zijns Vaders woning,
En, smeekende armen, heffend naar hun Koning,
Luisterde 't volk en zag Hem hoopvol aan,
Die hemelheil beloofde als lijdens looning,
En 't jongste kindje kan Hem ook verstaan.
Gelijk een vogel zag ik vleugels slaan
Zijn blanke mouw... 't Volk dronk Zijn woord als
Als lenteberken op een heuvelkling [honing.
Was 't woud van armen, naar hun Vorst geheven
Of de open hand belofte blij ontving.
Doch Hij, Gods Liefdezoon, wilde enkel geven.
Zijn vrede en vreugde en, morgen, 't eigen leven —
En zag den Kruisberg, die ten hemel ging.

Zij herlas het: den Kruisberg, die ten hemel ging. Ja, dat was het. 't Gaf haar moed. Zij sloeg het boek dicht en las nog eenmaal de forsche handteekening over: Jan van Loon, Luitenant ter zee...

Even peinsde zij.

Toen greep zij den haak van de telefoon en belde... Juist, toen er weer een steen door de ruiten vloog.

(Wordt vervolgd.)

Illustratie uit:
„IN BIJBELSCHER
SFEER”

INDRUKKEN

VAN DEN
HOOFDREDACTEUR

LEVENDE VERBINDING

ONZE ARTIKELEN OVER „CHRISTEN-ZIJN” trekken blijkbaar de aandacht.

Een lezer schrijft: „Vele malen hebben we mogen beleven, dat dienstmeisjes uit een wereldsche omgeving tot verandering van leven kwamen, nadat ze een poos bij ons inwoonden. En dit zonder dat mijn vrouw bepaaldelijk over geestelijke dingen met hen gesproken had. Het was meer de Christelijke levensopenbaring, die blijkbaar indruk maakte. Hoe mooi is hetgeen u schreef over Generaal Gordon!”

Een lezeres merkt op: „We worden telkens weer overtuigd, hoe het niet in onze woorden ligt: onze wandel moet een prediking zijn! Iemand uit moderne omgeving verbaasde zich laatst, komend in een gezin van geloovigen, over den gezegenden Christelijken geest, die daar heerschte, zonder dat het met zooveel woorden werd gezegd.”

Men wordt een Christen door bekeering en geloof. Maar men is het eerst waarlijk, als men in levende verbinding met Christus is gekomen. Niet genoeg kan daarop telkens weer worden gewezen. „Gij zijt onze brief,” schrijft de groote Apostel. We moeten brieven van Christus wezen; Christus moet in ons te lezen zijn; we moeten bezielde zijn voor de zaak van Christus.

In den laatsten tijd ben ik meer en meer onder den indruk van de noodzakelijkheid van een Christendom in de praktijk.

Germanen, bezielde voor hun zaak.

Alle verbinding met Christus baat niets als getuigenis tegenover anderen, wanneer die verbinding slechts in theorie bestaat. Ze moet zich uiten. Ze moet merkbaar wezen in ons doen en laten. Ze moet levend zijn.

HET OPEN RAAM

10)

DOOR W. LAATSMAN

VII. DE VELDSLAG BEGINT.

Michiel van Loon stond op en wilde zijn overjas aantrekken, toen de hospita hem kwam waarschuwen, dat er een dame aan de telefoon was, die hem dadelijk even wenschte te spreken. Hij liep de kamer uit en de trap af. Op het overlooptje van de eerste verdieping hing het toestel, hij nam den hoorn op en luisterde . . .

De hospita talmde even op de trap. Zij kon het niet helpen, dat die koperen roe op de vijfde trede ieder oogenblik weer losschoot. Dat vervelende ding ook. Haar handen wroongen ijverig, haar ooren stonden wijd open . . . een dame . . . en dat voor dien kalen ingenieur; Amsterdam scheen bekoring voor hem te krijgen . . . Zij luisterde en hoorde niets. Niets. Zij gluurde. Hé, wat zag hij op eenmaal bleek! 't Leek wel, of zijn hand ook beefde. Zij schrok, het oude wantrouwen kwam weer boven in haar. Zou er wat met hem aan de hand wezen? Ontdekt soms? Je kan niet weten . . .

Zij rekte zich uit en liep parmantig de trap af tot vlak waar Michiel van Loon stond te luisteren met den hoorn in zijn hand. Hij zei niets, maar valer en bleeker werd zijn gezicht. Op eenmaal schoot een roode vlam over zijn wangen heen, zij zag zijn breede borst als uitzetten in een losbrekende kracht, zijn hand kneep den hoorn, als wilde hij hem breken in een vuist van staal en plots klonk zijn stem helder op:

„Goed, juffrouw Volkert. Ik neem het op mij. Ik kom.” Hij haakte op en keerde zich om. Zijn oogen vielen op de hospita, die naast hem stond en met verbaasde blikken tot hem opkeek. Hij greep haar hand en schudde die hartelijk, terwijl hij zei:

„Juffrouw, de veldslag begint! Tot ziens!”

Hij stormde de trap weer op, zijn kamer in. De hospita klemde de handen gevouwen tegen haar borst van schrik. Zij begreep er niets meer van. Eer zij gekomen was van de ontsteltenis, stormde Michiel haar weer voorbij, de trap af, de deur uit, de straat op . . . en zoo-

waar blootshoofds . . . zijn hoed lag nog op de trap . . .

Toen de deur dichtsloeg met een bons, ontwaakte de hospita als uit een boozen droom, maar de schrik zat haar zóó in de beenen, dat zij op de trap ging zitten, vlak naast den verlaten hoed, dat zwarte ding, dat er zoo griezelig uitzag in zijn liggende verlatenheid.

De regen kletterde op de straten en pleinen. Op het midden van het groote plein met den doorrit naar de fabriekspoort, hield politie te paard en te voet de wacht. Verderop, op het trottoir, stonden kleine groepjes arbeiders te posten; eenigen liepen met strooibiljetten in de handen rond. Zij zagen Michiel het plein opwandelen, naar de groote poort toe en drongen naar voren. Toen, zonder misbaar, schoven de agenten hun rijwielen naast elkander op en beletten hun den doortocht. In de fabriekspoort stond de oude portier, in zijn blauw jasje, dat door en door was nat geregend. Uit zijn pet staken een paar groote, uitstaande ooren en het zwarte weerbarstige haar kleefde, als bij een natten hond, in vlokken op zijn voorhoofd.

Toen de fabriekspoort zich achter hen beiden sloot, joelden op het plein rauwe, onmenselijke kreten op, verscheurende kreten, die Michiel jaren daarna nog niet kon vergeten . . .

Maar de portier leidde hem verder, de breede trap op, naar het bureau. Hij klopte eerbiedig aan en opende de deur. Toen zag Michiel van Loon Annie staan, vlak voor het breede bureau, naast het raam. Hij trad een pas nader, groette en hoorde haar zeggen:

„Blij u te zien, mijnheer Van Loon. Neem plaats.”

Het viel hem op, hoe bleek zij was, hoe haar stem trilde van ingehouden emotie. Toch lag er een fierheid over dat bleeke gelaat, een nooit te voren in haar gelaat ontdekte energie.

„Ik ben blij u te zien,” vervolgde zij. „Ik heb u een en ander per telefoon medegedeeld. Vader is afwezig en mag van deze ellende in de eerste paar dagen niets vernemen; de arme man heeft zorg genoeg, daar ginds in Italië. Mijn broer heeft zijn tijd hard noodig aan de voorbereiding van een groote vlucht naar Indië, per

speciaal gebouwd posttoestel. Trouwens, een officier zou hier de gemoederen niet tot bedaren brengen," voegde zij er met een veelbeteekenenden glimlach aan toe.

Zij zweeg even en keek Michiel ernstig aan. En toen: „U is ingenieur? U wilt mij helpen, tot vader terugkomt? De storm overviel ons. Zonder eenige aankondiging wierp men heden het werk neer. Men gaf mij enkel eenige minuten geleden een schriftelijke formulering van de eischen der vakbondleiders."

Michiel van Loon nam het hem aangereikte papier over en las. Een pijnlijke stilte viel over de kamer heen; alleen het tikken der pendule klonk helder op in de ruimte en buiten, op straat, joelde heel even een kreet op, een gejuw.

„En u weigert natuurlijk deze eischen te aanvaarden?" vroeg Michiel eindelijk.

„Beslist."

„U verlangt dus van mij . . . ?"

„De onderhandelingen met de vakbondleiders te rekken tot vader terug is en verder het bedrijf weer zoo spoedig mogelijk op gang te brengen."

„Hoezoo?"

„Door werkwilligen te werven."

Het klonk als een bevel in de ooren van Van Loon. Als bij intuïtie stond hij op en boog tot instemming. Opeens flitste een gedachte door zijn hoofd heen en hij vroeg: „Juffrouw, waarom . . . vroeg u juist mij?"

„Omdat u ingenieur is en . . . geen . . . nu ja, nog geen functie had."

„Enkel daarom?"

Zij aarzeld even, maar herstelde zich spoedig en zei: „Ik las in het boekje, dat u mij namens uw broer gisteren morgen bracht. Ik was erg terneergeslagen en las het gedicht van Helène Swarth, dat uw broer had aangestreept met rood potlood en . . ."

Weer aarzeld zij; het leek Michiel toe, of er een gevoel van onmacht tot verklaren over de jonge vrouw heen viel; of zij hem als met droeve oogen verzocht, haar niet langer te pijnigen, door haar te dwingen iets bloot te leggen, dat diep in haar hart lag verborgen. Hij trad naar voren, tot dicht aan haar zijde, en op eenmaal sloeg zij de oogen op tot hem en de glans, die er in lag, straalde diep-begrijpen door, tot ver in zijn ziel. Hij greep haar hand en zei:

„Juffrouw Volkert, mijn broer zal het heerlijk vinden, dat u mij deze gelegenheid schenkt. Ik dank u . . ."

Nog dien zelfden avond verschenen zij. De vakbondleiders met hun stroeve blikken, hun koppen, waar de haat van het proletariaat diepe trekken in had gegraven om mond en oogen.

Het waren Bart de Leeuw, namens de Federatie, en Roel Franken, namens den modernen Bond. Als derde kwam er nog een klein kereltje mee, een schamel mannetje, maar met sluwe oogjes in het bleeke, ingevallen gezicht. Hij noemde zich kortweg „De Rooje" en gaf als functie op: „Lid van den arbeiderscellenbouw."

Michiel van Loon zat gansch alleen aan de breede tafel. Vlak tegenover hen. Hij presenteerde een sigaar, maar de drie mannen weigerden stug en sta-

ken kalm een sigaret aan, die zij uit een verscheurd en beduimd pakje haalden.

Toen begon het gesprek. In kalm betoog verklaarde Michiel, dat de eischen onaannemelijk waren, dat de staking onredelijk was; dat er geen kans bestond tot eenige toenadering, indien de arbeiders niet onmiddellijk het werk hervatten wilden. Eindelijk zweeg hij en keek het drietal aan. Hij had een gevoel, of hij het pleit reeds had gewonnen, toen ook zij zwegen en met stille blikken den rook natuuden, die uit hun stinkende sigaretten opkronkelde.

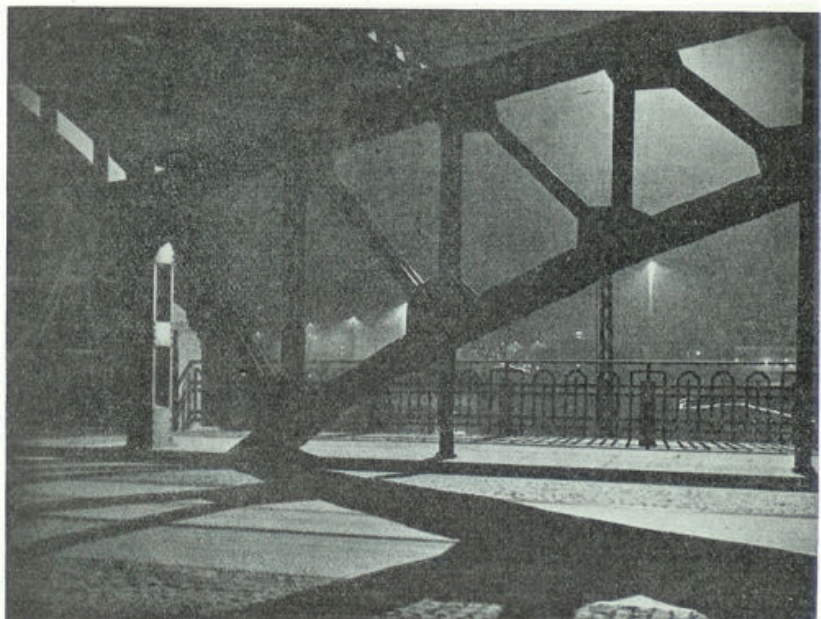
„En?" vroeg hij.

„Wij weigeren," zei op eenmaal Bart de Leeuw, als ontwakend uit een droom; „wij weigeren, en blijven weigeren. De monopolisatiepositie van de directie verhoogt te veel haar winstkansen. Alles is hier verrot. De machines rammelen op hun slechte fundeering — het houtwerk is verrot onder de platen — de leidingen zijn verstopt — er staat nu maar één man aan vier molens — de zwakken worden met bosjes de straat opgezonden — er is een groote afbouw van arbeidskrachten — er is onzekerheid — de onrust is fataal . . ."

Het klonk als een koude litanie van wrok in de ooren van Michiel. Hij voelde den grond wijken onder zijn voeten; het conflict had hij enkel als een zuiver loonsconflict gedacht en nu bleek, dat er tientallen andere factoren mede hadden gewerkt aan de uitbarsting. Allemaal factoren, waar hij vreemd tegenover stond, waar hij nooit over had hooren spreken. De onmacht kroop over zijn hart heen en schaduwde over zijn oogen . . . Hij wist niet meer, wat hij zeggen moest en hoorde verder den woordenvloed aan, die uit de verwrongen monden vloeide.

„Wij wenschen medezeggenschap in het bedrijf; — wij wenschen een nieuwe veiligheidsvoorziening bij de kipapparaten; wij eischen een schaftlokaal, dat aan de moderne bepalingen van den nieuwen tijd voldoet; wij eischen het onmiddellijk ontslag van den werkmeester . . ."

Het was Roel Franken, die zoo sprak en met zijn breede vuist op de tafel sloeg. (Wordt vervolgd.)

Agla-Superpan opname

Bij kunstlicht

INDRUKKEN

VAN DEN
HOOFDREDACTEUR

GEHOORZAAMHEID

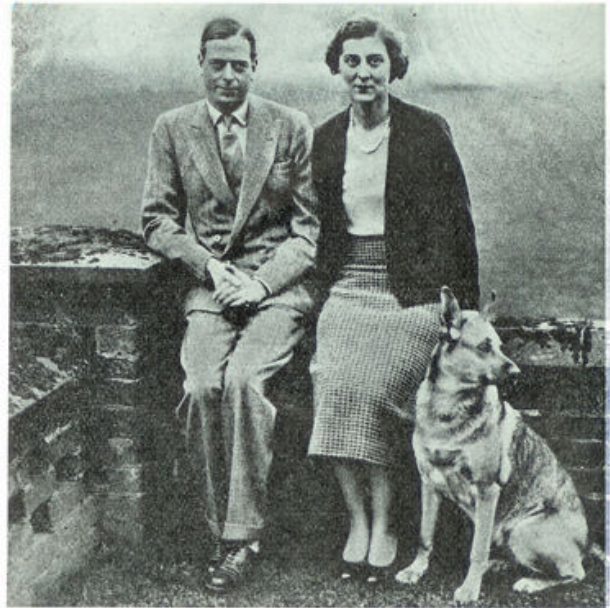
DEZER DAGEN IS PRINSES MARINA GETROUWD met Prins George. Zooals men weet is men in Engeland zeer conservatief, en hecht aan oude gewoonten. Echter niet steeds in betrekking tot het huwelijk. Want nergens kan men zoo vlug en zoo gemakkelijk trouwen als in Engeland; en bij de meeste trouwplechtigheden wordt er het woordje gehoorzaamheid nog al eens weggelaten, omdat vele bruiden dien term erg verouderd vinden. Bij dit vorstelijk huwelijk evenwel heeft Prinses Marina aan haar man gehoorzaamheid beloofd.

In onzen tijd, nu het over het algemeen in de wereld met gehoorzaamheid zoo slecht gesteld is, en in vele huwelijken de naam van den man als „hoofd van het gezin” meer naam dan werkelijkheid is, is het van beteekenis, dat bij het huwelijk van dit vorstelijk paar hierop de nadruk is gelegd, en de geheele pers hieraan wereldkundigheid heeft gegeven.

Het woord gehoorzaamheid wordt in den Bijbel in twee-erlei zin gebruikt. Ten eerste in het gewillig en van harte opvolgen van iemands gebod of wil, — voornamelijk geldt dit tegenover God; ten tweede in den zin van het onderworpen zijn aan het gezag van een ander.

Wat het eerste betreft: Christus Zelf als mensch is gehoorzaam geweest, zelfs tot den dood toe; Hij was gewend, te bevelen, en moest nu, als afhankelijke, luisteren. — Bovendien: het was Zijn *lust*, om Gods wil te doen (Ps. 40 : 9.) Aan de volken moet gehoorzaamheid des geloofs worden gepredikt. — De geloovigen hebben te leven in gehoorzaamheid aan God en aan Jezus Christus.

Wat het tweede aangaat: Tot de kinderen en de dienstknechten wordt gezegd, dat ze gehoorzaam moeten zijn, en zich hebben te schikken naar hun ouders en heeren. Eenmaal wordt ook in dezen zin van de gehoorzaamheid der vrouw aan den man gesproken. Petrus zegt, dat Sara Abraham gehoorzaam is geweest, hem noemende heer. Maar op andere

plaatsen wordt daarvoor het woord onderdanigheid of onderworpenheid gebruikt, omdat het de gedachte inhoudt, zich te onderwerpen aan de plaats, door God gegeven. — een erkennen van het gezag, waaronder we door God zijn gesteld, zoowel in de maatschappij als in het gezinsleven.

Hoe gelukkig zou het huwelijk zijn, indien werd rekening gehouden met de Goddelijke ordeningen. Doordat wij menschen eigenlievend zijn, zoo vaak handelen naar eigen meening, wordt er zoo veel verdorven. We zijn alleen maar veilig, wanneer we ons laten leiden door Gods Woord. Dán houden we ons pad zuiver; ook het huwelijkspad!

HET OPEN RAAM

II)

DOOR W. LAATSMAN

Toen op eenmaal sprong Bart de Leeuw op en riep: „Wij eischen nog meer: een zesurigen arbeidsdag. Leve de revolutie!”

„Wat heeft dat er nu mee te maken?” vroeg plotseling Michiel van Loon, terwijl hij eveneens opstond en nu vlak tegenover den arbeidersleider stond: „Wat heeft revolutie te maken met deze wilde staking?”

„Het is geen wilde staking, het is een officieel uitgeroepene, mijnheer; het is het signaal voor het proletariaat, om te ontwaken en den strijd aan te binden tegen het kapitaal en de bourgeoisie. Wij willen geen compromis; wij willen 't Roode Front!” —

Michiel keek den spreker aan en vervolgens de twee andere afgevaardigden; het viel hem op, dat Roel Franken plotseling scheen te verbleeken; dat hij Bart de Leeuw aankeek met oogen, waaruit vonken schoten.

Op datzelfde oogenblik opende de deur zich en trad Annie Volkert binnen. De mannen keken om en zagen haar staan in de deuropening in haar bontmantel, haar rijzige gestalte, in heel haar houding, die zelfbewust was in ernst en gracie tevens. Zij liep op het bureau toe en stelde zich op, vlak naast Michiel van Loon.

De mannen verroerden zich niet, stonden als gebannen tegenover haar, als onder den indruk van heel haar persoonlijkheid.

„Ik hoorde alles,” zei ze; „ik hoorde alles. U kunt gaan, heeren...”

Bart de Leeuw was de eerste, die losbrak:

„Wat, gaan? Nooit. U hebt geen recht van spreken hier, evenmin als die daar, die mijnheer! Wij eischen een onderhoud met den heer Volkert, persoonlijk.”

„Die is op reis,” antwoordde Annie rustig. „Dat wist u toch wel.”

Er lag zóóveel ironie in deze woorden, zóóveel verwijt tevens, dat onwillekeurig de vakleiders de oogen neersloegen.

„Wij komen morgenvroeg terug,” zei het kleine kereltje, de Rooje, terwijl hij zijn pet greep. „Tot morgen dus!”

De drie mannen keerden zich om en gingen heen. Zij liepen rechtop, met een air van overwinning over heel hun gestalte. Bij de deur draaide Roel Franken zich om; hij keek even de kleine groep aan, die achter het bureau stond; toen boog hij even het hoofd ten groet en rukte de deur dicht.

Door de holle gang echoden de zware stappen weg. Men hoorde de fabriekspoort knarsen op haar hengsel en tegelijk het opstijgen van een verwoed gehuil en gefluit op de straat...

Toen keek, voor de eerste maal na het vertrek der afgevaardigden, Annie op naar Michiel van Loon en zei: „De eerste storm is afgeslagen. Wij kunnen tevreden zijn.” Zij zette zich neder in den breeden armstoel van haar vader en knoopte haar mantel los.

„Uw broer komt vanavond terug,” vervolgde zij, „met het retourvliegtuig „de Oehoe”.”

„Hoe weet u dat, juffrouw Volkert?” vroeg Michiel verwonderd.

„Ik belde even het kantoor op van de K.L.M.,” antwoordde zij kalm. En zij keek toen strak voor zich uit. Michiel zweeg; veel gedachten flitsten rond door zijn hoofd.

Toen hoorde hij opnieuw haar stem, die sprak: „Het gedicht, dat uw broer aanstipte in het boek, laat mij niet los; wat mooi is dat toch:

Als lentebirken op een heuvelkling
Was 't woud van armen, naar hun Vorst geheven,
Of de open hand belofte blij ontving.

Uw broer moet dat ook gevoeld hebben, anders zou hij het niet aangestreept hebben.”

Michiel ontroerde, want, terwijl zij zoo rustig sprak, steeg buiten op straat weer een chaotisch rumoer op; kreten, horens, het rinkelen van fietsbellen en daarboven uit het commandogerop van bereden politie, het kletteren van hoeven op het natte asfalt.

Toch vermande hij zich en zei: „Mijn broer is een man van stalen wilskracht. Alleen zijn geest droomt en zijn hart is dichtertlijk.”

Annie schrok op en keek hem aan. „Dan is hij net als mijn broer Joop,” zei ze, „gelukkig. Zulke mannen krijgen God altijd lief.”

Toen stond zij op en sprak: „Wij zullen gaan.” „Daar doorheen? Door dat ruwe volk?”

„Ja.” — Zij stond reeds bij de deur en knoopte haar handschoenen dicht. Michiel kon anders niets doen dan haar volgen. Hij draaide het licht uit en in het donker kwam op eenmaal den drang in hem op, om even alleen te zijn, even alleen, om . . . om te bidden . . .

Hij liep dus terug, kwasi iets zoekend op het bureau; met den rug naar de deur gekeerd, vouwde hij de handen, sloot de oogen en zacht bad zijn hart . . .

Toen keerde hij om en volgde Annie Volkert door de lange gangen, naar de binnenplaats, waar haar auto stond.

VIII. IK ZIE DEN HEILAND OP EEN HEUVEL STAAN.

Op het Leidsche plein stopte de K.L.M.-autobus voor het kantoor en stapte Jan van Loon uit. Met zijn actetasch onder den arm liep hij snel voort, de stad in, naar het bureau van het marinecommando. De plantonkorporaal salueerde hem stram en in de gang kwam reeds een collega hem met uitgestoken hand ter begroeting tegemoet.

„Hallo! kerel, fijn je weer te zien! Goeie reis gehad?”

„Prachtig! Dank je. Is de overste aanwezig?”

„Nee, juist vertrokken.”

„Jammer.”

„Berichten?”

„Nee, dat niet, enkel mij present melden, zie je!”

„Aan de opdracht dus voldaan?”

„Jawel. Hier niets nieuws?”

„Nee, de oude sleur. Wat 'n saai leven hier!”

Zij liepen samen door, naar de werkkamer, waarin het schemerlicht van den komenden avond rondwaarde.

Luitenant Van Loon draaide het licht aan, dat de sjovle kaalheid liet zien van een gouvernementsbureau. Hij wierp zijn tasch neer op tafel en stak een sigaret aan.

„A propos,” zei de collega. „Zoo juist belde een dame nog voor je op.”

„Een dame?”

„Ja, hoe heette ze ook weer? Wacht, ik schreef het op. O, hier is het: Juffrouw Volkert.”

„Een blos steeg naar de wangen van Van Loon, toen hij vroeg: „Wat wenschte ze?”

„Weet ik niet. Zij informeerde enkel, of je reeds terug was. O, dat is waar ook! Haar vader heeft die suikerfabriek, hè?”

„Ja, de heer Volkert.”

„Nu, daar is een staking uitgebroken.”

„Een werkstaking? En de oude heer is in Italië!”

De jonge luitenant trok de schouders op en nam een couraant, zocht de kolommen na, en toen . . .

„Lees maar, hier staat het!”

Luitenant Van Loon greep het blad en las. Zijn hand beefde, zijn oogen tuurden met verslindende blikken op het bedrukte papier en plotseling riep hij uit:

„Wat is dat? De heer M. van Loon confereert morgenvroeg verder met de afgevaardigden van de organisaties. Maar dat is Michiel, mijn broer! Wat doet die daar?”

Zijn collega keek op en bleef zwijgen.

„Weet jij het, Van Asbeck? Dat is mijn broer en die . . . die . . . was toch werkloos.”

Toen stond de ander op en liep op hem toe en zei: „Nu begrijp ik alles, amice; dat getelefoneer, zie je; je broer zal je hulp noodig hebben.”

„Dan ga ik er dadelijk heen. Bel even een taxi op, Van Asbeck. Nee, ga maar niet mee. Ik ga liever alleen . . .”

(Wordt vervolgd)

In de kleermakerswerkplaats, waar de Turksche wijze van zitten nog steeds wordt gehandhaafd, zooals dat reeds de eeuwen door geschiedde.

HET OPEN RAAM

12)

DOOR W. LAATSMAN

Het was een trieste avond. De regen druilde over de straten der stad; het was een avond, die droevig stemde; die in het hart alles tot weenen kon maken. De taxi hield stil vóór zijn woning; Jan van Loon verrekende den rit met den chauffeur en trad zijn woning binnen. Op de trap heerschte ook duisternis, alleen op het bovenportaal, waar zijn kamer lag, brandde het licht.

Hij duwde de deur open en stond plotseling vóór zijn broer.

„Goeien avond, Jan! Wat een genoegen je weer terug te zien. Goeie reis gehad?”

„De terugreis ging puik, Michiel. Ja, alles wel, dank je. Heb je een kop thee voor me?”

„Natuurlijk, ga zitten. Ik schenk zelf wel even voor je in...”

Zij zaten nu tegenover elkaar aan tafel en rookten hun pijp. En Jan vertelde over de reis. Michiel luisterde vol aandacht. Zijn hart was ook vol, had ook een drang om zich uit te storten, maar hij bedwong zich en luisterde kalm. Eindelijk zei hij:

„Ik had ook een avontuur, Jan! Een groot avontuur. Zoo, hoorde je het reeds?”

„Ja, zoo iets. Op de fabriek van den heer Volkert, hè?”

„Juist. Het gaat onder het mom van een werkstaking om loonsverhooging en verbetering van arbeidsvoorwaarden, maar in werkelijkheid lijkt het mij een revolutionnair avontuur toe.”

„Er wordt gewroet door deze elementen, Michiel; overal ondermijnt zij. Het is een worm, die onzichtbaar knaagt.”

„Ja, dat merk ik, maar het pleit wil ik winnen. Hoor je? Ik wil het winnen. Het is een prachtige gelegenheid om carrière te maken. Ik had altijd het gevoel in mij, dat Amsterdam mij het geluk zou brengen...”

Jan van Loon keek op. Er lag een vraag op zijn lippen, maar hij bedwong die. De ernst op zijn gelaat viel zijn broer op, het leek hem toe, of in de weinige dagen uit den jongen luitenant plotseling een karaktervol man was gegroeid; of de opdracht zijn eigenwaarde had verhoogd; hem een blik had doen slaan in een breeder kring van actie en leven. Dat was dat zelfde gevoel, dat ook hij had voelen geboren worden in zijn hart, toen Annie Volkert hem oppriep tot handelen.

Plotseling zei hij:

„Broer, die Annie is een flinke vrouw.”

„Die Annie Volkert, meen je? Ja, dat is zij.”

„Hoe weet jij dat nu? Je sprak haar maar enkele minuten op die soiree!”

„Dat was genoeg. Ik wist het al vóór dien tijd.”

„En dat was je eerste ontmoeting met haar!”

„Nee, toch niet. Ik ontmoette haar eens in de tram. Ik las het toen reeds in haar oogen, in haar houding.”

Het werd gezegd met zóó'n eigenaardige intonatie in de stem, dat het den jongen ingenieur plotseling een licht deed opgaan. Hij bukte zich wat voorover en zei zacht:

„Ik geloof, dat zij... je liefheeft, Jan!”

„Ja? Nu, ik haar ook.”

Beiden zwegen. Ieder had zijn eigen kring van gedachten, die in golven cirkelden om hun hart en ziel.

En ieder verzweeg dien cirkelgang voor den ander, om geen pijn te doen...

Eindelijk stond Michiel op en gaf zijn broer de hand, terwijl hij sprak:

„Jan, ik feliciteer je.”

„En ik jou, Michiel, voor je... zelfoverwinning.”

Toen draaide Michiel zich om en trad zijn studeerkamer binnen.

De jonge zeeofficier bleef alleen achter. Vóór hem op tafel lag een dik dossier. Hij opende het werktuigelijk en las de bladen door. Het was het treurig verhaal over de staking: politieverordeningen, loonlijsten, notulen, kladjes geschreven met een onzekere werkmanshand, en folioellen in blauw getypte letters. Het was een vuilnisbelt vol ongerechtigheden en vol strijd, waar geen enkel blij woord van evangelie in lag.

Hij wilde het couvert juist dichtslaan, toen zijn oog viel op een helderwit blad papier, waar enkel een paar lijnen schrift op stonden. Maar die lijnen troffen hem en hij nam het papier met bevende vingers op. Het was een briefje van Annie Volkert, geschreven aan zijn broer Michiel; een verzoek, om gematigd op te treden tegen een zekeren Roel Franken, omdat diens vrouw ernstig ziek was en geen opwindung kon verdragen in den zwakken toestand, waarin zij nu verkeerde. Roel Franken, het was de naam van den raddraaier, wiens optreden tot vervelens toe werd genoemd in het lijvig dossier. Het was de man, waarvoor de commissaris van politie juist waarschuwde, als zijnde in staat om alles te verijdelen, door zijn ontembaar woest karakter...

Toen stond hij op en rekte zich hoog uit.

Op dat oogenblik klopte iemand aan de deur van de kamer... En toen die openging, stond hij vlak voor Annie Volkert.

Zij schrok zichtbaar en bloosde. Na gegroet te hebben, zei ze: „Ik dacht uw broer hier te treffen; ik heb een dringende boodschap voor hem. Excuseer mij, dat ik zoo laat kom, en alleen. Maar ik moest. Ik had geen anderen uitweg. Vader is alles te weten gekomen...”

„Uw vader... alles te weten gekomen?”

„Ja, en hij is boos, dat ik alles niet direkt eerlijk aan hem heb getelegrafeerd, en dat ik...”

Zij zweeg; er lag weemoed op haar gelaat. Toen vervolgde zij langzaam:

„... dat ik uw broer heb opgedragen om te onderhandelen met het volk.”

Het hooge woord was er uit, maar opeens scheen ze te wankelen, en Jan schoot toe, om haar een stoel aan te bieden. Ze sloot even de oogen, als om te verhinderen, dat hij den weemoed zou zien, die in haar blikken lag.

„Dat spijt mij,” antwoordde hij. „Mijn broer... zal het ook ellendig vinden. Hij had er zoo op gebouwd; het... het nieuws zal hem breken.”

„Nee, dat mag niet, mijnheer Van Loon, dat mag niet!”

Zij sprong opeens op en trad op hem toe:

„Dat mag niet en... dat behoeft ook niet. U moet met hem bidden... God kan helpen.”

„Ik kan... dat niet,” stamelde Jan, „ik, ja... toch eenmaal bad ik, toen, boven Rome, toen op het vliegveld, ... maar toen bad er iemand uit de verte met mij mee, dat voelde ik... en ik weet niet wie...”

Zij schrok er van.

Hij ging verder:

„Misschien was het mijn lieve moeder of vader...”

„Biddende ouders, dus?”

„Ja, die hebben wij.”

„Dan hebt u meer dan ik.”

Op dit oogenblik ging de tusschendeur open en trad Michiel binnen; zijn gelaat stond vertrokken, zijn mond trilde toen hij zei:

„Ik hoorde alles, juffrouw Volkert, alles. Ik weet nu den weg, dien ik gaan moet.”

Hij wilde vertrekken, had reeds den deurknop in de hand. Even bedacht hij zich, keerde zich om en keek zijn broer aan, die met terneergeslagen oogen naast Annie Volkert stond. Toen liep hij op het tweetal toe en zei:

„Ik ga heen. Dat is de eenige weg, dien ik gaan moet: heengaan en dat zonder mijn taak te hebben volbracht. Het is afschuwelijk wreed, meer dan wreed. Uw vader kent mij immers niet. Maar, ik kon u niet alleen laten zonder hulp, zonder bijstand, neen, dat kon ik niet. Laat mijn broer het werk doen. Hem zal het gelukken,

heusich, hem *moet* het gelukken, want . . . hij heeft lief.”

Toen keerde hij zich om en ijlde de deur uit.

Onder het felle lamplicht bleven Annie Volkert en Jan van Loon alleen achter. Zij hoorden de voordeur dichtslaan en dit deed hen ontwaken als uit een banger droom. In hun beider oogen lazen zij elk een diepe smart en tevens een stil begripen.

„En zag den Kruisberg, die ten hemel ging,” zei Van Loon, als peinzend.

„Ja,” zei Annie Volkert. „Ik zie door den mist heen den Heiland op een heuvel staan.”

Toen gaven zij elkander de hand.

BEDEKT MET
HET WOLLIGE
WINTERKLEED

INDRUKKEN

VAN DEN HOOFDREDACTEUR

De eerste maand van het jaar

DEZE MAAND ZAL U DE EERSTE VAN HET jaar zijn," zei Jehova tot Mozes en Aäron in Egypte, vlak vóórdat die merkwaardige nacht van het paaschlam aanbrak.

Israëls geschiedenis als natie zou beginnen met verzoening door het bloed.

Dat is een beeld van onze geschiedenis als geloovigen. Die begint als we schuilen achter het verzoeningsbloed van Jezus Christus.

Het leven, dat we te voren geleefd hebben, telt niet mee. Onze geschiedenis als geloovige vangt eerst aan, als we den Heere Jezus geloovig hebben aangenomen als onzen Heiland.

We lezen het zoo duidelijk in Johannes 3 — de Zoon des menschen moest verhoogd worden, wilden zondaars gered worden. En een iegelijk, die gelooft in dien Zoon, komt niet in het oordeel, maar heeft het eeuwige leven.

Iemand zal zeggen: dat wist ik reeds lang. Mijn indruk is, dat het met het weten dezer dingen over het algemeen niet zoo gunstig gesteld is. Men verbaast er zich over, als men met de menschen spreekt, hoe de eenvoudigste waarheden nauwelijks worden gekend, althans niet begrepen.

Zijt ge u bewust, dat het Lam algemeen is voor u en uw huis? En hebt ge erkend, dat de Heere Jezus stierf, om ook u te kunnen verzoenen en verhoogen? Van de *schuld* en de *macht* der zonde moet ge bevrijd worden! Het bloed aan de deurposten in Egypte; en het volk uitgeleid door de Roode Zee. Dat is „het heil des Heeren." Daarom moesten de Israëlieten in de maand Abib (= groene aren, want het koren was in die maand, onze maand April, in de aar) gedenken aan den uittocht uit Egypte, het diensthuis, die volgde op den nacht van het lam.

Zal deze maand Januari misschien voor u een nieuw levensbegin worden? De eerste maand van het jaar van uw bevrijding van schuld en zonde door Hem, die geslacht werd, opdat Hij uw pascha, uw voorbijgang, zou kunnen zijn; die gestorven is voor u, opdat Hij u zou verlossen van wereld, dood en Satan?

En zal deze maand Januari ons, die gelooven, meer dan ooit vervullen met de ernstige gedachte, dat bij het pascha geen zuredeeg mocht gevonden worden? Dat we, als we met Christus gestorven en opgewekt zijn, moeten zoeken en bedenken de dingen, die boven zijn, waar Christus is?

HET OPEN RAAM

13)

DOOR W. LAATSMAN

Zij stonden naast elkander in een groepje, vlak vóór de brandende fabriek . . . De oude heer Volkert, Annie, de jonge Jan van Loon in zijn klein-tenuë van zee-officier, eenige politiemannen in uniform, een enkele brandweerman.

„De muren scheuren," zei de laatste, „dat is het einde."

„Ga wat achteruit, dame, heeren, zoodra zij vallen, zal een vonkenregen opspatten."

„Ik blijf staan," zei de heer Volkert. „Gaan jullie maar."

„Ik blijf bij u, vader; ik blijf bij u."

De fabrikant keek op en lachte even droevig zijn dochter toe; toen vroeg hij op eenmaal:

„Waar is Michiel van Loon?"

„Mijn broer is sinds gisterenavond spoorloos verdwenen," antwoordde Jan van Loon, „Hij was erg overspannen en ik vrees . . ."

„Hij is immers een vriend van Bart de Leeuw, den Marxist?"

„Een vriend van Bart de Leeuw?"

„Ja, daarom wilde ik niet hebben, dat hij voor mij onderhandelde met dat heerschap. Ik zag hem laatst op straat; zij liepen toen samen, en die De Leeuw . . . die De Leeuw . . ."

„Maar vader, u meent toch niet . . ."

„Weet er meer van, heeren, met . . . met . . . dien anderen samen."

Een doodsche stilte heerschte in het groepje. Men hoorde enkel het knetteren van het hout, het sissen van

het water op het vuur, het gekraak van splijtende balken en vallend puin.

En daar tusschen door, in de verte, het af en toe sarrend getier van een nu weer strijdbewust wordende menigte, die opdrong . . .

„Wat is daar gaande?" vroeg Volkert aan een agent. Chargeert men?"

„Ja, men arresteerde den voorzitter van de federatie, Bart de Leeuw, mijnheer."

Jan van Loon liep met kloppend hart langs de Keizersgracht. Het was zeer stil; het water schuurde langzaam langs de verweerde kaden, lange slagschaduwen van het maanlicht lagen op de huizengevels en de straatklinkers, de kale boomen, het vuil zwarte water.

In zijn jong hart stormde het hevig. Zijn rechterhand zat tot vuist gebald in zijn zak en de linker hield krampachtig het gevest van den degen omkneld.

Achter zijn oogen brandde nog steeds een gloed van het vuur, maar bovenal de vlam van een soort woedende wanhoop; het gevoel, dat men alles zou willen vernielen, dat toch te sterk is, om te benaderen, omdat het je steeds ontvlucht.

Hij liep sneller voort, als gedwongen om stil te kunnen zitten bij een vlamvend vuur, in de eenzaamheid van een kamer. Toen hij de deur opende, kwam de hospita juist de trap af. Zij zag er zeer geagiteerd uit, maar knikte hem enkel een licht goeden avond toe. Het scheen hem toe, dat er een bange vraag in haar oogen lag, een schuchterheid over heel haar houding.

Hij liep evenwel door, flink en met het hoofd in den nek en trad zijn kamer binnen.

Daar, in den leunstoel, vlak bij den haard, zat . . . Michiel. En die sliep.

Jan keek in het bleeke gezicht en ontroerde; hij wilde zijn broer wakker schudden en hem vragen, maar hij kon niet.

Toen, zacht, met een beweging vol teederheid, schoof hij een kussen onder het knikkend hoofd van den slapende.

In de gang liep hij tegen zijn hospita op.

„Is mijn broer reeds lang terug, juffrouw?” vroeg hij.

„Zoowat een uur geleden kwam hij boven, mijnheer. Ik schrok zoo geweldig. Ziet uwé, hij zag er zoo... bleek uit, zoo bemodderd, ziet uwé...”

„Zei hij wat, juffrouw?”

„Neen, niets.”

„Best, dan zegt u ook nooit iets, verstaat u mij?”

Hij keerde zich om en sloot weer de deur.

De hospita keek hem na, hoorde de deur dichtslaan.

„Dat zaakje klopt niet,” mompelde zij. „Ik moest hun maar de huur opzeggen.”

Midden in den nacht ontwaakte Michiel uit een banger droom. Hij gilde in doodsangst het uit en sprong op, waggelend, in het felle lamplicht, dat nog brandde, tegen de tafel op.

Daar zag hij plotseling, als in ontwaken, zijn broer zitten, met het hoofd gebogen op den arm, die op tafel lag.

„Jan,” riep hij, „Jan, jij hier?”

De slapende ontwaakte en keek op. Een glans van vreugde flitste op eenmaal den slaap weg uit de oogen en hij stond op, liep op Michiel toe en greep zijn hand.

„Ik geloof er niets van,” zei hij, „ik geloof er niets van, Michiel.”

„Waarvan?”

„Dat jij met Bart de Leeuw den brand aanstak.”

„Je zegt... de brand...”

„Ja, bij Volkert.”

„Jan, je raast, je droomt!”

„Neen, Volkert zei het zelf.”

„Volkert zei het zelf?”

„Ja, en de politie arresteerde Bart de Leeuw al.”

„Het is niet waar!”

Het klonk overtuigend uit den mond van Michiel.

Hij trad een pas op zijn broer toe en vroeg:

„Hoe komen zij daaraan?”

Op dat oogenblik ging plotseling de deur open en, zonder zich aan te dienen trad, zoo midden in den nacht, een man de kamer binnen.

X. IN 'N GEWETEN RONKEN DE MOTOREN...

Boven Soesterberg ronkten de motoren. Luitenant Volkert greep het handwiel van de stabieloverstelling en zocht meteen den horizont af.

De Lorraine-motor stuwde opnieuw de machine hooger het luchtruim in; Joop nam den stand op van zijn hoogtemeter en glimlachte even: hij had nu zoowat het plafond bereikt; het was helder winterweer en onder hem golfde het landschap voorbij in bosschen en heide, water en land. Het gezichtsveld was dus uitstekend en achter hem kon de waarnemer nu zijn dubbelen mitrailleur, op beweegbaren ring, in actie brengen voor het gevecht met het vijandelijk vliegtuig, dat nu diep onder hem lag. Turend op zijn bochtaanwijzer, cirkelde Joop in een breeden kring rond...

Een dapper gevoel tikte in zijn borst, toen hij onder het lawaai van motor en schroef, het gerikketik hoorde van den mitrailleur... Dat was nog eens leven als een jonge kerel! Het gaf je leven sensatie, waarde, het opende aan je hoop een breede toekomst...

Even oppassen! De oliedrukmeter loopt iets terug. Zoo. Weer in orde. Nu eens zien, hoe de hoogtemeter met zijn barometrische schaal staat; de statische aansluiting.

In orde. Voorwaarts Joop, dien vijand achterna... dalen, zie zoo, daar is het veld weer, de windaanwijzer in zijn worstvorm weer te onderscheiden. De motor draait op h-lve kracht; hij zwiept weer over het land, de vleugels liggen weer horizontaal; de hei buigt onder de wielen; een schok... weer raken de wielen het zand; en loopen uit...

„Bravo Volkert! Flink gedaan hoor!”

Hij lacht, de jonge luitenant, werpt de riemen los en stapt uit. Kameraden snellen toe en geven hem de hand. Dat is leven... dat is leven als een man.

En Joop lacht weer. En het klopt in zijn hart! In zijn jong Hollandsch hart.

Een soldaat reikt hem een brief toe. Een welbekende enveloppe met een welbekend schrift. Hij opent het couvert en leest...

Nu hij de oogen opslaat, trillen zijn oogleden; de hei lijkt hem zwart toe en donker; het vliegtuig lijkt wel te dansen als een schip op de golven; zijn hand beeft en zoekt een steun...

„Dat kan niet,” zegt zijn mond, „dat is niet mogelijk,” zegt zijn hart. „Neen, Joop, dat mag niet...”

Vijf minuten later suist hij op zijn Indian den straatweg op...

En hij denkt aan zijn lieve zuster, die nu vast zit te huilen, daar ginds in het kamertje, op de gracht...

(Wordt vervolgd)

's Morgens na de sneeuwjacht

INDRUKKEN

VAN DEN
HOOFDREDACTEUR

GOD MET ONS

BIJ ONZE WEKELIJSCHES MORGENWIJDING van Redactie en kantoorpersoneel, lezen wij op den eersten Maandag van het Nieuwe Jaar Mattheüs 1, en mij trof het woord: „God met ons.” De Evangelist, van wien wij het eerste Evangelie hebben, wijst er op, als hij de geboorte van Jezus vermeldt, dat eeuwen te voren de profeet Jesaja had gesproken: „Gij zult Zijn Naam heeten: Immanuël.”

„Immanuël” — God met ons!

We herinneren ons nog zoo goed de Radio-Kerststede, een paar jaar geleden, van onze geliefde Koningin, waarin Hare Majesteit voor ons heele volk sprak over den zegen van Immanuël. In een vroegeren Kerstgroet had Koningin Wilhelmina gesproken over het Kind in de Kribbe, dat we moesten volgen naar het Kruis. Wat is er veel droevigs gebeurd in het leven van onze Vorstin, na deze met zooveel beslistheid en geloof uitgesproken woorden! Maar uit de heele levensopenbaring onzer Vorstin — we behoeven haar maar aan te zien — blijkt zoo duidelijk, dat het „God met ons” haar levenskracht was en is.

Het profetenwoord „God met ons” is nog iets anders dan de belofte „Ik ben met u.” Het houdt de gedachte in, dat God op deze aarde is gekomen, om te midden van ons, menschen, te verkeer. God heeft Zich geopenbaard in Zijn Zoon, Die den Vader kwam verklaren.

Het is daarom zulk een mooi getuigenis, als van Hooger hand het „Immanuël” wordt uitgesproken; als daar op onze Nederlandsche munt nog altijd voorkomen de woorden „God zij met ons.” Dit is een openlijke erkenning van God; van God in Christus. Een openlijke betuiging ook van afhankelijk zijn van den zegen en de hulp van dien God.

In een onzer Vaderlandsche liederen van 1585 zingen we met Valerius:

„Wij slaen het oog tot U omhoog,
die ons in ancxst en noot
verlossen komt aller stont,
jae zelfs oock van den doot.”

En het woord van A. Rodenbach heeft onze volle instemming:

Het verleden leeft in ons,
't heden hoopt op ons,
de toekomst straalt voor ons,
G o d z i j m e t o n s .

Dit laatste bidden we voor Koningin en Volk voor het jaar, dat we zijn ingetreden; in 't bijzonder voor onze medewerkers en lezers; en ook voor onszelf en onzen arbeid. God zij met ons in Christus!

Als we denken aan ons Vaderland — hoe vele gevaren dreigen er! Generaal Snijders sprak onlangs voor onze jongeren over de groote zorg, die hij had in betrekking tot de toekomst van ons land. „Houdt God voor oogen!” riep hij uit, „want dat er nog geen conflict is uitgebroken, ligt alleen dááaraan, dat sommige machten zich nog niet sterk genoeg voelen.” Natuurlijk kent onze Regeering ook in dit opzicht haar verantwoordelijkheid, en heeft zij de roeping om waakzaam te wezen; maar het moet toch de almachtige God zijn, van Wien men kracht en hulp verwacht. Laten dan vooral de hooggeplaatsten God voor oogen houden!

Als we denken aan ons Volk — welk een zwaar jaar zijn we ingegaan! Het was reeds zoo moeilijk in 1934, maar de zorgen schijnen zich in 1935 wel te zullen ophoopen. Werkloosheid en armoede nemen toe, de geldmiddelen van velen raken uitgeput, het zakenleven heeft met veel en veel te kampen. Dit alles en nog zooveel meer, wekt ons op, het hart naar boven te verheffen. In het gebied vol moeite en verdriet, waar we ons bevinden, „onder de zon” noemt de Prediker het, is het een bemoedigende gedachte, dat er een levende God is, die Zich te midden van ons bevindt en op Wien wij al onze hoop mogen vestigen.

HET OPEN RAAM

14) DOOR W. LAATSMAN

Daar werd niet gehuild.

Omdat er gestreden werd in dien eeuwigen driehoek: twee menschen en daarachter God.

„Ik heb hem aangesteld, omdat hij flink is, vader, hij had de zaak best in orde gebracht vóór uw komst.

„Larie, kindlief, het was het Trojaansche paard, dat je binnenhaalde. Luister eens, hij is een vriend van dien revolutionnair De Leeuw. Ik heb met mijn eigen oogen gezien, dat zij samen stonden te praten op het Leidsche plein en opliepen, de Leidschestraat door.”

„Goed, dat hebt u nu gezien. Maar dat bewijst nog niets. Niets van een onderlinge verstandhouding. Trouwens, 't is nog een vraag of Bart de Leeuw de brandstichter is. De experts beweren, dat kortsluiting...”

„Experts! Kind, zwijg over dat soort branies!”

„U is onbillijk, vader!”

„Kan zijn. Maar ik ben niet dom.”

De oude heer was woedend. Het inwendige koken in zijn gemoed schuimde soms over in een bijtenden spot, een schrijnende ironie. Zijn oogen zagen nog steeds die hooge roode vlammen, die oplaaiden uit zijn brandend levenswerk. Dat beeld kon hij niet losmaken, het was als geschroeid in de diepte van heel zijn denken.

„Zijn broer,” zei Annie, „zijn broer, de zeeofficier...”

„Is een flinke, nobele kerel,” riep op eenmaal Volkert uit. „Die had geen officier moeten worden. Dat zou een beste zakenman geworden zijn. Boven Rome...”

„Boven Rome?”

„Niets kind.”

Zie je, dat was nu weer vader Volkert. Je eerst lekker maken, nieuwsgierig, en dan...

Annie kneep haar handen tot vuisten, maar zweeg. Haar vader zou wel van zelf weer verder gaan...

„Dien had je moeten nemen,” zei hij plotseling. „Die zou met Bart de Leeuw...”

„Ook gesproken hebben, ook opgelopen zijn, de Leidschestraat in...!”

„Je zegt?”

„De waarheid. Zij zijn immers schoolvrienden geweest.”

De oude heer keek haar aan. Begreep er op eenmaal niets meer van.

„Hoe weet je dat?”

„Ik sprak met hem.”

„En?”

„Hij vertelde het mij toen. Michiel is ook weer terug.”

„Hoe weet je dat?”

„Van Jan...”

„Wie is Jan? Ja... Jan?”

Annie voelde zich vuurrood worden, maar zei kalm: „Luitenant Van Loon.”

„Noem je dien Jan?”

„Ik versprak mij even, vader.”

De oude heer zweeg en keek haar aan. Zijn vingers trommelden op tafel en plots zei hij:

„Je bent verliefd, Annie!”

Hij wachtte geen antwoord af, stond op en ging heen.

Toen bleef Annie alleen met God en iemand anders, die in de verte, heel in de verte, rondliep voor haar droeve oogen. Zij hoorde niet eens den motor, die voor

De prachtige spoorbrug bij Bonn over den Rijn

de woning stopte; niet de voordeur dichtslaan; niet de stem van haar vader, die in de gang luid genóeg rede-nerde met zijn zoon.

Zij ontwaakte, toen haar broer vóór haar stond en vriendelijk haar hand greep. Op eenmaal leek het haar toe, of de zon weer doorbrak in haar leven, toen zij den slanken jongen man daar voor haar zag staan in zijn zwarte uniform met gouden schroef op de kraag; het gouden insigne op de borst. Zij kuste hem op de wang... „Ik wist, dat je komen zou, Joop,” zei ze fluisterend. „Vader is zoo boos en bedroefd tegelijk.”

„Ik weet alles, Annie. Het is niet waar van Michiel, het kan niet waar wezen. — Ik zal het onderzoeken, tot ik de waarheid vind.”

„Ja, ter wille van...”

Zij kon den zin niet eindigen, want de telefoonbel rinkelde en Joop greep reeds den hoorn.

Zij zag haar broer luisteren met een hoogrooden blos op het reeds zoo gezonde gelaat; hij reikte haar den hoorn over en zei:

„Het is voor jou, Annie, hier...”

„Voor mij?” Wie?”

„Luister zelf maar.”

„Is hij het?” ...

Op datzelfde oogenblik liep een man door de straten van Amsterdam, die een groot geheim droeg in zijn hart. Het was helder open weer en de winterzon scheen ook over zijn breede schouders heen, maar de slagschaduw op zijn hart bleven zwart-diep liggen in een pijnlijk zwijgen.

Het was Roel Franken, die zoo rondliep met opeeng-geklemde tanden, met oogen, die alles zagen wat om hem heen gebeurde, en toch ... Dat hart, zie je, het hart,

dat zoo geheimnisvol klopte in zijn borst, dat zijn ge-weten pijnigde, dat zijn denken als aan banden sloeg. Hij had wel eens meer geheimen bewaard in zijn ziel, zijn leven was op menig gebied een lange aaneenscha-keling van geheimen geweest. Maar die had hij kunnen dragen, omdat er geen scherpe kanten aan waren ge-schaafd en gebeiteld door schuld.

Telkens opnieuw liep hij, als in een cirkel rond om de plek, waar politie stond te waken om smeulende puin-hoopen; waar nu enkel hier en daar een staker op post stond, omdat er nu toch geen gevaar meer was, dat werkwilligen de poort zouden binnengaan van de fabriek. Er werd niet meer geschreeuwd of getierd, er werd niet meer gechargeerd. Alle actie was doodge-loopen in het vlammend vuur, dat alles verteert, ook soms den haat.

Een vliegtuig ronkte boven zijn hoofd en hij keek op; tuurde het na, hoe het over de puinhoopen heen, voort-vloog naar het Westen toe. Eigenaardig, dat meer dan ooit een vliegtuig in staat was om zijn denken af te leiden en te brengen op plekjes herinnering, zooals toen, op dien mistigen morgen, toen de Snip op Schiphol stond te trillen op zijn banden en een piloot hem had aangekeken met een blik van herkenning ... Zoo'n piloot leefde in geheimen, heel de vlucht droeg geheimen in zich rond, maar geheimen, die zoet waren om te ont-dekken. Alleen zijn geheim, dat was te zwaar om er mee te kunnen opstijgen ... dat trok je neer in den modder, daar kon je niet mee opvliegen, maar moest je mee rond-kruipen als een aardworm.

Weer cirkelde het vliegtuig hoog in de lucht. Achter hem zei een stem:

„Dat is de Zilvermeeuw, de nieuwe Fokker. 'n Reuze- ding, Kees, 350 kilometer per uur.”

Roel luisterde, hield zijn pas in, stond even stil ...

„Zij zeggen, dat Doorman het ding naar Indië zal brengen. 'n Kraan van een vent, die Doorman! Die slabakt niet over politiek, maar doet wat.”

„De daad.”

Dat woord trof Roel. De daad! Dat was een leuze van het proletariaat: de daad. 't Was ook zijn leuze.

„Zeg het wel: de daad. Een moedige daad, die je goed doet als Nederlander. Wij hebben laffe daden genoeg gehad.”

„Zooals met die fabriek van Volkert.”

„Juist, terwijl de oude heer weg was notabene.”

Het hart van Roel kromp ineen; het zoog weer vast in den modder van zijn bestaan en dat, terwijl zooveel anderen er boven uit vlogen, de breede, vrije luchten in ...

Weer hoorde hij zeggen:

„Zij zeggen, dat die jonge ingenieur er meer van af weet. Van dien brand. Bart de Leeuw schijnt gesproken te hebben ...”

Toen op eenmaal keerde Roel zich om en keek de beide sprekers aan. Zijn vuisten balden zich tot knoes-ten van staal en zijn gelaat stond vaalbleek van woede. 't Geronk der motoren boven zijn hoofd scheen door te sidderen tot diep in zijn hart. Het was of daar boven zijn hoofd het Godsgericht openbrak over zijn wezen, of het geronk der schroeven zijn hart opzooog naar de hoogte, de blauwe lucht in, waar een zonnige waarheid in trilde en sloeg. Hij trad een pas nader op de twee mannen toe en riep:

„Zwijg. Het is een leugen, wat jullie zeggen. Ik weet, wie het gedaan heeft. Ik, snap je dat, ik!”

Toen keerde hij zich om met een ruk en rende voort, de straten door, de grachten langs. Uren lang ... Tot diep in den nacht ...

(Wordt vervolgd.)

INDRUKKEN

VAN DEN HOOFDREDACTEUR

EEN BANIER

EEN VAN DE GOEDE GAVEN, VAN DE VOL-
maakte giften, die van Boven komen, van den Vader
der lichten, is de banier.

Een banier is een veldteeken of vaandel; figuurlijk gespro-
ken, een leus, waaronder men optrekt. Nu zegt David in
Psalm 60, dat God aan allen, die Hem vreezen, een banier
heeft gegeven om die op te heffen vanwege de waarheid. De
bedoeling is, dat men om der waarheid wil duidelijk laat blij-
ken, wat men gelooft, en waarvoor men opkomt.

Een banier is wat anders dan een vlag. Wie een vlag te
dragen heeft, kan dat meestal wel alleen. Maar een banier
te dragen vereischt meer bekwaamheid, en ook hulp. Soms
moet een banier door twee of meer personen gedragen wor-
den, wil ze zich goed zichtbaar kunnen ontplooien, trots te-
genwind. Zij, die samen de banier dragen, moeten dan ook
voorzichtig en wijs handelen, en met elkaar overeenstemmen.

In het Hooglied lezen we, dat de liefde des Heeren de
banier is over ons. Dat hebben we ervaren, toen we den
Heiland leerden kennen. Maar misschien hebben we dat later
wat uit het oog verloren. Hoe licht gebeurt dit! Nu, dan
moeten we bedenken, dat deze banier ons gegeven is, om die
gezamenlijk te ontplooien. We moeten anderen de liefde
des Heeren bijbrengen. Ter wille van de waarheid de ons
geschonken banier opheffen. Want liefde en waarheid zijn
twee kostbare goederen, die bij elkaar behooren.

Als men zoo in het algemeen de Christenen ziet, komt men
wel onder den indruk, dat men wel persoonlijk Gods waar-
heid liefheeft, maar er zoo weinig openlijk met beslistheid
en in liefde voor opkomt.

Einde 1934 werd mij uit Engeland door een zendeling het
woord van David toegezonden, uit Psalm 20: „Wij zullen
juichen over Uw heil en de vaandelen opsteken in den Naam
onzes Gods.” In dezen psalm wordt gesproken over de wen-
schen van ons hart, over al onze begeerten over het ver-
vullen van den raad des Heeren. Maar als er dan gedacht

wordt aan den vijand, aan den tegenstander, die zich beroemt
op zijn wagens en paarden, worden de vaandels opgestoken,
en wordt het geloofswoord uitgesproken: „Maar *wij* zullen
vermelden van den Naam des Heeren onzes Gods.”

We leven in moeilijke tijden; ik bedoel nu niet maatschap-
pelijk, maar geestelijk. Wat is er veel oppervlakkigheid, veel
gemakzucht, weinig ijver voor de zaak des Heeren. Maar
juist voor zulke tijden staat het woord van Jesaja geschreven:
„Als de vijand zal komen gelijk een stroom, zal de Geest des
Heeren de banier tegen hem oprichten.”

Het is zoo, dat de Heere Zelf onze banier is, (Ex. 17 : 15.)
Hij, die de banier draagt boven tienduizend; en dit doet ons
rustig zijn te midden van de grootste gevaren. Maar het neemt
niet weg, dat ook *wij* een banier hebben, en die in de kracht
des Geestes hebben op te heffen. In het boek Jesaja, dat we
zouden kunnen noemen het Evangelie van het Oude Testa-
ment, en in het boek Jeremia, den profeet, die zoo ernstig
tegen den afval getuigt, is wel twaalfmaal sprake van een
banier, en wordt telkens opgewekt, de banier op te steken,
op te heffen, op te richten. Een bewijs, hoe noodzakelijk het
is, in een tijd van geestelijk verval met een besliste leus voor
den dag te komen.

Ook de vijand heeft zijn banier. Luther heeft er van ge-
zongen: „De vijand rukt vast aan, met opgestoken vaan; hij
draagt zijn rusting nog van gruwel en bedrog.” Maar dan
voegen we er met Luther in 't geloof bij: „Hij zal als kaf
verdwijnen.” Dit is echter onder deze voorwaarde, dat we
onze toevlucht zoeken bij den Almachtige, en in Christus
den vijand geloovig en beslist tegemoet treden. De banier
omhoog en ontplooid!

Hoe ook de satan woedt,
Wij staan hem voet voor voet.

Wij doen het krijgslid schallen, . . .
Eén woord reeds doet hem vallen!

Gods Woord houdt stand in eeuwigheid
En zal geen duimbreed wijken.
Beef, Satan, Hij, die ons geleidt,
Zal u de vaan doen strijken!

HET OPEN RAAM

15)

DOOR W. LAATSMAN

En nu stond hij, met zijn door leed verwrongen gelaat,
vóór Michiel en Jan van Loon, en vertelde . . . alles . . .

Zij stonden onder het felle lamplicht en keken Roel
aan, die nog niet verder dan in de open deur was ge-
komen. Zij begrepen niet, hoe hij in het helle van den
nacht zoo onopgemerkt was binnengekomen; wat hij
eigenlijk kwam doen met die verwarde haren om zijn
hoofd, met die oogen, waar zulk een kommer in lag.

„Ik moet u spreken,” zei hij tot Michiel. „Ik moet u
spreken. Ik trof het, de deur stond open, uw hospita
was ook juist thuis gekomen. Neen, u behoeft geen angst
te hebben, ik moet mijn geweten ontlasten; de motoren
ronken daarbinnen, de motoren dreunen van angst om
u. Die brand . . . die brand . . . dat was niet deze zijn
werk. Neen, dat heeft *hij* niet gedaan.”

Hij wees op Michiel, die lijkleek tegen den schoor-
steenmantel leunde; in diens brein doemde op eenmaal
een licht op, een angstig begripen . . . men zag hem dus
als den brandstichter aan . . . zoover had hij nog niet
nagedacht.

„Wie zegt, dat . . . *hij* het heeft gedaan?” vroeg Jan
ontsteld.

„Iedereen denkt het. Velen zeggen het. En Bart de
Leeuw heeft ook gesproken.”

194

Michiel trad een pas nader en sprak:

„Bart de Leeuw heeft gesproken? Hij kan niet
spreken . . .”

„Dat weet ik,” riep Roel uit. „Daarom kom ik hier.
Ik weet, wie het vuur heeft aangestoken.”

„Wie?” vroegen beide broers tegelijk.

„De Rooje. De Syndicalist. Hij liet zich gisteren door
een achterraut in de loods zakken en wierp de oliefles-
schen om . . . legde de lont aan . . .”

Er heerschte een pijnlijk zwijgen in de kamer; einde-
lijk zei Jan van Loon:

„U blijft voorloopig hier, Franken. In den morgen
zullen wij beiden naar den ouden heer Volkert gaan.
Of ga je ook mee, Michiel?”

Deze aarzelde. Hij trilde over heel zijn lichaam en
keek als in een verre verte voor zich heen. In zijn hart
schokte en beefde alles; een walg voor het leven kroop
op in zijn ziel. Een groote angst voor de stad, waar je
naam als stroo kon verbranden tot stinkende asch; voor
het groote Amsterdam, waar de honger woonde naast
de welvaart; de roem naast het plotseling verval; de
ontgoocheling naast een sterke hoop. Het leek hem toe,
of alles draaide als een mallemlolen, en hij, als een spil,
in het midden stond, en iedereen als wilde stangen om
hem heen slingerde. En buiten dien mallemlolen lag een
vredig land, weggedoken in groen en brons; daar scheen
in de verte een helder licht uit een eenzaam raam.

„Neen,” zei hij toen, „neen, ik ga niet mede. Ik ga
morgenvroeg naar huis.”

XI. EEN OUDE MAN LEERT BEGRIJPEN . . .

De heer Volkert stak een pijp op en tuurde de rookwolkjes na. Hij was woedend op de courant, die weer zoo'n nonsens had geschreven over die heele werkstaking, over den brand, over alles, wat hem zoo na aan het hart lag.

Heel zijn leven was een hard leven geweest, waarin boven alles uit het lied van den arbeid het leidmotief had gezongen. Daar had hij zich als jonge man hals-overkop in gestort, zoodat het werk als water om hem heen had geplast. En dat had hem lang rust gegeven, levensmoed. En nu lag dat alles doodstil; het lied van den arbeid zweeg daarginds, maar gelukkig nog niet in zijn hart. Hij zou de stukgesprongen snaren weer opnieuw spannen op zijn harp.

Naast hem in de kamer hoorde hij stemmen; het scheen hem zijn zoon toe, die met zijn zuster sprak.

Toch een flink kind geweest, die Annie, al had zij ook verkeerd gedaan om dien jongen Van Loon aan te stellen als bemiddelaar, zoo achter zijn rug om. Maar 't lieve kind was te verontschuldigen. Zij had op dat oogenblik alleen gestaan: die zoon van hem was ook geen handelsman, droomde hem zelfs al te veel, en dat voor een officier!

Er werd gebeld. Hij hoorde loopen in de gang, stemmen aan de voordeur; het dichtslaan, de stappen, die naderbij schenen te komen.

Toen ging de deur open en traden twee mannen binnen.

De oude heer Volkert zag hen staan, met verbaasde blikken.

De jonge Jan van Loon en Roel Franken, — de rad-draaiers . . .

En die stonden waarlijk zij aan zij. Als vrienden . . . „Goeden morgen, mijnheer Volkert. Wij wenschen u te spreken.”

„Wat moet dat, mijnheer Van Loon?” antwoordde hij en tegelijk wees hij veelbeduidend op Roel Franken, die met beduusd gelaat daar stond.

„Deze persoon kan inlichtingen over den brand verstrekken, meneer Volkert.”

„Zoo. Een getuige à décharge?”

„Wat bedoelt u daarmee?” vroeg Jan blozend.

„Nu, u begrijpt mij wel . . . uw broer . . .”

„Juist, dan is uw uitdrukking goed,” antwoordde hij, opeens begrijpend, fier terug.

„Vertel dan, Franken. Ik luister.”

„Ik was op den dag van den brand aan de achterzijde van de loodsen en zag de Rooje het raam binnensluipen boven de garage. Eenige uren daarna brak de brand uit. Ik zocht hem toen overal, in de stad, want direkt dacht ik aan dat voorval en vind eindelijk den man in gezelschap van Bart de Leeuw op den hoek van de Nieuwe Heerengracht en Amstel. Ik hield de Rooje aan en legde hem het vuur aan de voeten. Hij bekende mij alles. Ik vond het laag en gemeen, dát te doen. Maar het was nu eenmaal gebeurd. Ik had mij als arbeider solidair verklaard met die lui en die beweging . . .”

„Daarom zweeg je zeker?”

„Juist. Ik wilde en kon niets verraden.”

„En je doet het nu, Roel?”

Roel Franken waggelde even onder dien stomp op zijn karakter en eergevoel. Een vuurgloed schoot in zijn donkere oogen en even balde hij de vuisten; hij herstellde zich evenwel spoedig en zei toen kalm:

„Ja, ik doe het nu. Maar alleen, opdat een onschuldige niet zou boeten . . .”

„Wie meen je?”

„Mijnheer Van Loon.”

De oude heer Volkert boog even het hoofd; toen hij weer opkeek, zag hij den jongen zeeofficier flink in het gelaat en zei:

„Ik dank u, dat . . . u . . . dien man hier hebt gebracht.”
(Wordt vervolgd.)

VOOR DE ZIEKEN

Door De A. C. DIEDERIKS

Er staat een jongen op het dak van een huis in Dothan en als hij de vijandelijke gevaarlijke Syriërs gezien heeft, is hij een en al angst, wanhoop en ellende. Er staat een man op hetzelfde dak, omringd door denzelfden vijand en hij is een en al rust en kracht en blijdschap. Want deze laatste heeft nog andere dingen ook gezien, de dingen van God en Zijn sterkte. Hij zag datgene, wat niemand anders in heel Dothan zag, en die er toch waren.

En gij . . . ? als die jongen of als die man? Ge zijt omringd met de bewijzen, dat God er is, dat Hij helpt en beschermt en steunt. Alleen . . . wil het toch zien. En . . . danken. En . . . anderen verbazen met uw rust en uw kracht en uw blijdschap.

't Is in zieke dagen evenzeer als in gezonde tijden de vraag wat Christus Jezus in ons leven beteekent. Alle vragen, die ons ontroeren en die niemand oplossen kan, zouden ons niet beangstigen, wanneer God werkelijkheid in ons leven was.

Hoe meer we alles gaan zien in het licht van den levenden Christus, hoe meer het beangstigende van alle vragen en raadselen verdwijnt.

't Is maar de vraag of we alle menschenheerlijkheid, ook alle theologische en dierbare menschenwijsheid durven loslaten en 't durven wagen met Christus Jezus alleen.

Wanneer we dat waagstuk aandurven, dan komen we er. En anders kunnen we het probeeren op allerlei manier, maar 't zal ons nooit gelukken.

Agfa-Superpanopname

INDRUKKEN

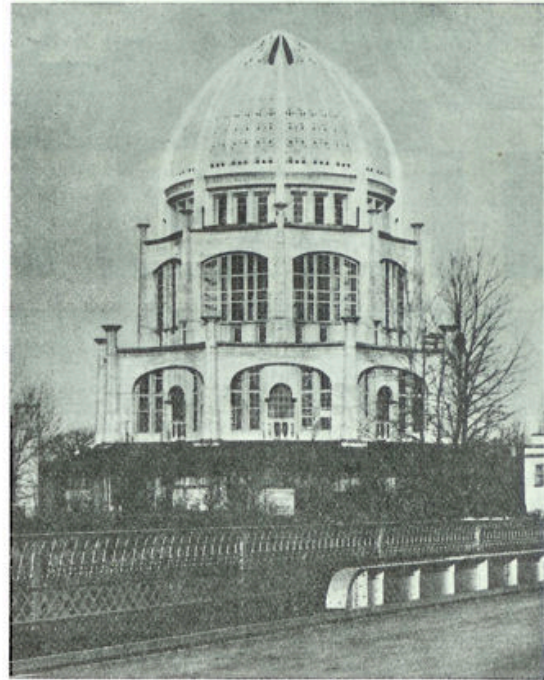
VAN DEN HOOFDREDACTEUR

VREDE EN GEEN GEVAAR

IN CHICAGO IS EEN TEMPEL VOOR DEN VREDE opgericht; een bijzonder mooi gebouw met een transparanten koepel. De kathedraal is bekostigd door bijdragen van vurige volgelingen van den Perzischen profeet: Abdul-Baha. Deze ziener beweert een universeele vredesboodschap te hebben ontvangen, en die over heel de wereld te moeten prediken. Het geheele gebouw is in elk onderdeel een symbool van den vrede.

Onwillekeurig denken we hier aan het groote verval van het Christendom. Het openbare heidendom doet er zijn intrede, wordt toegelaten en toegejuicht. Gelijk in de dagen van Noach hebben de menschen, die toch de kennis van God hebben ontvangen, God vergeten, en te midden van zonde en bijgeloof stellen zij zichzelf gerust met de gedachte, dat het oordeel, hetwelk zich al zoo lang laat wachten, niet komen zal. „Vrede en zekerheid,” zeggen zij. Zij bouwen hun tempels en stichten hun bonden en maken hun vredesberekeningen. Maar zij houden geen rekening met Hem, die een plotseling verderf over hen zal doen komen, zoodat ze geenszins zullen ontvlieden.

We leven in den tijd, die onmiddellijk voorafgaat aan de komst van den Zoon des menschen. Laat er dan gewaakt worden, want we weten niet, in welke ure Hij komt!

HET OPEN RAAM

16)

DOOR W. LAATSMAN

Toen opeens sprong de oude heer Volkert op en liep naar Roel toe, hij legde zijn hand op diens schouder en zei: „Roel, had ik dat alles aan je verdiend, kerel? Ik was weg, jij zelf bracht mij weg tot op Schiphol. Je wist, dat mijn kind alleen achterbleef, dat mijn zoon op Soesterberg was en toch . . . wierp je de riemen los van den arbeid.”

„Ik ben proletariër, mijnheer, en ik moet gehoorzamen.”

„Aan een raddraaier?”

„Aan mijn klasse, mijnheer!”

„Er is geen klasse, Franken, er is enkel één volk.”

Op dit oogenblik ging de tusschendeur open en verscheen Joop Volkert in de deuropening. Achter hem stond Annie, in haar fleurig morgentoilet, met een geelaat, waarop een groote spanning lag.

„Vader, ik hoorde het . . .”

„Ja, jongen. Ik behoef je dus niets meer te vertellen. Die man,” terwijl hij op Roel wees, „heeft den sluier opgelicht. Mijnheer Van Loon, waar is uw broer?”

„Naar huis gegaan.”

„En, weet hij . . . alles?”

„Ja. Daarom juist ging hij heen. Hij is gebroken onder de verdenking.”

Er blonk een traan in de oogen van den jongen zee-officier. De heer Volkert bemerkte het, en het ontroerde hem; hij liep zenuwachtig de kamer op en neer en streek voortdurend met zijn rechterhand over het grijze haar. Eindelijk hield hij stil en zei:

„Mijnheer Van Loon, ik wil uw broer in zijn eer herstellen; ik zal mijn zoon vragen hem op te zoeken. Joop, kun je vertrekken, nu direkt?”

„Jawel, vader . . .”

206

„Goed, ga dan naar hem toe en vraag hem hier te komen.”

Joop knikte, keek even Jan aan en ook deze begreep: „Ik ga mee,” zei hij kalm, „wij kunnen den trein van 11.05 nog juist halen.”

Toen de twee officieren heengingen, wilde ook Roel Franken weggaan, maar de oude heer Volkert riep hem terug en sloot de deur dicht, Annie schrok. Wat wilde haar vader nu beginnen? En met dien woesteling?

„Ga zitten, Franken,” zei hij, „ik moet je spreken.”

Roel gehoorzaamde.

„Nee Annie, blijf maar hier kind. Franken zal er niets op tegen hebben, dat je blijft.

„Welnu, Franken, vertel, hoe kwam het, dat je geweten zoo ging spreken. Want je bent geen verrader, maar je geweten sprak.”

Roel aarzelde even. De heele situatie kwam hem zóó raar voor, dat hij even meende te droomen. Maar neen, daar zat zijn patroon vlak vóór hem en diens dochter ook . . .

„Mijnheer,” zei hij, „ik liep op de Keizersgracht en hoorde het ronken van motoren. Dat vliegtuig cirkelde maar steeds boven mijn hoofd en het was, of u er weer in zat, net als toen . . . toen u naar Italië ging. Ik zag alles weer zoo duidelijk voor mij: Schiphol in den morgennevel, u en den luitenant en dan ook dien piloot . . . dien . . . dien . . .”

„Meneer Doorman, meen je zeker?”

„Juist. Die keek mij toen ook zoo aan . . . Ik had hem een paar dagen tevoren beleedigd, op straat, na den optocht. Ik had hem beschuldigd, een lafaard te zijn en dien morgen, op Schiphol, ging hij de lucht in als een held . . . En toen las ik later dat telegram over die twee motoren, het speet mij alles zoo. 't Sprak zoo tot mijn geweten, ziet u! Het was, of God daar boven in den hemel op mij toornde, of Hij mij zocht en volgde, overal, waar ik ging . . . O, dat geronk der motoren in mijn hart! . . .”

„En toen, Franken?”
 „Ik had wel willen vluchten voor die ronkende stem, maar ik kon niet. Het was, of mijn hart te zwaar was voor die schuld en dat geheim; ik moest dat kwijt worden en ging naar meneer Van Loon. De rest weet u.”
 „Geef mij de hand, Franken; morgen hoop ik je hier terug te zien.”

Toen, na het dichtslaan van de deur, zat de oude heer Volkert alleen met Annie.
 „Kindlief, neem je Bijbel eens,” zei hij, „en lees mij wat voor.”

„Wat zal ik lezen, vader?” vroeg zij.
 „Openbaring 8 vers 13.”
 Toen las Annie: „En ik zag, en ik hoorde een engel vliegen in het midden des hemels, zeggende met groote stem: Wee, wee degenen, die op de aarde wonen . . .”
 „Dank je wel, kindlief. Dat alleen wilde ik hooren.”

Hij zweeg, en Annie sloeg den Bijbel dicht. Zij zag haar vader peinzend aan tafel zitten en het viel haar op, hoe diep de trekken gegroefd lagen om zijn mond en in de hoeken van zijn oogen.

„Opmerkelijk,” sprak hij, zacht als tot zichzelf, „opmerkelijk, dat God de vliegkunst aan de menscheid schenkt, juist in een tijd, dat de grenzen zich zoo sluiten; enkel de lucht wordt ruimer. De lucht gaat schenken; de lucht gaat spreken.”

„Dat zegt Joop ook,” waagde Annie ineens te zeggen.
 „Wat zeg je? Zegt Joop dat ook?”

„Ja, vader. Joop leeft in de lucht, hij zegt, dat de lucht altijd tot hem spreekt; dat die visioenen zaait in zijn geest en moed in zijn hart.”

„Hij is een dreamer.”
 „U droomde ook . . . daar net . . . vader . . .”

De oude heer lachte even en knikte zijn dochter toe. Plots stond de oude heer Volkert op, met forsche stappen liep hij de kamer rond; het was, of een jeugdige energie zich ineens had uitgestort over heel zijn wezen, of een licht was neergevallen in zijn hart; een grootsch idee in zijn ziel. Zijn dochter zag het met verbaasde blikken, maar zweeg . . .

Eindelijk bleef hij met een ruk vóór haar stilstaan en vroeg:

„Zeg eens, Annie, heb je een van die Van Loons lief, kind? . . .”

Annie verbleekte, de schok van de vraag was hevig, maar zij aarzelde niet, stond op en keek haar vader vast in de oogen:

„Ja,” zei zij, „ja vader!”
 „Goed. De zaak is in orde, beste meid.”

Hij omarmde haar hartelijk; zij voelde zijn hart kloppen tegen haar schouder en drukte haar hoofd steviger tegen zijn grijze haren.

Toen liet hij haar langzaam los en zei:
 „Annie, ga nu heen, lieveling, ik moet alleen zijn. Ik wil gaan werken.”

Zij ging en liet hem alleen achter.
 Toen, in de eenzame kamer, ging de oude heer vóór het schilderij staan aan den wand; de plaat, waar een vliegende hand het zaad zaaide in den opengeploegden grond. Nooit had hij die conceptie begrepen, de idee van zijn zoon, die het geteekend had, met een breeden zwier, een vastheid in lijn en kleur.

Hij bekeek het schilderij aandachtig.
 „Je hebt het eerder begrepen dan je oude vader, Joop,” zei hij tot zichzelf, „je bent een dreamer, maar een dreamer bij Gods genade . . .”

(Wordt vervolgd)

TER BEVORDERING VAN BIJBELKENNIS

„TWEË JONGE DUIVEN.” Luk. 2 : 24.

Met jonge duiven worden maar niet bedoeld de jongen van iedere willekeurige duivensoort. Het zijn de jongen van de rotsduif, die vooral voorkomt in de landen langs de Middellandsche Zee. In Noordelijker streken vertoefte zij alleen gedurende het warme jaargetijde. In Palestina kan men haar het heele jaar door vinden.

De rotsduif is een zeer schoone vogel. Bij voorkeur bouwt zij haar nest in de hopen van rotsen, vandaar haar naam.

Minstens twee maal per jaar broeden de rotsduiven, meest op twee eieren, die een zuiver witte kleur hebben. Na een kleine drie weken komen de eieren uit.

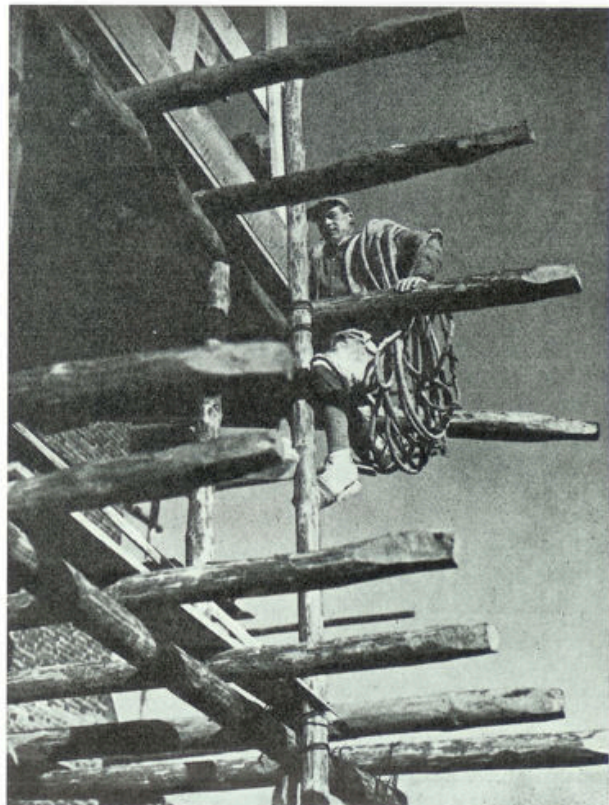
De jongen zijn eerst zeer hulpbehoevend. Gedurende de eerste levensdagen worden zij gevoed met een kaasachtige stof, die de ouders in hun krop bereiden.

Na vier weken kunnen de diertjes uitvliegen. Dan maken de ouders al spoedig aanstalten tot een tweede broedsel, en vaak tot een derde, zelfs tot een vierde.

In Palestina zijn jongen van de rotsduiven het geheele jaar te vinden. Vooral in den tijd, dat de tortelduif er niet voorkwam, werden zij als offerdieren gebruikt. Het kostte weinig moeite ze te vangen.

Zoolang de veeren nog niet den goudglans der oudere vogels vertoonden, golden de dieren als jong. Na het verkrijgen van dezen glans werden zij niet meer als offerdieren gebruikt.

s.

Agla Isochromopname

Gevaarlijk zitje

INDRUKKEN

VAN DEN
HOOFDREDACTEUR

„Een woestijn is mij deze aarde”

OP MIJN REIS DOOR EGYPTE heb ik ook de woestijn leeren kennen. En beter leeren begrijpen, dat deze wereld voor den Christen een woestijn wordt genoemd.

De reizigers, die de woestijn hebben door te trekken, mogen persoonlijk voorzien zijn van goede kameelen, en dankbaar genieten van hetgeen ze op hun tocht hebben mogen meenemen, — de uitgestrekte vlakke met zijn dorheid, met zijn strakke luchten en brandende zonnestralen, doet verlangen naar het vaderland met zijn frissche bronnen, met zijn blij en afwisselend gemeenschapsleven.

Als we het bekende lied zingen: „Een woestijn is mij deze aarde”, bedoelen we daarmee niet gering te schatten de vele weldaden, ons op onze reis door deze wereld geschonken, maar zijn wij onder den indruk van de ledigheid en eentonigheid,

van de zorgen en vreezen, waardoor we „onder de zon” zijn omringd, en richten we begeerig ons hart en hoofd naar Boven, waar eeuwige verkwikking in de eeuwige rust wordt gevonden.

Foto Heuer uit Agfa-Fototijdschrift

In de woestijn van Libië.

HET OPEN RAAM

17) DOOR W. LAATSMAN

XII. OPEN RAMEN NAAR JERUZALEM.

Vader Van Loon had niet veel gezegd, toen zijn zoon Michiel zoo plotseling weer was thuisgekomen. Hij had hem enkel de hand gegeven en was toen, als naar gewoonte, op huisbezoek gegaan. Moeder Van Loon was haar man hiervoor dankbaar geweest. Zij had in de stille huiskamer haar jongen omgeven met de eerste zorgen, met een liefdevol, moederlijk onthaal. Zij had heelemaal niet gesproken over Amsterdam, over het onverwachte overkomen; over de zorg, die op het droevig gelaat lag. En Michiel had zich laten vertroetelen, had de heerlijke koffie gedronken, uit het oude kopje, dat weer uit de groote eikenhouten kast was te voorschijn gehaald; had gepraat over de nieuwe werkster, die zoo goed beviel; over Teun van den bakker, die een been had gebroken. En ook heel even over Jan, die het zoo goed maakte in Amsterdam en nu op promotie wachtte, misschien wel met een overplaatsing bij de marine in Indië.

Maar over zichzelf had hij niet gesproken met moeder, z'n lieve, oude moedertje, dat ook niets vroeg over hem, omdat zij alles begreep: dat begrijpen las hij in haar oogen, telkens als zij hem aankeek met haar vriendelijken blik; het lag zelfs in haar hand, als die heel even rustte op zijn schouder. Toen, in den laten namiddag, terwijl de schemering reeds over en rond de kamer kroop, kwam vader Van Loon thuis.

Het regende; zijn overjas en hoed waren drijfnat, zijn schoenen zogen bij het gaan. Er lag een moeheid over zijn gelaat en heel zijn houding.

„Vader wordt oud,” dacht Michiel, „hij wordt oud en heeft verdriet. Maar toen even daarna de thee op tafel stond en hij bij het warme vuur zat, toen zijn ooren de

stem opvingen van zijn zoon, speelde er weer een lach om zijn mond, richtte zijn nog altoos flinke gestalte zich recht op in den eikenhouten leunstoel en zei hij plotseling: „Michiel, wat een vreugde, je weer hier te zien! Nu moest Jan hier ook nog wezen. 't Was zoo stil, zonder jullie. Jij zult het heel wat drukker hebben gehad om je heen, daar in Amsterdam. 'n Fijne stad anders!”

„Ja, een mooie stad, vader!”

't Klonk vreemd in zijn ooren, hij merkte zelf, hoe zijn stem beefde, toen hij die woorden sprak, die zoo gansch anders en in tegenspraak waren met het wrange gevoel in zijn hart.

„'t Is zoo ongeveer twintig jaar geleden, dat ik er woonde,” vervolgde vader Van Loon, „'t was in de mobilisatiejaren. Weet je nog wel, moeder? Je was zoo alleen hier achter gebleven met de kinderen en ik lag daar, ver weg in garnizoen...” Moeder Van Loon knikte, boog zich over de kachel heen en zweeg. Zij dacht aan die Maandagen, als haar man na een zonnigen verlofdag, haar weer verlaten moest... en zij achterbleef in de zorgen, in den angst, dat de oorlog ook eens mocht overslaan naar Holland.

„k Heb toen Amsterdam leeren kennen,” zei vader Van Loon. „Ik lag in een oude school in de Rapenburgerstraat; in 't hartje van de oude stad. Ik heb er eens zestien menschen zien wentelen in hun bloed, toen wij schieten moesten bij aardappelrelletjes en men ons de pannen en potten op het hoofd wierp uit de ramen. 't Was vreeselijk, dat vuren op je eigen volk. Amsterdam was altijd een borrelende stad...”

Michiel zag, dat de oogen van zijn vader de zijnen zochten; als vader dat deed, hij wist het nog van vroeger, dan zocht zijn hart altijd mede...

„In de laatste staking is het zoover niet gekomen, vader, gelukkig niet, enkel maar wat slagen met gumstok en sabel. Meer niet.”

„Dat las ik in de courant,” zei vader kalm.

„U las het dus, vader? Alles?”

„Ja, ook . . . ook dat andere . . .”

Michiel schrok hevig. Ook dat andere . . . dat betekende . . . hem, hem, den verdachte . . . Hij wilde juist antwoorden, toen zijn vader dit verhinderde door te zeggen:

„Dat was je geluk, beste jongen!”

„Geluk? Geluk? Noemt u dat geluk, als men je onschuldig verdenkt van brandstichting, van complot te vormen met den vijand? Vader, dat kan niet . . .” barstte het uit Michiels mond en gemoed als een vulkaan, die in brand schiet en rook en asch uitwerpt.

„Ja. 't Bracht je hier, mijn jongen! En hier komt God . . .”

Dien avond kwam God. En Hij kwam, zooals Hij de eeuwen door gekomen is tot ieder hart, dat is uitgehold door de wereld en dan reeds in de handen ligt van Satan.

Michiel was alleen met zijn vader.

Het was op de oude stille kamer; dezelfde, waar hij met hem had gepraat op dien avond vóór zijn vertrek naar Amsterdam. Onveranderd lag die kamer daar nog, met dezelfde platen aan den wand, met denzelfden Bijbel op tafel; met dezelfde bekoring van vroeger dagen, nog sluimerend op de bloempatronen van het behang en in de plooiën der gordijnen.

„Michiel,” zei vader, „zijn je handen niet leeg? Zelfs de hoop is er uit!”

Michiel boog het hoofd en zweeg.

„En je hart is ook leeg.”

Dieper boog zich het hoofd van zijn zoon . . .

„En je ziel is ook leeg, Michiel . . .”

„Ja vader. Ja. . . ook leeg . . .”

„Maar je vensters staan open . . . wijd open . . . is het niet?”

„Hoe weet u dat, vader?”

„Omdat je hier terug bent gekomen. Nu hangt het er maar van af, waarheen je die vensters richten wilt. Naar Amsterdam terug of naar . . . Jeruzalem . . .”

„Ik weet het niet, vader; ik weet het niet.”

„Best. God weet het wel. Luister: Ik was ook eens jong. Ik wilde een groot man worden; ik wilde officier worden en met een zwaard in de hand mijn eigen leven uithakken tot roem en eer. Ik begon er dus aan met moed. Ik ging naar Indië, dat was toen nog een land, waar men in de rimboe een gouden epaulet kon vinden.

„Op een zonnigen morgen zag ik hem liggen, vlak vóór mij, er lag alleen maar een menschenleven tusschen hem en mij, en dat menschenleven moest ik overmannen om het te kunnen grijpen. Maar dat menschenleven weerde zich dapper, vocht met een vlam van wanhoop in de mooie donkere oogen; toen sloeg ik toe . . . De Atjeher viel . . .”

Vader zweeg en tuurde strak vóór zich heen; Michiel keek op en vroeg fluisterend:

„Daarna?”

„. . . trof een kogel mij en sloeg mij den schouder stuk. Ik viel boven op den vijand, ik voelde zijn lichaam stuip-trekken en hij wierp met een laatste krachtsinspanning mij om, opdat ik zijn stervend leven niet zou smoren onder mijn gewicht. De man keek mij droevig aan en vroeg: „Leg mijn hoofd in de richting van Mekka” . . .”

„En deedt u het?”

„Ja, Michiel, ik deed het. Maar dat tafereel liet mij niet meer los. Jaren daarna was ik terug in Nederland, doodarm; alles, wat ik gehoopt had van het leven, lag in scherven aan mijn voeten. Mijn hart was leeg, mijn ziel was leeg. Alleen ruischten die woorden van den

stervenden Mohammedaan door die leege zieleholte heen . . . In wanhoop liep ik op een avond rond door Amsterdam. Het was in de mobilisatie, den dag, nadat er bloed was gevloeid in de straten der stad. Op een straathoek van het Spui stond een eenvoudig man te spreken over God en Zijn groote liefde. Ik stond er met een leeg hart naar te luisteren, tot op eenmaal de man de geschiedenis van Daniël las en ik hoorde de woorden: En hij bad driemaal daags met de open vensters naar Jeruzalem . . . Toen . . . toen . . . beste jongen . . .”

„Wat toen, vader?”

„Vond ik den gouden epaulet.”

Hij zweeg en vouwde biddend de handen.

„Laten we bidden, Michiel, en zet je zielaramen open . . . naar boven . . . naar Jeruzalem . . .”

Dien zelfden nacht droomde Michiel.

Het was een vreemde droom. Hij zag een forsche hand, die vlak vóór zijn raam heen en weder zwaaide in een rythme van zaaiend werpen.

Hij boog zich uit het raam, ver voorover, terwijl zijn handen de vensterposten vastgrepen. Onder hem lag het land, kleine en groote akkers, en om al die akkers heen lagen hooge muren, die, grijs en grauw, hooger en hooger rezen onder het gemetsel van ijerige handen.

(Wordt vervolgd.)

Naar een ets

Late winter

die internationaal moet worden nagestreefd. Hij acht het gewenscht, dat de Europeesche landen tegenover de vorming van afgesloten economische groepen in de wereld — zie 1 tot 4 hiervoren genoemd — zich als één groep gaan vereenigen, om binnen die groep althans het vrije goederenverkeer weer in eere te herstellen, om dan als groep tegenover de andere groepen een veel grootere kracht te kunnen ontwikkelen dan ieder van de Europeesche staten nationaal op zichzelf op het oogenblik kan uitoefenen.

Deze gedachte — aldus Dr Colijn in diens rede — moet levendig worden gehouden en uitgebreid over een groot deel van Europa, over de volken, die met elkaar ongeveer in gelijke cultureele omstandigheden verkeerden.

Fijntjes heeft de hooggeachte spreker opgemerkt, dat het misschien niet elegant is, zichzelf te vaak te citeeren, doch zich niettemin veroorlooft, een enkele maal te wijzen op wat hij vele jaren geleden in de Staten-Generaal gezegd heeft.

Op het voetspoor van Zijne Excellentie mag ik nu hier misschien wel even verwijzen naar een artikeltje, dat in deze rubriek verscheen, in Mei 1930, onder den titel „De Vereenigde Staten van Europa,” dat weer actueel is geworden.

In genoemd artikel is sprake over de politiek-economische vereeniging der Europeesche Staten. Drie plannen waren er destijds, het meest verbreide is Pan-Europa, zonder de Sovjet Republieken en zonder het Britsche Rijk. Geen Rusland en geen Engeland (zie weer hiervoren, 1 en 2.).

Oprichter van de Pan-Europa-Unie — de zoogenaamde „Klein-Europeesche-opvatting” is Graaf Coudenhove Kalergi, terwijl wijlen Briand eere-voorzitter was van het tweede Congres.

West-Europa, een eenheid, economisch-politiek in het begin misschien, en politiek-economisch wellicht aan het eind, maar een eenheid — wijst dat niet op de nadering van de vervulling van de Profetie?

Het artikeltje, hier even genoemd, eindigt met deze woorden: „Hoe moet nú onze blik op den profetischen gezichtseinder gericht zijn, als we de voorbereiding dezer dingen waarnemen en de naald van het profetisch kompas naar het Westen en Zuiden wijst, naar een „vereeniging van de Europeesche Staten zonder Rusland.”

De oplossing van de problemen onzer dagen wordt bewust of onbewust gezocht in de richting van de profetische voorzeggingen!

J. T.

HET OPEN RAAM

18) DOOR W. LAATSMAN

En op de akkers liepen menschen heen en weer met angst in de oogen en honger in de blikken, en hun voeten en vuisten bonsden tegen die muren, die hooger en hooger klommen, steenlaag na steenlaag.

Maar de zaaïende hand daar vóór zijn raam zaaide onvermoeid voort. En de korrels ontglipten haar vingers en vielen neer; overal, waar een zaadje viel, schoot een korenhalm op uit den grauwen bodem. En de enkele menschen, die opkeken naar het vallend zaad en den korrel grepen in zijn val, stegen in vleugelslag boven de muren uit, de vrije, blauwe ruimte in.

Toen bukte ook Michiel zich verder voorover en greep een korrel...

En ontwaakte...

XIII. HET WONDER.

Joop Volkert en Jan van Loon waren niet vertrokken naar Heerenveen. Op het allerlaatste oogenblik had de oude heer Volkert hen nog teruggeroepen. Hij zou zelf wel een brief schrijven naar Heerenveen.

De brief was ook verzonden en Michiel hield hem den morgen na het ontwaken uit zijn wonderlijken droom met een even wonderlijk gevoel in de hand. Zijn oogen priemden van letter tot letter, van regel tot regel, maar

jowel, het stond er: hij moest direkt terugkomen naar Amsterdam, de oude heer Volkert drong met klem aan.

Zwijgend reikte hij den brief aan zijn vader, die hem met gefronste wenkbrouwen las.

„Wat moet ik doen, vader?” vroeg Michiel.

De heer Van Loon vouwde den brief weer samen, aarzelde even en zei toen kalm:

„Je moet gaan, Michiel. En ik ga met je mee.”

„Met mij mee?”

„Ja, ik wil dien ouden heer Volkert ook wel eens zien.”

Dienzelfden namiddag vertrokken zij en kwamen 's avonds te Amsterdam aan, waar niemand hen nog verwachtte.

Op de kamer van Jan van Loon was alles dan ook zeer stil; hij zelf was uit, op bezoek, vertelde de hospita, die min of meer uit haar humeur geraakte, nu Michiel weer vóór haar stond. In stilte had zij gehoopt, dat hij nooit terug zou komen en nu kwam hij niet alleen terug, maar bracht nog iemand mee ook. Zijn vader? Hm! Die oude heer leek niets op hem...

Zij liep dan ook weer zuchtend en piekerend haar huis rond en telkens opnieuw luisterde zij verschrikt, als ergens een deur dichtsloeg of iemand de trap op- of afgang.

Eindelijk hoorde zij den welbekenden stap van den jongen zeeofficier in den gang. Zij liep hem tegemoet en fluisterde hem veelbetekenend toe:

„Uw broer is boven, mijnheer!”

Onlangs werd in Duitschland een werk ontdekt van den grooten schilder Frans Hals. Het is een zelfportret van dezen kunstenaar, die leefde van 1580—1666. Het doek werd door een Amerikaan gekocht en wordt nu in Detroit tentoongesteld.

„Mijn broer boven?”

„Ja, en hij heeft een ouden heer meegebracht. Zijn vader, zegt hij.”

„Vader?”

Als een kat sprong Jan de trap op en verdween hij over het portaal. De hospita tuurde hem hoofdschuddend na en mompelde: „'n Raar huishouden! 'n Rare boel!”

Zij stonden nu tegenover elkander: de vader en de twee zoons, mannen van hetzelfde bloed met ieder voor zichzelf een andere levensbeschouwing.

„Dag vader,” zei Jan, „wat fijn, dat u meegekomen bent! Dag Michiel; heerlijk, dat je teruggekomen bent! Alles wel met moeder? Gaat zitten!”

„Ja, alles wel met moeder. Zij laat je hartelijk groeten, Jan!”

Het gesprek stokte even, men voelde, dat de gewone begroeting maar een vorm was, waarachter iets hevigers brandde en het verlangen woonde om een hart te openen. Vader begon het gevecht door te vragen: „Hoe gaat het bij de marine, Jan? Hoop op promotie?”

„Geen zien, vader! Afbraak, afbouw, anders niets. 't Is om dol te worden. De geest op de vloot wordt ondermijnd, niet enkel door het communisme, maar door het systematisch vernietigen van alle energie, van ieder edel opvlammen voor het heerlijk beroep. Hebben jullie het gelezen over dien adelporst, die, bij een revolutionnair relletje in Den Haag, waarbij een agent werd doodgestoken, aan de politie volgens zijn plicht assistentie verleende en daarvoor werd berispt? Neen, niet door het publiek, maar door het ministerie, door het ministerie. 't Is een schande, dáár!”

„Maar je ging toch naar Rome met een eervolle opdracht, Jan? Een opdracht om trotsch op te wezen!”

„Trotsch? Maar vader toch! Ik droeg de schande van het Hollandsche volk in mijn tasch!”

„Wat zeg je?”

„De waarheid! Bepalingen en orders om te verhinderen, dat Hollandsche jongens Hollandsche schepen zouden uitleveren aan bruinen en gelén. Orders, die achter mijn rug om weer draadloos werden herroepen door de Overheid!”

„Om te gieren, gewoonweg!” waagde Michiel te zeggen.

„Neen, om te sterven van schaamte,” zei Jan kort en bondig.

Vader Van Loon keek zijn zoon ontsteld aan. Hij had zoo gehoopt, in hem een bondgenoot te zullen vinden om zijn anderen zoon weer op te beuren, nieuwe energie te schenken, levenslust; en nu zag hij tot zijn schrik, dat de moreele crisis van den tijd ook reeds dit jonge hart had aangetast met bitterheid en ontgoocheling. Meer dan ooit voelde hij, dat hier maar één redding mogelijk was: het ingrijpen van God Zelf in deze jeugdige levens.

Toen gebeurde er tot zijn groote verwondering iets. Michiel schikte zich dichter aan tafel en zei, terwijl hij zijn broer diep in de oogen keek:

„Jan, vader sprak met mij. Vader moet met jou ook eens spreken, beste kerel. Vader vond den gouden épaulet, zie je, en ik . . . ik vond hem ook.”

„Den gouden épaulet? Wat is dat nu voor iets, Michiel? Ik begrijp je niet.”

„God en het Leven, beste broer. Kom, vader, vertel het hem ook eens, hij . . . begrijpt u ook nog niet. Net zoals ik het ook niet deed, tot ik . . . tot u terugkwam.”

(Wordt vervolgd)

„IN BIJBELSCHE SFEER”

IN MEER DAN ÉÉN OPZICHT ZOUDEN WE hier kunnen spreken van een sympathiek boek. *) Het is goed geschreven. De auteur vertelt onderhoudend. Hij heeft zijn kennis op de reis naar 't Oosten vermeerderd en verdiept. Daardoor is het een leerzaam boek geworden. Ik zou het ook een evangeliseerend boek willen noemen. De naam van den schrijver doet dit al vermoeden. Waar Voorhoeve maar even de kans krijgt, brengt hij het evangelie, geeft hij de blijde boodschap door. Zijn rijke leven, vol van allerlei werk, staat in dienst van den Heiland.

De auteur kent zijn Bijbel en we merken overal zijn uitgebreide Schriftkennis. Met eerbied en waardeering spreekt hij over zijn ouders, waaraan hij een uitnemende opvoeding dankt, die beslissende waarde had voor zijn leven. De liefde voor den Bijbel en voor de menschen erfde hij van zijn ouders.

Met eenige broeders maakte hij een reis naar Egypte, om misverstanden uit den weg te ruimen, die het Zendingswerk bemoeilijkten. Bij het vijfde was zelfs een tachtiger. Onder Gods zegen werd het doel bereikt.

Nu geeft ons dit werk allerlei bijzonderheid over Egypte en Palestina. Historie, cultuur, zeden, volkenkunde — dit alles wordt op duidelijke wijze behandeld, zoodat ook de eenvoudige lezer veel aan dit werk kan hebben. De illustraties verduidelijken den tekst. We merken de belezenheid van den auteur en genieten van menige goede opmerking bij de teekening van menschen en plaatsen en toestanden.

De wijze van uitgave valt te roemen.

Ik heb eens gehoord, dat, wie naar Palestina gaat, een behoorlijke dosis „ongeloofigheid” moet meenemen, want men tracht de reizigers van alles wijs te maken. Men weet allerlei Bijbellekjes precies aan te wijzen. De fantasie mag op zoo'n reis wel onder de tucht. De schrijver weet daar alles van en zal wel met de noodige voorzichtigheid een en ander hebben aangehoord.

Over de plaats Golgotha schijnen de meeningen verdeeld. Sommigen denken, dat ze zelfs bij benadering niet is aan te wijzen; de auteur gelooft, dat ze niet te zien is door de kerken en kapellen, die men er op heeft gebouwd. Ook heb ik hooren betwijfelen, of de oudste boomen in Gethsemané dezelfde zijn als die er stonden in Jezus' dagen.

De geachte schrijver gelooft aan het herstel van den Joodschen staat; aan een toekomstigen nationalen opbloei van het Israëlietische volksleven. Zooals Da Costa er aan geloofde. De meeningen loopen ook hier uiteen.

Geheel nieuw was mij de gedachte, dat de Heiland op den Olijfberg zal wederkomen in heerlijkheid. Waarop steunt deze? Toch niet op het verhaal van 's Heeren hemelvaart? De engelen spreken wel van „een alsoo wederkomen,” maar noemen de plaats niet. De verwijzing naar Zach. 14 : 4 is mij in dit verband niet duidelijk.

Maar er zijn nu eenmaal streng persoonlijke opvattingen over bepaalde Schriftgedeelten.

Ik hoop, dat dit boek een grooten lezerskring mag hebben. Het is het waard.

A. L. v. H.

*) In Bijbelsche Sfeer door J. N. Voorhoeve, uitgave van La Rivière & Voorhoeve, Zwolle.

INDRUKKEN

VAN DEN HOOFDREDACTEUR

HET OUDE TESTAMENT ERKEND

WE WETEN, HOE VELEN IN DUITSCHLAND HET Oude Testament hebben becritiseerd; zelfs als een „Jodenboek” verworpen. We hebben vroeger opgemerkt, hoe ook de Duitse keizer niet meer van het Oude Testament wilde weten. Het heeft ons daarom te meer getroffen, hoe door een gelukkige inconsequentie toch telkens door de zoodanigen woorden uit het Oude Testament worden aangehaald, en dankbaar toegepast in betrekking tot het ziele- en maatschappelijk leven. Hoe zou dit ook anders kunnen! De geest van het Oude Testament is de geest van den God aller vertroosting en van den Vader der barmhartigheden.

Toen einde Januari ex-keizer Wilhelm in Doorn zijn 76sten verjaardag vierde, en hij gedacht aan zijn negentienden in ballingschap, hield Ds Snellen, in tegenwoordigheid van den keizer, prinses Hermine, de gasten en het personeel, een prediking over Psalm 143 : 8: „Doe mij Uw goedertierenheid in den morgenstond hooren, want ik betrouw op U; maak mij bekend den weg, dien ik te gaan heb, want ik hef mijn ziel op tot U.”

Welk een schat heeft God ons toch gegeven in zoo vele heerlijke psalmen, in zoo vele woorden van bemoediging en onderwijzing in het Oude Testament!

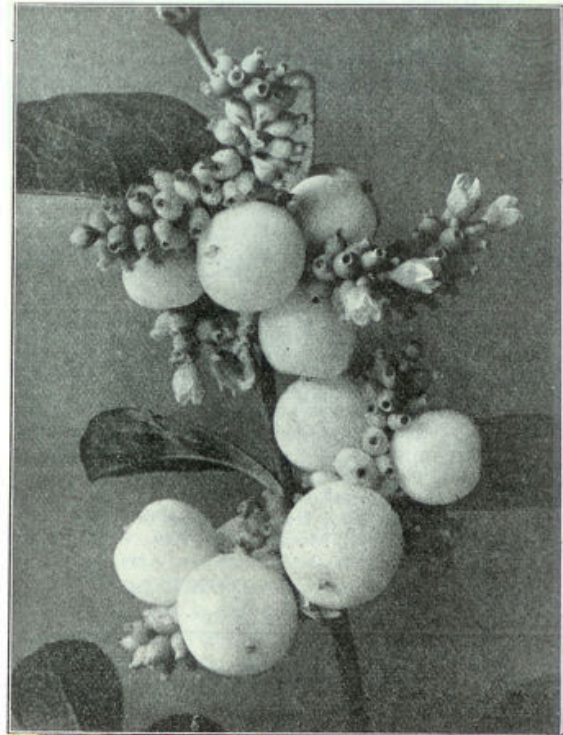

Foto Horstman

Sneeuwbes

HET OPEN RAAM

19)

DOOR W. LAATSMAN

Den volgenden morgen stonden de drie heeren voor den ouden heer Volkert. Zij zaten in dezelfde kamer, waar Michiel eens had gesproken met Annie, den morgen, dat Jan per vliegtuig was vertrokken naar Rome. Zijn blikken dwaalden weer naar het schilderij, dat aan den wand hing, en sindsdien altijd zijn geest had geboeid.

Toch luisterde hij naar den ouden heer Volkert, toen deze zei: „Mijnheer Van Loon, het spijt mij zeer, dat ik uw zoon zoo heb verdacht, maar ik wil het zien goed te maken. Ik leefde toen in een geheel andere wereld dan nu. Ik zag de zaken en den samenloop der dingen in een geheel valsch verband. Maar God heeft mij de oogen geopend. Door mijn zoon. Hij behoort tot de ontwakende en zoekende jeugd. Maar de jeugd, die bidt en werkt. Alleen dat werken is zoo geheel verschillend van hetgeen wij, het oudere geslacht, er altijd onder hebben verstaan en begrepen. Hij werkt de droomen uit van zijn idealisme. Hij zoekt het werk in de blauwe, wijde ruimte, boven de hooge muren uit, die wij, de ouderen, hebben opgebouwd om ons eigen leven heen. Wij zijn zoo dom geweest, mijnheer Van Loon, o zoo dom! Wij hebben ons doodgeloopen op den beganen grond; wij hebben de machines vastgeschroefd en gemetseld op den alledaagschen grond van ons volksbestaan. Wij moeten den nek scheef trekken om naar blauwe heerlijkheid van de ruimte te zien. Maar mijn zoon . . . vliegt.”

„Vliegt?”

„Ja. Hij ziet alles breeder, ruimer, internationaler en toch nationaal tevens; en bovenal, hij ziet alles . . . Christelijker!”

„Hoe zoo?”

„Wel hij beschouwt het vliegen als een gave Gods,

geschonken aan de menschheid op een oogenblik, dat die zich vast had geloopt in den zuigenden modder van laag bij de grondsche stoffelijkheid. Is het niet opmerkelijk, mijnheer Van Loon, dat God juist nu de lucht laat spreken en door den mensch ontginnen? Wij, de ouden, wij ontgonnen de stof: de mijnen en groeven, de enge donkerten. De jeugd ontgint de vrije ruimte.”

„U meent toch niet, dat zij het dichter zoekt bij God?” waagde mijnheer Van Loon te vragen.

„Neen, niet bewust, maar onbewust, als . . . in een droom.”

„Droomen is bedrog,” zei Jan van Loon.

„God sprak er dikwijls in,” antwoordde de heer Volkert. „Ook tot mij.”

„En nu? Na het ontwaken?” waagde Michiel te vragen.

De oude heer Volkert keek hem doordringend aan en zei toen kalm:

„Nu gaan wij den droom, het visioen, biddend omzetten tot werk, en daaraan moet gij medewerken.”

De heer Volkert stond op en wees naar het schilderij. Alle oogen richtten zich op het doek; er lag een stilte over heel de kamer.

„Wij gaan samen zaaien uit de lucht,” zei hij eindelijk.

„Ik ga de fabriek weer opbouwen, niet meer om suiker te raffineeren, neen, maar om vliegtuigen te bouwen.”

„En dan, mijnheer?”

„Gaan wij zaaien over heel de wereld. U is werktuigkundig ingenieur; u volgde de cursus van vliegtuigbouw; mijn zoon is piloot, en ik . . . ik geef het terrein, het geld, het crediet! —”

„Ik begrijp u, mijnheer Volkert,” zei Michiel en stak hem de hand toe. . . . ik begrijp u!”

Op dit oogenblik trad Annie binnen en bleef verwonderd in de deuropening staan. Zij zag de beide mannen aan de tafel staan met de handen in elkander

geklemd. De jonge zeeofficier stond achter haar vader en in zijn oogen tintelde een glans van vreugde, en ook de oude heer Van Loon was opgestaan.

„Ik wist niet,” mompelde zij verwonderd, „ik wist niet vader, dat u hier was met deze heeren . . .”

Haar vader liet de hand van den jongen ingenieur los en trad een pas op zijn dochter toe. Hij nam haar bij den arm en troonde haar mee tot vóór de tafel. Toen zei hij: „Annie, mag ik je voorstellen mijn nieuwen bedrijfsleider, Michiel van Loon, die de aanstelling aan- nam? En hier zijn broer . . .”

„De zeeofficier, die een zakenman had moeten worden,” viel Annie haar vader lachend in de rede.

„Juist, beste meid!”

„En hier de vader van deze beide heeren, die . . .”

„Er niets van begrijpt,” zei de oude heer Van Loon ineens, „die er niets van begrijpt, dan alleen maar . . .”

Hij zweeg plotseling, keek om beurten zijn zoon Jan aan en de jonge dame, die zoo vlak vóór hem stond . . .

„Dat er een paar gelukkig zijn,” vervolgde hij lang- zaam, „een paar, dat reeds aan het zaaien is, mijnheer Volkert.”

Dien zelfden namiddag geschiedde het wonder. Het groote wonder, dat twee menschenzielen elkander vinden onder heel gewone omstandigheden. Het was op Schip- hol. De winterwinden loeiden hevig over het platform en deden boven het restaurant de vlaggen klapperen, de ruiten trillen in de sponningen. Midden op het groote vlak stond „de Zilvermeeuw” gereed voor zijn proef- vlucht. Tientallen genoodigden schaarden zich om den grooten stalen vogel en achter de ruiten van het restau- rant verdrongen de dames zich om in een behaaglijk warme omgeving toch te kunnen opnemen alles, wat daar verderop in den stormwind geschiedde.

Ook Annie stond er; dicht tegen het raam aangedrukt, en keek toe. Zij zag duidelijk haar broer Joop, die in zijn uniform heen en weer liep, te midden van een groep officieren; zij zag ook haar vader, die met Michiel van Loon stond te praten, vlak bij het ijzeren terrashek. Maar steeds opnieuw dwaalden haar blikken verder af, naar een klein groepje mannen. Plotseling maakte zich een gestalte uit deze groep los en liep vlug op het restaurant toe. Zijn oogen schenen iemand te zoeken en begonnen te stralen toen hij Annie Volkert zag staan.

„Dag juffrouw Volkert,” zei hij verheugd, „ik hoorde zoo juist uw broer zeggen, dat u hier aanwezig was.”

„Jawel, mijnheer Van Loon, ook ik wilde „de Zilver- meeuw” zien opstijgen voor zijn maidenvlucht.”

„Dat begrijp ik, de zuster van een vliegenier en . . . de dochter van een vliegtuigbouwer . . .”

Annie lachte even, maar zweeg. Weer viel het haar op, dat de jonge zeeofficier zooveel vlugger was in zijn bewegingen dan zijn broer. Hij had niets van een log- gen, kalmen zeeman. Er lag gloed en frischheid tevens over heel zijn gestalte en een vlugge lenigheid in al zijn bewegingen. Zijn oogen dwaalden weer naar het plat- form en hij zei:

„Michiel staat ook daar ginds met uw vader. Hij krijgt den vliegsmaak reeds te pakken.”

„En u?”

„Ik? Wel, ik interesseer er mij geweldig voor; alleen begrijp ik nog niet goed dat fanatieke enthousiasme van zoovelen.”

„Van mijn broer bijvoorbeeld?” vroeg Annie.

„Juist en . . . van u.”

Zij keek opeens ernstiger en vroeg op den man af: „Gelooft u?”

Jan van Loon keek verbaasd op. Muziek golfde door het restaurant en schetterde door de luidsprekers over heel het terrein. Zij scheen te begrijpen, dat in een der- gelijk milieu zulk een ernstige vraag niet op haar plaats was en zei:

„Mijn vraag is wat vreemd . . . tenminste hier; maar ik zou u geen begrip kunnen geven van mijn enthousiasme in het vliegen, indien u den bodem, waarop die is ge- groeid, niet begrijpt, namelijk het geloof.”

„Heel vreemd,” zei hij. „Heel vreemd.”

„Wij, jongeren, denken wel eens vreemd, volgens het inzicht van ouderen,” antwoordde zij even pikant.

„Ik voel mij jong,” zei hij, als om zich te verdedigen.

„Maar u denkt nog oud.”

„'n Marinekwaal,” lachte hij.

Buiten dreunden de motoren en stond de groote ma- chine te trillen op zijn banden. Het publiek was uiteen- geweken en stelde zich nu in een breeden kring om het vliegtuig op.

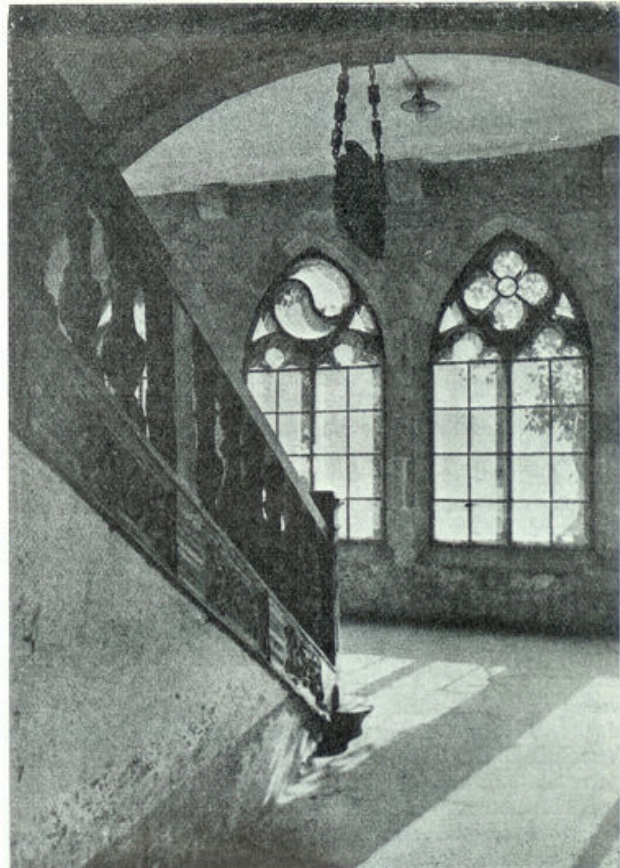
„Hij start, kijk . . .” riep Annie uit.

De machine rolde voort, het platform af, en zwenkte tegen den wind in. Allen keken op naar den toren, waar de chef van 't verkeer stond, met zijn signaal in de hand . . .

Toen, op eenmaal een lichtstraal, gericht op de cockpit van het toestel en met een kalmen ruk rolde „de Zilver- meeuw” de baan uit en hief zich statig op in de lucht.

Een donderend gejuich brak los op het vliegveld; hoeden werden gezwaaid, het gejuich overstemde heel even het geronk der motoren . . . toen werd alles heel stil . . . De Zilvermeeuw verdween naar het Zuiden.

(Wordt vervolgd.)

Agfa Isochromopname

Een oud hoekje

HET OPEN RAAM

20)

DOOR W. LAATSMAN

Zij zaten nu samen in het restaurant, aan het tafeltje in den hoek. Verderop, bij den ingang, zat de heer Volkert met Michiel van Loon en den jongen-vlieger-officier van Soesterberg met een paar collega's.

Annie keek hun kant uit, en in haar hart klom een hoop op...

Plotseling zei Jan:

„U sprak over dat geloof, juffrouw Volkert...”

Zij antwoordde:

„Ja. Ik zie, als jongere, het geloof in God dieper dan vele ouderen. Ik geloof, dat de Godsopenbaring zich nog even krachtig uit als voorheen in de eerste Apostel-jaren. Voor mij spreekt iedere uitvinding een tale Gods. En God spreekt vooral tot ons in dagen van crisis. Crisis is anders niets dan een schaduw, die over de wereld ligt, omdat daar naast zoo'n groote zonnevlek ligt van Gods lichtende genade. Die in die schaduw blijven liggen en er enkel op neerzien, worden... wanhopig, twijfelmoedig. Die gelooft, en de blikken richt op het breede zonneveld der wereld, krijgt het verlangen om op te staan en er heen te wandelen, de duisternis uit, het Licht tegemoet. En nu schenkt God niet enkel licht, maar ook lucht. 'n Vrije, open ruimte voor muziek en taal, voor de stem, die over de werelden en zeeën heenklinkt, over de grenzen heen, een vrije open ruimte aan ieder, die wil opstijgen naar 't gebied, dat boven de vloekende aarde ligt.”

„U is idealiste, juffrouw Volkert!”

„Neen, een Christin, die Gods wonderen heeft leeren zien en begrijpen.”

„Een vliegenier is dus een... engel?”

„Neen, verre van daar. Hij is meer. Kan meer zijn. Hij kan een Godsgezant zijn. Het Evangelie werkend en biddend strooien over heel de wereld heen. Denk u eens in: hij kan over het oerwoud heen de boodschap brengen van Gods liefde; het Roode Kruis dragen aan zieken en stervenden; het brood aan allen, die hongerden.”

„Nog eens, u is idealiste!”

„U begrijpt mij nog niet,” zei zij teleurgesteld. „Dat komt, omdat u geen geloof hebt.”

„Toch wel.”

„Neen, gelooven is... ver zien. Door de toekomst heen... tot Gods Eeuwigheid.”

„Dat is mooi gezegd, Annie...”

Hij schrok. Dat woord Annie had hij niet willen zeggen, maar 't klom als uit zijn hart op...

„Ja,” antwoordde zij, „'t is mooi. Christen zijn, een jonge ontwakende Christen zijn, is mooi. 't Giet zelfs liefde in de techniek, leven in wat een crisismensch doo-dend lijkt.”

Op datzelfde oogenblik ronkten weer de motoren. De „Zilvermeeuw” cirkelde over het terrein en zette haar motoren af. Stemmen riepen:

„Daar is zij! Wat een pracht ding!”

Annie was ook opgestaan en naar het raam gelopen, vlak naast den jongen zeeofficier, die met glanzende oogen naar buiten keek. Hij zag de monteurs, de piloten, het enthousiaste publiek. Hij zag den zilverglans op romp en vleugels, en ja, zoowaar, het roode kruisje, dat op de cabinedeur glinsterde.

„Willen wij er ook heengaan?” vroeg hij.

Ze keek naar hem op, lachend, en zei:

„Ja, Jan, laten we gaan.”

Arm in arm liepen zij de deur uit, het koude vliegveld op. En zij vonden het heelemaal niet vreemd, het groote wonder, dat zoo eenvoudig was.

Dienzelfden avond zat Annie alleen op haar kamer en zij dacht, hoe heerlijk het zou wezen, indien Jan eens een vliegtuig zou besturen, ... hoog in de lucht... ver weg naar Indië... en dan een rood kruis op de vleugels — dat hulp en hoop zou brengen aan die duizenden, die wegstierven in de rimboe aan ziekten en honger. Er stond immers: „En ik zag en hoorde een Engel vliegen in het midden des hemels...”

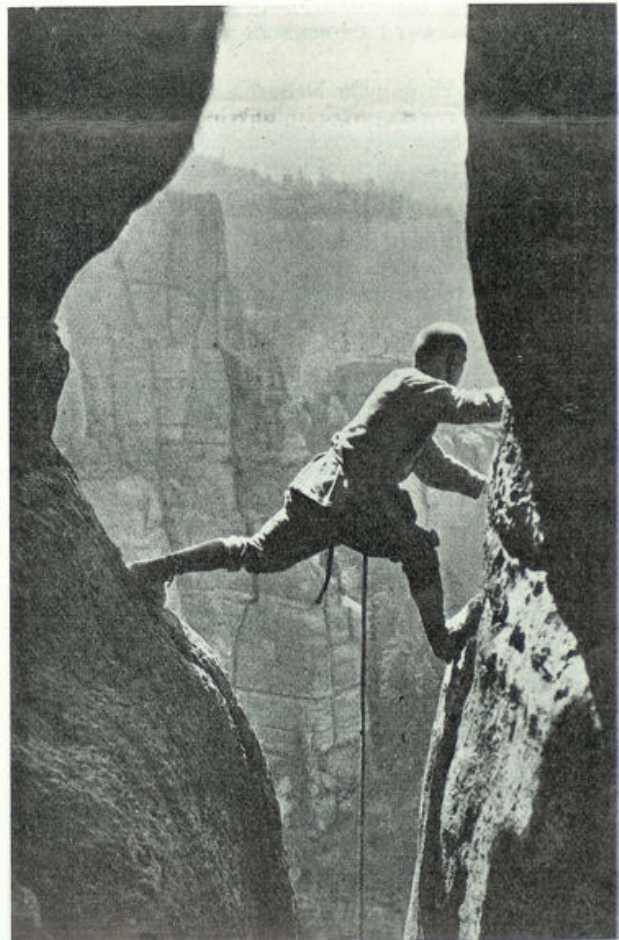
Misschien zag dat wel op later tijd. Maar kon het ook nu niet werkelijkheid worden?

En dan zou het Jan zijn, haar Jan, die den zegen uitstrooide over de arme aarde. Jan met open, eerlijke oogen, waar een diepe moed van het Noorden in lag! Een zaaierende hand over dat groote Insulinde; zaaierend het Evangelie, het brood, de hoop aan millioenen; opheffend alles en allen, die in een crisis leefden van neertrekkend pessimisme!

Zij vouwde de handen op haar borst, waar een groote liefde in opgroeide, opsteeg, als ronkende motoren in een blauwe lucht...

Die groote liefde, die haar hedenavond had omarmd, die gefluisterd had: „Annie, lieve Annie, mijn Annie, voor altijd.”

(Wordt vervolgd)

Agfa Isochromopname

Een gevaarlijk moment tusschen de rotsgevaarten en bergreuzen.

HET OPEN RAAM

21) DOOR W. LAATSMAN

XIV. ZET JE MOTOREN AAN, DOORMAN...!

Roel Franken schoof zijn pet wat achterover en liep de grijze, grauwe winterlucht in; daar wiekten zijn doffers rond, hoog boven de puntige daken. Het waren prachtige beesten, eerste renners, met goud en zilver bekroond. Maar hij had toch geen lust om op het slag te gaan zitten; niet vanwege de koude, den guren wind, maar omdat zijn hart met gansch andere dingen bezig was dan zijn oogen, die zoo tuurden. Daar werd een strijd gestreden in dat warmkloppend werkmanshart; daar vond in het klein plaats, wat buiten in de maatschappij zich voltrok in het groot, in het massale. Daar was de twijfel in doorgebroken aan het marxistisch systeem; daar brokkelde de klassestrijd in af, daar golfde en spoelde weer een frisscher gevoel door. Die werkstaking met den daarop gevolgden brand van de fabriek had reeds terdege zijn rechtsgevoel geschokt en toen daarna de oude heer Volkert hem de hand had gegeven en gezegd, dat hij eens terug moest komen, toen was de dam gebroken in zijn hart, lag er overal puin in, maar puin, dat als wegsmolte in een heilig vuur. En nu, nu was hij er heen geweest en de heer Volkert had hem ontvangen met vriendschap en ernst tevens; en had hem verteld van den wederopbouw der fabriek. Niet voor suiker, niet voor zoetigheden en zoetsappig gedoe, maar voor den bouw van vliegtuigen. Even had Roel Franken als geduizeld onder zoo'n bericht van ingrijpende verandering, toen was opeens zijn bezinning weer als opgeklommen in zijn kop en had hij met blijdschap uitgeroepen: „Fijn, mijnheer! Heerlijk! Dat is nog eens mannenwerk.”

En nu stond hij weer vóór zijn huisje en tuurde naar zijn doffers en duiven. Boven in de lucht klonk een vergeronk, een naderend gebrom van motoren, en jawel, daar vloog weer een K.L.M.-vliegtuig over de huizenrij.

„Dat moet „de Snip” wezen,” zei Roel tot zichzelf, „ik las in het bulletin, dat die verwacht werd. De Snip, hé, dan zit Doorman er in. Wat zal die er wel van zeggen, als hij al die berichten verneemt?”

Hij liep op het huisje toe en trad de keuken binnen. Zijn vrouw stond te koken aan het fornuis en keek zelfs niet op, toen hij binnenkwam.

„Hé, vrouw, hoor je niets meer?”

„Man, wat laat je me schrikken! Zoo, ben je al terug? En?”

„Ik ga weer aan 't werk, hoor!”

„Wanneer?”

„Wel, bij Volkert, en morgen al.”

„Maar alles ligt nog in puin, Roel, hoe kan dat nou?”

„Wel, ga eerst eens zitten. Zoo, luister. Al het volk blijft ontslagen op een tiental na. Dat moet het puin opruimen. Ik ben er ook bij. En dan wordt de boel weer opgebouwd. En, over een poosje draaien wij weer. Maar geen suiker meer. Wij gaan met nieuw personeel... vliegmaschinen bouwen.”

Roels vrouw zweeg. Dat was iets, dat zij niet kon begrijpen, niet zoo spoedig verwerken. Eindelijk zei zij:

„Zoo, dus je wilt ook je nek gaan breken! Had ik niet van je gedacht, Roel.”

„Maar mensch, ik riskeer niets. Dat vliegen doen anderen. Wij bouwen enkel.

„De oude heer Volkert laat de noodige monteurs en vaklui komen; trouwens meneer Michiel heeft een diploma van vliegtuigbouwer en meneer Joop Volkert, wel,

dat is toch ook een piloot, zie je, en... wat voor een piloot, een kraan zeg! — Kortom: wij bouwen! —”

„Jij bouwen? Ha, ha! Kereltje, je weet nog niet eens, hoe zoo'n ding in elkander zit.”

„Nu ja, ik word portier, zie je, achterportier.”

„Dan bouw je toch niet aan die dingen.”

„Nu ja, zooals je het nemen wilt. Ik behoor toch tot de zaak.”

Even stakte het gesprek. Zijn vrouw roerde in de pap en dacht na; toen keerde zij zich om en zei:

„k Ben blij, Roel, dat het zoo geloopt is. Nu moet je den Bond ook maar uit.”

„Deed ik reeds, kindlief. Luister eens; ik heb een heel ander inzicht in de zaak gekregen. Die klassestrijd deugt niet. Er bestaat enkel één volk, dat te zamen moet werken. Er is geen levensrecht, maar levensplicht. En waar plicht is, komt ook weer levensvreugde; komen genoeg en werklust weer terug.”

„Zei Volkert dat tegen je, man? 't Klinkt zoo hoog!”

„Nee, hij zei het niet. Maar ik voelde het, toen hij zoo tot mij sprak. Ik voelde het, zie je, diep in mijn hart.”

Op datzelfde oogenblik daalde „de Snip” op Schiphol. Doorman steeg uit, en liep naar het restaurant. Hij was verheugd weer eens den vasten betonvloer van het veld onder zijn voeten te voelen. Hij dronk zijn kop koffie, liep nog even de hall in en monsterde de vlieggegevens op het groote, zwarte bord. De „Duif” was in Dock; de „Ekster” in Allahabad. De „Oehoe” in Batavia op Tjilitjang.. Buiten het hek stond de autobus van Poelgeest reeds klaar en hij stapte in. Het kanaal lag zilver-

Zondagmorgen in het Zwitsersche stadje Appenzell, waar de vrouwen bekend zijn om haar prachtig naaldwerk, dat op feestdagen gedragen wordt.

blank tusschen de lage weiden en den zwarten weg; 't water was woest en wild en kuifde zich met witte randen op de korte golven. Het oude fort lag verlaten aan den waterrand en in het dorpje Sloten was alles heel stil. Toch een heerlijk land, dat Holland, met overal dat stuwend leven om je heen, ook als de menschen in rust lagen; dan stuwde de natuur overal op en neer; in het water, ook in de lucht. Altijd dat wolkenspel boven je hoofd, dat gekleur van grijs en wit met zwart en grauw er door. 't Riep je als het ware op tot actie, tot de daad. 't Stadionkwartier. Hier kon hij eigenlijk wel even afstappen en een vriend gaan bezoeken, die op den Amstelveenschen weg woonde. Hij stapte uit en liep te voet verder. Plotseling versperde een man hem den weg. Hij keek op en herkende.

„Ben jij dat...?”

„Ja, mijnheer, 't kan niet beter, u juist te treffen!”

„Wat wil je van me?”

„Ik wilde u vragen... of u mijn vriend zou willen worden?”

„Dan zal ik beginnen met je die vredeskaart terug te geven,” zei Doorman, en knoopte, tot groote verwondering van Roel Franken, zijn overjas los en haalde de witte kaart uit zijn zak, terwijl hij zei:

„Ziezo! En hier heb je mijn hand ook.”

„Dank je wel, mijnheer, ik had ongelijk. Maar, wat is... dat; daar... onder uw jas...?”

Doorman keek en werd even vuurrood, hij probeerde het ding, dat in rafels onder zijn vest uit stak, er weer in op te bergen en zei toen:

„O, dat is een gerafelde Hollandsche vlag.”

„Wat... beteekent... dat?”

„Die nam ik mee naar Indië en terug.”

„'n Talisman?”

„Neen. Daar doe ik niet aan. Maar... kom loop even mee op, zeg! Vertel eens... over dien brand...!”

Zij liepen door en Roel Franken vertelde over alles en allen, en Doorman luisterde met spanning.

Op den hoek van een zijstraat hield hij stil en zei:

„Ik moet hierheen Roel, maar nog even een vraag: Wil je 't nog weten, over... die vlag?”

„Graag mijnheer!”

„Kom dan vanavond eens op m'n kamer, Franken, dan zal ik je alles er over vertellen.” *(Wordt vervolgd.)*

VADERLANDSLIEFDE

LUITENANT MINTEN LIEP DOOR SAARBRÜCKEN. Boven zijn hoofd flapten en sloegen de vaandels en laaide het licht der lampen fel op. Om hem heen golfde een duizendkoppige menigte, en zong, in een roes van vaderlandsliefde, lied na lied. Uit de oogen der menschen glansde het licht van een lachende en zich tot alles bereid verklarende geestdrift. De luit werd er stil onder, 't was of een groote jaloerschheid opklim in zijn borst. Daar ginds in Holland, daar lachte men om 't vaderland, daar kreeg je recruten, die niet wisten, wat de betekenis ervan was. En nu hier! Hij sloop stil de huizen langs, hij, de eenling, die niet meejoelde, omdat hij niet mocht en niet kon.

In de groote fabriekspoort stond de marinier op post; de man had tien dienstjaren achter den rug en was nog geen korporaal. De post salueerde en Minten stapte de poort binnen. Op de chambree's was alles verlaten, want daar buiten aan de stations, op de kruispunten der wegen, aan de grenspalen, daar stonden de jongens in sneeuwjacht en koude. Alleen de kamerwacht liep heen en weer en bereedde de tafels en banken. Door de

gesloten ramen drong het gejoel der menigte, sloeg krijgszang op krijgszang hard op; je werd er koud van, koud en warm tegelijk.

De marinier-kamerwacht rookte zijn pijpje, groette den luitenant en ging kalm voort met zijn werkzaamheden. Hij stond nu voor een opengeslagen koffer, zoo'n eenvoudig soldatenkistje, zwart met witte grove letters er op.

De luitenant keek toe en toen:

„Ja, kijk maar luit, dat is 't portret van ons Wilhelmiëntje; zie je, 't is wel oud, maar ik sjouwde het overal mede, in het deksel van die kist gespijkerd. 't Was in Indië en op Curaçao, overal!”

De luitenant knikte. Buiten gierden de zangen als stormwind over de straten.

„'t Is zoo mooi,” zei de marinier, „precies een moeder, hè? Kijk die oogen eens en die mond! Jongen, je zou er zoo voor sterven, daar!”

Toen salueerde de luitenant, keerde zich om en liep de straat weer op.

Hij liep fier rechtop, als achter het vaandel aan, alléén nu, door de duizenden heen.

En zij weken uiteen, voor hem, den enkeling, den Hollandschen marinier, die den rustigen glans van zijn vaderland in de blauwe oogen droeg. W. L.

EENIGE WENKEN OVER BLOEMEN IN DE ZIEKENKAMER

IN HET AMERIKAANSCH TIJDSCHRIFT voor ziekenverpleging las ik een aardig artikel over bloemen en hun invloed op zieken.

Kleur- en lijngevoelige menschen zijn in 't algemeen reeds bijzonder ontvankelijk voor de ongeëvenaarde schoonheid van bloemen.

In de ziekenkamer, waar de horizont zoo vernauwd is, wordt de invloed, die de schoonheid der bloemen uitoefent, minstens verdubbeld. Het is dan ook niet onverschillig, hoe de bloemen gerangschikt worden.

Heeft men als verpleegster veel bewerkelijke zieken te behandelen, dan kunnen de bloemen, die familie en bezoekers meebrengen, wel eens een zucht ontlokken. Het „teveel” schaadt ook aan den indruk van het schoone en maakt onrustig. De Amerikaansche verpleegster hoopt, dat er een tijd moge komen, dat in de ziekenhuizen een bepaald aantal bloemstukken per zieke wordt toegestaan. Veertig bouquets in één kamer... dit is niet te doen!

Maar we spreken nu over die gevallen, waar de verpleegster tijd genoeg heeft, de bloemen te verzorgen. Dan is het niet onverschillig, hoe de bloemen gerangschikt worden, om haar schoonheid te laten uitkomen.

Een meisje lag eens te huilen op de ziekenzaal, omdat de zuster de kostbare rozen, die haar verloofde meegebracht had, even gauw in een leeg jampotje geduwd had. Zoo iets bevordert de genezing niet!

In ziekenhuizen vindt men helaas niet altijd de geschiktste vazen. Want eigenlijk vraagt elke bloemsoort een eigen vaas. Langstelige bloemen vragen een andere vaas dan kortstelige; trosbloemen een andere dan enkele bloemen; roode bloemen staan mooi in een zwarte vaas; gele in een blauwe; rozen in wijde glazen vazen.

Niet te veel bloemen in één vaas, liefst bloemen van één soort in één vaas. De bloemen één voor één in de met zorg uitgekozen vaas schikken, dus niet den geheelen ruiker ineens in de vaas zetten. Eigen blad der bloemen

Japanners zijn onovertroffen in hun eigen stijl van er tusschen schikken verhoogt ook de schoonheid.

pe trekken. Ze legde zacht een grove werkhands op den schouder van de treurende.

„Kijk es an, buurvrouw. 't Is Zijn raad en daarin motten we leeren beruste. Versta me goed, we maggen onze dooden betreuren. Ik weet zelf wat het is, één van je weggenomen te zien. Me man bleef ook op zee, dat weet je.” Ze wachtte even. De schreiende vrouw luisterde. „Maar we magge niet opstandig worde. We motte kracht vragen. Dan eh...” ze staarde, alsof ze ver weg iets vriendelijks zag; om den strengen mond gleeed een fijne glimlach. „Dan worde we zeker gesterkt. Maar opstandigheid... dat is zonde. 't Is moeilijk, buurvrouw. Waarom alles mot gebeuren, weet ik nie!... We zelle 't later leeren, geloof ik.”

Vrouw De Zwart had haar hoofd opgeheven. Zonde en sterkte? Wat deed haar hoofd pijn! Hoe zei buurvrouw het ook?... leeren berusten en gesterkt worden?...

Dan sprak ze zacht: „God, wat... is het zwaar. Mijn jongen!... Help me, Heere!...”

Langs haar bleeke wangen gleden groote tranen. Lichte snikken verbraken de stilte. Het waarom? werd ditmaal niet gehoord. Het had plaats gemaakt voor het „Help me, Heere!”

Met vertrouwen en overgave berusten is moeilijk, moeilijker dan zich heftig verzetten. G. v. T.

HET OPEN RAAM

22)

DOOR W. LAATSMAN

Dien avond wachtte Doorman tevergeefs op Roel Franken. Want in het donker had men Roel verraderlijk van achter aangegrepen en bewusteloos geslagen...

Dáárom wachtte Doorman tevergeefs.

En om den tijd te dooden, schreef hij een brief aan één van zijn vrienden en las daarna de couranten door. Juist wilde hij opstaan om nog even den brief te gaan posten, toen zijn hospita een bezoeker aandiende.

„Laat meneer maar binnenkomen,” zei Doorman, en trok zijn overjas weer uit.

Even later kwam luitenant Volkert binnen en drukte hem de hand.

„Ik wilde je even zien en spreken, zei hij, „ik las juist, dat je veilig was teruggekomen in het Hollandsche nest.”

„Ga zitten. Is er iets nieuws?”

„Ja, ik mag den Postjager besturen als tweede piloot. Ik wil je daarom wat gegevens vragen over de route.”

„Dus jij... bent de uitverkorene! Gefeliciteerd. Ik bof nooit eens.”

„En je bent pas terug uit Indië!”

„Ja, maar dit is een vlucht, waar... roem aan zit.”

„Die roem laat mij koud, amice, ik zoek iets anders.”

„En dat is?”

De jonge officier antwoordde ernstig:

„Den wil van God.”

Doorman zweeg; hij geloofde zijn ooren niet goed en durfde toch niet te vragen... Den wil van God? Op dit terrein van techniek en durf? Eindelijk vroeg hij, aarzelend: „Leg dat eens nader uit, Joop!”

„Wel. 't Is een gave Gods, dat vermogen om de lucht te beheerschen, maar Hij geeft nooit iets zonder een speciale bedoeling. En nu om ons heen, om ons klein landje alles zich sluit, de vensters als geblindeerd liggen om ons heen, nu de aarde geen handen meer vraagt en alle expansie ons wordt onmogelijk gemaakt, nu heel

de jeugd hunkert naar werk en frissche, open lucht... nu schenkt God ons op eenmaal een open raam...

„Naar boven, meen je?”

„Juist. De lucht in! En nu vraag ik mij af, wat wil God, dat wij er mede zullen doen? Wij als volk?”

„Ga je niet te hoog, Joop? Ik kan je niet volgen.”

„Zet je motoren dan aan, Doorman!”

„Van?”

„Die van geloof in God. Dan volg je mij, dan zal die lucht tot je spreken een taal van hoop en vertrouwen; dan zal je begrijpen, waarom ik die open ramen zie staan in de lucht. En... waarom ik er doorheen wil glippen, de wijde, verre wereld in. Ik geloof, dat de lucht zal gaan prediken. En dat de prediking erin zal moeten worden gedragen, de aarde rond.”

Doorman was opgestaan en liep nu met groote passen de kamer rond. Er gloeide iets in zijn borst: Zou God hèn daartoe willen gebruiken? Plotseling zei hij: „Dan zouden wij de dragers zijn van een Goddelijk iets? Maar... ik... geloof niet...”

Joop stond nu vlak vóór hem. De ernst lag nog steeds in zijn jonge oogen, toen hij zei: „Dat is jammer. Dan kan je Indië enkel post brengen en goud geld voor de Bank; misschien wel jenever en wapens. Maar de liefde niet, ook niet de hoop.”

„Liefde en Hoop transporteert men niet, Joop!”

„Toch wel. Maar je moet ze eerst zelf bezitten, Doorman. Annie, mijn zuster...”

Op het noemen van dien naam keek Doorman ineens op en staakte zijn heen en weer geloop. In zijn hart was hij blij een gelegenheid te kunnen aangrijpen, om het gesprek op een zijweg te leiden, het gesprek, dat hij met zijn ongeloovig hart toch niet begreep.

„O ja, je zuster, hoe maakt zij het?”

„Best. Je weet het nog niet, hè? Nu dan, in vertrouwen, het is nog geheim, zie je! Zij heeft zich verloofd...”

„Verloofd?”

Doorman boog over de tafel heen en greep met zijn handen de randen vast.

„Verloofd? Met wien?” vroeg hij aarzelend.

„Met Jan van Loon, je passagier naar Rome.”

„Dan heb ik toch Liefde en Hoop vervoerd,” beet Doorman schamper uit.

Hij schrok van zijn eigen woorden, want opeens zag hij vóór zijn geest weer dat oogenblik, dat een motor weigerde, en toen een innerlijke stem hem dwong om zelf het stuur over te nemen, opdat... die... ander zou aankomen te Rome...

Die ander, die toen reeds Annie Volkert liefhad...

Joop Volkert was weggegaan.

En in het hart van Doorman lag een groot verdriet zonder eenigen troost.

Annie was dus voorgoed weg uit zijn leven. Weggegaan om een ander te volgen, en dat zware verdriet brak niet in stukken, maar bleef zwaar en vol liggen, diep in zijn hart. En dat hart had geen ramen, die openstonden, enkel een kleine kier, waardoor de zucht naar geld en eer en roem rolde, maar dat ook dag aan dag door de crisis kleiner werd. O, zat hij maar weer in de blauwe, hooge lucht, midden in zonlicht of storm, om het even, als het maar hoog weg was, waar alles open lag en breed en ver!... Daar lagen de open ramen... Maar waarom lagen die daar?

Je moest er naar toe stijgen. Op vleugelen.

„Vleugelen van gebed,” zei Annie eens.

(Wordt vervolgd)

Naar een schilderij van John M. Swan

MOEDERLIEFDE

HET OPEN RAAM

23) DOOR W. LAATSMAN

XV. „VLAGGESTOKKEN...”

Als een verfrissende regen was de energie weer neergedaald op het leven en in het hart van Michiel. Er lag nu een breed veld vóór zijn oogen, en een hooge, blauwe lucht koepelde boven zijn hoofd, waarin hij de wieden van den arbeid kon uitslaan. De oude heer Volkert, die letterlijk niets van het vliegwezen afwist, en nu op eenmaal heel zijn bezit ten dienst stelde van een vliegtuigbouwbedrijf, liet heel de organisatie van den wederopbouw in de handen van Michiel rusten.

Deze onderhandelde nu met technici, met piloten. Hij, de man, die als een zwerver van het eene bedrijf naar het andere was geloopt om een werkkring te vinden, kon nu zelf arbeiders aannemen, ja, ingenieurs, collega's een werkkring bezorgen. Het was een drukke tijd en dat in de spannende dagen van December. De postjager steeg op van Schiphol, toegejuicht door duizenden. Maar helaas was het niet zijn vriend, de jonge Volkert, geweest, die het toestel mocht besturen. Op het laatste oogenblik moest deze zijn taak overdragen aan een collega, omdat de militaire autoriteiten hem geen verlof wenschten te geven. Onbeweeglijk had hij deze boodschap aangehoord uit den mond van zijn overste. Daarna was hij naar Michiel gesnel en daar, op het voorloopig bureau, vlak naast de puinhoopen van de verbrande fabriek van zijn vader, was zijn stil verdriet opgeborreld, losgebroken in de woorden:

„Ik krijg geen verlof voor de postvlucht. Ik had er zoo op gehoopt, Michiel! Alles was voorbereid tot in de puntjes toe. 't Was een ideaal voor mij, om dien tocht

glorievol te volbrengen, om er, als het ware, een triomftocht van te maken. En nu ... ligt alles neer. Men heeft mij hier noodig, hier, waar honderden rondloopen ...”

Michiel zweeg. Hij kon niets zeggen ...

„Nu gaat een ander er heen. O, ik weet het, hij is flink, het werk is hem toevertrouwd, maar ik, zie je, ik ... zou het ook zoo graag volbracht hebben. Ik zag er zooveel in; ik zag er alles in ...”

Toen, iets zachter:

„Misschien komt het later nog.”

Hij had in het vuur van zijn redeneering niet bemerkt, dat Michiel was opgerezen en nu vlak naast hem stond.

„De eer van Holland is ook jouw eer,” zei deze plotseling. „Wij zijn één en ondeelbaar. Je vader gaat bouwen; de Volkertvliegtuigen zullen de lucht ingaan. Zijn naam is jouw naam.”

Een glans vloog over 't gelaat van Joop, een plotseling helder begrijpen; hij nam de hand van Michiel en zei:

„Dank je wel, amice! Ik begrijp nu alles. Ik dank je.”

„Nee, ik dank jou, Joop! Je teekening van de zaaierende hand bracht je vader tot inkeer en ... mij ... een werkkring. Dat was Gods werk. Ik heb vroeger mijn leven zoo echt menscheijk bekeken. Ik heb willen leven zoo geheel op eigen kracht en tot eigen voordeel. Ik heb toen nooit Gods hand gezien in de techniek. Die techniek is door ons voorgelacht tot een dood voorwerp gemaakt. Dat was de vloek.”

„En dat verlaagde de techniek tot een doodend wapen. Maar er kan „ziel” in komen, opbouwend leven en zegenbrengend brood, als men het als een Godsgave gebruikt. Dat heb ik altijd ook in het vliegwezen gevoeld,” antwoordde Joop.

Dienzelfden avond nog hadden zij reeds vernomen, dat de Postjager was neergedaald met motorpech in Ita-

lië. De vogel lag er, lamgeslagen, met een verminkten motor; de bemanning stond er om heen met gebalde vuisten en opeengeklemd tanden.

Telegrammen tikten langs de lijnen heen en weer. Op Nederland daalde heel even een nevel van ontgoocheling neder. Maar het was een klap, die na een korte duizeling het bloed opnieuw deed stroomen door de aderen. Men wilde er komen en zou er komen; dat was het besluit, waarbij men bleef.

„Jammer,” zei Michiel tot Joop. „jammer, maar winnen moeten wij. Straks, als de nieuwe motor uit Amerika is aangekomen, snellen wij weer voort, op Insulinde toe. Dat is zeker.”

Maar een paar dagen later daalde een nieuwe ontgoocheling op Nederland neer.

In den guren wind van den komenden morgen stonden honderdtallen op Schiphol. Op het betonnen platform rolde de Zilvermeeuw naar de startplaats. Officiëren, fabrikanten, ingenieurs, piloten, ja zelfs ministers, zij allen tuurden vol bewondering naar den grooten vogel op, die in razend tempo de verbinding Holland—Indië zou doorsnellen.

Alle hoop van heel vliegtuigbouwend en vliegminnend Nederland was geconcentreerd op dit stukje veld, waarop de techniek en de durf een nieuw wonder hadden neergezet.

Maar opnieuw faalde de motor.

De Amerikaansche!

Toen stonden in de oogen van menigeen de vochtnevels van ontgoocheling.

Op dat oogeblik schoven opeens de breede deuren open van de groote loods. Statig rolde een tweede Fokkermachine het veld op en sloeg men de motoren aan.

„Dat is de Pelikaan, de Pelikaan! Wat wil die nu gaan doen?”

„De Pelikaan? Maar dat is een best kistje, Michiel! Ik vloog er menigmaal mee,” riep Doorman. „Die haalt het well!”

„Wat?”

„Wel, Kerstmis in Indië!”

„Dat kan niet, Lodewijk!”

De luidspreekers gonsden een bericht over het veld.

„De Zilvermeeuw weigert. De Pelikaan neemt de post over.”

Er barstte een gejuich los over het veld. Men zag als het ware een leeuw oprijzen uit de duisternis, en zijn tanden zetten in het taaie vleesch van tegenslag en moeite.

Alle halzen rekten zich en keken naar de helverlichte plek, waarop de zware schijnwerpers hun licht concentreerden en de directeur zijn orders uitdeelde aan piloten en technici. Een handdruk, een korte wensch, — en daar stegen zij in, de vier kranige kerels! De laatste trok de trap op en sloot de deur.

„Los,” klonk het commando. De blokken werden voor de wielen weggetrokken; de motoren draaiden op volle kracht.

„Dat is Holland op zijn best,” zei Doorman.

Hij liep door, om met de oogen nog even een glimp op te vangen van de Pelikaan, die in de schemering van den morgen verdween.

Opeens schrok hij, want vlak vóór hem stond Annie Volkert. Zij greep hem aan den arm en wees met haar rechterhand naar de lucht.

(Wordt vervolgd.)

VROUWEN IN CRISISTIJD

DE MALAISE! HET BOOZE DIER, DAT dworgend de menschheid naar de keel grijpt! Of liever, bange tijd van overgang, waarin we van de eene economische periode in de andere voortschuiwen. De wereld heeft al veel stelsels gezien op elk terrein des levens. Staatkundig wisselden democratie, republiek af met koningschap en keizerrijk, economisch ging theoretisch de slavernij te niet, het gildewezen, de riddertijd, waarin steden zelfstandige heerlijkheden werden. De machine wentelde het maatschappelijk wezen om als een pannekoek. Keeren we weer tot het oude terug in onzen tijd? Of is de komst des Heeren nabij?

Wij weten het niet. God weet het. Hij weet ook wat er in de harten van rijk en arm, jong en oud omgaat, nu heel de wereld zucht, en het oorlogsgevaar, door de hebzucht der volken, brandt onder onze voeten.

Hoe gedragen zich onze vrouwen in dezen barnenden nood? Leeren zij iets uit de werkloosheid, de zorg en de armoë, die zoovelen van haar overstroomt?

De roman kan ons helpen, hierop een antwoord te vinden. Vóór mij liggen twee boeken: „Menschen in malaise,” door T. Korthuys, *) een man; „Vechters,” door Dingena de Pater, **) een vrouw.

Beiden beschrijven den nood van een jong gezin. De vrouw doet dit intenser, gevoeliger, oneindig veel fijner dan de man.

In 't eerste boek: Frans Kribbeldam, kantoorbediende in Indië, met twee kinderen, krijgt het bericht, dat vader, die bij Wilton als bankwerker jaren arbeid, op de keien staat.

Moeder is vroeger dienstmeisje geweest. „Hebben jullie je daarvoor altijd uitgesloofd voor je baas?” vraagt zij, en haar man antwoordt: „De baas kan er ook al niks an doen, as er geen werk is.” Vader spreekt in zijn brief in bekende stereotype uitdrukkingen zijn Godsvertrouwen uit. Gerda weet, hoe eerlijk zij gemeend zijn. Moeder zegt: „God heeft ons altijd weer geholpen; onze Hemelsche Vader zal ook nu voor ons zorgen.”

Diepe zielestrijd mis je in dit boek. Frans gaat goedkooper wonen om zijn ouders méér te kunnen toestopen, raakt eindelijk zelf werkloos, ondergaat de ellende, overal voor gesloten deuren te komen, scharrelt wat in verzekeringen, en eindelijk keert het gezin naar Patria terug. Vader krijgt weer werk. Frans is in den grond blij, uit het heete Indië in zijn frisch, vochtig vaderland te zijn. Man en vrouw hebben 't gevoel, een nieuw leven te beginnen, elkaar opnieuw gevonden te hebben. „Toen wij trouwden, weifelde ik nog,” zegt Frans, „of jij wel de vrouw was, die 'k zocht. Maar nu! Ik zou nooit meer een ander willen.”

't Vrouwtje is blij. Zij weerde zich krachtig in Indië, trachtte bij te verdienen met naaien, weerstond verzoeking, hield den schijn tegenover de ouders op, dat zij het „rijk” hadden. Frans en Flos voelen sterk de eenheid van hun gezin: „ze krijgen ons er nooit onder.”

Het is typisch, dat menschen, stammend uit zulk een orthodox milieu, zoo weinig de kracht Gods in hun leven ervaren.

In „Vechters” snijdt het leven veel dieper in. Het vrouwtje, een studentje, ontwikkeld, muzikaal, uit een vrijzinnig milieu; de man uit orthodoxen kring, geloovig, zwak van karakter, weifelend in alle ding; bij vader

*) Uitg. „Holland” - Amsterdam.

**) „ Bosch & Keuning - Baarn.

HET OPEN RAAM

24)

DOOR W. LAATSMAN

„Kijk, daar kun je haar nog even zien, ja, daar, vlak onder die grauwe wolk! Wat heerlijk, om een man te zijn!”

„Niet altijd,” antwoordde Doorman. Er klonk droefheid in zijn stem, zóó diep, dat Annie ervan schrok en angstig vroeg: „Vindt u het niet heerlijk, zoo'n prestatie van mannen?”

„Zeker. Maar een man heeft nog andere factoren nodig, om zich werkelijk man te gevoelen. Werk en gelegenheid tot ontplooiing van energie en durf is nog niet genoeg.”

„Nee, men moet er bij bidden. Er moest een stijgend element in zitten,” antwoordde zij.

Op dat oogenblik evenwel zag hij Michiel aankomen, die lachend hem toeriep:

„Zoo, jullie samen; dat treft! Weet je het al? Joop komt bij ons op de fabriek. Hij heeft verlof gekregen van Defensie!”

„Wat heerlijk!” zei Annie. „Waar is hij?”

„O, reeds vertrokken.”

„Jammer. Maar wat zal vader blij wezen, Michiel; de aandeelen stijgen!” riep Annie vol blijdschap uit.

Michiel lachte even en zei tot Doorman:

„Zij sleept ons allemaal de lucht in, Lodewijk!”

„Maar zij kostte mij een noodlanding,” antwoordde Doorman met een zucht.

— — — — —
't Was ook een noodlanding voor Doorman. Maar één, zonder motordefect aan het innerlijke van zijn leven, en op een vlak effen land, waar reeds een baan lag om weer uit te loopen tot een nieuwe vlucht.

En dien morgen reeds liep hij uit, met volle motoren, het mooie leven weer in.

Hij was met de autobus teruggekeerd naar Amsterdam in gezelschap van Michiel. Op zijn kamer hadden zij samen koffie gedronken en druk gepraat over de politiek, over de crisis, over al die thema's van den dag. Meer en meer was het Doorman opgevallen, hoe resoluut Michiel nu sprak en handelde, hoe door heel zijn denken een vaste lijn liep, een vol vrouwen.

Toen opeens dwaalden de oogen van Michiel naar den schoorsteen, waar de gerafelde driekleur hing.

„Wat moet die vlag?” vroeg hij, „een aandenken?”

„Ja, ik veroverde haar op een meeting in de diamantbeurs. Zij hing toen gescheurd en gehoond tusschen de bloedroode revolutiebanieren. Ik nam haar mede onder de oogen van tientallen, dwars door hun dreigende vuisten en tierende woorden. En telkens, als ik naar Indië vloog, nam ik haar mede, gewikkeld als een sjaal om mijn borst.”

„Waarom?”

„Ik stam van een oud geslacht, een Hugenootengeslacht, dat ter wille van gewetensvrijheid naar Nederland uitweek en vocht op de vloot der Geuzen. Eén er van droeg een vlag met zich mee, toen hij naderhand met een Oost-Indiëvaarder naar de Molukken voer. Hij plantte die vlag op Jakatra. Sindsdien hing er in ieder Doormanhuis een vlag aan den wand, als een heilige herinnering aan dat dapper verleden. Ik was de eerste van ons geslacht, die dit naliet. Ik had die Hollandsche vlag leeren minachten op school, later in dienst, waar het zoo flink stond om de vlag te negeeren, het vaandel

te verachten als een verouderd symbool, een vod aan een stok. Toen werd ik vliegenier bij de K.L.M. Ik zag in veel vreemde landen de vreemde vaandels waaien. Maar op een dag, ver weg op den Indischen Oceaan, zag ik die oude driekleur wapperen aan een mast. Het waren Nederlandsche zeelui, die haar aan den mast hadden geheschen, als groet voor mij, daar boven in de lucht. Het gaf mij op eenmaal moed, en ik nam mij voor, een vlag te verdienen . . . en . . . ergens op de aarde neer te planten voor het Vaderland.”

Hij zweeg en keek Michiel aan, en vervolgde toen kalmer:

„Ik veroverde haar op dien avond. Zij was gerafeld, gescheurd, zooals Holland, dat uiteengerafeld werd in klassestrijd, politiek en crisis.”

„En nu?” vroeg Michiel.

„Zal ik haar eenmaal planten, ergens op den aardbol. Als een Geus van de twintigste eeuw.”

„Dan heb je een stok nodig,” zei Michiel.

„Een stok? Ja, dat is zoo! Maar wat meen je daarmee?”

„Het geloof. Ik heb dit geleerd, amice. Ik lag ook eens gerafeld en gescheurd op den grond. En ik bad. Toen kwam God, en gaf mij een stok om er mijn leven aan vast te binden. Nu wappert mijn vaandel fier uit.”

Doorman stond op, liep op Michiel toe en zei:

„Is dat het geheim van je verandering, Michiel? Je bent zoo . . . krachtig geworden. Zoo beslist en vooral zoo rustig.”

„Ja, dat is 't geheim, Lodewijk. Een leven moet gedragen worden, juist als een vlag, en je kunt dat het beste vastnagelen aan de stokken van gebed en geloof.”

(Wordt vervolgd)

De meest bekende voorjaarsbloei

DE DRAAIZIEKTE

(of: de waarheid met een kleine letter)

ER ZIJN MENSCHEN, DIE DE WAARHEID (hoofdletter) wel belijden, doch de waarheid (kleine letter) dagelijks verloochenen, en dit niet als zonde zien. Laat ik probeeren de „jokkers” eens bruto in te deelen, of in ruwe omtrekken te schetsen. Hoe doet het gemis aan waarheidsliefde zich zooal voor?

De onschuldigste vorm is de „opschepperij,” welke ieder kent, die 'n stel jongens heeft. Piet of Henk komt thuis: de sneeuw ligt drie voet hoog; het ijs is zóó sterk, dat er wel een vrachtauto over rijden kan, of hij heeft een taxi met een snelheid van wel (volgt een onwaarschijnlijk hoog getal) K.M. zien rijden. Wat de jongen zegt is niet wáár, maar 't woord *leugen* is hier toch te kras. Met een „ho, ho, doe er maar wat af,” kan het medegedeelde feit gewoonlijk al tot zijn werkelijke grootte teruggebracht worden. En een „daar heb je hem weer,” van de vrindjes of de broers, brengt den lefmaker ook wel eenige bezinning bij. Totdat het verstand met de jaren komt, en het echte, jongensachtige „ophakken” vanzelf verdwijnt.

Anders staat het met de *fantasten*, voor wie droomwenschen en werkelijkheid licht ineenvloeiën. Daarvan weet ik een historisch staaltje te vertellen uit een reeds verleden.

Een burgerzoon, anders een flinke jongen, even twintig, was met een overweelderige fantasie begaafd; hij heette Nanning, en woonde in 't Oosten van ons land. Doch daar de menschen uit die provincie over 't algemeen zeer nuchter en zakelijk zijn, en heelemaal geen droomers, stond Nanning als een eerste jokkebrok bekend, hoewel 't toch meer zijn verbeelding was, die hem parten speelde. Misschien had er uit hem een schrijver kunnen groeien van avonturen-romans.

Nanning bezat een paard, dat ook in de zaak gebruikt werd, maar 't was zijn eigendom. En nu gebeurde 't eens, dat de dominee in een andere gemeente moest preeken. Zaterdagavond kwam Nanning aan de pastorie en vertelde dat de voerman, die dominee rijden zou, hem verzocht had om zijn paard te willen bijspannen, want 't zou erg zwaar gaan, omdat er op den weg pas nieuw voetgrind was gestort. Maar dan wou Nanning er toch zelf wel graag bij wezen, met 't oog op zijn paard.

„Ja, dat begrijp ik,” zei dominee, „'t is best, hoor.”

Maar Zondagmorgen kwam de voerman gewoon voor, zonder bijpaard en zonder Nanning. Er lag ook heelemaal geen nieuw voetgrind. De jongen, een oogenblik bekoord door 't ritje, had alles maar zoo voor zijn verbeelding gezien. Toen had hij 't zelf weer prijsgegeven, of vergeten, of er was iets anders, dat hem thans weer aantrekkelijker leek, voor in de plaats gekomen. In elk geval, de voerman wist nergens van, en Nanning is dien morgen niet meegereden.

Maar de menschen, die ik hier teekenen wil als lijdende aan „de draaiziekte”, zijn toch weer van een ander type. Ze doen 't minder in 't groot, maar ze doen 't gestadig, het zijn gewoonte-liegers. 't Gaat er mee als met den gewoonte-drinker, die den geheelen dag door kleine slokjes geestrijk vocht tot zich neemt; hij is zelden geheel nuchter, doch ook zelden bepaald in kennelijken staat. Hen, die ik op 't oog heb, zijn er aan gewend geraakt om de waarheid altijd een halven slag om te draaien, meer ook niet. Zóó'n klein eindje maar, dat er

van „fantasie” geen sprake kan wezen. De „draaiziekte” komt voor in verschillende graden van ergheid: van het naïeve, dadelijk-doorzichtige jokkentje af, tot aan de volleerde dubbel tongigheid, het doortrapt en verraderlijk „stoken,” dat zoo nameloos veel kwaad sticht. Als de Bijbel zegt: „een oorblazer scheidt den voornaamsten vriend,” dan is, meen ik, eer het „draaien” en „verdraaien” dan het grove liegen bedoeld.

De plompe leugenaar is spoedig genoeg ontdekt, doch de geraffineerde „draaijer” weet zóó behendig halve leugens door heele waarheden te klutsen, en bij al zijn valsheid nog zóó zeer een „onpartijdig” schijntje te bewaren, dat men moeilijk vat op hem krijgt. Doch hij (of zij, want vele van deze valsche, dubbel tongige personen zijn van 't vrouwelijk geslacht) is eenvoudig een zedelijk gevaar voor de samenleving. Omdat de oorblazer uiteraard liefst intrigeert, stookt of kuint in intieme betrekkingen, tusschen verwanten b.v. of in een huwelijksverhouding, speelt hij gaarne de rol van beider vertrouwde, om dan beiden te verraden. Werkelijke omstandigheden of wáre grieven zijn hem welkom om er zijn draaiende manoeuvres mee uit te voeren. En als het slachtoffer 't bedriegelijk spel ten slotte doorziet, en hem ter verantwoording roept — dan kan de echte, geslepen oorblazer zich *quasi* nog verbaasd toonen, en vragen: „Nu, wat was daar dan voor onwaarheid bij?”

Gelukkig echter is dit een uiterste; we willen hopen, dat het oorblazen onder Christenen weinig voorkomt, want het is een verfoeilijk ding. Doch er zijn op 't gebied van de leugen zoo veel schakeeringen. Er zijn ook menschen, die ik de „kruimel-jokkers” zou willen noemen, naar vergelijk met „kruimeldieven.” Zooals de laatste altijd iets wegnemen zal, al is 't maar een waardeloos prutsje, zoo moet de kruimel-jokkebrok altijd iets verleugenen, zij 't nóg zoo onbelangrijk. In de frissche, gezonde sfeer der zuivere oprechtheid voelt hij zich onwennig, liever zit hij, geestelijk gesproken, tusschen stof en spinrag. Hij jukt „gratis,” d.w.z. ook als er voor hem in 't minst geen eer of voordeel opzit. Jammer is maar, dat de omgeving er doorgaans te weinig op let, althans te weinig tegen optreedt. Men haalt de schouders eens op en zegt: „Je kunt met die en die wel aan 't recht zetten blijven, je hadt er dagwerk mee.” Juist omdat meestal „het sop de kool niet waard is.” Men heeft dan te weinig oog voor het *moreele* kwaad, omdat het *materieele* onbeduidend is, of zelfs in 't geheel niet aanwezig, of men is geneigd vergoelijkend van „on nauwkeurigheid” te spreken. Pas als de jokkebrok werkelijk iemand schade berokkent, bijvoorbeeld doordat zijn onwaarheidslievendheid een voordeeligen koop heeft verijdeld of iets dergelijks, komt men in 't geweer. Terwijl men hem, ter wille zijner zedelijke opvoeding, eigenlijk bij de eerste de beste draaibeweging in den kraag moest pakken, om 't even of iemand er verlies of winst bij had. Want het leidt voor den betrokkene tot iets verschrikkelijks op den duur: tot een *verleugend bestaan*. Ik neem aan, dat hij, als de Waarheid eenmaal ook tot zijn hart gaat spreken, het zondige van kleine zondetjes leert inzien, en er den strijd tegen wil aanbinden. Doch hoe zwaar valt deze alsdan. Hoe vaak zal de arme bekeerling tot de waarheid (met een kleine letter) niet zuchten: „Had men mij telkens bij 't onnoozelste jokkentje maar eens danig op de vingers getikt. Nu sta

INDRUKKEN

VAN DEN
HOOFDREDACTEUR

DE STRIJD OM DE JEUGD.

MEN WEET, DAT HET NATIONAAL-SOCIALISME zich in de eerste plaats tot de jeugd richt. Heel de jeugd moet worden georganiseerd; in een bepaalden geest worden opgevoed.

Nu is het geenszins on-Bijbelsch, jongemenschen te mobiliseeren tot iets goeds. In Oud- en Nieuw Testament vinden we jonge krachten tot 't werk Gods geroepen: Jozef, Samuël, David, Salomo, Joas, Josia, de jongeren, die door den Heere Jezus tot apostelen werden verkoren, Saulus, Timotheüs, enz. De eer van het Christendom is, dat het steeds belangstelling heeft gevraagd voor het kind en voor de jeugd.

Alleen maar: het gaat hierbij om een opvoeding ten hemel, terwijl door de Nationaal-socialistische beweging bij de jonge generatie overdreven vaderlandsliefde wordt gekweekt, een geest van onverschilligheid tegenover het leven na dit leven, een sterke drang naar voorspoed op aarde.

Daarom: de jeugd moet zeker worden georganiseerd, tot medearbeid geroepen, maar — niet ten koste van het gezinsleven, niet geleid in anti-christelijke banen.

De moderne jeugdbeweging nu verzwakt de gezinsbanden. — Een sterke actie wordt daarom door ernstige Christenen gevoerd, althans den geheelen Zondag te doen behooren aan het gezin.

De moderne jeugdbeweging nu tast de grondslagen van het Christendom aan. — Allerwegen maakt men zich dan ook op, om tegen deze verkeerde jeugd-opvoeding te protesteeren.

Of wat denkt ge van dit lied, dat gezongen wordt door Hitlerjugend?

Nein, wir haben nicht gebludet,
Namenlos und ohne Ruhm,
Dasz der Deutschen art verjudet
Weiter durch das Christentum.

Fort mit eurer *Judenbibel*
Eurer salbungsvollen Art,
Knechtsinn, Demut sind von Uebel,
Wir sind aufrecht, stolz und hart.

Mag der Christ aus Palästina
Jahwe weihen Herz und Hand,
Wir sind frei vom Berge Sina',
Deutsch ist unser heilig Land.

Papst und Rabbi sollen weichen,
Heiden woll 'n wir wieder sein,
Nicht mehr in die Kirche schleichen,
Sonnenrad führt uns allein.

Jude 'raus, Papst hinaus
Aus dem Deutschen Vaterhaus!

Men kan begrijpen, hoe men in geloovige kringen toorn tegen zulk nieuw geloof van bloed en ras: *Weg met den Jodenbijbel! Weg met den Christelijken ootmoed! Heidenen willen wij weer zijn!* Van deze leer is een deel der nieuwe Duitse Jeugd-lectuur doordrenkt. Nordland, een tijdschrift voor de Hitlerjugend, vindt, voorgelicht door Balder v. Schirach en Alfred Rosenberg, het Christendom niet passend bij den Duitschen aard. Men heeft met de oude opvattingen gebroken, en gelooft niet meer aan de instellingen van Christus!

Gelukkig, dat er velen in Duitschland zijn, die zich opmaken tot een *tegenactie*. De „Germania” geeft de jeugd in Duitschland het volgend parool:

„Laat niemand aantasten het geloof in den eenen en eenigen God, de trouw aan Christus en de door Hem gebouwde Gemeente! Ieder, die het goed meent met de toekomst van ons volk en vaderland, wake voor deze grondvesten en peilers van het zedelijk geordende Christelijke leven! Ze zijn van zóó groote waarde, dat wij voor de verdediging ervan bereid moeten zijn alles te offeren, zelfs ons leven.”

314

Agfa Isochromopname

De jeugd ruikt de lente

HET OPEN RAAM

25)

XVI. DE TIJD IS RIJP.

Inmiddels verrees de fabriek uit haar asch. Het was een reuze-arbeid, die alhier gepresteerd moest worden, niet zoo zeer nog op het terrein van den bouw zelf, als wel op het bureau van de directie, waar Michiel van Loon nu de orders gaf. Hij had een tiental monteurs aangenomen, die gewerkt hadden op de fabrieken van Fokker en Koolhoven en andere welbekende vliegtuigbouwers. Er waren een paar kranige mannen onder, die met even zooveel gemak een Formant-tweedekker konden monteeren, als een nieuwste Douglas; zij hadden ieder de verantwoordelijkheid voor eene afdeeling gekregen, en hij had hun zooveel vrijheid gelaten, als hij maar schenken kon, om de onder hun toezicht staande gebouwen in te richten volgens de hoogste eischen des tijds.

In de eerste dagen had de buitenwereld de schouders opgetrokken over het plotseling, haast idioot besluit van den ouden heer Volkert, om een afgebrande raffineerderij weer op te bouwen, maar nu tot een vliegtuigfabriek. Het was op het eerste gezicht ook meer dan onbegrijpelijk, maar toen men de nadere berichten vernam, dat de jonge ingenieur Van Loon de directie op zich had genomen, dat de zoon van den heer Volkert, de vliegenier van Soesterberg, een langdurig verlof van Defensie had gekregen om aan den opbouw der zaak praktisch te kunnen medewerken, ja, toen was de spot verdwenen en waren de sceptici toch wat ernstiger geworden in hun critiek. Maar tevens bleek, dat Michiel van Loon, hoe jong ook nog, meer was dan een flink technicus; dat hij ook een handig diplomaat was. Hij wist den tijdgeest te benutten om op het gunstig oogenblik als het ware beslag te leggen op de publieke opinie. Heel Nederland leefde in spanning over de stoutte Pelikaanvlucht. Men volgde de vlucht van het toestel dag aan dag, neen uur aan uur, op de étappekaarten van couranten en bulletins. Meer en meer steeg de vreugde, toen het vliegtuig Batavia naderde, en op een Vrijdagavond golfde de blijde mare over Nederland heen: de Pelikaan heeft de reis volbracht in vier dagen en vier uur. De sprong van 14374 kilometer was in honderd uur en veertig minuten volbracht. Nog dienzelfden dag bracht de minister van Binnenlandsche Zaken de hulde der natie over. Nooit hadden woorden zóó het hart van het volk getroffen als deze eenvoudige zin:

„De durf en de ondernemingsgeest onzer oude zeevaarders zijn nog aanwezig; onverzwakt leven zij nog in het geslacht van heden.”

Ja, dat was het. Dat begreep oud en jong, dat was de keten, die het oude geslacht verbond aan de jeugd: durf en ondernemingsgeest. Het verschil lag alleen in de verschillende wegen, waarin dit tot uiting was gekomen.

Op dienzelfden dag, dat de Pelikaan landde op het veld van Tjilitan, zat Michiel van Loon op het bureau te werken aan de plannen van den bouw. Het was Annie Volkert, die door de telefoon hem het heuglijk bericht overbracht. Haar stem had getrild van vreugde en jeugdig enthousiasme, en in het hart van Michiel had het een nieuwe golf van energie gestort. Hij wilde juist zijn broer gaan spreken, toen deze onverwacht binnentrad.

„k Zie het aan je gezicht, je weet het al,” zei deze lachend.

„Fijn zeg! Je weet het dus ook al, Jan!”

„Ja, ik hoorde het zoo even. Een kranige prestatie van de vier mannen.”

„Echt Hollandsch, Nu is de beurt aan ons.”

„Hoe meen je dat?”

„Om wat te presteeren.”

Zij zaten tegenover elkander bij het groote bureau en waren verdiept in het bestudeeren van de teekeningen.

„Het voordeel van deze machine is, dat de eisch der snelheid niet verkregen is door een zoodanige vermindering van de afmetingen van den romp, dat daardoor de beschikbare laadruimte in het nauw zou geraken,” zei Michiel.

„Dat begrijp ik,” antwoordde Jan; „hoe groot is de snelheid van deze machine?”

„Dezelfde als van de F XX, 300 kilometer per uur. Kruissnelheid 250 per uur.”

„t Gewicht?”

„Leeg 5350 kilogram, geladen 8850 kilogram.”

„Kolossaal zeg! Weet je, Michiel, wat ik zoo wonderlijk vind in dit alles? Dat de mensch zoo'n gewicht van ± 9 ton met zoo'n snelheid door de lucht kan slingeren. Dat is een wonder.”

Michiel zweeg even. In zijn oogen lichtte weer die glans op, die sinds de laatste weken telkens opnieuw in zijn blikken lag, als hij sprak over het vliegwezen met zijn wonderlijke techniek. Eindelijk zei hij langzaam, nadruk leggend op ieder woord:

„Het is een heerlijk gebied voor actie, een wonderlijk gebied. Het is een techniek, die je nooit aan de stof bindt; je moet er steeds hoog boven blijven en los ervan.”

Op dit oogenblik rinkelde de telefoon; Michiel nam de hoorn op en luisterde. Plotseling overtrok een blos zijn bleeke wangen en keek hij zijn broer diep in de oogen. Er scheen een vraag in die oogen te liggen en een antwoord tevens. Jan begreep er in den beginne evenwel niets van en luisterde gespannen toe, naar de woorden van zijn broer.

„U daar? — Zoo! Men weigert de licentie? Onzin — Dat kan niet... Nu, dan maar er tegen vechten, hè? Juist... met moed. Ja, ik kom vanavond bij u. Goeden dag... Tot straks!...”

Hij zette zich weer neer in zijn bureaustoel.

„Zij weigeren de licentie tot bouwen, Jan!” zei hij kalm.

„Onmogelijk. En nu?”

„Wel, doorgaan natuurlijk. Hun de licentie afdwingen.”

„Wat een kortzichtigheid van die lui!”

„Ja. Maar wij moeten het winnen!”

„Je hebt zelfvertrouwen.”

„Ja. Ik heb heden die oude kronieken eens ingekeken uit de zestiende eeuw. Kerel, wat was het toen toch ook een crisis en een... modderen. Zelfs later, in die hooggeroemde gouden eeuw. Toen lag de wereld ook potdicht en was er geen lucht genoeg in ons land, laat staan brood voor de bevolking. Maar eenige duizenden ramden steeds opnieuw die gesloten deuren open. Let wel, eenige duizenden; de overgrootste rest bleef rustig thuis zitten, hoor! Maar die duizenden zeelui, o, die brachten genoeg frissche lucht binnen, zelfs voor de Regeering, die hen soms tegenwerkte. Zij slaagden, weet je waarom? Er waren er onder, die baden tot God; die in den slag en in den vrede Gods aangezicht zochten. Die baden niet enkel voor zichzelf, maar eerst voor 't vaderland. Juist als nu, nu is alles óók potdicht.”

„Maar weinigen bidden er, Michiel,” waagde Jan te zeggen.

„Ja, maar ter wille van tien zou God Sodom gespaard hebben. Terwille van de honderden, neen de duizenden, die nu nog voor 't vaderland bidden, zal God de jeugd zegenen; onze jeugd, die werken wil en werken zal. Maar komaan, ik beloofde den heer Volkert even bij hem te komen. Ga je mee?”

„Ja graag.”

Zij stonden op om te gaan. Plotseling keerde Michiel zich om en zei:

„Ik sprak een paar dagen geleden Doorman. Hij vertelde mij die geschiedenis over de vlag. Je moet die ook eens hooren, Jan, en vertel jij hem dan eens die van vader, zie je, die, van den gouden épaulet... 't zal hem goeddoen, hij staat dicht bij het Koninkrijk Gods!”

(Wordt vervolgd.)

Kroonprins Frederik van Denemarken met zijn verloofde, prinses Ingrid, de eenige dochter van kroonprins Gustaaf van Zweden.

Lentemorgen op strand en in duin

HET OPEN RAAM

26)

DOOR W. LAATSMAN

Den volgenden morgen reisde Michiel naar Den Haag. Daar zou het pleit beslist worden over het verstrekken van de licentie tot bouwen, en tevens of de K.L.M. de vliegtuigen zou opnemen in haar vloot. Michiel voelde zich als een vreemdeling in Jeruzalem, toen hij de groote zaal binnentrad en achter de groene tafels de heeren zag zitten; allemaal dragers van klinkende namen op het gebied van 't vliegwezen, en waar hij nu als een nieuweling tegenover stond. Maar kort en bondig verdedigde hij zijn plannen. Met een technische slagvaardigheid bewees hij de mogelijkheid van uitvoering, en meer nog, de zekerheid van het succes. Maar bovenal bezielde een heilig idealisme heel zijn beoog. Met zoo'n felle belichting hadden die heeren nog nooit dat groote gebied overzien. Even was een glimlach over hun gelaat getrokken, toen hij het vliegen een gave Gods noemde, die niet misbruikt mocht worden, maar gebruikt tot edeler doel.

Toen hij eindelijk weer was gaan zitten, had een der heeren het woord gevraagd en gezegd:

„U is idealist, mijnheer Van Loon.”

„Ja,” had hij geantwoord, „ja, dat is heel de jeugd, maar 't is een ideaal, dat ten hemel wijst.”

Men had hem verder niets meer gevraagd, maar . . . de licentie werd verkregen en reeds enkele uren daarna zette hij de voeten neer op het Amsterdamsche asfalt met de veroverde papieren in zijn actetasch.

Op het Damrak ontmoette hij Annie Volkert. Zij stak hem verheugd de hand toe en zei:

„Gefeliciteerd hoor met het succes! Vader vertelde mij reeds alles.”

„'t Was een zware strijd,” zei Michiel, „maar de overwinning is ons.”

„Daar heb ik nooit aan getwijfeld, Michiel. Trouwens . . . de tijd is rijp.”

„Ja, dat is hij, Annie; men gaat voelen, dat het een nationaal belang is. Dat is heerlijk.”

„En gevaarlijk tevens, Michiel.”

„Gevaarlijk?”

„Ja, onze nationale belangen zijn in de laatste jaren zoo . . . dubieus geworden.”

Michiel zweeg even; de jonge dame had gelijk. Maar plotseling flitste weer een heldere gedachte door zijn brein. „Dit nationaal belang kan nooit dubieus worden,” zei hij triomfantelijk; „men kan het niet verlagen, het stijgt immers steeds opnieuw. Er zit een Goddelijk element in.”

Op dit oogenblik naderden zij het Spui. Op een hoek stond een groote menigte te luisteren naar een man, die sprak. Ook Michiel en Annie luisterden even.

Het was een stadszending, die sprak. Zij hoorden hem betoogen over den eisch, het Evangelie te moeten verkondigen aan alle creaturen. Plotseling spitste Michiel de ooren, maar jawel, hij luisterde toch goed, hij verstond het toch goed: de man sprak ook over de Pelikaan, die nu naar Indië was gevlogen en daar de teksten had gebracht voor de Kerstfeestviering van de leprozen op Java. De boodschap van heil en van Goddelijken vrede, die van Holland uit door de luchten heen was gedragen naar deze arme schepselen, ver weg, over bergen, woestijnen en zeeën. Dat was een twintig-eeuwsche vracht geweest, een luchtgaljoen, zonder jenever er in of schijnrijkdom van koralen of verkoperd ijzer!

Dat luchtschip had niet de vracht gedragen van de gouden eeuw, een vracht, waar de vloek soms op lag van moordend staal of bedwelmend vocht, maar nu de taal van den Heiland, Die eens sprak tot de melaatschen:

„Gaat heen en weest rein.”

Dat waren de duiven, die uit het open geloofsraam van Nederland konden uitgezonden worden, om der wereld te verkonden, dat er Eén is, Die het brood zegenend zal breken voor iedereen, die in Hem wil gelooven . . .

Michiel luisterde nog steeds aandachtig toe. Hij keek den spreker aan: het was maar een klein mannetje, maar in zijn oogen lag een heilig vuur van geestdrift.

Op eenmaal troffen hun beider blikken elkander. Michiel voelde als bij intuïtie, dat de ander hem begreep en diep in zijn hart scheen te lezen.

Toen keerde Michiel zich om, keek Annie aan en zei: „Die man heeft zijn ramen openstaan naar Jeruzalem, en weet ook waarom . . .”

(Wordt vervolgd.)

INDRUKKEN

VAN DEN HOOFDREDACTEUR
KINDERBEPERKING

NIET OMDAT HET EEN ORDINANTIE GODS is, vruchtbaar te zijn en zich te vermenigvuldigen, maar omdat de eer van den Staat er mee gemoeid is, propageert men in de laatste jaren in verschillende landen den bevolkingsaanwas door verhooging van het geboortecijfer. Onderling geeft dit echter weer aanleiding tot vrees.

Toen Hitler in 1933 aan de macht kwam, was de bevolkingstoestand in Duitschland rampspoedig. Het geboortecijfer was toen 14,7 per duizend. Thans is het 17,7. Mussolini nu maakt zich hierover bezorgd ten opzichte van de macht van Italië. Hij uitte onlangs een noodkreet, dat in Duitschland de strijd voor verhooging van het geboortecijfer heel wat beter resultaten had opgeleverd dan in Italië. Voegt men de gevolgen van deze verhooging van het geboortecijfer bij den terugkeer van het Saargebied tot het Duitsche rijk, dan is Mussolini's vrees waarlijk wel te begrijpen. De bevolking van Duitschland is op het oogenblik 69.000.000, en zal over vier jaren zeker de 70.000.000 bereikt hebben. En hoe zal het dan met Italië gesteld zijn, als het belang van den bevolkingsaanwas daar niet algemeen wordt ingezien en ter harte genomen?

Merkwaardig: het argument, vroeger aangevoerd voor kinderbeperving, hoort men nu niet meer gebruiken: de aarde zou overbevolkt worden; er kan straks voor allen niet genoeg geproduceerd worden. Men weet nu wel beter: de productie van den aardbodem kan nog veel hooger opgevoerd worden. Bovendien: abnormale gebeurtenissen, zooals oorlog, pestilentie en honger, maaien soms in één jaar millioenen weg.

Daarbij komt, dat, nu het gaat om de eer van het rijk, men zijn pijlkoker gevuld wil hebben met zonen der jeugd,

opdat straks de vijanden in de poort beschaamd zouden worden.

Kinderbeperving dus veroordeeld.

Kindergeboorte beloond.

Moest men niet om andere redenen reeds lang tot dergelijke besluiten en handelingen zijn gekomen?

De Schrift zegt: „Kinderen zijn een erfdeel des Heeren; des buiks vrucht is een belooning.”

Gods erfdeel zijn dus de kinderen. Daaraan mag niemand komen. Op een erfdeel kan niemand aanspraak maken; de erfflater alleen heeft erover te beschikken.

Gods belooning zijn dus de kinderen. Een zegen van Boven. Een vreugde voor de ouders en anderen; straks mischienen voor velen.

Is het dan niet een groot kwaad, een zonde tegen God, een groote schade, het kindertal te willen beperken? En toch, hoe zeer is deze ongerechtigheid toegenomen in de laatste tientallen jaren! En hoe wordt helaas ook in geloovige kringen deze zonde gevonden!

Zeer zeker is het geoorloofd, op zedelijke of geestelijke (1 Kor. 7 : 6.) gronden, zich in het huwelijk tijdelijk te onthouden. Zwakte en ziekte vooral heeft men te ontzien. Alle onmatigheid en zinnelijkheid moet men veroordeelen. Maar dit is iets anders dan de *lusten* van het huwelijk wél te willen hebben, maar niét de *lasten*! Trouwens, wat als last wordt gezien, blijkt later nog vaak een zegen te zijn. Vele ouders danken aan hun kinderen hun lateren welstand.

Dat er toch meer vertrouwen op God zij! Niet alleen in betrekking tot ons werk, onze zaken, ons dagelijksch leven, maar ook als het gaat om het kindertal. Waarlijk, als God kinderen geeft, zal Hij niet nalaten voedsel voor hen te schenken.

„Aanziet de vogelen des hemels, dat zij niet zaaien, noch maaien, noch verzamelen in de schuren, en uw hemelsche Vader voedt nochtans dezelve; gaat *gij* dezelve niet zeer veel te boven?”

HET OPEN RAAM

27) DOOR W. LAATSMAN

XVII. „ZEVEN MINUTEN OVER TIEN.”

De tijd was rijp. Dat had Annie Volkert gezegd tegen Michiel van Loon. Dat had ook, in andere bewoordingen, de stadszending gesproken op den hoek van het Spui; dat echode nog na in het hart van Michiel en vervulde zijn geest. Voor hem was op eenmaal de horizon als teruggeweken en had hem een ruimer veld te zien gegeven. In zijn leven had de crisis plaats gemaakt voor een werkelijk actief leven, maar bovenal had zijn ziel die wedergeboorte medegemaakt, waardoor alles voor hem in een hooger licht kwam te staan. God had de eerste plaats gekregen in zijn leven. Bij alles, wat hij ondernam, werd God als het ware de fundeering van den bouw, maar meer nog, niet enkel aan zijn voeten zag hij het Godsrijk liggen, maar ook ver weg, aan den horizon, lag het roodgloeiende Godslicht. Zoo had zijn levensweg een begin en een einde gekregen, dat aan vaste, onwrikbare ankers lag vastgeklonken.

Nu begreep hij ook, dat God zijn leven lang naast hem had geloopt, juist als bij de Emmaüsgangers; het feit alleen, dat zijn opvoeding niet volkomen was ondergegaan in de wereld, was reeds een uitvloeisel geweest van dat onmerkbaar bijzijn van God.

Toen op eenmaal, bij het vallen van den nacht van ontgoocheling, had God het brood gebroken en dat gezegend. Dat was op dien avond gebeurd, toen Michiels vader had verteld van dien gouden épaulet . . .

Daar was een morgen op gevolgd, waarop de wijn-

gaard was opengegaan en hij als arbeider de handen had mogen uitslaan.

Idealist, als hij in den grond van zijn gemoed steeds was geweest, was zijn Christelijk geloof ook des te spoediger ontloken tot een krachtigen stam. Het viel hem als het ware zeer moeilijk om in het verleden te blikken. Zijn oogen zochten steeds de toekomst af; de eeuwigheid, die vóór hem lag.

Op een avond was dat des te duidelijker gebleken in een gesprek met zijn broer Jan.

„'t Is de oude marine niet meer,” had deze gezegd. „Die vloot, waar een kracht van uitging en ontzag tevens. De geest van De Ruyter leeft niet meer in onze mannen.”

„Gelukkig maar,” antwoordde Michiel, „die geest was ook maar zeer betrekkelijk goed. Een zegen ging er maar zelden van uit. Die gouden eeuw was een eeuw van den mammon en van Mars. Er lag enkel een officieel, eenvormig gebed over heen. Een godsdienstig formulier. Op die hooggeroemde vloten waren maar enkelen, die baden met het hart. De honderden naast hen spoelden vloekend de voeten van den vijand. Hun dapperheid was niet te evenaren, hun vaderlandsliefde was gemeend, maar hun Christendom . . . daar lag wel eens een dikke nevel over heen. Neen, déze tijden zijn in dit opzicht beter . . .”

„Ik begrijp je niet, Michiel!”

„Ja, deze tijd is beter. In crisistijd leeft men oprechter tegenover God. En dichter tevens. Uit te groote welvaart wordt oppervlakkigheid en gehuichel geboren; uit crisistijd energie en geloof.”

„Ons vaderland gaat te gronde,” riep Jan opeens in bitterheid uit. „Het gaat te gronde in de crisis.”

„Omdat je vloot aan 't sukkelen is?” vroeg Michiel.
„Ook al . . . dat is een gevolg ervan.”
„Nee. Het vaderland rijst op, Jan! Maar in een moderner vorm, op een twintigeeuwsche wijze.”

„Bewijs me dat!”
„Best. Morgenavond nog. Heden? Nee, morgen-avond. Dan zal je het zien.”

En den dag daarop zag Jan het.

Het was 30 December. Een grauwe, goude Zaterdag-avond. Door heel Nederland heen tikten de morse-signalen de woorden: „De Pelikaan zoekt haar nest.”

Stampvoetend in de koude sneeuw, die over Schiphol vlokke, wachtte een duizendvoudige menigte geduldig in den grauwen avond. Het was nauwelijks een halve maand geleden, dat de koene vliegers de duisternis waren ingevlogen naar een zonnigen morgen toe. En nu maakte heel Nederland zich weer op om hun een feestelijke ontvangst te bereiden.

Het volk vergeet den oudejaarsavondroes en denkt aan zijn zonen, die daar worstelen tegen mist en storm. Weer staan ministers klaar om hen te ontvangen. Het radiobaken werpt zijn seinen uit en het gedul-dige volk stampvoet van de koude en . . . wacht.

Toen opeens, zeven minuten over tien, — de moto-ren daveren over het veld. Uit de dikke mistwolken komt de Pelikaan te voorschijn, het vliegtuig is aan den grond.

Een daverend hoezee stijgt van de duizenden op, een gejuich, dat aanzwelt en als een jubelkreet omhoog stijgt. De metalen vogel taxiet verder en het gejuich verdubbelt, zwelt aan tot een spreekkoor van Hoezee! En hiep, hiep, hoera! Nu stopt de machine . . . en vrouwen loopen uit het cordon naar voren, vrouwen, die bloemen dragen en de helden verwelkomen en kussen...

Daar schalt het „Wilhelmus” over het grauwe veld.

Michiel stond naast zijn broer, naast den ouden heer Volkert en Annie, naast Doorman en Joop, den jongen luitenant, wiens oogen glansden van tranen.

„Zie,” zei hij plotseling, „zie, dat is de moderne vorm. Er zit geen bloed aan; je kunt er bij bidden.”

Op dit gezegde keek Annie hem aan, diep in de oogen. Men kon zien, dat deze woorden haar troffen

en zij die diep in haar hart liet zinken, als een schat, dien men bewaren moet.

Toen antwoordde zij kalm: „'t Zijn wáre helden!”

Op dit oogenblik verbrak de menigte het cordon en liep op de eeretribune toe. In het felle licht der schijn-werpers stonden de vier mannen naast den minister, die hen toesprak. Men hoorde niet veel van de woorden, want telkens opnieuw brak het gejuich los. Maar even daarna vernam men heel duidelijk de woorden van één der piloten: „Wij deden slechts onze plicht; niets anders!”

„Dat is Nederlandsch,” zei de oude heer Volkert, „mijnheer Van Loon, dat is Hollandsche taal.”

„Dat is de schakel, die aansluit op De Ruyter,” ant-woorde Jan van Loon.

Zoo ontwaakte Nederland. In het gure weder van een stervend oudejaar.

Waarop een stralende nieuwjaarsmorgen zou volgen.

Dien morgen beierden de klokken over Amsterdam.

Duizenden gingen op naar de kerken en zalen; in de groote Westerkerk zaten de banken overvol met een dankbare schare, met een menigte, die dankgebed droeg in het hart.

In een der banken zat Michiel met zijn broer. Op den kansel stond een jong predikant, krachtig van gestalte, met oogen, waar blikken van staal uitschoten. Hij sprak over de woorden: „Zie, Ik maak alle dingen nieuw.”

Het viel Michiel op, dat het overgrootte getal der aan-wezigen uit jeugdige personen bestond, jongelingen en jonge vrouwen, gegroeid uit de jeugdbonden, uit een geslacht, dat zich vereenigd had tot een gezamenlijk op-trekkend vendel, waarin 't geloof in God de boventoon zong. Die waren allen vrijwillig gekomen, dwars door een wereld heen, waarin de verleiding lokte en drong, dwars door een crisis heen, uit huizen, waarin de armoe haar nooden sloeg.

Het was een jeugd, die omsingeld lag door de hooge muren van politieke en sociale misstanden, die niet kon uitkijken naar den dag van morgen, omdat het heden geen brood meer gaf en geen licht tevens. Maar zij

Foto K. L. M.

Oude en nieuwe verkeersmiddelen in Bagdad

richtte de oogen omhoog, boven de hooge muren uit, naar een Jeruzalem, dat op de bergen lag.

Toen leek het Michiel toe, of hij dat Jeruzalem zag liggen onder een tropische zon, tusschen wuivende palmen en rookende bergen . . .

Heel de gemeente stond op om den slotzang te zingen:

'k Sla d' oogen naar 't gebergte heen,
Vanwaar ik dag en nacht,
Des hoogsten bijstand wacht . . .

Hij zong het mede met vuur. Op dat oogenblik ronkten motoren boven het gebouw; een K.L.M.-vliegtuig, dat zijn route vervolgde naar het Zuiden. Het geronk vermengde zich met den zang der honderden; 't klonk zoo gansch anders dan het gebeier der klokken, en toch, er lag geen wanklank in, geen valscheid van toon. Het was als een nieuw gezang, dat door ronkende motoren werd voortgedragen hoog boven den toren, de vrije, hooge lucht in, tot voor Gods troon . . .

Buiten op straat, na de godsdienstoefening, zei hij tot zijn broer: „'n Heerlijke tijd om in te leven, Jan!”

Jan zweeg en scheen in gedachten verdiept.

„Maar je moet dezen tijd zien met moderne oogen, je moet hem bezingen met een nieuw lied.”

Nog altijd zweeg Jan, maar Michiel lette niet op dit zwijgen en vervolgde:

„De crisis is geen vloek, het is de smart van een nieuwe geboorte. God heeft groote dingen met ons voor.”

Toen ontwaakte Jan uit zijn zwijgend droomen en zei: „Ik denk aan gisterenavond, Michiel; 't was zeven minuten over tien. Dat is niet ver van middernacht... Wij moeten ons dus haasten. 't Wordt vliegen, Michiel!”
(Wordt vervolgd.)

DE OUDERWETSCH E SCHOONMAAK

WANNEER WIJ DE AFBEELDING AAN-schouwen van een ouderwetschen koopvaarder, welks vele zeilen bol staan van den wind, dan kan 't zijn, dat zoowel eerbied, ontzag en bewondering, alsook een zekere schrik ons bevangt. Want deze zeilen moesten toch maar los en vast gemaakt kunnen worden, en evengoed geheschen als gereefd. Voor 't geval dat er iets met de touwen of takels in 't ongereede raakte, moest de zeilmaker of scheepstimmerman er bij kunnen, en ten allen tijde diende op 't groote schip alles prompt en proper, volmaakt in orde te wezen, zoowel voor de goede vaart als voor 't mooie gezicht. Want wat was nu een slordige driemaster!

Nu is de vergelijking van zoo'n statig vol zeilschip met een deftige ouderwetsche huishouding misschien niet al te gezocht. Want ook hier kan bij alle waardeering een gevoel van angst-voor-de-gevolgen ons besluipen, als we bedenken, dat ééns op een jaar alles van zijn plaats moest.

En dit laatste was een onverbidde wet. Dat men een stuk huisraad heel de lente maar liet slapen zonder porren, bestond niet. *Meubilair*, zooals 't woord reeds aanduidt, is *roerend goed* en de huisvrouw uit den goeden ouden tijd begreep dit zóó, dat er ten tijde van 't lieve voorjaar een flinke roering moest worden teweeggebracht!

Nu waren onze „breede huizen” van eertijds ontzaglijk vol. Er waren vele en diepe kasten met ruimschoots berging, ook voor dingen, die aan het dagelijksch gebruik reeds onttrokken waren. Over dergelijk renteloos

bezit oordeelde men toen anders. „Hoe meer kasten, hoe meer oude rommel,” spreekt de mensch der moderne zakelijkheid. Doch onze voormoeders meenden: „Wie wat bewaart die heeft wat; men weet nooit hoe 't nog eens te pas kan komen.”

De schoonmaak dan nam vanzelfsprekend een aanvang bij die kasten, welke klaar moesten zijn als men aan de kamer begon. En als de inhoud „loskwam,” er uit kwam, dan koesterde men als buitenstaander maar één zorg: hoe het er met menschenmogelijkheid ooit weer in moest komen. Want zoo uitgespreid leek het ongehooflijk veel. En wat de zaak nog omslachtiger maakte was dit: de echte degelijke dienstbode hield er een eigenaardig denkbeeld op na, namelijk, dat alles wat in zoo'n kast aanwezig was één dag per jaar van zon en buitenlucht moest genieten, eer 't weer in 't donker achter de gesloten deuren verdween. Kon 't niet anders, dan voor 't open raam, maar dat heette behelpen. Het breede huis was in verreweg de meeste gevallen een „Heerenhuis met tuin” zooals het bordje zegt, en was het weder dienende, dan ging alles van boven dien tuin in. Voor linnengoed en kleeren was het natuurlijk best om eens frisch te luchten. Maar de grondregel werd nogal voornamelijk opgevat. Zoo herinner ik mij een uitstekende meid, en met een helder verstand begaafd, die er op stond om nu werkelijk en letterlijk elk dingetje te luchten, ongeacht het materiaal, waaruit het vervaardigd was, dus om 't even of dit „luchten” zin had of niet. Ik overdrijf niet, ze was overigens iemand van een gezond oordeel, maar zoozeer bevangen in de begrippen waarin ze was opgebracht, dat niets haar weerhield om bij zonnig weer die spulletjes hun ééndaagsche excursie te laten maken. Van den morgenstond tot aan de schemering stonden ze op een tuinbank of op de bleek.

Ach, in alles is de klad gekomen, ook in den goeden schoonmaak! Men kan wel zeggen, dat de schoonmaak van thans slechts een bleeke schim is van voorheen. Die was een ware *cultus*, en moest ferm lang duren ook, anders leek het of men er maar met den Franschen slag overheen gegaan was. Men nam 't zwáár op, over 't geheel kan men wel zeggen, dat de menschen 't zich vroeger erg moeilijk maakten, niet het minst door den aard der bezittingen, welke zij zich aanschafte, en de lasten, welke zij daarmede op hun eigen schouders en op die van hun personeel laadden. Er waren in het breede huis van het laatst der vorige eeuw naast heel veel moois, ook heel wat óndingen, die toen *modern* heetten. Ze waren soms naar 't scheen uitgedacht en als mode gelanceerd door boosaardige fabrikanten, bepaald om dienstboden te kwellen. Hebben mijn lezers, de jongeren dan, bijvoorbeeld nog wel eens een gecapitonneerd *pluche* ameublement gezien? Nu, ik heb er lange jaren een gekend . . . gelukkig niet bezeten.

Dat bewuste ameublement bestond uit de gewone stoelen, een canapee, twee groote armstoelen, en een paar kleinere stoeltjes, die op een later gevolgde veiling met grimmige ironie als „gemakstoelen” stonden gemerkt. Het ameublement was van rood *pluche*, en iedere huisvrouw mag bedenken wat dat zeggen wil. Het geringste veegje stof maakte den stoel of de canapee onooglijk, men kon zoo gezegd wel aan 't schuieren blijven.

Maar 't ergste was de *capitonnering*. Op gegeven afstanden bevonden zich in 't *pluche* tamelijk diepe putjes, met op den bodem een plat knoepje. Die putjes waren eerst recht een wanhoop, ze hadden eenvoudig iets tergendes. Het stof, dat men poogde weg te schuieren van het hoogere oppervlak, vingden ze keurig op, en be-

HET OPEN RAAM

28)

DOOR W. LAATSMAN

XVIII. DE TWEE BROERS.

De verloving van Annie Volkert met den jongen Van Loon was officieel bekend gemaakt. Er waren maar weinig menschen geweest, die er zonderling van hadden opgekeken. Toch wisten eenige meer ingewijden te vertellen, dat de piloot Doorman plotseling naar Frankrijk was vertrokken, om op de receptie niet aanwezig te behoeven zijn. In werkelijkheid evenwel was Doorman reeds lang over de eerste ontgoocheling heen en had hij de motoren van zijn gemoed en levenslust weer op volle toeren laten draaien. Met rusteloozen ijver had hij zich weder geworpen in zijn werk, maar diep onder dien lach en werklust schroeiende toch nog de wonde. Hij droeg echter de pijn alleen. Annie zelf had er geen vermoeden van; zoodoende kon zij geheel en al opgaan in een leven vol vreugde en zon; zij voelde zich als het ware omringd door enkel blijde harten, door enkel mannen, die met gretige handen het wiel van den arbeid hadden gegrepen. En eenigen hiervan, dat wist zij, hadden dit gedaan met een hart, waarin God was gaan leven door Jezus Christus, als de eenige drijvende kracht. Die God leefde ook in haar liefde tot Jan van Loon en heerlijk vond zij het vooral, dat meer en meer die kracht van Gods genade ging werken in zijn leven. Hij had een geheel ander temperament dan zijn broer Michiel. Deze laatste was vurig, hartstochtelijker, zag de dingen op eenmaal in het volle licht van zijn ontdekking; bij Jan leefde alles op als een dag, die langzaam door de schemering van een morgen uitbreekt. Daarbij kwam nog, dat hij maatschappelijk verbonden zat aan een oude omgeving; de marinekringen, die nog teerden op een glorievol verleden; die droomden, dat de toekomst van het vaderland nog steeds, als voorheen, moest liggen op de zee. Het kostte Annie moeite, hem los te maken van dat idee, hem mede te sleuren naar een nieuwen horizon, die ver boven den ouden lag. Haar broer Joop hielp haar dapper hieraan mee. Voet voor voet dreef hij dan ook Jan van Loon in de richting, welke zelf heel zijn hart in beslag nam. Maar de groote stoot tot het volledig ontwaken was gegeven in die godsdienstoefening op den nieuwjaarsdag, toen de jeugdige predikant had gesproken over het nieuwe lied, dat God in onzen mond wilde geven; over het alles weer nieuw maken, ook van ons leven, ook van onze wereld. Toen had het geronk der motoren in zijn hart de harmonie gezongen van dit wonderlijk begrijpen. Maar tevens had hij ook de volle draagwijdte begrepen van Gods nieuwste gave aan de menschheid.

Den dag daarop vroeg hij aan het Departement van Defensie overplaatsing aan naar de Mok, naar het marinevliegwezen. Hij schreef het verzoek met zulk een geestdrift, dat hij de officieele formulering er door vergat; zondigend tegen de regelen van de militaire pen. Maar gelukkig voor hem was ook op Defensie een nieuwe geest vaardig geworden over officieren en ambtenaren. De polsslag van den tijd had ook hen aangegrepen, hun de gave als het ware geschonken, om, door het ambtelijk schrijven heen, den vaderlandschen geest te voelen van den man, die nieuwe banen wil gaan.

Acht dagen later kwam het antwoord.

De toestemming.

Dien morgen trad hij met zijn verloofde de kamer van Michiel binnen. In zijn oogen lag een glans van genot

en zijn hand beefde, toen hij Michiel de groote gele enveloppe toereikte met de mutatie.

Michiel las den brief, vouwde dien dicht en keek zijn broer aan.

„Ga met God,” zei hij, „ga met God. Annie, je brengt ook een groot offer; je zult nu een man trouwen, die steeds in gevaren leeft.”

Zijn stem stakte even; hij kon het niet helpen, dat hij voor zijn oogen opeens een schrikkelijk beeld zag, dat evenwel spoedig verdween. Toen zei hij:

„Maar gelukkig, kind, je hebt bidden geleerd.”

Toen gebeurde er iets, dat in het leven van beide broers nog nooit was voorgevallen; zij omarmden elkander en legden de hoofden aan elkanders schouders. Annie zag het met tranen in de oogen. Zij dacht aan haar broer, die ook in moeilijke en in blijde dagen zoo dikwijls haar had opgezocht, zijn eenige zuster, die eenige op een heele groote wereld, die hem altijd had begrepen. In een opwelling van groote liefde legde zij haar armen om de stevige mannschouders heen en fluisterde:

„Jan, Michiel, wij zijn alle drie één in God; we willen het óók zijn in vertrouwen op God. Veel wordt ons op de schouders gelegd, heel veel, ook op mij, maar Hij zal ons altijd dragen op de vleugelen van Zijn trouw.”

In de verte joeg de Westertoren zijn galmende klinken over de stad. Zij klonken vol vreugde; er zat geloof in . . .

De stad merkte dat niet. Zij werkte. Zij joelde. Zij vloekte zelfs in de achterbuurten. Maar uit de drie zielen op de stille kamer steeg een gebed op, dat door de klokken klonk, tot hoog in den hemel . . .

Zóó vertrok Jan van Loon naar de Mok.

(Wordt vervolgd.)

Nieuw leven

De vijverpartij met boswachterswoning in het Boskooopsche sprookjesland.

HET OPEN RAAM

Michiel bleef achter. Om te werken, te ploeteren aan den enormen arbeid, die op zijn jeugdige schouders lag. Zijn leven naar het maatschappelijk welvaaren liep immers door de tijden van crisis heen; het golfde over de oceanen van moeilijkheden.

Maar hij vocht als een held.

De fabriek rees op uit haar asch en de oude heer Volkert verwonderde zich dag aan dag meer over het werk, dat zoo spoedig en voorspoedig vlotte.

„Die Michiel is een kraan,” zei hij tot zijn zoon Joop, „ik begrijp niet, waar hij de ideeën vandaan haalt, de durf; de man is totaal veranderd. Hij droomt als het ware door het werken heen.”

„Het zijn droomen van toekomst, vader.”

„Ja, visioenen van een aanbreekenden dag. Net als jij altijd deedt.”

„Ja, vader. En net als ik nog doe. Holland zal weer gaan groeien en bloeien.”

Zij zaten te zamen in de rookkamer van de woning op de Keizersgracht. Aan den wand hingen de schilderijen van een oud geslacht: regenten uit de gouden eeuw, burgemeesters uit de nieuwere tijden, mannen van karakter, vrouwen met adel op het gelaat en in de houding.

Eén dezer vrouwen hield een Bijbel in de hand: het was de grootmoeder van den ouden heer Volkert. Zij had geleefd in de zware tijden van de Fransche overheersching, en drie zonen verloren op het slagveld. Toen haar vierde zoon uittoog naar Waterloo, had zij hem toegebeden: „Mijn jongen, vergeet God niet. Vergeet Hem nooit. Hij is een Toevlucht van geslacht tot geslacht.”

De oude heer Volkert dacht aan die woorden, die in de oude familiepapieren waren bewaard gebleven. Weer keek hij op naar het schilderij van de oude dame, die in alles zoo sprekend op zijn dochter Annie geleek.

Plotseling zei hij: „Joop, ons geslacht gaat weer de oude richting uit, de goede richting.”

Toen stond hij op en ging heen. Hij wilde alleen zijn.

Joop begreep hem en stond ook op. Hij wilde Michiel gaan bezoeken, die een conferentie had belegd met eenige heeren van de K.L.M.

Buiten op straat regende het hevig. Het was een koude regen, die door alles heendrong. Amsterdam zag grauw en grijs van 't water: er lag een droefheid over de steenen en de keien, over de naakte boomen en de zwart-donkere grachten.

Op een van de bruggen stond een kleine jongen, die met spanning naar boven keek, over de daken heen. In het eerste oogenblik gaf Joop er geen acht op. Maar de jongen beviel hem, in zijn sjofel jasje, met een hoofd, dat rood en blauw zag van de koude, maar waarin twee oogen stonden als zwarte kriecken.

„Zie je wat, jongen?” vroeg hij.

„Ja, mijnheer. Er zit een vlieger in de lucht; daar achter die wolken. Fijn, om zoo'n vliegenier te zijn!”

„Denk je dat?”

„Ja, vader zegt het ook altijd.”

„Wat?”

„Dat het mooi is!”

De jongen liep nu met hem mee de Leidschestraat in. Plotseling bleef hij staan en zei:

„Ik word het ook. De fabriek van Volkert wordt opgebouwd, mijnheer! Ik ben op het bureau geweest en aangenomen.”

„Aangenomen? Als wat?”

„Als loopjongen.”

Joop schaterde het uit van 't lachen en zei:

„Dan leer je toch niet vliegen, zeg!”

„Neen, dat niet. Maar De Ruyter begon als zwabberjongen.”

„Geef me de vijf,” zei Joop, „en ga met mij mee.”

„Met u? Waarheen?”

„Naar de fabriek. Ik zal je voorstellen aan den directeur.”

„Mijnheer Van Loon?”

„Ja.”

„O, dien ken ik. Ik zit in de kerk dikwijls naast hem. Moeder ook. Die zegt, dat ze vertrouwen in hem heeft.”

„Waarom?”

„Omdat hij zoo ernstig bidt. En moeder zegt, dat men aan biddende menschen vertrouwen moet geven.”

Toen zweeg Joop, want een hart wordt vol, als men uit den mond van kinderen de waarheid verneemt.

(Wordt vervolgd.)

INDRUKKEN

VAN DEN HOOFDREDACTEUR

DE JEUGD EN HET KRUIS

ONLANGS IS IN FRANKRIJK EEN NEGENTIEN-jarig meisje ter dood veroordeeld, omdat zij gepoogd had, haar moeder van het leven te berooven en haar vader vermoordde.

Toen deze zaak voor den rechter kwam, hield een advocaat, Henri Bordeaux, een ontroerend pleidooi. Niet om het meisje vrij te spreken of te verdedigen, maar om de vaders en moeders aan te klagen. En niet alleen de vaders en moeders, maar vele anderen, vooral ook de jonge menschen, die zich eerst aan zoo'n meisje vergrijpen om haar dan alleen te laten staan!

„Ik kom hier niet om te verdedigen,” zoo begon het ernstig bestraffend woord, „want de misdaad van het beklagenswaardige meisje staat vast, maar mijn doel is, u te beschuldigen, u allen die hier tegenwoordig zijt. Niet alleen de familie, de vrienden, de minnaars, voor wie zij als een opgejaagd wild is geweest, maar ook de rechters en de overheid. Was er niet eens in deze zaal iemand, die medelijden met dit meisje zou hebben getoond?”

Henri Bordeaux doelde hier op het schilderij van den Gekruisigde, dat vroeger in de Rechtszaal hing, maar eens door Vivian is verwijderd geworden, die het licht van den hemel wilde dooven. Daarop ging hij voort:

„Maar die is weggedragen, opgeborgen, weggeworpen, verdwenen, wie weet waar; misschien op een der zolders van dit paleis van Justitie. Dat was *Hij*, die uitgestrekt op een kruis al de menschelijke ellende heeft gedragen, hoe groot deze ook was. Hij riep tot Zich de ongelukkigen en de schuldigen. Hij hielp hen hun ongeluk en hun misdaad dragen. Violette Nozières heeft Hem niet gekend. Maar hoe komt dit? Niemand uwer heeft Hem haar ooit getoond. Niemand

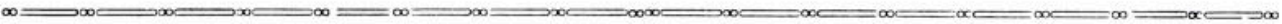
heeft haar gebracht in de tegenwoordigheid van God. En als zij nu door den dood wordt veroordeeld, keert dan terug naar uw huis, blik op uw eigen kinderen en vraagt u af, wat er van hen worden kan, als gij hun elke menschelijke teederheid ontzegt, als gij hun *God* onthoudt.

„Nee, het is niet voldoende, als vader en moeder een leven scheppen; ze moeten ook waken over het heil hunner kinderen. En haar vader? Hield hij er niet boeken op na met obscure platen? En haar moeder? Lette zij op de brieven, die zij van haar „vrienden” kreeg? En welke zedelijke lessen heeft dit jonge kind gekregen? Wist men niet van haar wangedrag? En liet men haar toch maar haar gang gaan? Waarom hier geen ontzetting en toorn getoond? Vergeet niet, dat het meisje toen zestien, zeventien jaar was!

„... En dan die gure jongelieden! Die zulk een meisje belagen om eigen hartstocht bot te vieren. Hebben ze ooit begrepen, wat een vrouw beteekent? Heeft er niet een dit meisje ook maar werkelijk liefgehad? Door de liefde had ze nog gered kunnen worden. Maar die genade is haar ontzegd. Ziet ze allen hier, ook dat publiek, dat z'n nieuwsgierigheid komt bevredigen. In plaats van over eigen gezin te waken, komen hier de moeders naar dat levend schouwspel kijken, dat straks eindigen zal met den dood!”

We hebben met stille ontroering naar dit pleidooi geluisterd, en we erkennen, dat bedoeling en strekking vol diepen levensernst zijn. Maar we doen nog iets meer: we gaan bij onszelf na, in hoever wij tekort schoten of misdeden; in hoever wij naar het woord van den Spreukendichter handelen: „Red degenen, die ter dood gegrepen zijn, want zij wankelen ter dooding, zoo gij u onthoudt.”

Niet alleen moeten we, naar het gevleugelde woord van een groot man, met het kind in de armen de wacht betrekken bij het kruis, maar vooral de opgroeiende, rijpende jeugd, waarschuwen voor de gevaren, haar voorgaan door een goed voorbeeld, en door de liefde van Christus gedrongen, brengen naar het kruis.

JEUGDLEVEN

HET OPEN RAAM

30)

DOOR W. LAATSMAN

XIX. IDEAAL . . . HET IS GEEN FRASE.

Inmiddels was de bouw van de fabriek met reuzeschreden voorwaarts gegaan en brak weldra de dag aan, dat Michiel een groot aantal genoodigden door de constructiezalen en laboratoria kon rondleiden. Boven de poort hing de fiere driekleur, breed uit, en om de deurposten heen en aan de ijzeren hekken waren breede wimpels en kleurrijke doeken bevestigd. Alles had reeds een feestelijk aanzien. De oude heer Volkert trad met stralend gezicht het eerst de poort binnen, het binnenplein op. Daar stond het gebouw van de materiaalcontrole. Reeds waren de machines voor de trek-drukbuig-en slagproeven, de hardingsproeven, enz. gedeeltelijk gemonteerd.

„Zie eens hier,” zei Michiel, „hier staat een tien-tons Amsler trekbank, een electrisch-hydraulisch werkende machine; daar een speciale Losenhauer bank met een maximum vermogen van 35 ton. Deze bank is speciaal gemaakt om geheele constructie-onderdeelen van een vliegtuig te belasten. Wij kunnen er tevens trekproeven mee verrichten tot drie meter lengte toe en knikproeven tot vijf meter.”

De oude heer Volkert zweeg, knikte enkel met een tevreden lach om den mond zijn directeur-ingenieur toe. De jonge Volkert, thans gekleed in zijn grijze laboratoriumjas, zette opeens den grooten slaghamer aan, en

KRACHT METEN

toonde verschillende proeven op de triplexplaten.

Aan het andere einde van het terrein stonden de fabricageloodsen voor den romp- en vleugelbouw.

De koperslagerij, voor de benzinetanks, lag er vlak naast. Hier stonden reeds, geheel werkklar, de moderne snij-, pons- en polijstmachines. Tevens werden hier ook de landingsgestellen en de machinegeweeraandrijvingen vervaardigd.

Weer beschouwde iedere bezoeker deze mooie werkplaats met een bijzondere voldoening, een trots, dat nationale energie in staat bleek te zijn om in een korte tijdperiode zoo'n bedrijf op te bouwen.

„Prachtig,” zei de opgetogen Doorman, „je hebt vliegwerk geleverd, Michiel, ik zie hier reeds aileronkabels, randbogen en katrollen liggen. Gebruik je esschenhout en lindenhout?”

„Ja, Lodewijk, voor de riblijsten; kijk, daar wordt de esschenhouten neus te voren in stoom gebogen.”

In de montage-afdeeling, waar, uit den aard der zaak, nog geen enkel model aanwezig was, stonden toch reeds de verschillende motor-bokken opgesteld. Hier was tevens de bekleederij, waar, op de vleugels, de doekbekleding zou aangebracht worden, evenals op de rompen en staartvlakken.

„Waar laat je nu de toestellen invliegen?” vroeg Doorman.

„Wel, vóór de loods kunnen de dekschuiten geladen worden en naar Schiphol gebracht, om daar in een specialen hanger te worden gemonteerd. Hier draaien wij dan proef. Is alles in orde, dan vliegt de fabriekspiloot het toestel een half uur in, zonder landing, om de stuurorganen te controleeren. Daarna gaat de machine op de weegschaal, het eigengewicht wordt vastgesteld, het toestel tot zijn aangegeven gewicht met ballast ge-

laden, waarop de overnemingsvlucht plaats vindt.”

„Grandioos!” riep de oude heer Volkert uit.

„Zoodra ons eerste vliegtuig gebouwd is, hoop ik de dames en heeren bij zoo'n proefvlucht uit te noodigen,” zei Michiel. „Als toeschouwers natuurlijk,” voegde hij er lachend aan toe.

Zij waren inmiddels in de groote directiekamer aangeland, waar de ververschingen reeds op tafel stonden.

Aan den wand hingen de modellen van vele vliegtuigtypen; groote specificatielijsten van allerhande landvliegtuigen; kaarten met snelheidsgegevens en stijgtijden.

Zij stonden nu allen om de tafels heen; aan het hoofd van de eene stond de heer Volkert met zijn dochter naast hem. De oude heer zweeg nog, maar iedereen bemerkte reeds, dat hij wenschte te spreken, maar dat zijn oogen als het ware tusschen de aanwezigen zochten naar iemand, wien die woorden zouden gelden. Opeens zei hij:

„Het wonder is geschied, dames en heeren. Ik behoef u niet te zeggen, waarom ik het een wonder noem. Gij weet allen wel met hoeveel bovenmenselijke energie dit werk enkel tot stand kon gebracht worden. Daar was meer dan energie voor noodig; daar was geloof voor noodig. Geloof niet enkel in het heden, maar in een lichtende toekomst.

„Het vliegen is geboren uit den drang van den mensch om uit het donkere mijn-leven van onze maatschappij op te stijgen naar een blauwe, zonnige lucht. Er ligt ideaal in. Het ideaal, om het niet meer beneden te zoeken, maar hooger. En in dit hooger stijgen zal iedereen slagen, die zichzelf gedragen weet door de vleugelen van het gebed. Ik heb in het vliegen vroeger enkel een waaghalzerij gezien, later veranderde dit oor-

deel wel eenigszins en zag ik er meer in, een soort mogelijkheid om sneller te reizen, maar altijd leek het mij toe, een soort verzoeken van God, Die ons geschapen had, om enkel op deze aarde te wandelen en ons op deze vlakke velden te bewegen. Maar ik heb later gezien, dat God alle drie terreinen aan den mensch heeft gegeven om er over te heerschen: land, water en lucht! En mijn zoon en dochter zagen in deze periode van het leven veel meer dan ik, die toch reeds dacht zeer vooruitstrevend te wezen. Zij zagen er dieper in, en hooger tevens; zij zagen er geloof en gebed in, een gave van God, aan de menschheid geschonken, op een oogenblik, dat deze menschheid zich dood liep op elkanders grenzen en muren."

De oude heer zweeg. Er lag een trilling van aandoening in zijn stem, toen hij een pas nader trad en Michiel de hand gaf, terwijl hij zei:

„Mijnheer Van Loon, ik draag u de zorg voor deze

fabriek op. Laat er steeds een gebed klinken door hamerslag en boorgetril."

Michiel keek zijn patroon aan, omknelde diens hand stevig en boog even.

Dan bleven zijn blikken rusten op Annie Volkert, die vlak bij de tafel zat, terwijl zijn broer Jan naast haar stond. Toen zei hij:

„Wij willen een nieuw lied zingen, mijnheer Volkert, dat God in onzen mond heeft gelegd, en dat begeleid moet worden met de instrumenten van den arbeid. De arbeid is onzen handen ontglipt, omdat er geen lied aan God meer in leefde, geen zegen, maar de mensch er een vloek en dwang in zag. De arbeid leek ons zoo stoffelijk toe, zoo platvloersch, zoo . . . armoedig. Maar God gaf ons een nieuw gebied in Zijn grondelooze wijsheid, een gebied, waar een vliegende arbeid in zingt en roept. Ik begreep dat vroeger net zoo min als u, maar nu werden mij de oogen geopend." (Wordt vervolgd.)

DE SPELLING 1934 ¹⁾

(SPELLING MARCHANT)

Zijn Excellentie Minister Marchant
een man,

die wat durft en kan,
heeft met een zwenk en zwaai
de oude spelling, hoe taai,
van de been geblazen,
hoe hard sommigen ook razen.

Het is een wonder ding
die nieuwe spelling;
je moet er aan wennen
daar bennen
tientallen
zonderlinge gevallen.

De Minister is van beginselen uitgegaan,
die met den geest des tijds in verband staan.
Ten eerste, wil je de maatschappij weer bouwen,
dan moet je de mens(ch) maar klein houwen;
ten tweede: bekrimpen, versoberen en bezuinigen is
en dat geeft hij ook in de taal niet prijs; eis(ch)
't is overal op korten, beknibbelen, beperken,
je hebt een he(e)le toer dat alles te verwerken.

De mens(ch) wordt voortaan
in zijn bestaan
te kort gedaan.

Moet je h(o)oren,
aan zijn (o)ogen en (o)oren
wordt iets ontnomen
en korter worden zijn dr(o)omen;
Je krijgt minder lange b(e)enen
en kortere t(e)enen;
De Minister vermindert de sch(o)onen
en vermagert heur k(o)onen.

Je bent in de nieuwe spelling minder hees(ch),
krijgt voor voeding minder vlees(ch),
en wat voor Scheveningen heel erg is,
minder vis(ch);
Het vlees(ch) is ook minder mals(ch) dan voorheen
en onthoud meteen,
dat de ingekrompen vis(ch)
minder vers(ch) is.

Maar onveranderd laat hij de hoeveelheid eten
en je hapt met dezelfde beten;

Ook krijg je van Zijn Excellentie minder b(o)onen,
dat staat zeker in verband met geringer l(o)onen,
al blijf je hetzelfde verwonen;
natuurlijk is er dan minder te verd(e)elen,
daarom legt hij geen beperking op aan stelen.
De levenseis(ch)en moeten ingekrompen,
dus: minder z(o)olen, maar gelijke klompen;
gelukkig hoef je nu minder te l(o)open,
dan kun je konsekwent ook minder k(o)open.

De dokters worden beperkt in oper(e)eren,
dat zit 'm speciaal zelf in de h(e)eren,
en in hun kl(e)eren;
Er wordt getornd aan het reden(e)eren,
al mag je hetzelfde beweren;
er komt ook bezuiniging in het l(e)eren,
het kwantum Frans(ch), Duits(ch) en Engels(ch)
aan 't eind besnoeid en bekort; wordt
je moet echter hetzelfde weten,
maar mag ook hetzelfde vergeten.
Gelukkig blijft de thee onaangerand
en spoelt dezelfde zee langs je land.

Onze veestapel wordt ook niet verkleind,
wel ons leven door hetzelfde wee ondermijnd;
Braaf springt de Minister voor de onthouders in de bres,
want er komt voortaan kleiner hoeveelheid in de fles(ch);
Kolen stoken blijft gelijk, maar je krijgt minder as(ch);
Je hoeft minder te zw(e)eten, dus ook kleinere was(ch);
Je hoeft minder te gel(o)oven,
maar moet evenveel beloven.

Ik zou u zonder vermindering mogen blijven vervelen
en onverkort op deze viool blijven spelen,
maar het is genoeg om u te overtuigen:
nu ligt onze oude spelling in duigen;
het is een vernielende spellingsstorm,
de b(o)omen worden er zelfs kleiner door van vorm;
Maar gelukkig heeft de Minister in zijn wijsheid beslist,
alsof hij van te voren reeds al het leed wist:
dat we ons van meet af moeten trainen,
om over al ons leed minder te w(e)enen.

Den Haag, April 1935.

H. W. AALDERS

¹⁾ De tusschen haakjes geplaatste letters vallen bij de nieuwe spelling weg.

HET OPEN RAAM

31)

DOOR W. LAATSMAN

De omgang door de fabriek was afgelopen. De gasten verlieten door de breede poort het terrein en werden door de woelige straten van Amsterdam opgenomen. Michiel bleef alleen achter en liep met een hart vol stille blijdschap de werkplaatsen nog eens door. Zij lagen nu gansch verlaten en hij kon de stille leegte en ruimte naar willekeur bevolken met zijn fantasie, zijn verre blikken, zijn hoop en verwachting. Bij het voortlopen door de gangen stond hij plotseling voor een gestalte, die de deuren op slot draaide, de grendels op de hekken en luiken sloot.

„Wel, Franken,” zei hij, „ben je reeds in dienst?”

„Ja, mijnheer, hedenmorgen mocht ik van den dokter aan den arbeid gaan. De wond op mijn hoofd is nu genezen. Ik dank u nog wel voor dit portiersbaantje.”

„Geen dank, Roel, ik weet, dat je mij trouw zult dienen.”

„Daar kunt u op aan. Die klap op mijn hoofd gaf mij ook de sociale bezinning terug. Ik heb veel nagedacht over al die vraagstukken, over klassenstrijd en crisis, over kapitaal en arbeid.”

„Er zijn geen klassen, Roel; er is enkel één volk.”

„Juist mijnheer. Ik zie dat nu in.”

„Maar een volk moet een ideaal hebben, Roel! En uit dat ideaal vloeit de arbeid voort. Niet omgekeerd.”

„Dus zonder ideaal geen arbeid?”

„Nee. Ideaal is geen frase. Het is... het is... de weg, dien God een volk in de verte toont om te gaan bewandelen.”

Franken scheen na te denken.

„Ik geloof nog niet in God,” zei hij eindelijk. „Het is zoo moeilijk in dezen tijd. Ik weet het niet.”

„Het geloof eischt van ons, dat wij juist het onbegrepene moeten aannemen,” zei Michiel kalm. „Dat doe ik ook.”

Roel keek op met zijn groote donkere oogen, hij zag den ernst op het gelaat van den jongen ingenieur, waarin ook reeds de eerste sporen van zorg zich groefden. Een groot vertrouwen klom in zijn hart op voor dien man, die niet enkel farizeesch bad op gezette tijden en vaste plaatsen, maar voor wien zelfs heel de arbeid van het leven één lang gebed scheen, één groot dienen van God, die zelfs de techniek in de zegenende handen van God legde. Hij stak zijn eeltige vingers uit en Michiel greep die stevig vast. Zwijgend, omdat men bij het begrijpen van elkander niet spreken kan.

Dien avond zat Annie Volkert alleen op haar kamer. Jan van Loon was weer afgereisd naar de Mok, vader was met de Oehoe vertrokken naar Londen om financiële relaties aan te knopen met de Imperial Airways. Michiel van Loon zat beneden in de salon en zij hoorde af en toe zijn gullen lach en de ernstige stem van haar moeder, die hem, als het ware, scheen te bestraffen om zijn vroolijke luidruchtigheid.

„Nog precies een schooljongen in zijn doen en laten,” mompelde Annie, „en toch ook een man in den waren zin van het woord.”

Hoor, nu lacht moeder weer, zeker om de een of andere oolijke opmerking of gezegde. Opeens werd het heel stil beneden, en zij meende, dat Michiel aanstalten maakte, om te vertrekken. Plotseling ruischten echter pianoklanken helder op; zij trilden in volle accoorden, voller en voller en Annie herkende de melodie. Het was

een oud Engelsch liedje uit lang vergeten tijd. Zij neuriede stil de woorden mede:

Keep heart, who bears the cross to day
Shall wear the crown to-morrow. *)

Toen zwol de melodie over in het heerlijk lied van Longfellow:

We bless Thee for the growing light,
The advancing thought, the widening view,
The larger freedom, clearer sight,
Which from the old unfolds the new!

Zij vouwde de handen en dacht aan het verre vrouwen en den warmen dank, die in deze woorden lag. Ja, zoo was het, zoo zag ook zij het, net als Michiel, net als Jan, haar eenige lieveling, die nu misschien in het duister opsteeg boven de golven van de Noordzee.

Wij danken U, God, voor het groeiende licht,
Het voortrukkend denken, het breeder gezicht,
De grootere vrijheid, het helderder zien...
Dat uit het oude ontplooit het nieuwe...

Zij stond op en liep de gang in, de accoorden sterven weg... Zij aarzelde om de salondeuren te openen, want zij hoorde Michiel opstaan en zeggen tot haar moeder:

„Mevrouw, ik hoorde dat vroeger uw dochter eens zingen: er ligt vleugelslag in. Die oude Longfellow zag reeds de stijgende lijn, en dankte God er voor.”

Toen trad Annie de kamer binnen.

*) Houd moed: wie heden draagt het kruis,
Dien wacht de kroon voor morgen.

(Wordt vervolgd.)

Lente aan den slootkant

INDRUKKEN

VAN DEN
HOOFDREDACTEUR

„De dood alleen zal scheiding maken”

BEN LINDSEY, DE BEKENDE AMERIKAANSCH E advocaat, die eenige jaren geleden in zijn boeken het „kameraadschapshuwelijk” heeft aanbevolen en verdedigd, zag zich genoodzaakt, zijn leer te herroepen, omdat in de huisgezinnen in Amerika door de vrije liefde een chaos is ontstaan, en er een sexueele anarchie heerscht, die huwelijks-ondergang beteekent.

Daarom spoort hij aan tot terugkeer tot „de religie, de gedisciplineerde opvoeding en het ouderwetsche huwelijk.” Openlijk verklaart hij, dat men hem nu wel voor een nieuwlichter zal houden, maar dat hij niet anders kan dan eerlijk voor zijn overtuiging uitkomen. „Ik moet thans opkomen voor het goede, oude huwelijk, totdat de dood u scheidt.”

Het is wel merkwaardig, hoe telkens menschen, die met Gods ordinantiën geen rekening houden, door den nood gedwongen worden, ze te erkennen. Ben Lindsey spreekt zoo niet, omdat hij rekening houdt met Gods wil, maar omdat hij belijden moet, dat onze voorouders, die in deze dingen naar de gedachten Gods handelden, gelukkiger en succesvoller waren.

Steeds weer moeten de menschen het openlijk toestemmen, dat het zich houden aan Gods instellingen tot zegen is, en de vloek rust op alles wat daarvan afwijkt.

Toen enkele jaren geleden Ben Lindsey de menschheid met zijn nieuwe heilsleer wilde „verlossen,” wakte hij de

verontwaardiging op van alle Christelijk denkenden. Toch hebben zijn boeken veel kwaad gedaan, ook zelfs aan jongemensen uit Christelijke gezinnen, die ze helaas met instemming lazen!

Deze jongelui, die naar het gefluit van den vogelaar hebben geluisterd, die het verbreken van alle banden en de volle vrijheid zoo aantrekkelijk vinden, kunnen nu weer eens zien, hoe zij, die naar hun eigen gedachten een leer bedenken zonder met den Bijbel rekening te houden, terugkeeren moeten tot hetgeen ze verwierpen, omdat altijd goed en gezegend blijkt te zijn, wat gegrond is op de scheppingsordinantiën Gods.

Het zijn drie belangrijke dingen, waartoe Ben Lindsey thans de menschen wil doen terugkeeren.

Ten eerste: de religie. Dat is maar niet godsdienst, de leer, — het is leer en leven; het is gelukkig zijn in God. Ten tweede: een opvoeding, niet naar eigen verkiezing, maar geleid in goede, rechte banen. Vrij, en toch niet zonder tucht. Zooals het Christelijk leven een vrij leven is, en nochtans niet bandeloos. Wel degelijk moeten onze jongemensen leeren, hun eigen wil te breken, hun eigen gedachten gevangen te geven onder de gehoorzaamheid van het Woord van God. Ten derde: het ouderwetsche huwelijk. Dat is het huwelijk, dat van geen scheiding wil weten, tenzij de dood scheiding maakt.

Wat zou het er anders uitzien in de wereld, onder de Christenen ook, wanneer in huwelijk en huisgezin niet willekeurig werd gehandeld, maar ernstig en beslist rekening werd gehouden met de duurzaam gebleken beginselen Gods!

HET OPEN RAAM

32)

DOOR W. LAATSMAN

XX. EEN AREND VALT ...

Eenige dagen later werd de fabriek voor den dagelijkschen arbeid geopend. De oude heer Volkert was teruggekeerd uit Engeland en bracht zelfs een kleine opdracht mede voor den bouw van een paar vliegtuigen volgens het type, dat de nieuwe fabriek op de markt wilde brengen. Hij was uitermate fier op deze bestelling, die hij, als niet technicus, toch had weten te bemachtigen. Michiel verheugde zich ook in deze opdracht, die voor hem meer beteekende dan enkel een voordeelig gesloten verkoop; hij zag er in de mogelijkheid om ook in het buitenland een markt te veroveren voor een goed Nederlandsch toestel. Van zijn broer Jan vernam hij inmiddels zeer weinig; enkel af en toe een klein briefje met de eenvoudige melding, dat hij binnenkort zijn eerste solovlucht wilde doen. Annie daarentegen werd rijkelijker met berichten voorzien; brieven, waarin altijd een grondtoon lag van idealistische liefde voor het vak, dat hij gekozen had.

„Hij gaat er volkomen in op,” zei zij eens tot Michiel, „ik ben soms bang, dat hij daardoor de hoogere zaken der ziel zal verwaarloosen.”

Michiel begreep haar angst, hij wist uit eigen ervaring, hoe een jong ontwakend zieleven bedreigd kan worden door een te veel opgaan in den maatschappelijke strijd van positie en levensdoel. Toch antwoordde hij geruststellend: „Ik zou er mij niet te veel om bezorgd maken, Annie, hij leeft dag aan dag een stijgend leven; menschen, die van uur tot uur in doodsgevaar verkeerden, vergeten God niet zoo snel. God houdt hen vast.”

God houdt hen vast. Die woorden vielen als een lichtstraal in de bekommerde ziel van Annie; zij gaven haar moed en kracht.

Op een namiddag, niet lang na dit gesprek, betrad zij de fabriek om haar broer te bezoeken, die haar een

nieuw laschapparaat wilde toonen, waarop hij zeer veel hoop vestigde voor het verkrijgen van een solide rompconstructie.

Zij liep de lange gang door, het kantoor van Michiel voorbij, die in de deur stond en haar vriendelijk de hand reikte ten groet. Op dat oogenblik rinkelde ook de telefoon en Michiel liep even terug, om den hoorn op te nemen en te luisteren. Annie bleef wachten in de deuropening. Plotseling zag zij het gelaat van Michiel doodsblijk worden; zij zag, hoe zijn hand trilde en met moeite den hoorn vasthield en liep met een groot angstgevoel op hem toe.

„Dank u wel,” hoorde zij hem zeggen, „dank u wel, Ik kom direkt. Ja, direkt, per auto.”

Hij legde den hoorn neder en sloeg de oogen op.

Toen was het de beurt van Annie om te verbleeken, want zij zag tranen in de strakstaande oogen van den man, die haar aankeek, als in smartelijke gedachten verdiept.

„Michiel, is er wat?” vroeg zij. „Zeg het mij toch!”

Michiel scheen door deze woorden als te ontwaken uit een droom, en met een bovenmenselijke kracht rukte hij zich tot de volle bezinning terug.

„Ga eerst je broer roepen,” zei hij. „Vlug, Annie, hij is hier naast. Ik moet hem spreken. Ik ... kan ... niet ...”

Zij keerde zich om en liep snel heen, met de hand tegen het hart gedrukt ...

Joop zag hem leunend staan tegen het raam, met vertrokken mond en een staal-grauwen glans in de oogen.

„Wat is er, Michiel?”

„Hij is neergestort, Joop! Neergestort, de arme Jan! Ja, sluit de deur. Zoo, Annie moet nog even buiten blijven. Het arme kind!”

„Is ... Jan ...?”

„Ja, Jan! Te Schellingwoude bij zijn solovlucht.”

„Dood?”

„Ja. Wij moeten er heen, Joop. Ga mee. Die arme Annie! Die arme Annie!”

Joop hield zich dapper, al duizelde ook alles om hem heen en klopte een doffe slag in zijn hoofd. Hij stond vlak vóór Michiel en hield diens arm vast, waarop zijn hoofd lag gestut.

Kil en koud tikte de klok aan den wand de seconden, één voor één. Zij klonken storend op in deze droeve ruimte. Buiten tikte een vinger op de deur en trachtte een hand den knop om te draaien, het slot open te drukken, dat niet week.

„Laat haar binnen,” zei Joop, „het is beter, dat zij alles weet.”

Hij liep op de deur toe en opende deze. „Annie,” zei hij, „Annie, lieve zus. Kom even hier, kindlief. Je moet ook ons verdriet delen. Gedeelde smart is beter te dragen.”

Zij keek hem vragend in de oogen, haar stem weigerde, het stakte in haar keel, waarin plotseling een groote prop opkroop.

„Jan?” vroeg zij op eenmaal aarzelend.

„Ja.”

Zij viel niet onder den slag. Zij wankelde zelfs niet, maar legde haar armen om den hals van haar broer en langzaam snikte ze haar leed uit.

Dien avond stond Michiel van Loon alleen in de kleine loodskamer op Schellingwoude. Het vale licht van den winterdag donkerde reeds over de golven van de Zuiderzee. Vóór hem, op de ruwe tafel lag het roerloos lichaam van zijn broer, uit wiens kleeren nog het water lekte van de zee . . .

Het leek hem toe, of hij aan een stil en vreemd strand stond, waar de geheimzinnigheid overheen lag van een grooten oceaán; de geheimzinnigheid van den dood. Maar in zijn hart stormde het, vocht zijn jong geloof in God met een zweependen golfslag van twijfel. Alles dreigde te breken: zijn herboren jeugd, zijn ideaal, zijn geloof in den zegen van den arbeid, die biddend de handen uitslaat. O, hij had zijn Heiland lief, nu nog, als Gever van al het goede, als een zegenende hand, die brood breekt . . .

Maar nu, nu die God ook een kastijdende hand bleek te hebben . . . een hand, die het bloeiend leven ook brak tot ontzieling . . . nu bleek zijn ziel toch nog iets te ontberen, iets niet te begrijpen . . . en dat iets was juist datgene, wat hij het meeste noodig had.

Hij legde zijn hand op het hart van zijn broer; onder dien druk druppelde het kille zeewater uit den jekker van den doode . . .

Michiel huiverde en ging een pas terug.

Op dit oogenblik kwam Joop binnen en trad op zijn vriend toe.

„Je moet niet huiveren, Michiel,” zei hij. „Zouden wij niet liever bidden?”

„Bidden? Nu . . . Ik kan niet . . . Joop!”

„Je moet den Heiland volgen, Michiel, in alles. Hij ad óók, toen Hij den kruisweg ging. Hij, de Verlosser.”

„Die gebonden stond voor Pilatus.”

„Juist, voor jou en mij. Niet voor Zichzelf. Het was Gods wil, dat Hij sterven zou, om ons het leven te kunnen geven. Je kunt pas troost vinden in Hem, als je Hem als je Verlosser kent, Michiel. Je kende Hem tot nu toe enkel nog maar als een Heiland, die een Wel-doener is. Maar dat is niet voldoende.”

Zij stonden nu buiten en de gure zeewind woei fel om hun hoofd en schouders. Zij liepen het houten trottoir op tot vóór de groote benzineloods. In het water, op hun ankers, dobberden een paar groote watervlieg-

tuigen op hun drijvers. Hun aanblik scheen plotseling Michiel te doen ontwaken en hij zei bitter:

„'t Is ook te gek, dat onze generatie op zulke dobberende dingen een toekomst wil bouwen.”

„Neen Michiel,” zei Joop, beslist. „Zoo is het niet. Zaaïende handen sterven altijd . . . alleen het zaad, dat zij lieten vallen, blijft leven. Instrumenten, ook in Gods hand, zijn altijd broos.”

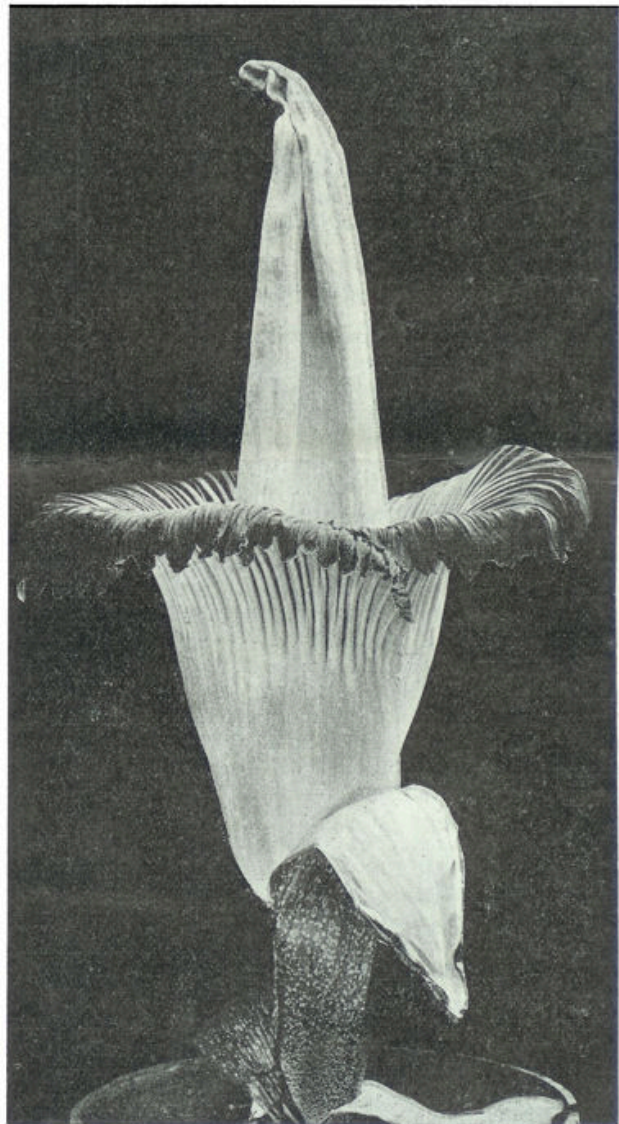
Michiel dacht na. Wat was dan het zaad geweest, dat zijn broer had laten glippen door de vingers?

Joop scheen die vraag als te raden en zei:

„Misschien brengt zijn zaaïende hand in iemands hart de volle verlossing in Jezus. Verlossing eischt altijd een offer.”

Toen zweeg Michiel.

(Wordt vervolgd.)

Een twaalfjarig vriendje van ons Blad zond ons bovenstaande foto van de Amorphaphallis uit den plantentuin van de Wegeningische Hoogeschool. Hij schreef daarbij: „In de warme kas bloeide de groote Aaronskelk, die 2.50 meter hoog is. Er was een heel aardige professor, die alles vertelde. De plant groeit op Zuid-Sumatra. Hij vertelde, dat het net als hier een onkruid tusschen boomen was, die daar wel 90 of 100 meter hoog worden. Daartusschendoor springen geen konijnen, maar loopen olifanten, leeuwen en tijgers.”

INDRUKKEN

VAN DEN
HOOFDREDACTEUR

DE VREEDZAMEN

GOD IS DE GOD DES VREDES. WEL ZEVEN maal wordt Hij zoo in het Nieuwe Testament genoemd. En die God des vredes verwacht van Zijn kinderen, dat zij den vrede zullen liefhebben. De Heere Jezus, die de Vrededorst wordt genoemd, heeft in vreedzame omgeving tot Zijn discipelen gezegd: „Zalig zijn de vreedzamen, want zij zullen Gods kinderen genoemd worden.” Of in nieuwe vertaling: „Welgelukkig zijn de vreedstichters, want zij zullen zonen Gods genoemd worden.”

Men kan wel spreken van de stem des roependen in de woestijn, als men het over zulk een onderwerp heeft in onze dagen. Het is nog niet zoo lang geleden, dat men meende, dat de wereld zoo verstandig zou zijn, geen oorlog meer te voeren. In 1914 wilde niemand den oorlog, zooals allen zeggen, en toch brak de vreeselijke wereldkrijg uit. In 1918, na den wapenstilstand, werd door alle verantwoordelijke mannen de verwachting uitgesproken, dat geen oorlog meer mogelijk zou zijn. Maar hoe is intusschen de toestand veranderd. Hoe dreigde in het laatste jaar elk oogenblik de oorlog. Welk een wedstrijd is er in bewapening! En toch, niettegenstaande alles ervan spreekt, dat er volken zijn, die lust hebben in oorlogen (Ps. 68 : 31), wordt de wensch naar vrede en blijvende vrede in deze wereld steeds sterker en daarom juichen wij het toe, dat er telkens geprobeerd en geschreven wordt tegen den oorlog en vóór den vrede. En wij willen ook zelf hierin niet achterblijven.

Natuurlijk wil dit niet zeggen, dat er geen oorlog meer zal gevoerd worden. We weten uit de Schrift wel beter. Het wordt heel duidelijk voorzeggd. Maar daarom moeten we dezen boozen vijand niet onbestreden laten. We weten ook, dat de dood zal blijven heerschen, totdat hij door den Heer Zelf als laatste vijand zal worden teniet gedaan. Maar toch bestrijden wij hem. Hoeveel wordt er gedaan om het leven te verlengen, om den dood verre te houden, en hem zijn prooi te ontnemen. Hoeveel is er ook in dit opzicht bereikt in de beschaafde landen. En zouden we dan niet tegen den demon moegen strijden, die de heele wereld met ondergang bedreigt?

Het is zoo waar, wat Jhr Mr de Geer aan den vooravond van den 18en Mei in een groote samenkomst in het Gebouw voor kunsten en wetenschappen in Den Haag heeft gezegd: „Het is niet voldoende, den vredeswil te scheppen; de vrede moet worden georganiseerd. En wel door recht en goede organisatie der samenleving, zooals vroeger is gebeurd in nationale organisatie, b.v. in de Staten van Amerika. We kunnen alleen uit den doolhof komen door het individualisme te verwisselen voor de gemeenschapsgedachte. En al schijnen we daar op 't oogenblik verder af dan ooit, we moeten toch de hoop niet verliezen. De eerste stap op dien weg is reeds

Het vredesmonument in Neuville Saint Vaast, voorstellende een ruïne, waaruit een hand omhoog steekt, die een lichtend fakkel draagt.

gezet door den Volkenbond. En al hebben wij nog zoo weinig goed gevolg ervan gezien, als zijn doel zou kunnen bereikt worden, dat geen volk ongestraft naar het zwaard kan grijpen door de organisatie, die deze Bond onder de Volken geschapen heeft, dan zou er toch iets voortreffelijks bereikt zijn voor de rust van de wereld.” Spreker wees er daarna op, hoe vooral aan kleine naties de roeping is opgelegd, de gedachten te vertolken, die onder alle volken leven. En vooral het land van Hugo de Groot heeft hier een bijzondere roeping. We moeten niet voortdurend spreken over oorlogsonafwendbaarheid, want dit beteekent eigenlijk den oorlog inhalen. We moeten het van harte eens zijn met het telegram, dat eens onze Koningin aan president Roosevelt zond en waarin H.M. zoo kloek haar geloof aan den vrede beleeft, onder de verzekering, dat het Nederlandsche volk den oorlog verafschuwt.

HET OPEN RAAM

33)

DOOR W. LAATSMAN

Dieper nog had het leed zijn tanden geslagen in het leven van Annie. Zij was niet medegegaan naar Schellingwoude, evenmin naar de begrafenis, die te Heerenveen had plaats gehad. Zij was rustig achtergebleven in de groote woning op de Keizersgracht. Maar op het oogenblik, dat zij wist, dat in het Noorden de omfloerste trommels roffelden in treurmarsch, had zij zich opgesloten op haar kamer. Voor haar op tafel stond de groote foto van den jongen man in zijn keurig uniform van zee-officier. Zij had een zwijgend gesprek met hem gevoerd, een gesprek, zooals alleen twee zielen kunnen voeren, die elkander liefhebben tot over den dood heen, die dan nog één blijven in hun idealen, hun hoop, hun liefde, hun geloof. En omdat zij geloofde in de ondoorgrondelijke barmhartigheid en getrouwheid van God, had zij

414

alle vragen teruggedrongen voor die ééne groote: Waarom nam God die zaaïende handen tot Zich daar boven in de heerlijkheid? En zij vond er maar één antwoord op: Omdat God hem een ander zaad wilde geven, een eeuwigheidszaad.

XXI. ZAAIEN IN STILTE.

Fabrieken rouwen niet; zij arbeiden boven den rouw uit en verlangen dit ook van den mensch, die binnen haar muren het brood verdient. Zoo verging het ook Michiel, die den dag na de begrafenis reeds weder op het kantoor moest verschijnen.

De heer Volkert had het grijze hoofd geschud, toen hij den jongen man weer had plaats zien nemen achter het groote bureau en hij had aan zijn lief kind gedacht, dat hij dien morgen aan het ontbijt nog had zien schreien, toen, hoog in de lucht, de motoren hadden gedreund van een postvliegtuig.

„'t Vliegen is toch een gevaarlijk vak,” had hij tot zichzelf gezegd, en toen, heel even, gedacht aan vroeger, toen hij er enkel een verzoeken van God in had gezien, een koene waaghalzerij, zonder eenige reden van bestaan. En toen hij later in de tram zat, had hij zich telkens afgevraagd, of hij zich niet vergist had, in dien wederopbouw voor zoo'n gevaarlijk doel.

Hij stond op en liep op het bureau toe, waar Michiel zat. Deze tuurde op een groote teekening, een nieuw model vliegtuig, dat hem zoo juist uit de teekenkamer was gebracht. Het was een zuivere teekening, met vaste lijnen getrokken. Een sierlijke vogel, die, in schets, reeds den indruk wekte van stabiliteit en zekerheid.

„De nieuwe V XX?” vroeg hij, even aarzelend.

„Ja,” antwoordde Michiel, „speciaal luchtvaardig voor de Indië-route. Het kan in een minimum van tijd omgebouwd worden tot een Roode Kruis-toestel.”

„Zou het leger er belangstelling voor hebben?” vroeg de heer Volkert.

Michiel keek hem verwonderd aan en zei:

„Het is mij niet zoo zeer te doen om het leger, dan wel om het Roode Kruis. Op de wereld heeft men ontelbare gebieden, waar menschen wonen, die verstoken zijn van geneeskundige hulp. Er zal een tijd komen, dat iedere dokter, die aan den rand van zijn uitgestrektheid woont, een vliegtuig zal bezitten. Men moet het Roode Kruis breeder denken dan enkel in den zin van een afdeling, die het leger volgt of omringt.”

De heer Volkert tuurde aandachtig op de teekening. Hij begreep wel niet veel van ailerons en Wright- of Waspmotoren, maar hij bemerkte toch, dat er een grootsche uitvoering in lag.

Plotseling zei hij: „Zag uw broer dit project al?”

„Ja. Hij werkte het in theorie ook uit; men kan er snel een drijversgestel onder aanbrengen, en de zee-waardigheid beloofde ook goed te worden, mits het draaien in een draaicirkel van 40 meter straal mogelijk blijkt. Hij werkte dit alles uit met uw zoon.”

Juist kwam Joop Volkert onaangediend binnen. Hij groette zijn vader en Michiel rustig, en wierp tegelijk een zware actetasch op het bureau neer. Toen greep hij de hand van Michiel en zei:

„Heerlijk, dat God je weer moed gaf om aan 't werk te gaan. Ik sprak juist Annie en ook zij heeft volkomen rust gevonden bij God, Michiel. Het verdriet en de smart leven voort in haar hart, maar de rust zweeft er toch overheen. Ik heb op de Mok nog deze actetasch gevonden; hij heeft aan Jan toebehoord. Ik heb hem nog niet geopend, dat wilde ik aan jou overlaten.”

Hij zweeg en reikte Michiel het lederen foudraal toe. Deze nam het aan en betastte even het slot en de kleppen, opende hem toen met een soort heiligen schroom en nam de papieren er uit. Het waren foto's, brieven, wat couranten-uitknipsels, maar ook een Bijbel. Het was een gewone volksuitgave, een, zooals men in het leger soms aan de soldaten schenkt. Ook dit was zoo'n legerbijbel, zooals bleek uit de inscriptie op het titelblad. Michiel las de woorden, en herlas ze nogmaals. Toen bladerde hij het boek door en het viel hem op, hoeveel potloodstrepen op de randen waren aange-teekend. Zijn broer was dus een trouw lezer geweest van Gods Woord. Opeens zag hij een bredere streep staan onder een reeks woorden. Hij las aandachtiger, ... het was Joh. 1 : 12: „Maar zoovelen Hem aangenomen hebben, dien heeft Hij macht gegeven, kinderen Gods te worden, namelijk die in Zijn Naam gelooven.”

Langzaam sloot Michiel het boek en legde het neder op tafel. Hij keek de twee mannen aan en zei: „Nu

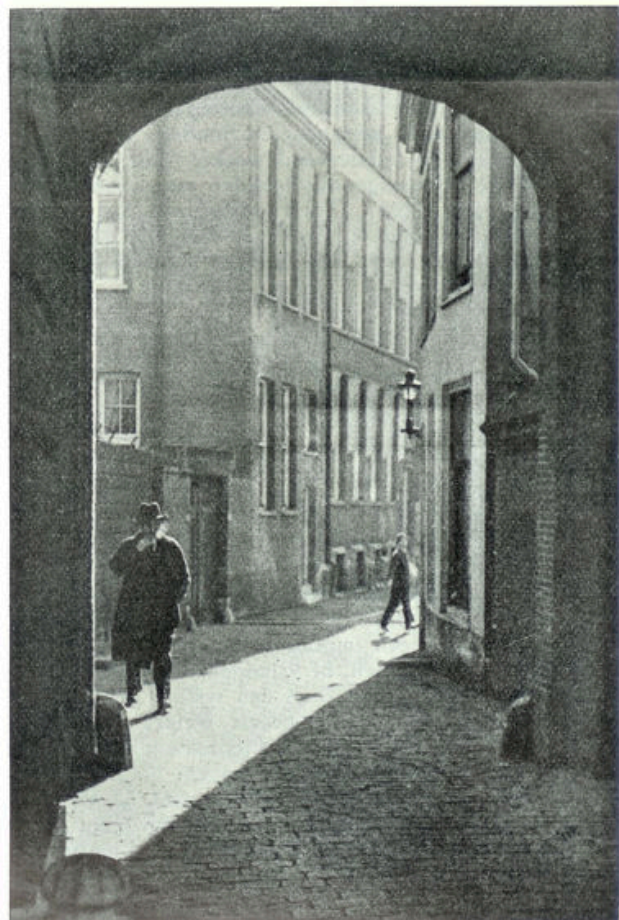
weet ik, waarom Annie rust heeft gekregen. Zij kende Jan beter dan ik, want zij had hem lief, met een liefde ook in Christus. Nu begrijp ik ook mijn lieven broer beter. Hij was een stille zaaier, Joop, een stille zaaier... in onze harten.”

Dien avond liep hij alleen over het breede Amstelveld. De maan scheen helder over de daken en boomen en tooverde op de rimpels van het water zilveren randen. Het was, of de droomen uit zijn denken waren verdwenen en plaats hadden gemaakt voor een volkomen helder licht daar binnen in de ziel; een juichend lied was zingend in zijn hart. Het beeld van zijn broer lag in volle glorie diep in zijn hart; het sprak als het ware tot hem over het graf heen een taal van werken en gelooven, van biddend voortgaan.

„O, Heere, Uw wegen zijn wonderlijk,” sprak hij tot zichzelf, „Uw wegen gaan hoog boven de wereld uit, door de hooge luchten heen, en toch landen zij steeds opnieuw op deze woeste aarde. Maar dan enkel, om een armen zwerver op te nemen als een reiziger naar de eeuwige zaligheid.”

Aan den rand van het water bleef hij staan; zijn gedachten zwierven naar den schijn van het maanlicht op het zwarte water. Zoo straalde ook Gods liefde en kracht op zijn donkere ziel en tooverde er de zilveren randen van geloof en leven op. Toen vouwde hij de handen in dankgebed...

(Wordt vervolgd.)

Een der toegangen tot het Haagsche Binnenhof

HET OPEN RAAM

34) DOOR W. LAATSMAN

XXII. GROEIENDE WIEKEN.

Werken! Werken! Het werd de stalen zang van Michiels leven, waar de gouden draad van het gebed doorheen liep. Neen, meer nog, de arbeid was gevlochten op het stramien van het geloof. Arbeid is geen Evangelie, maar kan een profetie worden, wanneer het gebed er onder ligt, als uitgespreide vleugelen. Dat had Michiel begrepen, hij had door deze profetie heen het groote Evangelie van Gods genade gezien, de redding voor een in crisis liggende wereld.

Het bouwen van vliegtuigen, die eenmaal hoog in de lucht hun vleugelen zouden uitspreiden, leek hem niet enkel een edele levensopgave toe, maar meer nog, een zegenbrengende. Maar juist daarom ook, probeerde hij die toestellen zóó te bouwen, dat zij enkel bestemd konden worden tot een zegenaanbrengende taak. Hij specialiseerde zich op postjagers, op roodekruistoestellen, op vliegtuigen, geschikt tot vervoer van levensmiddelen, van de plaatsen uit West-Europa, waar de producten werden vernietigd, uit overvloed, tot de landstroken in het Oosten van Azië, waar miljoenen stierven van honger en armoede. Oeconomisch was de crisis in zijn oogen enkel een gebrek aan afdoende transportmiddelen van producten uit het Westen naar het Oosten. De Nederlanders waren altijd de vrachtaarders der wereld geweest. Eens op de zee. Nu moesten zij het worden in de lucht. Toen dan ook het plan rijpte voor een racevlucht van Londen naar Melbourne, was de fabriek van Volkert een der eersten, die als deelnemster inschreef.

„Daar zit perspectief in,” zei de oude heer Volkert.

„Meer nog,” zei Michiel. „Daar zit een oplossing in.”

Annie had dit gezegde ook gehoord en zich er over verwonderd. Het dagelijksche leven had ook bij haar weer de rimpels uit de smart gestreken, al waren de strepen ervan nog merkbaar. Heel haar hart ging nog uit naar den lieven doode, die zoo tragisch uit het leven was weggerukt, terwijl hij zich bekwaamde voor een nieuwe, moderne roeping.

Zij was nog naar Friesland gereisd en had daar de smart gedeeld met de ouders van haar Jan. In het mooie, heerlijke Friesland, in die forsche omgeving, vol karakter, had zij des te meer leeren waardeeren de stille overgave aan God van die beide menschen.

Sinds dien tijd had zij als het ware gevoeld, dat zij de herinnering aan Jan niet beter kon eeren, dan door zijn broer te helpen in de levensopgave, die God hem gegeven had. Die levensopgave was in haar oogen vereenzelvigd met

hem, die nu, ver boven de sterren, daar leefde bij God. Dag aan dag volgde zij op de fabriek het voortschrijden van werkzaamheden, onderzoekingen, constructies. Zoo was zij ook aanwezig geweest op den dag, toen Michiel haar vader antwoordde, aangaande de race Londen—Melbourne: „Meer nog, er zit een oplossing in.”

Zij vroeg dan ook direkt:

„Welke, Michiel?”

Hij keek haar aan en zei:

„Degene, die ik wil, Annie.”

Hij zei het resoluut, draaide zich om, als om te toonen, dat hij verder commentaar overbodig achtte, en bracht het gesprek op Doorman.

„Ik weet niet, of de K.L.M. hem verlof zal willen geven,” zei hij, „maar, indien hij dat verlof kan krijgen, vertrouw ik hem de V XX toe!”

„Hij zal haar vast behouden te Melbourne brengen,” beaamde de oude heer Volkert.

„Dat zouden velen met hem doen,” zei Michiel, „maar Doorman zal méér doen. Hij zal er een vlag planten.”

„Een vlag?” vroeg Annie verbaasd.

„Ja, een vlag! En die zal er hoog en fier en bovenal lang wapperen,” zei Michiel.

Annie begreep het niet. Maar zij zweeg en vroeg niet verder.

Lente in St. Moritz

Dien zelfden dag nog bezocht Doorman de fabriek en inspecteerde hij de nieuwe machine, die in de montage-loods stond opgesteld. Met geoeffende oogen en handen onderzocht hij ieder hoofd- en onderdeel.

„'t Ding is goed,” zei hij, „er zit hart in.”

Michiels hart klopte van vreugde.

„Doe je het?” vroeg hij.

„Ja,” zei Doorman resoluut. „Ja, ik doe het.”

„En het verlot?”

„Krijg ik vast. Voor zoo'n nationale onderneming denkt de K.L.M. steeds ook nationaal.”

„Maar vertel eens, hoeveel passagiers gaan er mee?”

„Geen een,” antwoordde Michiel.

„Hoe dat zoo? Wat vervoer je dan?”

„Nederlandsche producten.” En toen, even later, terwijl hij zijn hand op den schouder van Doorman legde en hem in de oogen keek, „er moet meteen een markt vervoerd worden, Doorman; wij moeten de malaise er uitvliegen, snap je mij?”

„All right!” zei Doorman, „ik ben je man. De vlag komt er.”

„Dat wist ik, Lodewijk. Ga met God!”

Meer dan een gewone belangstelling bestond er in de breede lagen van het volk voor de toebereidselen van de race Londen—Melbourne; en bovenal voor het aandeel, dat de fabriek van den heer Volkert hieraan zou hebben.

Harder dan ooit trok de malaise de touwen aan om de borst van Nederland. Dag aan dag sloegen nieuwe contingenteeringen, wettelijke voorschriften, valuta-depressies en tientallen factoren meer, een nieuw venster van het volksbestaan potdicht. Het was vooral de nieuwe generatie, die zocht naar een middel om weer te kunnen uitbreken, de wijde wereld in; de oude, de prattende, die contingenteerde en reglementeerde maar steeds verder door en snoerde zich zelf meer en meer de keel er mede dicht.

Hadden aanvankelijk maar honderden iets in het vliegwezen gezien, nu waren er reeds tienduizenden, die overtuigd waren, dat op dit terrein, een breede basis van werk kon liggen, een veld van actie, een middel om Nederland opnieuw een vrije baan te geven op de wereld. Neen, meer nog: een open raam er van te maken, waardoor ontkomen mogelijk was uit een nationale inzinking en een maatschappelijke tevens!

Voor Nederland en voor Michiel in 't bijzonder was de racevlucht Londen—Melbourne geen sport, geen wedren, neen, enkel en alleen maar een antwoord op die groote vraag: wie worden de vrachtaarders der lucht?

In de montagehall legde men de laatste hand aan de constructie, en eindelijk, na maanden vol spannende verwachting, brak de dag aan, dat Lodewijk Doorman, als piloot de V XX zou invliegen op Schiphol.

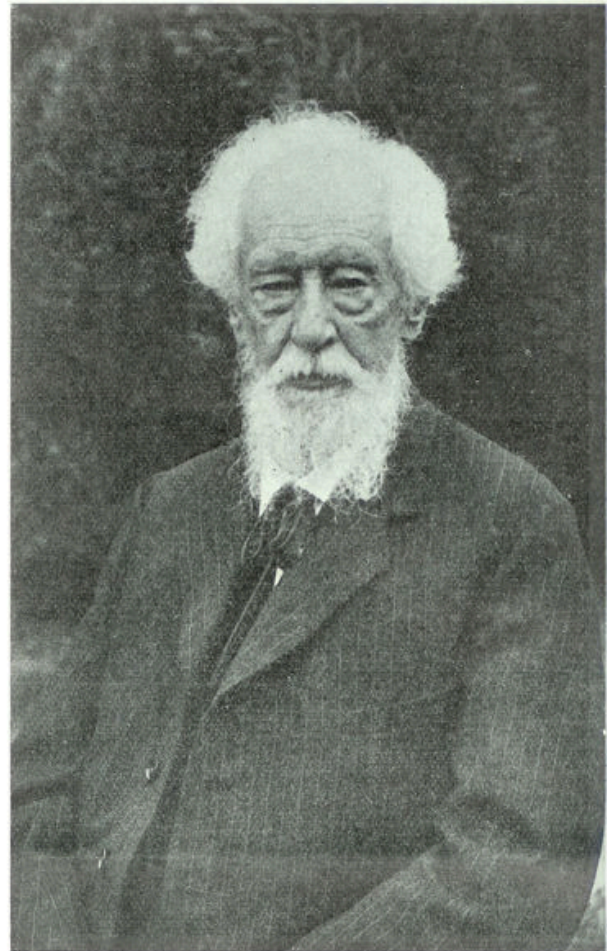
Het was inmiddels reeds volop zomer geworden, meer dan zeven maanden nadat de jonge Jan van Loon was neergestort in de woeste wateren van het IJselmeer.

Het was een warme en mooie zomer, en dag aan dag lag de zon goudgeel over het land. Zij schiep overal welbehagen in het hart der menschen, ook in dat van Annie, die, staande op het groote platform te Schiphol vol aandacht den sierlijken en krachtigen luchtvogel bekeek.

Zij draaide zich om naar Michiel en zei: „Het lijkt hier wel een nest vol jeugdige leven.”

„Ja,” antwoordde hij, „maar één, waaruit de jongen het voer moeten gaan zoeken, omdat de ouden gekortwiekt zijn.”

(Wordt vervolgd.)

PROF. DR HUGO DE VRIES†

EEN GELEERDE VAN WERELDVERMAARDHEID is de vorige week aan Nederland door den dood ontnomen.

Op zeven en tachtigjarigen leeftijd stierf Prof. De Vries, een man aan wien de bijzondere zegen was geschonken, dat hij tot in zijn hoogen ouderdom met onverflauwd ijver en lust zijn krachten en gaven heeft kunnen wijden aan de studie der levende natuur.

Reeds van jongsaf had Prof. De Vries het rijk der planten tot zijn arbeidsveld gekozen. Nauwelijks twaalf jaren oud, onderscheidde hij zich op botanisch gebied door aan een prijsvraag mee te doen, waarbij gevraagd werd naar de beste verzameling van honderd gedroogde planten uit de omgeving van Haarlem. Den jongen De Vries werd de prijs toegekend. De natuurstudie zat hem als 't ware in 't bloed. Nog geen dertig jaar oud, was hij reeds professor in Amsterdam!

Het is de groote verdienste van dezen geleerde, dat hij de theoriën van Darwin heeft verbeterd en weerlegd.

Bij de herdenking van zijn tachtigsten verjaardag, schreef onze medewerker Lukkien: „Eersterangs geleerden als Prof. De Vries zijn zoekers; zij brengen hun wetenschap verder. Hun theoriën zijn niet altijd in overeenstemming met de Schrift. En dat is te begrijpen. Want de wetenschap zoekt nog. Wanneer ze eenmaal klaar zal zijn, zal het blijken, dat ze eindelijk den Bijbel heeft ingehaald, gelijk dat immers nu en dan reeds gebleken is.”

Intusschen danken we God, dat Hij ons kleine land denkers als Prof. Hugo de Vries gaf!

HET OPEN RAAM

35) DOOR W. LAATSMAN

XXIII. DE VLIEGENDE WAGON.

De V XX stond klaar voor de proefvlucht op Schiphol. Piloot Doorman draaide reeds gedurende een paar uur om en onder en over het vliegtuig heen; ieder hoekje en gaatje, ieder draadje van controle-leiding of stuurinrichting, werd door zijn geoeffende oogen nog eens extra bekeken. Het gevaarte maakte op de vele genoodigden een geweldigen indruk.

De romp was in Zeppelinvorm vervaardigd, geheel met een speciaal soort lijm bestreken, waardoor een geluiddempend effect was verkregen. De motoren waren totaal gescheiden van dezen romp en bevonden zich ver van het interieur van bemanning en cabine. Zodoende zou het mogelijk wezen, om zelfs hierin een rustig gesprek te voeren.

In de cockpit zelf was ook een geheel nieuw systeem van besturing en bekleding ingevoerd. De eerste piloot zat juist in het midden van het toestel, zodoende zou het voor hem mogelijk wezen, om bij beslissende manoeuvres een volledig uitzicht te hebben over het omringende en onder hem voortsnellende terrein.

„Het is wonderlijk,” zei een piloot van de Fransche Farman-lijn, die juist naast den ouden heer Volkert stond; „het is wonderlijk. Zoo eenvoudig, dat men niet begrijpt, dat niemand daar eerder aan gedacht heeft.”

De oude heer glimlachte even en keek met welgevallen naar den grooten vogel, die met uitgespreide vleugelen zoo in de zomerzon stond te schitteren.

„Lindbergh sprak er ook reeds met bewonderende woorden over,” antwoordde hij. „Hij noemde ons de Amerikanen van Europa.”

De galante Franschman boog even en lachte zacht voor zich heen, maar de oude heer Volkert kon nu niet meer zwijgen en vertelde door:

„Zie eens, daar zit de tweede gezagvoerder, rechts op zij van den eersten. De marconist zit aan de linkerhand met den rug naar den neus. Hier is de keuken, en daarboven een ruimte voor de bemanning om te rusten.”

Juist kwam Michiel aangewandeld en stopte zodoende even den woordenvloed van den heer Volkert.

„De Rijksvlieger is ook reeds aanwezig,” zei hij. „Hij zal na de vlucht van Doorman zelf de lucht ingaan. Ik twijfel er niet aan, of hij zal het luchtwaardigheidsbewijs verstrekken.”

„Dat betwijfel ik ook niet, mijnheer Van Loon.”

Op dit oogenblik stapte Doorman onder algemeen gejuich de cockpit in, en trok een der startmanschappen de ladder op. Het gejuich verstomde, toen met een kalme vaart de V XX naar de startplaats taxiede en recht voor den wind zijn positie innam. In den toren richtte de terreinchef zijn lichtspiegel op de cockpit, door de felle zon heen zag men toch nog het licht flitsen, en toen steeg de machine, na een ferm aanloop, de lucht in.

Hooger en hooger steeg zij. Michiels hart klopte hevig in zijn borst, daar ging een stukje leven van hem mede, daar hoog de lucht in. Die silverblauwe vogel droeg een levenshoop op zijn vleugels en in de motoren sloeg tevens de hoop van het gansche volk.

In groote spanning verliepen de minuten, de lange minuten van de spannende half uur proef; waarop, na de weging van toestel en ballast, de tweede lange rijksproef zou volgen van drie volle uren.

Een stip was nu enkel de machine daar ver weg in de zonnige lucht, een kleine streep, die als een stokje op de wolken dreef.

Op dit oogenblik landde een toestel van de Imperial Airways en een tiental reizigers stegen uit en liepen op de douane-loods toe.

Michiel volgde heel even hun gang daarheen met de oogen. Het waren meerendeels lange, magere, Angelsaksische typen, alleen een enkel gezet heertje dribbelde haastig mede in de rij. Het was een mannetje met grijzend haar aan de slapen en een energieke breede kin, bruine oogen, die als dolken in de omgeving prikten . . .

Maar Michiel vergat hem snel, want weer daverde motorgebrom door de lucht.

„Daar is ie!” riepen verschillende stemmen, „daar recht vóór je, boven de Haarlemmermeer.”

Dichter en dichter naderde de V XX en daalde merkbaar in de richting van het vliegveld. Reeds taxieden de wielen over het cementen platform op het restaurant toe.

„De vlucht is geslaagd,” zei de oude heer Volkert met een zucht van verlichting. „Gelukkig, de stabiliteit is bewezen.” (Wordt vervolgd.)

PINKSTEREN EN VOLKSLEVEN

door ANNE DE VRIES

PINKSTEREN . . . WELKE GEDACHTEN EN gevoelens komen in u op, lezer, wanneer gij dit woord uitspreekt en in u laat bezinken?

Voor duizenden Nederlanders beteekent Pinksteren: twee vrije dagen, een nieuw costuum, een groote fiets- of wandeltocht, natuurgenet, kampeeren, zon en vroolijkheid, overdrukke wegen, benzinstank.

En méér niet.

Merkwaardig is dit: Terwijl het Kerstfeest in zijn hoofdzakelijke beteekenis (de geboorte van Christus) zóó de volksziel heeft gegrepen, dat zelfs in de café's kerstliedjes worden gespeeld, is de beteekenis van het Pinksterwonder nooit tot in het volksleven doorgedrongen. Ik maak mij sterk, dat het grootste deel van hen, die op de Pinksterdagen „feest vieren,” niet weet, aan welk heilsfeit zij hun vrije dagen te danken hebben.

Te verwonderen is dat niet. Het Pinksterfeest is meer dan de Christelijke gedenkdagen, wier kring het besluit, van hoog-geestelijke beteekenis. Het Pinksterwonder is zonder ervaring niet te verstaan. Men kan door het Kind in de kribbe geroerd worden, men kan het bewonderen en zelfs zoogenaamd „aanbidden” en straks weer zijn eigen weg gaan. Bij de uitstorting des Geestes echter vraagt de toeschouwer: „Wat wil toch dit zijn?” Tegen de openbaring van dit geheim verzet zich bovendien het natuurlijk hart met zijn trots en zelfvergoding. Wij willen wel vrienden van Christus zijn, geen dienaars; wij willen wel onze gaven brengen, onze kostbaarheden misschien, niet onszelf, niet ons leven.

Wel God met ons en vóór ons, niet God in ons. Dat zou onze dood zijn, meenen wij. En het is zoo. Maar dit sterven zou de opstanding van een nieuw ik tengevolge hebben en een Leven, waarbij het vorige leven de dood zou schijnen.

Wie dit begrijpt, die kan pas Pinksterfeest vieren. Die verstaat ook het wonder, dat in dezen tijd geschiedt aan de natuur, het best. Die kan ook kampeeren en fietstochten maken, maar hij zal zich bedroeven over het arm geestelijk leven van dezen tijd, nu men feestviert zonder te weten waarom. Want hierin staat men zelfs achter bij den tijd, toen het Christendom in deze landen nog komen moest.

Bij de Germanen toch, had iedere kring van feestelijkheden een gewijd, een godsdienstig karakter. Hun goden

HET OPEN RAAM

36)

DOOR W. LAATSMAN

Te midden van een toesnellende menigte steeg Doorman uit met een van geluk stralend gezicht. Hij liep met uitgestoken handen op Michiel toe en zei:

„Mijn gelukwensen, Michiel! 't Kistje gaat best, ouwe jongen! Wat zal ie fijn naar Melbourne vliegen!”

Michiel zweeg. De ontroering van het welslagen kroop op in zijn keel en benam hem de woorden; hij kneep enkel de pilotenhand stevig vast en drukte die telkens weer. Eindelijk zei hij: „Dank je wel, Doorman. Ik vertrouw ze je toe.”

Toen gebeurde er iets.

Het kleine heertje, dat zoo juist uit Londen was aangekomen, stapte op de groep toe en vroeg:

„Mr Van Loon? I presume?”

„Yes,” zei Michiel.

„Goed. Mijn naam is Wood. Een der commissieleden van het comité London—Melbournrace. Ik wilde uw toestel eens zien, men vertelt er zooveel goeds van en... zooveel... slechts tevens.”

Michiel verbleekte: „Wat meent u, mijnheer?”

De kleine man lachte fijntjes en schokte zijn schouders even op, terwijl hij antwoordde:

„Dat is het juist, mr Van Loon, dat wilde ik zelf even... bestudeeren, zie u. U permitteert?”

„Zeker, mijnheer Wood, stapt u maar in...”

Michiel verdween met den vreemdeling in de cockpit en de hoogst verwonderde Doorman staarde hen grommende na.

„Dat is een verwaande Brit,” zei hij tegen den heer Volkert. „Die is Chattam vergeten!”

De oude heer bromde iets tusschen de lippen en stak een sigaar op. Dat deed hij altijd, als zijn gemoed ging golgen en bruisen. Doorman wist dat, en zweeg verder.

Michiel was inmiddels weer uitgestegen en stond nu met den gast in de schaduw van de groote vleugels.

„Een fijne constructie, mijnheer Van Loon, degelijk en hoogst merkwaardig,” zei de Engelschman. „Een flinke werkingsfeer heeft hij ook, is 't niet?”

„Ja, mr Wood. Bij een O-meter wind en bij een benzineverbruik van 230 gram P/K uur is de werkingsfeer 1660 kilometer.”

„Enorm! En u garandeert deze prestaties?”

„Ja, zeker. Met een marge van 1½ % in het gewicht

leeg; 3% voor de snelheid en 6% voor de stijgtijden, mits het benzineverbruik en het motorvermogen overeenstemmen met hetgeen daarvoor is opgegeven.”

„Fameus! Hoogst fameus. Hoeveel passagiers?”

„Passagiers? Wel, niet een, mr Wood. U ziet, het interieur is berekend op post en vracht.”

„Vracht?”

„Ja. Ik kan zes ton medenemen.”

De oogjes van den kleinen Engelschman fonkelden als diamanten, maar tevens lag er een sluw begripen in. Men zag, dat achter die oogen sterke hersenen aan het werk waren. Objectief denkende vermogens, die in een flits konden rekenen en begrijpen; een verre constellatie van feiten konden overzien met één enkelen blik. Langzaam keerde hij het aangezicht naar Michiel toe en zei:

„Mijnheer Van Loon, het is jammer, maar u kunt geen vracht meenemen. U moet volgens het reglement passagiers meenemen. U heeft de race-eischen en gegevens toch gelezen, is 't niet?”

„Ja,” antwoordde Michiel, „maar vracht is ook geoorloofd.”

„Neen, zeker niet. In dat laatste geval, van vracht ziet u, kunnen wij uw deelneming niet accepteeren.”

Michiel verstomde. Alles draaide en tolde om hem heen. Het warrelde in zijn hoofd als een kaleidoscoop van stijgende gedachten en zinkende beelden. Zijn vuisten knepen diep in de broekzakken, en het hart mokerde als een hamer. Toen, langzaam, keerde de bezinning terug. Hij zag den grooten blauwen vogel, die lange, sterk omlinjende schaduwen wierp op het cementen platform; hij zag den kleinen Engelschman, die met zijn sluwe oogen hem aankeek; hij zag tevens den wijden kring om zich heen, waartusschen de oude heer Volkert stond, Doorman, de jonge Volkert, en ook Annie. Maar boven dat alles zag hij de driekleur wapperen op den toren. De vlag, waaronder zijn geslacht had gevochten aan de Berezina, bij Waterloo, op Atjeh en Lombok; de vlag, die Doorman, hoe verscheurd en gehoond ook, wilde dragen onder zijn pilotenjas naar Australië...

„Goed,” zei hij kalm, „goed, dan doe ik niet mee, mr Wood. Tot ziens!”

Hij keerde zich bruusk om en liep op Doorman toe. „Lodewijk, wij gaan niet naar Melbourne,” zei hij, „wij gaan... ergens anders heen!”

„Kerel, je raast!”

„Neen. Ik vecht. Versta je mij, kameraad, ik vecht!”
(Wordt vervolgd.)

De openluchtschool bij de Bedouïnen

Foto Ö. v. W.

Een blik op de Zillertaler Alpen. — Vacantie-stemming.

HET OPEN RAAM

37)

DOOR W. LAATSMAN

XXIV. WAT NU?

„Ik vecht.”

Doorman had dat woord gehoord, maar begrepen had hij het niet.

„Ik vecht.”

De oude heer Volkert had het ook gehoord en zijn grijs hoofd onbegrepen geschud.

„Ik vecht.”

Annie, ook zij had het gehoord. Neen, meer nog, zij had het gezien. Zij had het als vrouw gezien, in de houding van den man, die daar vóór haar stond in het felle zonlicht met achter zich de slagschaduwen van den grooten vliegende wagon.

Zij had het gelezen in de oogen van Michiel. Zij had die twee woorden begrepen.

Denzelfden middag nog was zij naar de fabriek gegaan en had op het directiekantoor Michiel de hand gereikt en gezegd: „Je hebt goed gehandeld, Michiel, je kon niet anders. Maar wat nu?”

„Wat nu?” Michiel had die vraag herhaald, terwijl zijn blikken haar oogen hadden gezocht, en zijn hart contact met het hare. Hij was opgestaan van zijn stoel en had zijn hand gelegd op het model van de V XX, dat op tafel stond. Toen zei hij:

„Annie. Ik moest het weigeren. De race naar Melbourne was voor mij iets heel anders dan enkel een sport-

prestatie. Het was in mijn oogen een exploratietocht. Ik moest den ganschen opzet breeder zien en dieper tevens; het was voor Nederland niet de vraag, wie het eerste of het fortuinlijkst te Australië zou aankomen, maar hoe de zaak het meest productief was te maken in het voordeel van het vaderland. Het was voor mij de gelegenheid om een raam open te gooien.”

„En dat kan je niet doen met passagiers er in?”

„O, zeker, dat kan. Maar dat passagiersvervoer is voor Nederland reeds lang opgelost. Annie! Wij moeten onze producten kwijt, op een snelle wijze. De materiele crisis is een transportvraag.”

Zij hadden niet gemerkt, dat de oude heer Volkert het bureau was binnengekomen en keken dus beiden verwonderd op, toen zijn stem klonk:

„Juist, dat is het. China sterft van den honger en hier sterven wij . . . van overvloed.”

„Daarom moet er vracht vervoerd worden, snel en billijk,” antwoordde Michiel.

„Welke?” vroeg Annie.

„Pharmaceutische middelen, gecondenseerde producten, zuivel, en als retourvluchten: specerijen, dure oliën, edele metalen.”

„Maar wat nu?” vroeg de oude heer Volkert. „De machine staat er. Die moet rendabel worden. De K.L.M. zal haar niet zoo gemakkelijk overnemen.”

„Wat nu? Wel, wij gaan vliegen, mijnheer Volkert. Maar niet naar 't Oosten, neen, naar 't Zuiden.”

„Naar 't Zuiden?”

„Ja, naar Zuid-Afrika. Daar ligt een volksras, dat van

ons bloed is. Daar ligt een markt, die eenmaal de onze was en weer worden kan."

De heer Volkert en Annie keken verwonderd op Zuid-Afrika, dat was nog altijd een tooverwoord voor Nederlandsche ooren; daar stroomde nog een sfeer van romantiek en dapperheid overheen en zij beiden voelden dat intuïtief aan. Deze klank zou nog eerder den Nederlandschen volksgeest ontroeren dan het vreemd klinkende Melbourne.

"Ik schrijf alle Nederlandsche fabrieken aan," vervolgde Michiel, "en neem een heele expositie van Nederlandsche producten mee. Daar is een afzetgebied voor Nederlandsche boeken, scheikundige en pharmaceutische producten, en daar, in 't Zuiden, ligt diamant en goud voor Amsterdam."

Een licht glansde op in de oogen van den heer Volkert, zijn hand greep den aardbol vast, die naast het model van de V XX stond, en hij zei:

"Dat is een idee."

"En een Nederlandsche idee," zei Michiel, "geen Angelsaksische."

"Juist. Telefoneer Doorman, hij moet het direkt weten."

"Ik telefoneerde hem reeds," antwoordde Michiel, "kijk, daar komt hij!"

Op dit oogenblik trad Doorman binnen. Zijn oogen stonden somber, er lag een grauwe ontmoediging over heel zijn energiek gezicht. Annie zag het direct en keek veelbeteekenend Michiel aan, maar deze knikte haar even bemoedigend toe en zei:

"Hallo! Lodewijk, ga zitten! Heeft de rijkspiloot het luchtwaardigheidsdiploma verstrekt?"

"Ja, zonder eenige aarzeling. Jammer van dien eigenwijzen Brit; jammer, kerel, wat is dat een strop!"

"Een stimulans, meen je zeker?"

"Neen, Michiel, een strop. Ik had er zoo op gerekend, zie je. 't Kistje vliegt zoo lekker, er zit gang in, er zit hart in! 't Moest met Gods hulp gelukken. En nu?"

"En nu?" vroeg Michiel.

"Ja, dat begrijp je toch, nu moeten wij stil gaan liggen."

"Doorman, ken je den weg op Zuid?" vroeg Michiel plotseling.

"Ja, ik vloog met Lear Black er heen."

"Zoo, dat treft. Zie eens, wij gaan met onzen vliegende wagon naar Zuid-Afrika."

Doorman stond op. "Je zegt?" vroeg hij.

"Laat die Britten gaar koken in hun race naar Melbourne. Dat is slimme politiek. Zij zoeken al lang een stevige verbinding met Australië, en laten nu de buitenlanders de kastanjes uit het vuur halen met hun experimenteeren. Wij experimenteeren niet mee, wij gaan een andere route uit. Naar ons eigen ras toe."

Doorman keek beurtelings den ouden heer Volkert aan en Annie. Maar dezen zwegen en glimlachten enkel.

"Goed, Michiel, mag ik de vlucht doen en wanneer?"

"Zoo spoedig mogelijk! Je bent piloot, regel alles!"

Toen gebeurde er iets.

Doorman liep op Michiel toe en trok zijn lederen jekker open. Als een sjerp lag de verkleurde en verscheurde vlag om het middel van den piloot. Hij knoopte de lus los en spreidde het besmeurde en gerafelde doek uit op tafel en zei: "Met Gods hulp breng ik haar naar Transvaal, en kijk eens, zij is groot genoeg om de wereld te omspannen."

Toen keerde hij zich om en verliet het vertrek. Zijn

forsche stappen klonken als triomfgeroffel door de lange fabrieksgang.

Dien avond zat Annie tegenover haar broer in den salon. Buiten zongen de vogels hun avondlied in de bossen van den tuin; door hun gezang heen drong het rumoer van de wereldstad door, dat verre geroezemoes van een kloppend en jagend leven.

"Ik bewonder dien Michiel van Loon," zei Joop, "wat een volharding en moed!" Zijn oogen fonkelden, toen hij tegenover dien kleinen Brit stond. Het leek wel, of hij toen reeds een nieuwen weg vóór zich uit zag liggen, midden in die verpletterende teleurstelling. Hij is zoo'n karakteristieke Hollander! Wij moeten tegenstand voelen, dán pas ontwaakt de alles omvèlopende energie.

Annie keek vóór zich heen. Zij dacht aan dien anderen Van Loon, die nu in een graf lag met een marmeren vliegtuig als drukkend monument op zijn stilliggend hart. Meer en meer zag zij in den nog levenden broer de trekken van dien doode, en geen wonder: zij waren immers uit één en hetzelfde bloed gesproten.

Terwille van dien doode ging zij meer en meer den levende liefhebben; het was, of het leven van haar eerste liefde nu ging ontluiken tot een heerlijke bloem voor dien broer, die als een held, het leven aangreep in biddend vertrouwen op God.

Soms, in stille, slapeloze nachten, was het haar zoo vreemd te moede; dan leek het haar toe, of de doode vóór haar stond en zijn liefde overdroeg aan dien ander, alsof hij haar smeekte, zich toe te vertrouwen aan hem, die toch ook zijn lieveling was geweest. En nu weer, op dezen morgen, en ook later op den namiddag, was zij meer en meer onder de bekoring gekomen van Michiels eigenschappen, zijn open oog en lach, zijn mannelijke krachten.

"Ja," zei zij tot haar broer, "ik bewonder hem ook. Ik begreep dadelijk, waarom hij weigerde, en die zet naar Zuid-Afrika is een meesterlijk schaakspel van hem."

Op dit oogenblik bracht een dienstbode de post binnen. Annie keek de kaarten en brieven door.

Plotseling verbleekte zij, want zij las een naam... Met trillende vingers brak zij de enveloppe open en las.

"Goed nieuws?" vroeg Joop.

"Ik weet het niet. Michiel schrijft mij. Hij vraagt mij om advies, om een onderhoud, morgen vroeg."

"Zoo! Alleen?"

"Ja. Hij heeft er behoefte aan, schrijft hij."

"Je gaat dus?"

Annie keek op. Haar oogen glansden. Zij zag aan den wand een groote foto hangen: een zeeofficier in zijn eenvoudig, maar kraniig uniform. Zij tuurde lang op de foto, en haar ziel scheen te spreken met een leven, dat ver achter die doode en toch zoo sprekende lijnen lag.

"Ja," zei ze, "ik ga."

(Wordt vervolgd.)

GEDACHTEN

De meest ootmoedige is de meest gezegende.

Wij mogen *allen* tot Jezus komen.

Wij mogen *altijd* tot Jezus komen.

Wij mogen *met alles* tot Jezus komen.

Breng andren uw vreugde, den Heer uw leed.

INDRUKKEN

VAN DEN
HOOFDREDACTEUR

MOEDERS GEBED.

ER IS ALLERLEI LEED OP AARDE, DAT IK NIET persoonlijk heb kunnen aanvoelen, omdat het mij niet persoonlijk trof. Ik heb wel getracht, mij in de droefheid van anderen te verplaatsen en in te gaan in het geleden gemis; te weenen met de weenenden. Maar echt mede lijden kan men toch alleen, als men aan hetzelfde lijden kennis heeft gehad.

Nu, wat het verlies van een Moeder betreft, kan ik meespreken. Ik heb een bijzondere Moeder gehad. Die met ons meeleeft. Die voor ons bad.

Dat laatste — al is het meer dan dertig jaar geleden — heeft een onvergetelijken indruk op mij gemaakt. En ik zou allen, die nog een biddende Moeder hebben, willen toeroepen: waardeert haar, dankt God voor zulk een Moeder!

Wat heeft Mozes niet te danken gehad aan zijn Moeder, die geloovig-vertrouwend haar jongen verbergde, en later opvoedde in de vreeze Gods!

Welk een schat vond Samuël in zijn Moeder, die hem maakte tot een kind harer gebeden, en die hem deed worden een man des gebeds!

Wat een zegen was voor Augustinus zijn Moeder Monica, die tranen schreide om haar afgevallen zoon, en vele gebeden voor hem uitstortte voor den troon der genade.

Maar laat ik dichterbij blijven: wat zou er van ons zijn geworden, ons, twaalf kinderen, als niet het gebed onzer Moeder ons tot Jezus had geleid, ons had bewaard, gezegend, ten zegen gesteld? En als er zijn, die het gebed hunner Moeder hebben vergeten, dan is dat gebed toch niet tevergeefs geweest, en zal te zijner tijd worden verhoord.

In „De Telegraaf” stond begin Juni een kort verhaal over een van de voornaamste raddraaiers uit het beruchte inbrekersgezelschap van Oss. Een Moeder bad voor haar zoon. Ze was Roomsch, en gebruikte den rozenkrans. Haar gebed hield in, omdat zij Roomsch was, dat hij mocht komen tot de zuiverheid van zijn eerste communie. Maar haar gebed kwam uit het hart en gold het zieleheil van haar afgedwaalden zoon. En God verhoorde de smeeking dezer Moeder.

Het verhaal luidt:

„C. was geen alledagdief. Hij was met een meer dan gewone intelligentie begaafd, van groote onverschrokkenheid en sterke wilskracht. Het is hem niet gemakkelijk gevallen

om aan zijn vijanden van natuur, de marechausee, alles op te biechten; doch het was hem de laatste dagen aan te zien, dat hij een zwaren inwendigen strijd streed.

„In den nacht van Zaterdag op Zondag, gedurende een lang verhoor, heeft hij toegegeven. Hij fluisterde over de tafel: „Ik heb het gedaan; geef me een glas water.” In één slok dronk hij het leeg, en zijn geheele biecht volgde. De sluier van het eene misdrijf na het andere werd langzaam opgeheven. Een verschrikkelijken kijk op het misdadig milieu van Oss kregen de politiemannen, die ademloos toeluisterden. Vooral aangrijpend was het, toen hij vertelde van zijn Moeder. „Als ik diep in den nacht thuiskwam,” zei hij, „sloop ik door een achterdeur naar binnen, en dan zag ik altijd mijn Moeder opzitten, die den rozenkrans bad. Ik wist, dat zij dat voor mij deed, en ik wist ook, dat het oude mensch des morgens om zes uur naar de kerk strompelde, ook voor mij. Maar nooit heeft zij iets gezegd.” Nu zit zij bij hem in de cel, en zegt: „Zoo, alles komt nu goed, mijn jongen, het is goed zoo geweest, ik ben nu gelukkig, dat je verteld hebt, en je zult ook nog eens een keer gelukkig worden.”

ALS DE ARENDEN

Jesaja 40 : 31

VAN LEONARDO DA VINCI, DEN GROOTEN kunstenaar en tegelijk werktuigkundige, lezen wij, dat hij in zijn tijd al een vliegtuig uitvinden wou. Ondanks allerlei mislukkingen probeerde hij het altijd weer en hij zei: „De vogels kunnen vliegen en de mensch zou het niet kunnen?” en hij profeteerde: „De vleugels zullen komen, de vleugels zullen komen.”

De mensch zoekt op te stijgen boven deze wereld. Maar het is moeilijk! Hij doet het, in eigen kracht „het edele” nastrevend, en het is vaak een armzalig fladderen en neerploffon: hij komt in het onedele terecht. Of hij is als een vlinder, die op het licht afvliegt en die juist aan dat lokkende licht de vleugels brandt.

Jesaja zegt: „Die den Heere verwachten, zullen opvaren met vleugelen als de arenden.” Hij, die weet: God zal tot mij komen, langs Zijn weg, die misschien wel moeilijk en donker is, ontleent daaraan een wondere kracht. Hem verwachtede worden wij sterk en varen wij op, het Licht tegemoet!

Dr O. NOREL

HET OPEN RAAM

38) DOOR W. LAATSMAN

XXV. „GIJ HEBT MIJ GEGEVEN DE ERFENIS DERGENEN, DIE UW NAAM VREEZEN.”

Annie Volkert liep het fabrieksgebouw binnen. Roel Franken geleidde haar door de gangen naar het privé-kantoor en opende voor haar de deur.

Michiel keek op, verwonderd, verbaasd, met een niet begrijpenden blik in zijn oogen:

„U hier? Ik wilde u komen bezoeken!” zei hij.

„Ja,” zei Annie, „ik kom naar je toe. Het gesprek, dat je met mij voeren wilt, past beter in dit milieu dan in het mijne thuis.”

„Dank je wel, Annie, voor je begrijpen en je vertrouwen; neen, kom hier zitten, zóó.”

Zij ging zitten en legde haar taschje op tafel neder, afwachting de woorden van den man, die nu zoo vlak tegenover haar zat. Sinds een paar dagen had zij den lichten rouw afgelegd en droeg nu weer een fleurig zomertoilet, dat als een groote bloemkelk om haar gestalte lag. Michiel bemerkte het en die kleuren fleurden zijn gemoed op en plooiden een zonnigen lach om zijn toch ernstigen mond.

474

„Annie,” zei hij, „Annie, Jan had je erg lief en vertrouwde je alles toe, ook de diepe vragen van zijn leven; de raadsels van zijn denken en streven. Ik heb nooit zoo'n vrouwelinge gehad en mijn gemoed is toch zoo vol. Ik moet mijn hart eens uitstorten. Je bent een kind van dezen tijd, je leeft mee met den strijd van onze moderne jeugd, je zult mij begrijpen.”

Hij zweeg even en keek haar aan en toen:

„Denk een oogenblik, dat Jan vóór je zit en met je spreekt. Jan, die ook een zoekende jongen was van dezen harden tijd. Wij zijn allen ontwakend uit een langen droom; onze hoofden zijn nog vol visioenen en het daglicht stijgt meer en meer. Met onze geopende handen staan wij wachtend in den morgenstond... Het is een huiverend groote tijd, deze crisistijd. Ik sidder soms voor de verantwoordelijkheid, Annie! Die siddering wil ik uiten, uiten voor jou, omdat ik moët, omdat ik iemand deelgenoot moet maken van deze trillingen en golven in mijn borst. God toonde mij een open raam. En nu heeft Hij mij vlak vóór dat open raam neergezet. Ik zie de verre bergen van verlossing uit de ellende en moet bidden om die te bereiken. Maar ik kan soms niet alléén bidden, wil dan iemand naast mij hebben, die de handen meevouwt...”

Weer zweeg hij en tuurde ver weg over haar heen,

als het ware naar een horizont, die achter de hoge muren lag. Annie was nauwelijks haar ontroering meester, maar dwong zichzelf om kalm te blijven, al greep haar hand ook diep in het pluuche van haar stoel.

„De onderneming naar Zuid-Afrika is zwaar,” vervolgde hij. „Maar ik zie er Gods wil in. Ik zie in alles Gods wil, Annie, in alles, dat als een licht van Boven in je ziel valt. God spreekt ook in den crisistijd. *Juist* nu spreekt God tot ons. Dan moeten wij antwoorden. Christus Zelf heeft eens gezegd: Mijn Vader werkt tot nu toe en Ik werk ook. Werken is een van de vormen van Gods beeld in den mensch.

„Maar ik dwaal af, ik ga filosoferen,” zei hij glimlachend. „Dat is niet goed. Maar Annie, ik moet je iets vragen.”

„Ga je gang. Michiell!”

„Of jij wilt bidden voor het open raam van mijn werk. Met mij samen. Er moet in mijn leven iemand naast mij knielen; iemand, die de liefde schuift als dragende handen onder de woorden, die opstijgen tot God.”

Annie antwoordde niet; zij aarzelde; het duizelde in haar hoofd.

„Doe het, terwille van Jan,” zei hij. „Het is ook *zijn* werk, dat ik doe.”

Zij keek op en tranen stonden haar in de oogen. Langzaam stond zij op en kwam een pas nader. Op datzelfde oogenblik daverde motorengeronk over het gebouw heen, een vliegtuig vloog laag en zij zag op eenmaal de drijvers, die onder aan het toestel hingen. Het was dus een marinetoestel uit de Mok, dat met denderende motoren terugvloog naar de zee.

Toen zonk haar hoofd neer op zijn schouder . . .

Zij liepen samen door de loodsen en door de constructiezalen. In de montage-afdeeling bouwde men de vloeren in de rompen of bevestigde men de vleugels op de bouten en beslagen. In de koperslagerij ponsden de machines en wreven de polijstcirkels de stangen en buizen. Overal klopte het leven van een groeiend bedrijf.

„Hoeveel werklieden zijn hier nu?” vroeg Annie.

„Reeds vijf honderd man en binnenkort engageer ik er nog een paar honderd, als wij aan de vliegtuigen gaan werken voor Zweden en Denemarken.”

Zij betraden nu de laschrichting, waar de buizen werden gevormd en gebogen, waar de blauwe acyteleen-

lampen snorden en vonkten. Daar achter lag de hooge fabriekstoren met zijn meteorologische instrumenten op het platform.

Zij bestegen den toren en zagen over het water heen tot ver over de huizenrij van de wereldstad. Geheel in de verte blauwde het IJsselmeer in een helder zonlicht.

„Daar werkt Holland ook,” zei Annie, „daar worstelt het en zegeviert het tevens.”

Het werd nu wat killer daar zoo hoog in de lucht en Annie wilde terugkeeren, maar Michiel hield haar tegen en zei: „Wacht nog even, Annie, ik moet je nog iets laten zien.”

Op dat oogenblik naderde een vliegtuig uit het Zuid-Oosten. Het werd grooter en grooter, en men hoorde nu duidelijk het geraas der motoren.

„Dat is de V XX; de machine doet haar laatste proefvlucht,” zei Michiel. „Wacht, daar is zij, vlak boven ons. Doorman bestuurt haar.”

Zij keken beiden op naar de blauwe lucht. Static zwenkte de vliegende wagon over het fabrieksgebouw.

„Overmorgen start zij voor de groote reis,” zei Michiel. „Overmorgen. Dan heeft zij een ton vracht aan board: specerijen uit Indië, medicamenten en boeken.”

„En ons!” zei Annie.

„Ons?”

„Ja, want ons *gebed* zal meegaan, Michiel, en waar ons gebed is, zijn wij zelf!”

Michiel wandelde naar huis. In de gang stond zijn hospita met een mandje vol groenten aan den arm. Zij was totaal veranderd in haar houding tegenover Michiel, sinds hij directeur was geworden van de groote fabriek en vooral sinds zijn broer was gestorven in de golven van de zee. Hij liep haar groetend voorbij en ging zijn kamer binnen. Op tafel lag een groote Statenbijbel met zijn ouderwetsche koperen sloten en hoeksteunsels. Hij sloeg het boek open en las:

„Wacht op den Heere, zijt sterk en Hij zal uw hart versterken, ja, wacht op den Heere.” (Psalm 27 : 14.)

Toen sloeg hij het boek dicht en boog hij de knieën tot gebed en het was hem, of in de verte ook een lieve vrouw met hem meeknielde en de handen ophief ten hemel. En in haar handen zag hij de wicken liggen van een stijgend leven, dat hoog boven de sterren uitklom.

(Wordt vervolgd.)

Een der Indische verkeersvliegtuigen boven de pyramide van Gizeh.

K. L. M. foto

INDRUKKEN

VAN DEN
HOOFDREDACTEUR

„RELIGIEUZE GEEST.”

IN DE ALBERT HALL IN LONDEN VOND, JUUST nu ik in de grootste van alle wereldsteden eenige dagen vertoef, een groote samenkomst plaats, als demonstratie voor den wereldvrede. Een tienduizend vredesapostelen waren van alle kanten van het groote Britsche rijk samengekomen, en onder ontzaglijke geestdrift werd het bericht aangehoord, dat ongeveer elf miljoen stemmen waren uitgebracht voor *ontwapening over de gansche wereld*, voor *verbod van particuliere bewapening*, voor het *bestrafpen met alle mogelijke middelen van volkeren, die met elkander oorlog willen gaan voeren*. Lord Cecil, de vader van deze grootsche beweging, merkte op, dat er geen stilstand mocht intreden. Men moet en zal blijven worstelen voor den vrede! En al moet die duur betaald worden, hij moet verkregen worden, tot elken prijs!

Evangeline Booth heeft in Southampton een paar weken geleden, na een wereldtournee van vier maanden, haar meening over den oorlog gezegd. „Te oordeelen naar wat ik heb waargenomen,” zoo zei de generaal van het Leger des Heils, getroffen door wat zij noemde den religieuze geest van hen, die met het gezag bekleed zijn in de verschillende landen, „bestaat er een groote strooming naar het religieuze. Het gebed in ieders hart is, dat er geen oorlog meer kome. Zelf ben ik de stellige meening toegedaan, dat er te veel goeds, te veel verstand en te veel hart bij de autoriteiten der wereld is, om weer een oorlog mogelijk te maken. Er zal gepraat worden, er zullen kleine schermutselingen zijn, doch een werkelijke oorlog is naar mijn meening niet mogelijk.”

Tot zoover Evangeline Booth. Haar voornaam spreekt van blijde boodschap. En ze verkondigt blijkbaar goede tijding.

Maar deed ze niet beter, alleen de blijde boodschap van het Evangelie aan de wereld te verkondigen, en niet een „blijde boodschap,” die zoo geheel is tegen hetgeen de Schrift zegt over den mensch, en hetgeen de Schrift voorzegt over de aardsche toekomst?

Een religieuze geest is nog niet de geest van den Bijbel, de geest van Christus!

Wie zou niet willen, dat waar was wat Generaal Evangeline Booth zei? Wie wil niet meestemmen, als het gaat om te getuigen tegen den oorlog? Maar een andere vraag is, of we valsche illusies mogen koesteren en verbreiden. Vóór 1914 is dit zoo véél gedaan. En hoe ontzettend is de ontgoocheling geweest!

Laat ons maar letten op de oorlogszuchtige stemming, die nog heerscht; op daden en niet op woorden.

In Bochum is onlangs een reuzen-zwaard opgericht door de Bochumer Staalwerken, als monument voor in den wereldkrijg gevallen. En al staan op dit zwaard een kruis, een paar vredesbladeren, (of zijn het palmtakken van overwinning?) het herinneringsteeken spreekt toch van strijd, vooral door zijn opschrift: „De God, die het ijzer deed groeien, wil geen slaven.”

Turkije's president — Kamel Ataturk — hield einde Juni een rede, waarin hij het uitsprak, zich ernstig ongerust te maken over het lot van den vrede in Europa. Naar zijn meening is de politieke situatie in ons werelddeel op het

oogenblik slechter dan enkele maanden geleden. „Oorlogsgevaar ligt niet in de toekomst,” zei hij o.a. „het ligt in het heden. Velen willen den ernst van den toestand niet inzien. Al is er hier en daar verbodering, en al gaan oud-strijders elkander opzoeken, daarom is de strijdgeest, die overal de harten vervult, nog niet bezworen. Er moeten leiders komen met zedelijk hoogstaand karakter. In geval van oorlogsgevaar dienen de naties niet te aarzelen, tegen den aanvallende op te treden. . . Een dictator is iemand, die zijn wil oplegt aan anderen. Ik geef er de voorkeur aan te regeeren door de harten te winnen in plaats van ze te breken.”

Als zulk een geest doordrong in de kabinetten of liever in de harten der diplomaten, was er hoop, dat het althans in onze dagen vrede zou zijn.

HET OPEN RAAM

39)

DOOR W. LAATSMAN

Korte inhoud van de vorige Hoofdstukken

De crisis waart over het vaderland en sluit meer en meer de mogelijkheid af voor de jonge menschen tot werken. Ook de jonge ingenieur, Michiel van Loon, is werkloos en meent het geluk te zullen vinden in de groote stad. Hij gaat naar Amsterdam, waar zijn broer Jan woont, een zeeofficier. Deze is evenwel ook reeds in zijn carrière ontgoocheld. In Amsterdam maken zij kennis met Annie Volkert, een dochter van een groot fabrikant. Het meisje leeft met God, en samen met haar broer Joop, een jongen vliegerofficier, zien

zij in de ontdekking van de radio en van het vliegen een gave Gods, geschonken aan de door zonden zich meer en meer opsluitende menschheid, om het vaderland een nieuwe mogelijkheid te schenken tot werken en expansie. Haar geloof beïnvloedt Michiel en Jan, en de laatste verlooft zich met haar. Maar Michiel, valsch beschuldigd, van heulen met communistische elementen, die de fabriek van haar vader in brand staken, ontvlucht ontgoocheld de stad, als gebroken man, naar huis. Hier komt zijn vader hem liefdevol te hulp en wijst hem op Gods ontfermende genade en hij buigt zich neer voor God. Michiel wordt teruggeroepen naar A'dam, en de oude heer Volkert, Annie's vader, geeft hem order, om op de puinen van de afgebrande fabriek een vliegtuigfabriek te bouwen.

Jan van Loon, de zeeofficier, gaat over naar den marinevliegdienst, maar stort in zee. Dit sterfgeval brengt Michiel geheel in de armen van een genadig God. Hij werkt en bouwt met de heeren

Volkert en de hulp van zijn vriend Doorman, een piloot van de K.L.M., een nieuw model vliegtuig, dat dienst moet doen als vrachtaandrijver op Oost- en West-Indië en Zuid-Afrika. Zijn ideaal is, den vliegdiensdienst ter beschikking te stellen van het vaderland, niet alleen tot het openbreken van een gesloten, in malaise liggende wereld, maar ook tot verspreiding van Gods Woord in de wereld der Zending. De zaaierende hand, die over de wereld gaat... brengend weer hoop in de werklooze harten van duizenden, arbeid aan honderden en het woord van Gods genade en de medische hulp aan miljoenen in de oerwouden van Indië en Afrika.

En inmiddels groeit in het hart van Michiel van Loon een liefde op...

XXVI. MICHIEL WAAGT DEN STAP.

Toen de couranten het bericht overnamen, dat de firma Volkert niet zou meedoen aan de race naar Melbourne en zij meteen het interview verspreidden, dat zij met den heer Van Loon, als bedrijfsleider, hadden gehad en waarin hij de reden uiteenzette van zijn weigering tot deelneming, had zich een groote verwondering in het land geuit.

Maar deze verwondering, waarin eerst zelfs een zweem van teleurstelling lag, was als bij tooverslag veranderd in een groot enthousiasme, toen den volgenden dag de avondbladen het bericht doorzonden, dat de firma een vlucht organiseerde met de V XX naar Zuid-Afrika.

Toen bleek op eenmaal, hoe dat woord „Zuid-Afrika“ een zelfde bekoring wist te tooveren in het hart en de fantasie van den Nederlander, als dat van „Insulinde.“

Overal in den lande ontwaakte het nationaal gevoel onder de zweepslagen van een ontwakende jeugd en een tot inkeer komend rijper geslacht. Men zag eindelijk in, dat het vaderland een ideaal noodig had, het volk, een doel; dat ideaal zag men op eenmaal klaar en duidelijk oprijzen uit de puinen van een crisis: luchtvaart! Luchtvaart in allen vorm en elke schakeering.

De flauwe en ziekelijke helden van Hollywood of Babelsberg werden verdrongen voor die van de K.L.M. in 't algemeen en voor de Pelikaan in het bijzonder.

De breede massa zag enkel de sportprestatie, het technisch kunnen van hun nationale piloten en dat vonden zij reeds grootsch genoeg. Maar enkele honderden zagen er meer in, zagen er de belofte in doorschemeren van een nieuw gebied van massale actie, een nieuw terrein, waarop een klein volk groot kan zijn. En onder die honderden waren ook enkele tientallen, die beseften, dat God er zijn zegen op zou schenken, indien men de gave uit Zijn handen aannam en niet als een gewoon product van menschenlijken moed en vernuft zou aanvaardden. En die tientallen droegen in een vlucht van gebed dit nieuwe ideaal van heel het volk voor den troon van God. Het waren tevens de mannen en vrouwen, die teruggrepen in de geschiedenis, waarin het heden ligt, zooals in het heden de toekomst.

Luchtgeuzen!

Het werd het nieuwe woord voor hen, die op eenigerlei wijze bouwden aan de luchtverovering van Nederland, op de groote internationale handelsroutes van hen, die in oude gebieden een nieuwe vlag gingen planten.

De heeren van de firma Volkert werden de helden van den dag. Op den avond voor het vertrek van de V XX, naar de Kaap, stroomden duizenden samen voor het groote fabrieksplein, om een spontane ovatie te brengen aan allen, die zij maar uit de poorten zagen komen. Men vroeg niet, of het een eenvoudige lasscher of bankwerker was, of een ingenieur, men juichte enkel, omdat het een medewerkende luchtgeus was.

Uit zijn kantoorraam zag Michiel de menigte op en neer deinen als een zee in branding. Dikwijls had hij

dergelijke volksoploopen gezien, zelfs niet zoo lang geleden...

Toen had de stakingswoede over de grauwe menschengezichten geschaduwd en gelicht...

En nu, heden, wat een verschil!

Nu werd af en toe zelfs het oude Wilhelmus aangeheven en niet enkel in zijn eerste vers, maar ook in het intens vrome tweede:

Mijn schild ende betrouwen
Zijt Gij, o God, mijn Heer!...

Dat was een psalm, geboren in strijd als een gebed tot God. Dat lied stierf enkel als de welvaart over de steden en velden schoof en men dan in deze welvaart den Gever vergat. Maar het herleefde telkens weer, als de crisis nachte en men op den morgenstond hoopte.

Annie stond naast hem en ook zij hoorde het lied.

„Telkens, als Holland met dat lied ontwaakt, wijkt de nacht,“ zei zij zacht. Toch liet zij er iet of wat weifelend op volgen: „Zou het nu ook ontwaken? De strijd is zoo geheel anders dan vroeger. Crisis is geen oorlog.“

„Crisis is erger,“ zei Michiel. „Men ziet dien vijand niet. Hij sluipt.“

„Toch vraag ik mezelf wel eens af, of de luchtvaart de crisis zal dooden,“ zei Annie kalm.

Op dit oogenblik ruischte het lied weer over het plein heen. Michiel zag, hoe de menigte aftrok, de stad tegemoet, die, badend in licht, als een groote lantaarn, om de donkere wolken lag. Het werd nu heel stil in de omgeving en Michiel draaide zich om, en wilde zijn

Foto O. v. W.

Mooi Oostenrijk!

hoed en tasch grijpen, die op tafel lagen. Bij dit omkeeren zag hij Annie op eenmaal flink in het gelaat; er lag een diepe ernst over dit jeugdig gezicht. Hij kon dat niet langer aanzien met enkel het gevoel van vriendschap in zijn hart voor de vrouw, die eens zijn broer had liefgehad.

Een mannelijk gevoel klom op in zijn ziel, dat gevoel om haar te omarmen in een krachtige omhelzing, om niet maar haar te laten bidden voor hem, den man, maar het zelf te doen, ook voor haar, ja, vooral voor haar.

Hij waagt den stap. Hij grijpt haar hand en zegt: „Annie, ik houd niet enkel van je, neen, ik heb je lief. Je hebt onbewust aan mijn hart gewerkt van den eersten dag af, dat ik je ontmoette.”

Hij legde den arm om haar schouder heen en zij voelde, hoe die sidderde van ingehouden kracht, de trillende kracht van den man, die omhelzen wil en wachten moet, omdat hij een woord verwacht . . .

„Ik heb je net zoo lief, als ik Jan had,” antwoordde zij, „niet meer en niet minder. Alleen, ik ben wel eens bang voor je, Michiel . . .”

Hij schrok en keek haar vragend aan.

„Ja, bang,” zei zij, „bang voor je! Je leeft zoo aan den rand van schaduw en licht.”

„Juist als de tijd, waarin ik leef,” antwoordde hij.

„Misschien heb ik juist daarom je zoo lief, Michiel.”

Hij kuste haar op het voorhoofd. Zij voelde het kloppen van zijn hart tegen haar schouder, het was een gezonde slag, regelmatig en frisch, één, die warmte zoege door heel het lichaam.

„Een dapper hart,” dacht zij, „en één, dat je vertrouwen kunt; waar je als vrouw, je hand op kunt leggen.”

Den volgenden morgen stond Michiel vóór den ouden heer Volkert in diens privékantoor.

„Ik weet al, wat je komt vragen,” zei deze, „ik weet het, en . . . vind het niet goed.”

Michiel voelde zijn bloed terugvloeien tot diep in zijn borst en klemde de tanden op elkander.

„Ik vind het niet goed,” herhaalde de oude heer. „Je moet je niet verloven in een tijdperk van strijd.”

„Liefde hoort bij strijd,” zei Michiel, als ontwakend.

„Dat was vroeger zoo, in 't riddertijdperk,” antwoordde Volkert, „maar dat is . . . romantiek.”

„Soit, maar romantiek, die kracht geeft.”

„Je hebt dus . . . Annie noodig?”

„Ja.”

't Klonk kort en krachtig en overtuigend tevens.

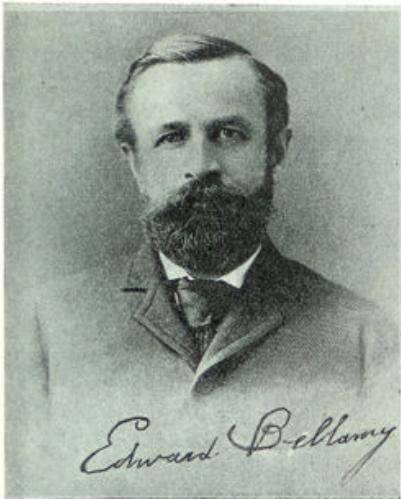
't Trof dan ook den ouden heer, die hem doordringend aankeek.

„Dan is het goed,” antwoordde hij.

Hij stond op en stak Michiel de hand toe, die deze krachtig drukte. (Wordt vervolgd.)

DE BELLAMY-BEWEGING

HET IS THANS BIJNA VIJFTIG JAAR GELEDEN, dat de Amerikaansche journalist Edward Bellamy zijn maatschappelijken roman „Looking Backward” (Terugblik) schreef, die gedurende een aantal jaren grooten opgang heeft gemaakt. In het Neder-

landsch werd hij vertaald onder den titel: „In het jaar 2000.”

De laatste jaren scheen Bellamy vergeten. Men vond zijn naam nog slechts in de handboeken voor staats- en maatschappijleer bij al diegenen, die hun denkbeelden over een ideale maatschappij en een heilstaat op aarde in romanvorm hebben uitgewerkt. Sedert

Marx en de zijnen het socialisme van een utopie tot wetenschap hebben gemaakt, had men aan fantasieën als die van Bellamy geen behoefte meer.

Merkwaardig is, dat de huidige crisis de denkbeelden van Bellamy weer naar voren heeft gebracht. Er bestaat hier te lande thans een afdeling van de Internationale Vereeniging „Bellamy” (I.V.B.), die den laatsten tijd een levendige propaganda voert. Zij verspreidt boeken en brochures en geeft een maandblad „Bellamy-nieuws” uit.

Op Tweeden Pinksterdag werd op het landgoed Ockenburgh bij Den Haag een Bellamy-landdag gehouden, aangekondigd met pakkende leuzen: „Het evangelie der economische verlossing!” „De nieuwe maatschappij!” „Economische gelijkheid, vrede en geluk voor alle menschen!”

De opzet van Bellamy's roman is tamelijk kinderlijk. Een Amerikaansche millionairszoon, Julius West uit Boston, staat vrijwel onverschillig tegenover het maatschappelijk gebeuren. Hij werkt niet, maar leeft van zijn renten.

Daar hij ernstig lijdt aan slapeloosheid, heeft hij een slaapkamer laten inrichten in een onderaardsch gewelf, waar hij niet het minste gedruisch kan hooren. Wanneer hij eenige nachten achtereen niet kan slapen, laat hij zich door een magnetiseur in slaap brengen.

Zoo geschiedt het, dat in een nacht zijn huis afbrandt. Zijn negerbediende komt in de vlammen om. Niemand weet verder iets van het bestaan van het gewelf. De wereld gaat door en vergeet Julius West, die naar ieders meening bij den brand den dood gevonden heeft.

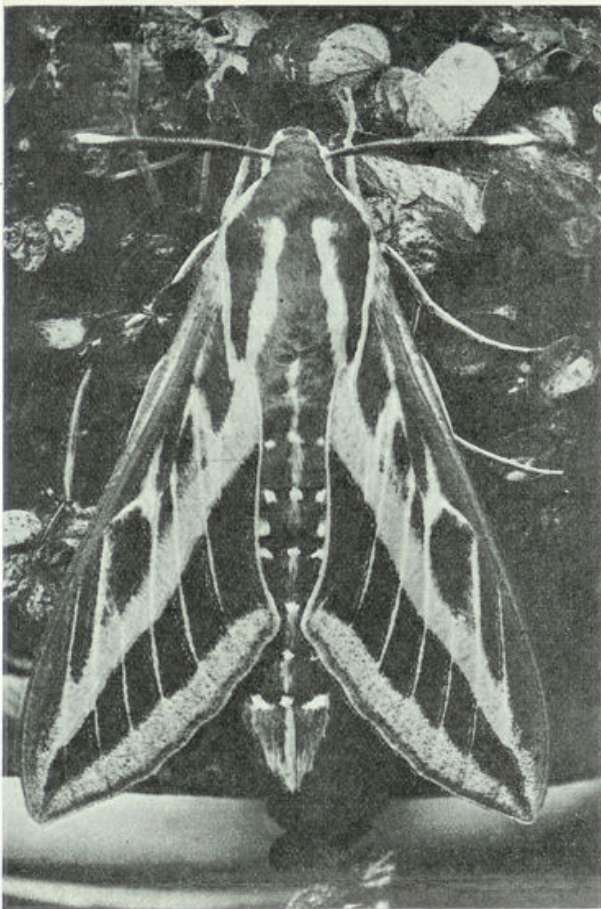
In het jaar 2000 stooten arbeiders bij den bouw van een laboratorium op een gewelf. Zij ontdekken de verborgen kamer en vinden daarin een slapenden jongen man. Deze wordt voorzichtig bijgebracht en verneemt dan van zijn gastheer, dat hij 113 jaar geslapen heeft.

In dien tijd is de samenleving geheel veranderd. Met groote verbazing neemt West van de nieuwe maatschappelijke ordening kennis.

Deze ordening is vrijwel dezelfde als die van het Marxisme. De Staat is eigenaar van alle productiemiddelen. Voor iederen burger bestaat arbeidsplicht en iedereen ontvangt een gelijk deel van de opbrengst der productie.

Voor weinig aantrekkelijk werk geldt een kortere arbeidstijd dan voor aangename werkzaamheden. Daardoor wordt de toevloed van gegadigden geregeld.

Ieder is verplicht, den arbeid hem door den Staat opgedragen, naar de mate van zijn krachten te ver-

Een wonderschoone nachtvlinder, (Deilephila Livornica) geniet zijn dagrust.

HET OPEN RAAM

40)

DOOR W. LAATSMAN

XXVII. HET VERTREK.

Het land lag overgoten in zonlicht; de dag was één groote schittering van kleur en van trillende warmte. Het was de groote dag. De dag van de start naar Zuid-Afrika. Men had hetzelfde oogenblik uitgekozen, dat van Londen uit ook de K.L.M.-vliegtuigen opstegen voor de race naar Melbourne.

„De groote verkeerslijn heeft belangen op Australië,” had Michiel gezegd, „wij niet. Het is de K.L.M. toevertrouwd. Het gelukt haar best.”

Duizenden menschen stroomden samen op Schiphol en de omliggende terreinen. Op het platvorm zelf stonden de groote Junkers, de Farmans, de Rohrbacks en vele Fokker-verkeersvliegtuigen van de K.L.M.; de Sabena, de Swissair. Maar daar tusschen in, als een arend, gereed om op te vliegen, stond de groote V XX, waarvan de motoren reeds draaiden in dreunend gesnor. De feeststemming was algemeen, ook onder het groepje mannen, dat op de groote betonzee, vóór het vliegtuig, stond. Daar was de bemanning reeds in touw: de gezagvoerder, de tweede bestuurder, de werktuigkundige en de radio-telegrafist en verder de beide heeren Volkert en de jonge Van Loon.

Om hen heen, in een wijderen kring, stonden de ge-

noodigden, en hier en daar ook enkele jeugdige enthousiasten. De mail werd ingeladen, de gezagvoerder nam de tasch over met de noodige papieren en formulieren.

„Goeden dag,” zei Doorman. „Tot ziens, heeren!”

Hij wilde instijgen, maar Michiel hield hem terug.

„Wacht nog even,” zei hij, „ik moet je nog wat zeggen. Ik behoef je niet te zeggen, wat dit experiment te betekenen heeft, niet enkel voor de geestdriftige massa om je heen, maar voor allen, die hier achterblijven. Weet, dat je gedragen wordt door ons allen, beste vriend. Wij zullen je volgen uur na uur, minuut na minuut, en wij... wij zullen voor je bidden, Lodewijk.”

Het kwam er eenvoudig uit, het laatste, zacht gesproken, fluisterend zelfs. Het was alleen bestemd voor de ooren van den piloot, die klaar stond om den grooten sprong te wagen. Doorman geloofde niet in God, het gebed had voor hem geen zin, niet meer dan een gewone formule was het steeds in zijn leven geweest. Toch scheen het hem toe, of die laatste paar woorden juist nu beslag legden op zijn hart en denken. Hij droeg onder zijn jekker de vlag van Holland als een soort talisman, hij voelde zich veilig onder die kleuren, die als een breede band om zijn borst lagen. Maar nu, neen, die eenvoudige woorden leken hem zooveel beter toe; het was, of het weten, dat er iemand voor hem bidden zou, hem een anderen moed gaf. Hij vatte de hand van Michiel en zei:

„Doe dat, Michiel, ik zal er behoefte aan hebben, dat weet ik, ouwe jongen!”

Hij keerde zich bruusk om, als schaamde hij zich over dien plotselingen blik in zijn zieleleven, het leven, dat vocht, om tot het licht te genaken, maar dit op een verkeerde lichtbaan deed en in zijn eigen kracht.

Nog eenmaal had Michiel de kans hem onder vier oogen te spreken. Het was, toen zij samen in de cockpit zaten en Michiel met kennersblik nog even het instrumentenbord had nagegaan. Hij stond op, om uit te stijgen en zei:

„Lodewijk, je draagt een hoop van Holland mede. Vertrouw op God!”

Hij wachtte het antwoord van Doorman niet af, maar steeg uit en trok de ladder weg.

De blokken waren los. De machine startte in een wijden boog over het grasveld, recht op den wind aan. Uit duizenden kelen klonk het Wilhelmus de lucht in, het daverde boven het geraas der motoren uit. Nog eenmaal cirkelde het toestel in een eerebocht over het vliegveld. De oogen van Michiel waren vochtig en door een floers heen zag hij flauw de V XX vertrekken aan den horizont.

„'t Is gebeurd,” hoorde hij den ouden heer Volkert zeggen.

„Op hoop van zegen,” riep Joop Volkert opgewonden uit. Toen greep hij Michiels arm en vroeg:

„Wat zeg jij, Michiel, heb je geen woorden meer?”

„Ja,” antwoordde Michiel, „ja, maar niet hier. Ga even mee, Joop. 't Is hier te druk.”

Door een juichende en samengeloopen volksmassa liepen zij het veld af naar het restaurant. Ook daarbinnen was het een en al drukte, en nauwelijks konden zij zich een weg banen naar de hall. Hier was het een beetje kalmer; in den smallen zijgang hield Michiel Joop staande en zei:

„Ik kon niet goed juichen, Joop, ik had ook geen woorden tot afscheid, mijn hart sprak te veel en mijn ziel zong als het ware een lied vol hoop. Jij zult mij begrijpen, kameraad, je weet, hoe ik maanden lang heb moeten

werken, om dit uur te kunnen beleven. Ik had het liefste het vliegtuig in de stilte zien vertrekken, de stilte van een nacht. Dat geroezemoes is mij te reclameachtig. Je kon er de handen niet bij vouwen."

"Nee, maar 't voldoet toch ook, als een volk juicht, Michiel; Holland heeft in de laatste jaren zoo weinig reden gehad tot juichen. Denk eens aan Curaçao, aan Paramaribo, aan de „Zeven Provinciën."

"Kaakslagen, die God toeliet," zei Michiel, „maar toch blijf ik vertrouwen op Hollands toekomst."

„En op deze onderneming tevens?"

„Ja. Want ik heb in de oogen van Doorman een nieuw licht gezien. En dat licht, Joop, dat licht geeft goede hoop. Het spreekt van vrouwen op God."

Joop Volkert keek zijn vriend aan, maar zweeg. Doorman zou bidden! Het kwam hem zoo wonderlijk voor!

Eindelijk vroeg hij: „Zag je Annie nog?"

„Ja, even, vlak voor de start. Toen verloor ik haar uit 't oog. Zij zit nu in het restaurant. Kom, laten wij er ook heengaan!"

In een hoek, vlak bij het breede raam, zat Annie Volkert met haar vader en een paar heeren, aan het tafeltje, waar de koffie juist werd opgediend.

Onopgemerkt liep Michiel op Annie toe en legde zijn hand op haar schouder. Zij keek op en lachte.

„Zoo, ben je daar eindelijk, jongen, wat laat je me lang wachten! Wat een volk! Kijk eens, nog steeds houdt de stroom aan. Weet je, wat mij is opgevallen, Michiel? Dat er geen hooge autoriteiten bij waren!"

„Zij zullen er bij tegenwoordig zijn, als de V XX terugkomt," zei Michiel lachend.

„Als zij terugkomt," herhaalde Annie. Zij tuurde naar het veld, waar weer een vliegtuig startte op de route Malmö en zij dacht aan Doorman, die nu, hoog in de lucht, boven België reeds, als een eenzame door de luchten vloog.

Zij stond plotseling op en zei:

„Willen we ook gaan, Michiel? Naar huis?"

Hij keek verwonderd op met vragende blikken. Toen boog zij zich even voorover en fluisterde: „Wij zouden toch meegaan, is het niet?"

Hij begreep en ging met haar mede.

In den grooten salon op de Keizersgracht zaten zij alleen tegenover elkander. De pendule op den schoorsteen wees vijf uur en Michiel zette de radio aan. Op dat uur immers zou Hilversum seinen . . .

Zij luisterden met ingespannen aandacht naar de berichten . . . Toen, opeens klonk het helder: „De V XX passeerde reeds Marseille. Alles wel aan boord."

Michiel draaide den knop weer om en opnieuw viel de stilte in de kamer. Zij merkten niet, dat zij beiden zijgend met gevouwen handen neerzaten, ieder had voor de oogen en in den geest een beeld, dat verder en verder snelde over een blauwe zee, naar de grauwe vlakten van de woestijn. Maar door en om dat beeld heen vlocht zich een stil gebed uit hun ziel; zij baden het ieder voor zichzelf, en toch had het denzelfden inhoud.

Dien avond, bij het naar huis gaan, liep Michiel nog even naar zijn bureau. Roel Franken hield hem staande in de gang en vroeg: „Waar is zij nu, mijnheer?"

„In Tanger, luidde het laatste bericht."

„Dan kan ik u dit pakje overhandigen," zei Roel. „Mijnheer Doorman gaf het mij. Ik moest het aan u geven, zoodra hij Tanger had bereikt. Eerder niet."

Hij reikte Michiel een klein pakje over en deze maakte het open.

Aandachtig bekeek hij den inhoud en vouwde het briefje open, dat er in lag. Hij las en herlas en kon zijn ontroering nauwelijks meester blijven. Eindelijk stak hij pakje en brief in den zak en zei: „Dank je wel, Roel."

Toen liep hij de straat op.

En in zijn hart, dat reeds den heelen dag gejuicht had van vreugde, zong op eenmaal een nieuw lied.

(Wordt vervolgd.)

WIJ MOETEN DOOR HET LEVEN HEEN

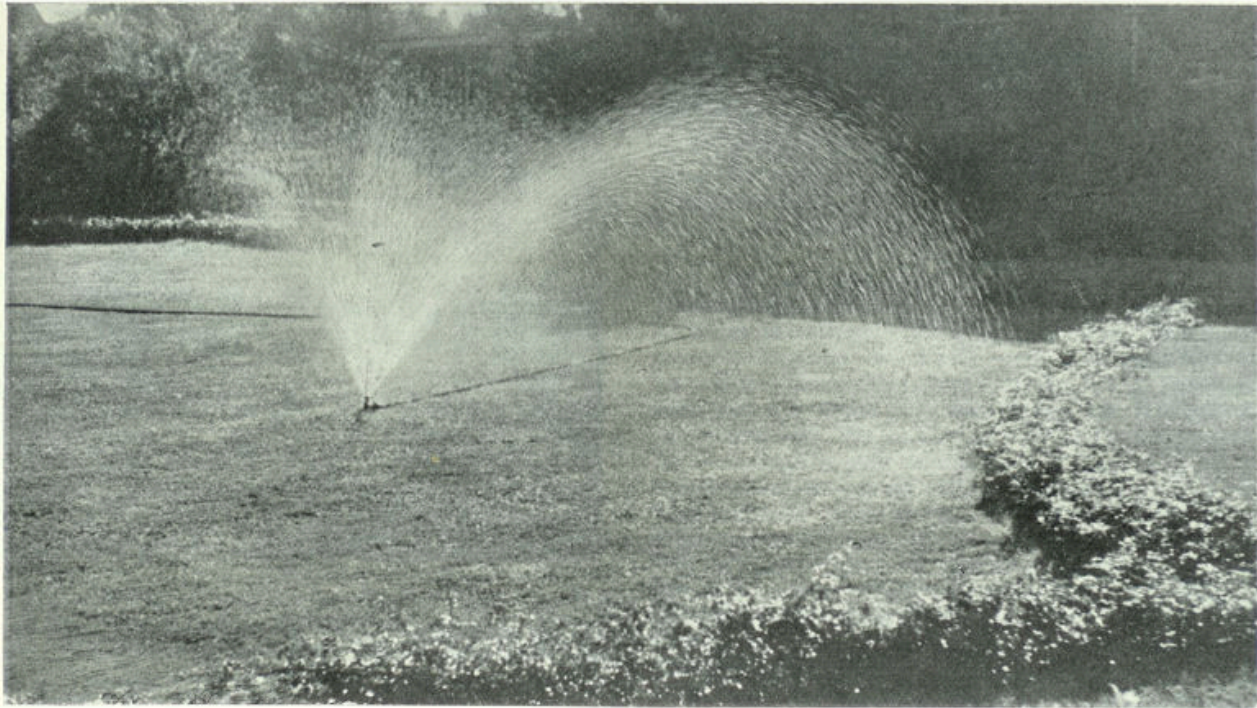
Wij moeten door het leven heen;
maar hoe? — mijn God, dat weet niet één;
we zoeken en probeeren maar,
dat maakt het leven dubbel zwaar:
er is geen arbeid en geen brood,
er is een schreiend hooge nood,
er is gekanker en geschreeuw,
de vloek van de „verlichte" eeuw, —
en met geklag en met geweent
moeten we door het leven heen.

We moeten door het leven heen, —
maar, God zij dank, toch niet alleen;
daar is een Gids, daar is een Vrind
voor hem, die Jezus Christus vindt.
„Ik ben," zegt Hij, „het Levensbrood,
de Redder uit den diepsten nood,
het held're Licht in duist'ren nacht,
der Kranken Heil, der zwakken Kracht." —
— We moeten door het leven heen,
maar, God zij dank, toch niet alleen. —

H. W. AALDERS

Een zuiver boerentype uit het hartje van Nederland.

Een lafenis voor het grasperk.

HET OPEN RAAM

41)

DOOR W. LAATSMAN

XXVIII. „GESLAAGD.”

In het geheele fabrieksgebouw van de firma Volkert stonden luidsprekers opgesteld, waardoor men op gezette tijden het verslag kon hooren over de vlucht naar Zuid-Afrika. Dan legden de werklieden heel even de gereedschappen neer om te luisteren naar het kort verslag, de enkele woorden soms, die van de directiekamer werden uitgezonden.

Dan ging er telkens een daverend gejuich op en gaf men soms geestdriftig elkander de hand.

Op het bureau van Michiel zelf stond de telefoon niet stil; ieder meende plotseling het recht te hebben om inlichtingen te vragen, en die vragen kwamen uit heel Nederland, uit de uithoeken van het land. Michiel merkte telkens weer, hoe heel het volk tot in de onderste lagen toe van de samenleving, meeleeft met deze werkelijk nationale vlucht. Maar tevens viel het hem op, hoe velen van die aanvragen de strekking van de onderneming wel degelijk begrepen.

„Het zijn allemaal jongelui,” zei hij eens tot den ouden heer Volkert, „wonderlijk, die begrijpen, als bij ingeving de draagwijdte ervan. De ouderen zien er enkel sport in.”

De oude heer lachte fijntjes, maar zweeg meestal.

„Waar zijn zij nu?” vroeg hij eens op een namiddag.

„Te Loanda,” zei Michiel.

„Zoo. Zij zijn dus dicht bij het doel.”

„Ja, Overmorgen, zoo God wil, in Pretoria.”

Op dien bewusten dag verzamelden al de werklieden zich met het kantoorpersoneel in de groote montageloods. De luidspreker stond opgesteld, die het verslag van Hilversum zou doorgeven. Reeds hoorde men het zoemen van de groote volksmenigte, die op het landingsterrein te Pretoria vol spanning stond te wachten. Af en toe klonk een lied over de hoofden heen en daar tusschen

door hoorde men den verslaggever, die in de moedertaal zijn op- en aanmerkingen maakte.

De spanning lag op alle aangezichten van de honderden mannen, die op kisten en bakken zaten, in hun blauwe werkkleien of oliebevleete ketelpakken.

Toen... plotseling... klonk een gedreun van motoren...

„Zij nadert,” zei de verre stem, „zij daalt en stijgt weer... de startmanschappen rennen het veld op, de ministers en de gezanten op de eeretribune staan op van hun zitplaatsen en rekken de halzen... het volk verbreekt het cordon... de V XX daalt weer... en zoekt de landingsplek... zij daalt... de motoren draaien halve kracht... zij vallen stil... de wielen landen... de machine loopt uit... de vlucht is volbracht... de Hollandische vlag wordt geheschen aan den mast, het Wilhelmus klinkt en davert over de duizenden heen... het gejuich zwelt aan... de piloot Doorman stapte uit... hij lacht en wuift... hij... hij...”

Michiel stond met opeengeklemden tanden en een bleek gelaat naast Annie en den ouden heer Volkert. Heel zijn lichaam beefde en trilde van ontroering en met gespannen aandacht luisterde hij...

„hij... hij... hij loopt op de eeretribune toe... de minister reikt hem de hand... Doorman... maakt zijn jekker open en... en... ontvouwt een vlag... een gescheurde en oude vlag... hij...”

„De oude vlag,”... riep op eenmaal Michiel uit. „De gescheurde, de gerafelde...”

Zijn oogen keken op. De diepliggende oogen, rood van spanning, en opwindend... en zij zagen Roel aan, die op de voorste rij stond...

„... hij reikt de vlag over,” rapporteerde de verre stem...

Herzog neemt haar aan... 't Volk juicht en zingt... Doorman spreekt...”

„Luister,” riep de oude heer Volkert. „Luister, Doorman spreekt...”

„Ik droeg haar over de zee en de woestijn, over het

oerwoud en de barre vlakten . . . zij is oud, excellentie, oud en gescheurd, maar zij is groot genoeg om de wereld te omspannen, 't is de vlag, waaronder je kunt knielen om te bidden . . ."

„Excellentie, ik breng de Hollandsche producten, een wagon vol arbeid . . . ik breng het u biddend, als een gave van God, Die de crisis zond, opdat wij tot bezinning zouden komen."

Michiel stond nu rechtop, op het podium. De luidspreker zweeg en onder ademlooze stilte van de honderden trok hij de touwen aan, langzaam rees de fabrieks-vlag aan den mast, die midden in de montageloods was opgesteld. Men kon niet meer juichen, omdat in de keel een brok zat, omdat het hart zong en klopte. Hij wilde juist gaan spreken, toen op eenmaal de luidspreker opnieuw het gezang door de ruimte slingerde. Daar weerklonken uit de duizenden mijlen verte de oude tonen van het Wilhelmus, vermengd met de oude Transvaalsche liederen. Het borrelde op als een levend water en klom ruischend voort; het stormde tot een ovatie aan, een zingende en juichende ovatie, waarin twee volken hun hart uitzongen. De werklieden in de montageloods zongen mee, het was, of er geen afstand meer was en twee volken vlak naast elkander stonden, schouder aan schouder.

Eindelijk kon Michiel de uitbundige vreugde overstemmen en stilte gebieden. Toen sprak hij.

Het was kort, maar krachtig, hij was nu eenmaal geen man van veel woorden, maar zijn rede pakte.

Hij had het over de oude vlag, die daar ginds weer wapperde, niet over een veld met gestort bloed, maar over een gebied vol vrede. Daar stond nu de vliegende wagon, de eerste, maar de eerste van een groote reeks, die zou kunnen volgen, indien Nederland de handen zou inéén slaan en biddend gaan werken; zonder aarzeling de nieuwe wegen zou gaan wandelen door een nieuwen tijd aangelegd, wegen, die hooger liepen dan de oude uitgeholde straten, waar geen slijk op lag, omdat God hen schonk aan den mensch. Maar die wegen moesten rein zijn, Christelijk in den waren zin van het woord; daar moest vriendschap over vervoerd worden, liefde, weldadigheid, arbeid en bovenal geloof. Geloof in God.

Eindelijk liep de montageloods leeg en gingen de werklieden heen, ieder naar zijn arbeid, zijn taak. Ook Michiel wandelde naar het bureau, in samenzijn van enkele genoodigden. De eerste bloemstukken werden reeds binnengebracht en de bestellers brachten telegrammen.

Joop Volkert las ze één voor één voor en noemde de namen van de afzenders. Op eenmaal steeg een roode blos op zijn wangen. Hij keek de hem omringende dames en heeren aan, met een blijden glans in de oogen; iedereen voelde, dat een belangrijke mededeeling op de lippen van den jongen man brandde. Maar hij zweeg en reikte het telegram over aan Michiel.

Michiel las.

„Een onderscheiding?" vroegen enkele stemmen; „een ridderorde? De Regeering? . . ."

„Neen," zei Michiel, kalm en zeker, „neen, iets beters, dames en heeren; Doorman telegrafeert, dat hij is geslaagd op zijn moeilijken tocht, omdat . . . omdat . . . hij Christus ontmoette op zijn weg . . ."

Toen keerde hij zich om en zag Annie aan. Zij begreep, waarom hij juist haar oogen zocht, waarom zijn hart in de grootste vreugde van den dag juist behoefte had aan haar liefde en sympathie, meer nog aan haar eigen vreugde.

(Wordt vervolgd.)

Agla sochroom-opname

„Zonnig"

KANTTEKENINGEN OP DINGEN, DIE GEBEUREN

DOOR A. VAN HOOGSTRATEN-SCHOCH

ZE ZIT TEGENOVER ME. ZE PRAAT DRUK. de woorden tuimelen over elkaar... als haar verhaal ten einde is, begint ze van voren af aan. Dat doet er ook heelemaal niet toe, woorden zijn vaak zoo bitter weinig van gewicht.

Achter haar oogen zijn tranen, ze houdt ze binnen, ik weet, dat ze een hardnekkigen strijd voert om zich te beheerschen... Ieder, die den dood in het hart heeft gehad, weet hoe het voelt om van buiten de sterke, onkwetsbare te lijken en van binnen te zijn als een kind, dat aan den grooten heirweg zit te schreien, omdat er geen eind aan den rechten weg komt, omdat de zon steekt en omdat je zoo bang wordt in het geroezemoes van het groote verkeer.

Terwijl ze praat, kijk ik haar aan en ik vraag mezelf af, waarom het leven van den één zoo anders is als dat van den ander. Zij, die tegenover mij zit, is geen misdeelde, integendeel, ze heeft alles wat een vrouw noodig heeft om zich door het leven te slaan. Ze heeft een knap uiterlijk, ze is energiek, ze past zich aan, ze heeft menschen gezien, ze heeft gereisd, ze heeft onderzanding opgedaan, ze heeft de handen uitgestoken en eigen brood verdiend, ze is niet een dergenen, die afschrikken vanwege haar overgrootte flinkheid en zelfstandigheid.

Ze heeft juist dat in haar oogen, dat aantrekken moet, een tikje verlangen om geholpen en verzorgd te worden op haar beurt. Waarom is in dat leven niemand gekomen, die haar voor zich zelf heeft opgeëischt? Waarom is haar ontzegt, waar toch elk vrouwenhart in stilte naar verlangt? Ze praat alsof ze nu verdriet heeft, omdat een taak, die haar opgelegd is, van haar is genomen, maar zij weet en ik weet, dat wij ten slotte naar een andere wonde kijken en geen van beiden een antwoord weten op dat waarom. Natuurlijk zullen wij dat kwetsbare in haar niet aanraken... je moet elkaar uitermate goed kennen om over sommige dingen te kunnen spreken. Jammer, want ik had haar kunnen herinneren aan het feit, dat ze een kroon droeg. Ze zou er eerst om gelachen hebben, maar als ze even nage-

HET OPEN RAAM

42)

DOOR W. LAATSMAN

XXIX. „EEN INTERMEZZO.“

De stroom van sympathiebetuigingen en gelukwenschen bleef aanhouden. Ook van Regeeringswege kwamen de blijken van waardeering.

Op een namiddag verscheen een hoogstaand staf-officier en bezocht met zijn adjudant de montage-werk-plaats.

Na afloop van den rondgang bood Michiel hem de thee aan in zijn kantoor en hier had toen een tooneel plaats, zooals misschien nooit te voren in een fabrieks-kantoor had plaats gevonden.

„Ik kan u den bouw opdragen van een tiental vlieg-tuigen voor het leger,” zei de officier.

Michiel boog en zweeg.

„Wij willen er bommenwerpers van maken,” vervolgde de kolonel; „de kleine wijzigingen hiervoor noodig aan het toestel, kunnen onze ervaren technici u wel mededeelen.

„Wij waren eerst gedwongen om dergelijke machines in het buitenland te bestellen, maar het komt mij voor, dat nu de Nederlandsche industrie een beter toestel kan leveren. Dat doet mij als nationaal denkend man groot genoegen.”

Nog steeds zweeg Michiel en keek den man daar voor hem recht in de oogen.

„Kunt u leveren?” vroeg de kolonel, zonder acht te slaan op het zwijgen van den jongen directeur.

Toen richtte Michiel zich recht op in zijn stoel en zei: „Neen, kolonel, dat kan ik in vredestijd niet, ook al zou ik willen.”

De officier keek verbaasd op en vroeg:

„Maar mijnheer, waarom niet?”

„Hierom,” zei Michiel, en legde zijn Bijbel op tafel.

Een kleine spotlach klom om den mond van den kolonel, toen hij zei:

„Ik dacht, dat u Nederlander was, mijnheer Van Loon, en nationaal dacht.”

„Dat is ook zoo en juist daarom kan ik in de tweede plaats niet. Ik beschouw het vliegen als een gave van God; en die gave moet onbesmet blijven, moet de liefde dragen, de menschevriendheid, met welbehagen in de menschen en den vrede. Het bloed van den haat heeft de aarde besmet, gesloten in banden van crisis. De lucht moet vrij blijven. Sluit die niet af, mijne heeren, sluit die niet af met bommen.”

„Maar het vaderland kan in nood komen . . .”

„Gerechtigheid is een sieraad der volken. En als het vaderland in nood is, nu, dan zal ik helpen . . .”

„ . . . En u weigert nu reeds . . . !”

„Dan zal ik helpen,” vervolgde Michiel. „Al mijn toestellen kunnen in een minimum van tijd omgebouwd worden tot Roodekruistransporttoestellen, tot aanvoermiddelen van verband- en levensmiddelen, tot evacueer-vliegtuigen voor in nood verkeerende vrouwen en kinderen. Maar een bom komt er nooit in vredestijd vrijwillig in. Als 't vaderland in oorlog wordt gewikkeld en de koning roept . . . dan zal ik opstaan en volgen . . .”

Hij was in 't vuur van zijn rede opgestaan en stond nu voor het open raam, dat uitzag op het breede water.

Onwillekeurig stond de officier ook op en trad een pas nader.

Zijn grijzende snor trilde even boven de lip en zijn hand greep het gevest van den degen. Met zijn rechter nam hij den arm van Michiel en zei:

„Er is voor ons allebei plaats in het vaderland, mijnheer Van Loon, het is ruim genoeg voor ons beiden. Wij kunnen samen gaan in hetgeen ons vereenigt: de liefde tot Holland en het volk,” zei hij.

De wrangheid van het onderwerp week uit het hart van Michiel. Hij greep een open brief, die op tafel lag en zei:

„Kolonel, hier is een brief, ik kreeg dien zoo juist van mijn piloot, die naar Zuid-Afrika vloog. Hij is een held. Een Hollandsche jongen, en weet u, wat hij mij schrijft in zijn rapport: Luister! „Ik daalde te Angola. Daar heerschte de malaria op ontstellende wijze. Ik heb toen een bus kinine uitgelaten en aan het ziekenhuis geschonken uit naam van Holland. Een jonge man, een dokter, dankte mij met een handdruk. De vermoeidheid van dagenlangen arbeid lag op zijn gelaat, maar toen ik in zijn donkere oogen keek, leek het mij toe, of Jezus-Zelf mij er uit aankeek, met ontferming bewogen.”

Michiel zweeg, vouwde den brief dicht, langzaam; maar beslist zei hij:

„En zoo moet het blijven, kolonel; Jezus moet mij blijven aanzien met ontferming bewogen . . .”

De officier boog toestemmend, salueerde en ging heen, gevolgd door zijn adjudant.

„Dat was een hard gevecht,” zei Michiel tot zichzelf, „maar mijn God, Gij weet het, ik kon niet anders . . .”

(Wordt vervolgd.)

„Kom maar op! Ik ben niet bang voor een spatje.”

Aglä Isochromopname

De nymphaea alba

„Rustig deinen als drijvende schilden de reusachtige bladeren van de waterlelie op de zachtbewogen wateroppervlakte. Diep in den vijver, in het slijk op den bodem, daar ligt de dikke stengel der plant, de wortelstok met ver doordringende wortels, verankerd in den taaien grond...”

HET OPEN RAAM

45)

DOOR W. LAATSMAN

Niemand was bij dit gesprek tegenwoordig geweest dan de adjudant van den kolonel. En toch had nog iemand anders het tweegesprek vernomen.

Dat was Annie geweest. Zij had juist haar broer in het laboratorium bezocht, en wilde, alvorens naar huis te gaan, nog even haar verloofde begroeten.

Zij draaide reeds den knop van de deur om, die het laboratorium verbond met het directiebureau, toen zij stemmen vernam en onwillekeurig een pas terugtrad. Maar of ze wilde of niet, zij moest de woorden hooren, die daar binnen gesproken werden. Haar hart klopte hevig in haar borst, toen zij de weigering van Michiel vernam en nog heviger joeg het bloed door haar lichaam, toen deze den brief voorlas, het rapport van Doorman. Zij had een drang om de deur te openen en vlak naast Michiel te gaan staan, om hem te steunen en te helpen in dit gevecht voor een zaak, die, ter wille van Christus, rein moest blijven en onbesmet met bloed en ellende. Maar zij bedacht zich even daarna en bleef aan de deur staan. Die gesloten deur, waarachter haar lieveling vocht, als een held, voor hetgeen God hem als gave had geschonken: het open raam, waaruit men weer kon uitvliegen, de wijde ruimte in.

Toen zij de zware officiersstappen hoorde wegsterven

in de lange gang, had zij met een ruk de deur geopend en was op Michiel toegesneld. Deze had haar in zijn stevige armen opgevangen en zij had zacht gefluisterd: „Beste jongen, je hebt goed gedaan, ik hoorde alles, alles. Michiel, ik had je eerst lief ter wille van Jan, van hetzelfde bloed, maar nu heb ik je lief gekregen, echt, heerlijk lief, ook ter wille van je zelf. Je bent een held.”

Zij verlieten samen de fabriek en wandelden de stad in, naar de Keizersgracht. Overal heerschte de drukte van een zomergenietende menigte, de krachtige levensroes van het grootstadsvolk. Op het Leidscheplein stond een groep padvinders en Michiel hoorde den vaandrig zeggen:

„Jongens, vertrekt de VXX uit Pretoria huis toe?”

„Ja, en als zij dan goed aankomt, krijgt de bemanning het kruis,” zei een welp.

„Wat zegt die jongen?” vroeg Annie belangstellend aan Michiel.

Die scheen het niet te hooren... hij nam haar arm steviger vast en... zweeg.

XXX. MICHEL, JE BORST IS TE GROOT...

De retourvlucht van het toestel werd door een nog breederen kring belangstellenden met grooter spanning gevolgd dan de uitreisvlucht. Het was, of een soort massasuggestie werd uitgeoefend over een breede laag van het volk, en niemand wist eigenlijk, wie die suggestie beheerschte. Want zij ging niet uit van de firma Volkert zelf, die heelemaal geen reclame had gemaakt om deze vlucht populair te maken. De eenige, die dit opbruisend enthousiasme begreep, was misschien Michiel van Loon. Het was de bloem, die, na lang in het duister te hebben gestaan, zich omkeert naar de lichtstraal van den dag. Het was geen roes om te vergeten, de armoe en ontbering van een crisis, maar het was de rijzende hoop zelf, die heel even die crisis overheerschte en nu bleef het maar zaak, of deze tijdelijke overheersching blijvend zou worden. En hierin voelde Michiel zich zoo menschelijk zwak, zoo geheel afhankelijk van God. Want de bezwering van de crisis kan niet van boven opgelegd worden, gereglementeerd, gecommandeerd, die moet geboren worden uit de massa zelf in dien wil om te zien; dien wil, om geloovig te aanvaarden, wat een ander als mogelijk bereikbaar aantoonde; dien wil, om aan dat geziene te gaan werken en te blijven arbeiden onder den biddenden zang van het hart.

Michiel wist, dat daarvoor het werk moest gelegd worden in de handen van God Zelf.

„Waarom volgt het volk deze vlucht met zoo'n in spanning verkeerende hoop?” vroeg hij eens aan Joop Volkert. „Het is anders niets, dan dat het de mogelijkheid heeft ingezien om uit de steeds engere grenzen te ontvluchten. Het hoopt, dat het een nieuwe tak van nijverheid zal scheppen, waardoor de werkloosheid vernietigd zal worden. En dat is een gevaar.”

„Hoe meen je dat, Michiel?”

„Wel, deze industrie, hoe breed je die ook zou denken, kan nooit honderdduizenden handen werk verschaffen. Het volk moet verder zien, naar de moreele waarde, die er in ligt, maar meer nog: dat alles uitloopt op God. Ook... de crisis en dus ook... de oplossing ervan.”

Joop Volkert kon dit betoog niet geheel volgen, maar hij vroeg niet verder. Hij had geleerd, dat men moet kunnen wachten zonder vragen, om later des te beter te begrijpen.

(Wordt vervolgd.)

INDRUKKEN

VAN DEN
HOOFDREDACTEUR

VACANTIE-BEZIGHEID

WAT IS HET EEN HEERLIJK GEZICHT IN deze vakantie-dagen: al die uitgaande schoolkinderen! Soms in trams en auto-bussen, maar ook in groote, wandelende troepen.

Het is toch wel een mooie instelling, zoovele kinderen in de vakantie naar buiten te doen gaan, onder geleide! Wat zou ervan terecht komen, als niet zoo vele jonge krachten zich daaraan met liefde wijdden!

Men kan het aan de gezichten van de meisjes en jongens zien, hoe ze in de vrije natuur genieten. Als ze eenige dagen achter elkander „uit“ zijn, herkent men ze haast niet meer. Het is dan ook een groot verschil: uit de eentonige straten, en ook wel uit donkere, vuile stegen, op strand, in duin of bosch! En het mooie is, dat spel en sport onder toezicht geschieden, zoodat alles naar orde en regel gaat. Daarbij wordt niet alleen aan het lichaam, maar ook aan den geest gedacht.

Ik heb niet alleen eerbied, maar ook groote sympathie voor de menschen, die eigen vakantie opofferen, om uit liefde kinderen genot en zegen te bereiden. Trouwens, ditzelfde geldt ook hun en haar, die grootere jongelui in kampen samenbrengen. Zeker, het is voor hen een vakantie-bezigheid, maar er is geduld en wijsheid voor noodig, en het vereischt veel inspanning en een groot verantwoordelijkheidsgevoel. De gedachte echter, dat aan *velen* een *nuttige* en *aangename* vakantie-bezigheid wordt verschaft, is een vergoeding, die ruimschoots opweegt tegen gemis aan eigen gemak en rust.

Kunnen wij niet wat meer meewerken met zulk liefdeswerk? We kunnen niet allemaal ons enkele dagen, een week of meer opofferen. Maar we kunnen wel wat dubbeltjes, misschien guldens geven daar waar geldelijke hulp gewenscht of zelfs noodig is, en het werk *steunen*, door er waardeerdend over te spreken.

NAAR DE WONINGEN VAN LICHT EN LEVEN!

HET AANTAL ZELFMOORDEN NEEMT MET DEN dag toe.

In het afgelopen jaar hebben alleen te Parijs bijna drieduizend mannen, vrouwen en kinderen zelfmoord gepleegd: dat is duizend meer dan in 1933 en bijna het dubbele van 1925. De meeste zelfmoordenaars verdronken zich in de rivier de Seine. Het aantal mannen is tweemaal grooter dan dat der vrouwen. In andere wereldsteden wordt de zonde van den zelfmoord niet minder gepleegd. Ja, overal, in steden en dorpen, heerscht dit kwaad. Er blijkt wel duidelijk uit, dat de vele moeiten en zorgen van dit leven de menschen tot wanhoop uitdrijven in plaats van tot God. Men kan echter door den dood God niet ontvluchten. Laat ons toch deze ernstige waarheid den menschen in dezen tijd veel voorhouden,

en waar wij kunnen hen met raad en daad ter zijde staan.

In Psalm 49 komt tweemaal de uitdrukking voor: „Gelijk de beesten, die vergaan!“ De bedoeling ervan is, dat de mensch als een opgejaagd dier den dood tegemoet snelt. Hij gaat zijn weg in het gevoel van eigenwaarde, maar heeft toch geen verstand om te bedenken, dat hij moet vergaan als de beesten, tenzij zijn ziel verlost wordt van het geweld van den dood door God, die haar tot Zich wil opnemen.

De dood wordt voorgegesteld als een herder, die zijn schapen afweidt, die ze zelf opeet. Maar de Goede Herder leidt Zijn schapen door schaduwen van dood en graf naar de woningen van licht en leven.

BIJBELSTUDIE

„HIJ DRAAGT ONZEN LAST“

IN DE BERIJMING VAN PSALM 68 KOMEN DE woorden voor: „Hij overlaadt ons dag aan dag met Zijne gunstbewijzen. Die God is onze zaligheid.“ Dit is geheel in overeenstemming met de Statenvertaling: „Dag bij dag overlaadt Hij ons. Die God is onze zaligheid.“

In nieuwe vertaling luidt Psalm 68 : 20 echter heel anders. En hoe heerlijk en waar dit woord ook is in de geijkte vertaling, de gedachte in de nieuwe, juistere overzetting is zeker niet minder schoon:

„Dag aan dag draagt Hij onzen last. God is ons heil.“

Welk een troost te weten, dat God onzen last draagt!

En in dit dragen van onzen last ligt de gedachte opgesloten, dat Hij den last voor ons draagt, of ook, dat Hij ons-zelf draagt. Dr Noordzij vertaalt: „Hij draagt ons.“ Alleen brengt Dr N. dan het dag aan dag in verbinding met het loven: „Geloofd zij de Heere, dag aan dag; Hij draagt ons. God, ons heil.“

J. N. V.

HET OPEN RAAM

44)

DOOR W. LAATSMAN

Het korte gesprek was gevoerd, toen zij beiden in de tekenkamer van de fabriek stonden, waar een paar man bezig was, om de omlijning te berekenen en uit te tekenen van een nieuw soort vleugel, kleiner van oppervlakte en toch met grooter draagvermogen dan het thans geldende systeem.

„Het profiel biedt een kleineren weerstand, Michiel; verder heeft het een voordeel, dat het een geringe drukpuntverplaatsing geeft.“

„Ja, die twee liggers met spruce gordingen en triplex zijwanden worden met linden lijsten en een esschen neuslijst omboord.“

„De hijschbeslagen blijven hetzelfde, hè?“

546

„Ja, die zijn goed.“

De teekenaar lachte even instemmend.

„'t Wordt een prachtige machine,“ zei hij, „'t wordt een nieuw wonder, mijnheer!“

Michiel van Loon bekeek aandachtig de tekening, die er zeer verzorgd uitzag. Maar toch dwaalden zijn gedachten steeds af, daar ver weg, waar, op dat oogenblik de VXX startklaar werd gemaakt voor de vlucht. Hij kon het niet helpen, maar telkens schemerde dat verre beeld in de laatste dagen voor zijn geest.

In de tekenkamer stond ook een luidspreker opgesteld en op dat oogenblik speelde een strijkorkest.

Maar plotseling brak de melodie af en hoorde men de stem van den omroeper zeggen: „Geachte luisteraars, wij onderbreken ons programma, om u mee te deelen, dat de V XX zoo juist uit Pretoria is afgereisid ...“

Michiel bleef doodstil staan voor de groote teekenplank en het leek hem toe, of al zijn bloed opschoot naar hoofd en oogen en heel zijn hart als het ware leegliep van vreugde. Toch luisterde hij verder, terwijl zijn handen steunden op het bord:

„Het vertrek had in betrekkelijke kalmte plaats. De piloot Doorman had het oogenblik van de start niet bekend laten maken . . .”

Michiel knikte goedkeurend. Joop Volkert keek hem ernstig aan en begreep.

Weer vervolgde de verre stem:

„Het vliegtuig heeft een groote vracht brieven aan boord en verder diamanten voor de slijperijen in Amsterdam.”

Weer knikte Michiel goedkeurend.

„Maar een groot gedeelte van de vracht bestaat uit een monster-collectie Zuid-Afrikaansche producten, die in Nederland een afzetgebied kunnen vinden. Zoo zal de band ook op industrieel gebied tusschen de twee zusterassen worden versterkt. Een klein incident had even voor het vertrek plaats, toen de gezagvoerder Doorman de mascotte weigerde, hem door dames uit Kaapstad aangeboden . . . hij . . .”

„Luister,” riep Michiel, „luister! . . .”

„Hij . . . verklaarde, dat zijn vliegtuig onder de bescherming van den almachtigen God vloog, die hemel en aarde gemaakt heeft en nog steeds regeert . . .”

„Nu weet ik genoeg,” zei Michiel, terwijl hij zijn hoofd fier oprichtte. „De VXX komt behouden aan, Joop; schrijf de uitnodigingen maar vast!”

Twaalf dagen later landde de VXX inderdaad op Schiphol, op dezelfde plaats, vanwaar zij eens opsteeg onder het gejuich van duizenden. Maar nu stonden tienduizenden opgesteld, niet enkel op terrein en omgeving, maar ook de toegangswegen zagen zwart van de menschen.

Op de eeretribune, behangen met wimpels en vlaggen, stonden de hoogste autoriteiten van het land en de gezanten van buitenlandsche hoven en regeeringen. Als een adelaar, die zijn nest zoekt, had de VXX eenigen tijd over het terrein gezweefd, alvorens te dalen, en dit heen en weer vliegen had het enthousiasme doen aangroeien tot een daverend gejuich zonder einde.

Doorman was de eerste, die uitsteeg en op de tribune toeliep, waarvoor Michiel van Loon naast den ouden heer Volkert stond om hem te begroeten.

„t Is volbracht,” zei Doorman, kalm en kort. Hij nam de hand van Michiel en drukte die lang, keek daarbij den jongen ingenieur diep in de oogen.

„Dank je, Lodewijk.”

Toen liepen zij samen de treden op van de tribune, waar de autoriteiten hen reeds staande opwachten, velen met de aandoening zichtbaar gekenteekend op het gelaat. En nog daverde steeds opnieuw het Wilhelmus door de lucht, afgelost door het: Hup! Holland! Of het kernachtig: Hoezee!!

Op dat oogenblik trad Annie Volkert naar voren. Zij droeg een eenvoudig zomertoilet. In haar handen hield zij een lauwerkrans en hing die om den hals van den gezagvoerder, die nu vlak vóór haar stond. Zij had moeten spreken, maar kon niet. Zij zag het door vermoeidheid afgematte gelaat van Doorman, diens roode oogen, zijn lippen, die gegroefd waren en gekloofd van doorgestane dorst. Maar over dat geheele gelaat lag een vreugdige ernst, zooals zij nog nooit had gezien op

het aangezicht van dien man, zelfs niet, toen hij terugkeerde van zijn postvluchten uit Indië.

Toen keek zij Michiel aan, als vragend . . .

Deze begreep en zei:

„Lodewijk, mijn verloofde is te blij om te spreken. Laat ons voortgaan, de heeren wachten ons!”

Zij stonden nu vlak vóór den minister, maar Doorman hoorde niet, wat hij sprak, evenmin als Michiel, voor wien heel deze vertooning enkel een droom scheen, waarachter de werkelijkheid zou liggen van een ontwaken. Een ontwaken, waarnaar hij met hart en ziel verlangde.

Om hem heen golfde meer en meer de ovatie aan tot een storm en orkaan van gejuich. Hij zag Doorman met den lauwerkrans staan. Annie met haar vroolijke gezichtje vlak naast den minister, die een kruis scheen te spelden op de borst van zijn vriend . . .

En verder op, achter die dame in het grijs, zag hij een rijzig officier staan, die hem aankeek, strak in het gelaat, met oogen, waarin een fonkeling lag van herkennen . . . die officier . . . die oogen . . . die lachend keken naar zijn borst, naar Michiels eigen borst, die borst van hem, die zoo gloeide vol liefde, vol moed en zwol in 't vertrouwen op God . . . die borst, die geen sieraad droeg, zelfs geen bloem of insigne . . .

Toen hoorde hij de stem van Volkert, die in zijn oor fluisterde:

„t Geeft niets, Michiel, je borst is te groot om door zoo'n kruisje bedekt te kunnen worden . . .”

(Wordt vervolgd.)

Foto O. v. W.

Zeilree voor een tocht tusschen de bergen

INDRUKKEN

VAN DEN
HOOFDREDACTEUR

UITRUSTEN

ER ZIJN WEL IJVERIGE MENSCHEN, DIE vakantie eigenlijk tijdverlies vinden. Natuurlijk kan er ook van een goede zaak misbruik worden gemaakt. Maar daarom is de zaak zelf nog niet verkeerd. Het vakantie-beginsel vinden we reeds in oude tijden als naar Gods gedachte. God schiep, en Hij rustte daarna van den arbeid. Israël had niet alleen zijn wekelijkschen sabbat, maar ook zijn bijzondere weken van rust. Dit is reeds zoo gewenscht met het oog op onze geestelijke behoeften, maar niet minder is het een vereischte voor ons lichaam. Iemand heeft reeds zoo terecht eens de vakantie genoemd: „aanloop tot den arbeid.” Men rust van het werk, dat men heeft verricht en krijgt weer nieuwe krachten, nieuwe frisheid van geest voor den arbeid, die straks moet worden volbracht.

De bekende Amerikaansche opwekkingsprediker Talmage heeft eens een heele preek gewijd aan de bedstede van den koning Og, naar aanleiding van Deut. 3 : 11: „Og, de koning van Basan, was alleen van de overigen der reuzen overgebleven; zie, zijn bedstede, zijnde een bedstede van ijzer, is zij niet te Rabba der kinderen Ammons? Negen ellen is haar lengte en vier ellen haar breedte, naar eens mans elleboog.”

Talmage wees op het nut van het uitrusten, dat alle menschen behoeven; op den zegen van den slaap, van de vakantie ook. En hij vervolgde: „Merk voorts op, dat zelfs reuzen moeten rusten. Misschien zou men meenen, dat hun groote lichaamskracht tegen alle vermoeienissen bestand is. Maar neen, ook reuzen hebben behoefte aan een bedstede. Zouden er niet jaarlijks reuzen bezwijken, omdat zij deze waarheid niet genoeg in het oog hebben gehouden, reuzen in de handelswereld, reuzen in de maatschappij, reuzen in welsprekendheid, reuzen in allerlei nuttige werkzaamheden? Velen leven niet langer dan de helft hunner dagen. Ze trach-

Foto Ö. v. W.

Vacantie aan het Lasermeer
in de Dolomieten (Tirol)

ten op allerlei wijzen aan de gevolgen van het overwerken te ontkomen. Ze roepen den bijstand van geneesheeren in, om hun overprikkelde zenuwen te ontspannen. Maar ze hebben eigenlijk niet anders noodig, dan waartoe de reus uit onzen tekst z'n toevlucht nam: een ijzeren bedstede. Laat niemand meenen, omdat hij met groote lichaams- en geestkracht bedeed is, dat hij met deze gaven mag spelen. De wereld dreunt voortdurend onder de slagen van neerploffende reuzen. Koning Og had ongetwijfeld een troon, maar van zijn troon maakt de Bijbel geen melding. Koning Og had zonder twijfel een scepter, maar in den Bijbel is van zijn scepter nergens sprake. Daarentegen is een van de grootste verzen der Heilige Schrift gewijd aan de beschrijving van zijn bedstede!

HET OPEN RAAM

45)

DOOR W. LAATSMAN

XXXI. VEREEND.

Geslaagd! Het golfde als een kreet over Nederland heen, het klokte en biemde uit alle torens, het galmde in liederen over de straten en dat alles werd gedragen door de blijde en verheugde harten van tien- en honderdduizenden.

Iedereen zag nu als het ware het opengetrokken raam, van waaruit men de wereld kon overzien, den verren horizont, waarheen en waaruit men kon af- en aandragen de producten van éézelfde ras.

Duizenden jongelingen kregen opeens weer hoop, zagen een ideaal prijzen uit een grauwe diepte, tot ver in de blauwe wolken toe.

Men sprak reeds van een poging tot het aanleggen van een vaste postverbinding naar Suriname, over de Azoren en een dito lijn over het Noorden naar Amerika.

Jonge officieren liepen met grootsche ideeën rond, gedachten, een Heemskerck en Houtman waardig; industrieelen schakelden hun bedrijven over, in een nieuwen productie- en expeditievorm; bevroren kapitalen vloeiden uit de kluisen der banken, om in verschillende verkeerscentra's nieuwe bedrijven te financieren, die vliegvelden aanlegden tot een rendabele exploitatie.

De praktische Nederlander goot alles direkt in een economischen handelsvorm.

Michiel zag dit gebeuren met een zekere verbazing aan. Het kwam alles veel sneller dan hij dacht. Maar

558

de vreugde, die tevens in zijn hart opklimde over deze energie-ontwikkeling, bevatte ook een groeiende vrees. Hij zag het groote gevaar, dat reeds zijn schaduwen vooruitwierp, van deze hooge luchtwegen uit, en dat ook nu reeds dreigend om het open raam van het vaderland rondschaduwde.

Duizenden begrepen niet de Gods gedachte, die op dit geheel nieuwe terrein zweefde. Zij namen het aan als een product van techniek en wetenschap met een tikje durf en moed er in. Zij lazen er niet in dien verheffenden psalm van een nieuw lied. Zij bemerkten niet, dat zij een pas nader waren gekomen tot die vol-einding...

De luchten gingen zingen en roemen; zij gingen dragen...

Maar ook de zonde steeg op en sloeg de klauwen uit in de lucht, om God dat gebied te betwisten. De booze geesten in de lucht...

Een onderneming te Schiedam bracht nog geen tien dagen na den terugkeer der V XX reeds een lading likeur naar Afrika en een spoedbestelling mitrailleur-onderdeelen werd door twee vliegtuigen naar de Rifkabylen gebracht.

Toen Michiel dat las, ontwaakte in hem nog meer dan ooit de strijder voor een heerlijke en heilige zaak. Hij reisde met Annie en Doorman naar de groote zending-conferentie, die te Zeist werd gehouden en hield daar een gloedvolle rede ten voordeele van de medische zending in Indië en... schonk haar drie keurige Roodekruistoestellen, voorzien van verstelbare drijvers, zoodat zij op de meren en stroomden en plassen van Borneo en Nieuw-Guinea konden nederdalen.

Hij probeerde ook overal in den lande een kern van het volk te bewegen om zich nauwer aaneen te sluiten tot een steuncomité, en probeerde tevens de regeering te bewegen om bij den Volkenbond te Genève een initiatief-voorstel in te dienen, dat door de vliegtuigen geen wapens of alcohol zouden vervoerd worden, geen ziel- of moreeldoodende vrachten.

„Dat open raam moet open blijven,” zei hij tot Annie op een avond, toen zij beiden op Schiphol zaten, op de veranda van het restaurant; „het moet open blijven.”

„Dat kan alleen maar door gebed,” zei Annie.

„Het gebed des rechtvaardigen vermag veel.”

„Het volk wil enkel de façade, het dringt niet achter het wezen door, Annie! Daarbij denken velen, dat men bij techniek niet bidden moet. Zij doen het enkel in de kerk, hoogstens nog aan tafel. Maar voor hun werk? Voor het vaderland? Daar bidden maar enkelen voor.”

Zij zaten op dit oogenblik zoowat alleen op de veranda, met het uitzicht op het breede platform.

Het nachtvliegtuig voor Londen werd uit de loods gereden naar de startplaats. Zij keken er beiden zwijgend naar.

Het stond nu op de plaats van vertrek, en men bracht de bloemenmanden in het bagageruim, de postzakken, een paar kisten en koffers.

Toen traden een paar jonge menschen het station uit en liepen op het toestel toe. Het was een jonge man; hij liep gearmd met een jonge vrouw.

Annie herkende hem.

„Dat is de jonge Vermeulen met zijn vrouw. Zij trouwden vandaag en gaan op de huwelijksreis,” zei zij tegen Michiel. Deze keek op en lachte. Annie zag zijn lach, die als een zon over zijn gelaat trok.

„Dat moesten wij ook maar spoedig doen,” zei hij. „Maar dan niet naar Londen. Naar Insulinde. Wij kunnen dan samen daar het terrein meteen verkennen, Annie! Het is goed, als men dat doet in de heerlijkste periode van zijn leven. Dan heeft men meer oog voor de liefde, ook tot anderen.”

„Ja,” zei Annie. „Dat is zoo.”

Zij keek hem diep in de oogen. Vóór hen stonden de motoren van de „Ekster.” Zij zagen het niet, hoorden het enkel door hun woorden heen.

„Kan je dat niet alleen doen?” vroeg zij.

„Nee, ik heb je noodig, Annie, nu meer nog dan voorheen. Je weet, wat ik je eens heb verteld. Het is goed, als iemand, die je liefheeft, met je tezamen bidt en werkt. Mijn werk is groot en moeilijk tevens, het is een werk voor het vaderland, dat vroeger enkel groot werd door het gebed.”

„Van één enkele? Of een paar?” vroeg Annie.

„Ja. Op de vloot van één De Ruyter of een Tromp baden van de duizend misschien twee! Maar dat was genoeg. Door die twee won Holland den slag. Dat is het heerlijke van het Christendom, dat ieder geloovige een priester is en voorbiddend kan naderen voor den troon van God. Holland kan groot worden, als het de verlossing door het bloed van Jezus Christus over de wereld zal dragen, ook langs de nieuwe heirbaan, door God geschonken.”

Weer stond de V XX op Schiphol, klaar voor vertrek. Auto's rolden af en aan en brachten tientallen genoodigden, en op ieders gelaat was vreugde te lezen.

Ook de gezagvoerder Doorman liep reeds om zijn grooten vogel heen, hij zag er keurig in de puntjes uit en op zijn borst prijkte het kleurrijke lintje van zijn orde.

Breder werd de kring belangstellenden om het vlieg-

tuig en plotseling schalde een luid hoezee! de lucht in.

Michiel van Loon trad het terrein op, met Annie Volkert aan zijn arm. Zij waren dien morgen getrouwd en wilden nu afreizen naar Indië, om persoonlijk alles te organiseren voor een breeder opzet van verkeer.

Inmiddels was Joop Volkert reeds naar Afrika afge-reisd, om aldaar de routes af te bakenen.

Het gejuich laaide telkens op, ook, toen zij beiden instegen en Doorman hun de hand reikte.

„Ik wensch jullie een gezegend leven toe,” zei hij, en even trilde zijn hand, toen zijn oogen die van Annie ontmoetten.

„Dank je wel,” zei Michiel. „Wij vertrouwen ons nu, naast God, aan jou toe, Lodewijk!”

„Dat kan je doen,” antwoordde Doorman, „ik reis nu steeds met God. Het is of Hij altijd mijn handen bestuurt.”

Hij draaide zich om en sloot de bestuurdersruimte af.

De motoren snorden en ronkten, en de V XX trilde op zijn banden. Toen hoorde men het „los” roepen van den chef.

Annie en Michiel stonden voor het raam. Zij zagen de menigte juichend uiteen wijken en de velden voorbij rollen onder hun voeten. Hooger en hooger steeg de V XX boven de velden en wateren, boven de torens uit der stad, in de blauwe zonnige lucht.

Toen riep Michiel opgewekt uit:

„Annie, kijk eens, hoe mooi Holland daar ligt, en hoeveel torens er omhoog stijgen uit al die velden en steden. Het zijn als zoo vele handen ten hemel gericht!”

(Wordt vervolgd.)

Agfa Isochromopname

Fotografeeren is een kunst; men moet oog hebben voor het bijzondere, voor het schoone, voor het spel van licht en schaduw, dat hier wel heel merkwaardig tot uiting komt.

De eindeloze zandwoestijn uit de lucht gezien.

je spreekt. Als al die volken eenmaal het Evangelie zullen aannemen, Michiel! wat zal dat een zegen zijn!"

Op het vliegveld ronkten de motoren reeds; zij stegen in, en onder hun voeten kolkten de duizenden koepels en minarettenvoorbij van Bagdad en zijn voorsteden, de modderige Euphraat met zijn oevers vol karavanen, de hoogvlakten van Koerdistan en het naderende Perzië.

Tegen den avond vloog de V XX over de groote zandwoestijnen van 't oude land.

Zij hielden nu de Zuidelijke richting op Djask aan en naderden reeds Bender Abbas.

Doorman zat nu in de cockpit aan het stuurwiel

en overzag den horizon met zijn adelaarsoogen. Nog nooit te voren was hij zoo overtuigd geweest van het heerlijke van zijn missie als juist nu.

En zal er niet een tijd komen, dat van de lucht uit het eeuwig Evangelie zal worden verkondigd aan hen, die zich op de aarde thuis gevoelen, opdat allen God vreezen en Hem heerlijkheid geven?

Dat was een vlucht, waarin hij als het ware zich voelde opstijgen en in de armen vliegen van een goedertieren en liefhebbend God, Die ver weg in het Oosten hem wachtte met de korven vol Evangeliezaad.

Te Djask werd overnacht. De heerlijke Oostersche nacht schaduwde over de palmen en de verre bergen, en in het Zuiden over de golf van Oman.

Michiel schreef in zijn blocnote het rapport van dezen dag en Annie lag op de veranda van het kleine hotelletje en keek naar de bergen. Op tafel lag het Bijbeltje, dat zij op haar trouwdag had gekregen als geschenk van haar broer Joop. Telkens weer dacht zij aan den tekst, die op het titelblad was geschreven: „Hij heeft tot mij gezegd: Mijn genade is u genoeg.” (2 Kor. 12 : 9.)

Zij had eerst niet goed begrepen, waarom Joop juist dit woord had neergeschreven, en ook Michiel had er over nagedacht; en nu nog vroeg zij zich telkens af, waarom hij haar dit woord had meegegeven op den weg. Maar Joop was nu eenmaal anders dan anderen. Hij zag en voelde alles zoo gansch anders en op den duur bleek toch telkens weer, dat zijn gevoelens goed waren geweest.

Ook nu dacht zij weer over dezen tekst na. Zij zag vlak vóór haar, aan den voet van den tuinweg, Doorman staan in gesprek met een inlander, een robusten kerel.

De zon speelde op het groepje en zij zag duidelijk de stralen schitteren in het lintje van de Oranje-Nassau. Weer kroop in haar gemoed een klein gevoel van wrevel op, dat haar Michiel deze onderscheiding niet was te beurt gevallen op dien grootschen dag van nationale huldiging op Schiphol. Moeilijk viel het haar soms hierover te zwijgen, zij voelde het te veel als een onrecht.

„Lieveling,” zei Michiel opeens, „nog vier dagen, dan zijn wij er. En dan begint de strijd pas!”

Kijk, dat was weer echt Michiel. Hij zat al maanden

HET OPEN RAAM

46) DOOR W. LAATSMAN

XXXII. MIJN GENADE IS U GENOEG.

De route naar het Oosten.
Er ligt een groot verlangen op den weg naar het Oosten heen.

Zij zongen het honderden jaren geleden reeds, die oude Dietsche stammen:

Naer Oostlant willen wij rijden,
Naer Oostlant willen wij mee!

Daer isser een betere steē.

Er ligt een groote bekoring over dien langen zonnigen weg. Niet alleen, dat men het licht als het ware in de armen vliegt, maar de omlijning wordt scherper; men gaat de aarde zien in licht en zwart. Men voelt het hart stiller slaan en den geest scherper gaan denken. Het is, of de stof meer en meer verzinkt en de geest hooger opstijgt.

In het Oosten sprak God. De route naar het Oosten is een hoofdweg van den Christen; is ook een hoofdweg van den Hollander altijd geweest.

„Opmerkelijk,” zei eens Michiel tegen Annie, „opmerkelijk, dat in het Oosten de rijkdom blijvend ligt, zelfs als de grootste armoë over het land schaduwte.”

Zij liepen in Bagdad rond, toen hij dat zei, de V XX stond op het vliegveld om benzine en olie in te nemen, en met hun beiden wandelden zij langs de bazars van de binnenstad. Jonge kinderen en oude mannen liepen, in lompen gehuld, en met bevuilde gezichten, door de steegjes. Maar op heel hun aangezicht, over heel hun houding, lag een rijkdom van adel.

Zij hadden nu reeds een langen weg achter zich. Marseille, Caïro, Angora — zij lagen als étappes in het verleden. Vóór hen lag de blijde verwachting over de vlakten van Perzië en de oerwouden van Voor-Indië.

„Een heerlijk land om te droomen,” zei Annie; „van die droomen, waarin God je verschijnt en Zijn stem tot

in den strijd en telkens sprak hij over . . . de strijd begint later pas. Echt zoo'n Hollandsche jongen, dacht zij, zoo'n kerel van stavast, die vooruit ziet en nooit om zich heen, nooit op zichzelf. Zoo'n karakter, die den strijd niet voelt, enkel maar ziet.

„Hoe meen je dat?” vroeg zij.

„Wel, met dat zendingsplan. Kijk eens, hier is de kaart van Borneo; dat centraal gebied is nog zoo goed als onbekend. Daar komt men niet door, zie je, door dat oerwoud en die bergen. Maar hier ligt het Senajangmeer en daar het Djempangmeer. Daar kan een vliegboot op dalen en van daaruit het Evangelie en de medische zorg het binnenland indragen.”

Annie luisterde aandachtig toe. Het leek haar een veldtocht toe in modernen stijl.

„En verder Michiel?”

„Een dito actie op Celebes; met als basis het Motana-meer en het Posomeer. Hetzelfde ook op Nieuw-Guinea. Ziet eens, die Wilhelminatop van het Centraal Gebergte is 4750 meter hoog. De Carstensztop nog hooger, maar eventjes 5040 meter.”

Doorman naderde nu het tafeltje en begroette hen.

„Aan de studie, amice?”

„Ja. Het plan rijpt meer en meer in mijn geest.”

Doorman ging zitten, dacht even na en zei:

„Laat het goed rijpen, Michiel! 't Is het rijp worden waard, dan valt het altoos in je schoot! Onrijpe vruchten zijn wrang. Weet je, wat die Bedouin mij vroeg?”

„Nee, zeg het eens!”

„Waarom wij zooveel kisten bij ons hadden met een rood kruis er op. Ik heb hem toen zoo het een en ander verteld. De arme kerel vroeg, of wij niet in zijn land konden komen, aan den overkant. Daar stierven de menschen als ratten van ziekten en honger.”

„Vreeselijk.”

„Ja. En het vreeselijke was, wat hij verder zei: Bij jullie ligt het voedsel op de mestvaalt. Hij had het gelezen in een Engelsche courant. Hij begreep niet, dat Allah dat toeliet, voegde hij er aan toe.”

„Wij gaan er heen,” zei Annie.

„Juist, wij gaan. Maar duizenden gaan nog niet.”

De vrede van den nacht lag over heel het land en de vrede lag ook over de bergen, waarachter toch de wilde Koerden woonden; de menschen, die omkwamen in ziekten en nood. Zij zagen beiden Doorman den heuvel afdalen, naar het vliegveld om nog eenmaal de V XX te inspecteeren.

„'n Flinke kerel,” zei Michiel. „En zoo heerlijk; die dient niet om loon.”

„Maar hij kreeg een ridderkruis,” zei Annie scherp.

Michiel keek haar verwijtend aan, en zij voelde zich blozen van spijt en schaamte tevens over dit onvriendelijk gezegde, dat haar ontviel.

„Nee,” zei Michiel. „Gods genade is genoeg.”

„Ik begrijp,” zei Annie, „ik begrijp. Michiel, dat is het, beste jongen. God zei het en Joop begreep het.”

Toen nam zij zijn arm, en met een stralend gezicht liepen zij samen de gang in op de kamerdeur toe.

(Wordt vervolgd.)

MAATSCHAPPELIJKE SPLINTERS

OPA

OPA IS BIJ ONS TACHTIG JAAR GEWORDEN. Wij hebben hem toen gevierd en in de bloemetjes gezet en hij was dien dag heelemaal uit zijn „doen” geslagen.

't Valt ook niet mee, als je zestig jaar langs de velden en wegen hebt gekuierd, om dan een heelen dag stil te zitten in een zetel vol bloemen en linten!

Opa is nog flink ter been. Hij ziet er uit als een sterke zestiger en zijn lichaam is recht en hoekig.

Zijn splinterleven is nu tot rust gekomen, maar zijn hart dwaalt nog ver weg door bosschen en over heide. Dat kan je merken, als hij 's avonds, na het werk, aan de poort staat. Als je dan in zijn oogen ziet, dan blikken die zoo heel ver weg en altijd naar den zonkant, naar de blauwe wolken in de hoogte. Dat is het oogenblik, dat je met hem spreken kunt; dat je toegang krijgt tot zijn ziel. Die ziel is leeg, vereelt en hard, zóó hard, dat je er geen gat in kunt beitelen om een kruis in op te richten.

Op een avond stonden wij weer eens zoo samen in de poort. Het zonlicht speelde over de straat, over het water aan den overkant. De kinderen joelden hun hoepels achterna. De oogen van „Opa” tuurden de verte in, en het leek mij toe, of er een glans van verre herinnering in lag, splinters van verre tafereelen, die gingen branden onder het warme gespeel der jeugd. Hij stond er zoo zielig in die groote open poort. Zijn handen wriemelden door zijn baard en ik zag zijn mondhoeken trillen. En toen: „'t Is lang geleden, dat ik zoo speelde, mijnheer! Dan ken je het leven nog niet. En dat is maar goed ook. 't Leven is zoo hard. Het geeft je honger en dorst en . . . menschen. Menschen . . .”

Ik zweeg. 't Is soms zoo goed, te zwijgen.

„Menschen zijn valsch en slecht, mijnheer! Ze trappen je eerst de straat op en schelden je dan later, omdat je geen eigen deur hebt. Van morgen aan tafel las je, dat Jezus aan de deur staat en klopt . . . Maar als je nu geen deur hebt! Daar pieker ik wel eens over, zie je!”

„Ik denk, dat God haar wegnam,” zei ik, „en niet de menschen. Die spijkeren je eerder de luiken dicht.”

„Opa” draaide zich om, maar halverwege de poort keerde hij terug en gaf mij een hand.

„Dat zou wel kunnen, wat je daar zei,” mompelde hij, „ik zal het van dien kant eens gaan bekijken!”

Dat is nu reeds een tijd geleden, die avond onder de poort.

En „Opa” is ingegaan naar de plaats van het eeuwige Jeruzalem, met zijn splinterleven zonder deuren en luiken, omdat God die had weggedragen met Zijn genadehanden naar Golgotha.

W. L.

SOUTHWARD HO

CHARLES KINGSLEY HEEFT IN ZIJN BOEK „Westward Ho!” een schitterende beschrijving gegeven van de periode van Koningin Elizabeth, toen mannen als Raleigh en Drake de grondslagen legden van Englands positie als zeemogendheid.

„Westward Ho!” was de uitroep van den zeeman, die uit een Engelsche haven in zee stak met bestemming naar het verre en onbekende Westen.

„Southward Ho!” is de titel van een klein boekje, dat het verhaal bevat van avonturen en ontdekkingen in de Stille Zuidzee.

Zeehelden waren de mannen en vrouwen, die in

Onze Koningin en Prinses met de Belgische Koningskinderen in het door den Burgemeester van Noordwijk gebouwde paviljoen op de duinen, vlak bij zee.

De Mohammedaan hief zijn hand op en wees naar den wand, vlak achter Michiel.

„Dáár,” zei hij, „däär.”

Michiel keek om, daar aan den wand hing een wit phosphoresceerend kruis, een geschenk van Joop Volkert, toen de V XX Holland verliet.

„Daar,” zei de man, „een wit kruis. Bij Allah, een wit kruis. 't Nazaréner-kruis is toch rood?”

Toen, opeens, draaide hij zich om en sprong als een tijger de trap af, rende het veld over, en aler Michiel eigenlijk goed wist, wat er was voorgevallen, was de lenige gestalte van den Mohammedaan verdwenen in de schaduwen van den nacht.

„Vreemd,” zei Michiel, „heel vreemd. Toch maar goed, dat ik nog even opstond om het vergeten logboek te halen. 't Was een geheimzinnige kerel. En wat meende hij toch met dat witte kruis en 't roode Nazarénerkruis?”

In den vroegen morgen vertelde hij Doorman het avontuur van den nacht. Deze luisterde met gefronste wenkbrauwen en een zichtbare angstuitdrukking op het gelaat.

„Wij moeten oppassen,” zei hij, „dat heerschap had niet veel goeds in den zin.” (Wordt vervolgd.)

HET OPEN RAAM

47) DOOR W. LAATSMAN

Het was dienzelfden nacht, te midden van de Oosterse stilte, dat een vereenzaamde Mohammedaan om het vliegveld zwierf. In zijn hart woonde het groote fanatieke verdriet van den Moslem, omdat het „noodlot” hem deed zwerven, als een verschoppeling, door de wereld. Zijn holle oogen zochten den hemel af, de donkere vlakten, de boschranden.

Toen viel zijn oog op het vliegveld. Door den nacht heen scheen als een lichtende roep het roode Kruis op een vliegtuig. Dat was het gehate rood van den Nazaréner. Het rood . . . rood als bloed.

Dat rood spookte hem voor de oogen en drong als vuur in zijn aderen. Toen sloop hij nader . . .

Hij lag nu reeds onder de zware schaduwen van de vleugels, en zijn bloeddorloopen oogen keken op en zagen opnieuw dat vuurroode kruis, dat op de vlakken stond. Even hield hij zijn sluipend kruipen in en sloeg hij de vingers in den bodem, als een tijger, die zich gereed maakt tot den sprong. Hij lag nu dicht bij den ingang van de cabine en zijn handen konden schier de trap reeds raken.

Nog even scheen hij te aarzelen, zijn rechterhand zocht den gordel af, waar de tondeldoos rustte in de plooiën, dicht naast den dolk. Toen sprong hij op en rende het trapje op.

„Halt.”

Michiel riep het uit maar zonder eigenlijk te weten waarom. Tegelijk wierp hij zijn armen open en balde hij de vuisten om toe te slaan. Hij stond zoo midden in de cabine van het vliegtuig, vlak bij den ingang van de cockpit, en één pas vóór hem stond de vreemde gedaante van een man, die snel de witte burnoe (mantel) voor zijn oogen trok om het gelaat te verbergen.

Michiel liet de armen zakken en vroeg in het Engelsch: „Wat doet u hier?”

De vreemde zweeg en trok nog dichter de witte kap over zijn oogen heen. Er bestond geen twijfel over: de man was verschrikt, meer nog, hij stond als geslagen aan den grond.

„Wat doet u hier?” vroeg Michiel andermaal.

Een vakantie-opname uit het Schwarzwald? Neen, deze prachtige foto werd genomen onder den rook van de residentie, op het landgoed Raaphorst.

HET OPEN RAAM

48)

DOOR W. LAATSMAN

XXXIII. HET GEHEIMZINNIGE OOSTEN.

Het was een dag na dit gesprek, dat de V XX Jodpoer naderde. Van het toestel uit had men een prachtig uitzicht op het Fort, gelegen op een hooge rots, geheel overziende de breed aangelegde stad. In het fort zelf zag men het paleis schitteren van den Maharadjah, en onder aan de rots den nieuwbouw van het nieuwe koninklijke verblijf. Het was juist een feestdag, de zoogenaamde Deevali. De geheele stad was versierd met serpentines en guirlandes. De vrouwen en meisjes droegen de kleurrijke Oostersche bloemen in het haar en waren omhangen met goud bestikte en gesespte kleederen.

Het was het groote feest van den Hindoe, den dag, waarop hij een nieuwe rekening opent in zijn grootboek.

Voor de tempels stroomden de menschen samen met hun boeken om de Pundits te raadplegen en daarna de boeken te laten zegenen door de priesters.

Michiel en Annie zagen een paar uur dit levendig tafereel aan, terwijl op het vliegveld Doorman de zorgen waarnam voor het vliegtuig. Zij zagen, hoe onder gebruik van veel wierook en heilige welriekende oliën, de familieversierselen werden gedompeld in melk, opdat de godin Kali het familiefortuin zou zegenen.

Zij zagen het aan met een heiligen gloed van Evangelisatiegeest in hun hart. De bekoring van het Oosten kon niet overschaduwen hun zielsverlangen om in dit land het Evangeliezaad te strooien uit de hooge luchten.

Op dat oogenblik passeerde hen een officier van The Salvation Army. De man salueerde, keerde zich om op zijn schreden en zei: „Arm volk, Sir! Poor people!”

„Yes indeed,” antwoordde Michiel.

„Kent u de legende,” vroeg de officier, „waarop dit alles gegrond is?”

„Neen.”

„Luister. Viska doodde eens een duivelskoning en wierp hem tot in de ingewanden der aarde. Maar de verworping smeeke om weer te mogen opstijgen tot de oppervlakte der aarde, éénmaal per jaar, om daar voor één enkelen nacht te mogen regeeren. Viska stond dit toe. Daarom laten de Hindoes op dien nacht het vuurwerk opstijgen en de lampen branden, om den

duivel te verdrijven. In dezen nacht worden vooral in de dorpen de kerkhoven bewaakt, opdat de duivel niet de schedels zou stelen. Dit is de nacht voor Deevali; dan bestijgt god Roma, de Hindoeheld, weer den troon, nadat Raavan is teruggestort in de diepe duisternis der aarde.”

„Arm volk,” zei Michiel.

„U is vliegenier?” vroeg de officier, terwijl hij op de uitrustung van Michiel wees.

„Dat direkt niet. Ik ben op reis naar Indië per vliegtuig. Ik ga aldaar een vliegdiensorganiseeren, een missiedienst.”

„O, daar las ik van in de courant.”

„Nu reeds?” vroeg Michiel verbaasd.

„Ja, ik wensch u Gods zegen toe. Ik heb dat idee ook vroeger reeds gehad, als jongeling, toen ik in Kent de eerste vliegtuigen zag opstijgen. Ik had toen een droom van een zaaierende hand, die ver in de lucht zweefde boven de braakliggende heidenwereld.”

Michiel keek Annie aan; deze zei: „Opmerkelijk!”

„Het is een heilige tijd,” zei de officier nadenkend. „God laat nieuwe gebieden openbreken en spreken. De volheid der tijden nadert meer en meer . . .”

Zij hadden Jodpoer verlaten en waren op weg naar Calcutta, het vliegveld Dum-Dum, Benares, Allahabad, alle fantastische namen, lagen reeds achter hen.

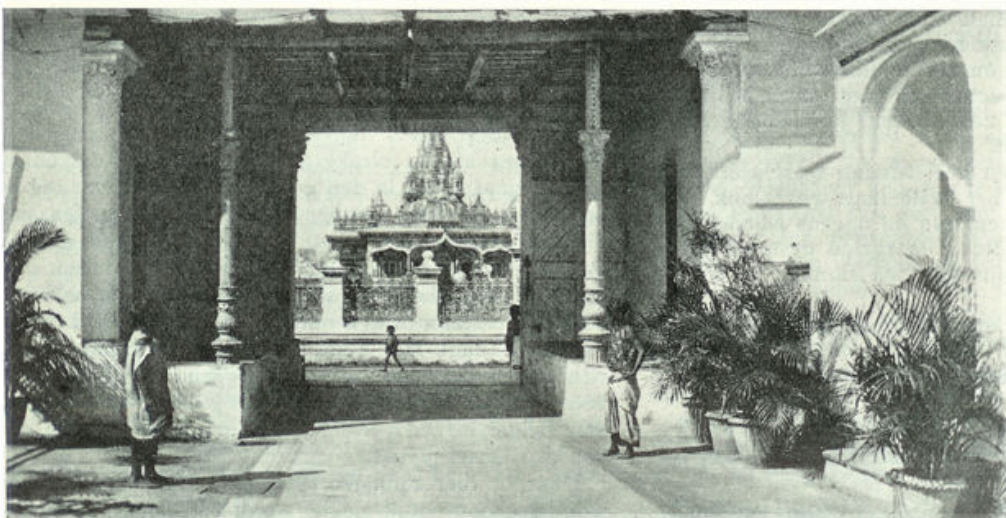
Michiel lag in zijn ruststoel en staaarde over de bosschen en rivieren.

Overal lagen de kleine dorpen te midden der palmboomen, en hier en daar de karakteristieke vierkante watervijvers van Bengalen. Reeds zag hij het station Dum-Dum nader komen. Hij stond op om zich gereed te maken voor het uitstappen, toen zijn oog viel op Annie, die vol aandacht omlaag keek.

„Het lijkt wel een sprookje,” zei zij, „en men zegt, dat al deze heerlijkheid nog niet halen kan bij die van Java of Borneo. Nu begrijp ik zoo goed, waarom een piloot steeds zóó de hoogte zoekt; dat hij niet meer leven kan op de aarde, die zoo begrensd is voor zijn voeten.”

„De motoren draaien reeds op halve kracht,” zei Michiel. „Kijk, wij raken grond, wij rollen reeds uit.”

Een vreeselijke hitte hing over het veld. Een auto stond reeds gereed om de beide passagiers te brengen naar de baksteen van bungalow, waar zij den nacht

Groote Hindoetempel te Calcutta.

Foto K. L. M.

konden doorbrengen. Op den weg er heen vielen hun de vele ossen op, die de wagens voorttrokken over den breeden weg, in de boomen sprongen de gestreepte eekhoorns rond; de heilige popelboomen, gewijd aan de heilige gedachtenis van het allerheiligste Indië.

Overweldigd door het geheimzinnige waas van het Oosten, dat steeds over land en steden ligt, zaten zij beiden zwijgend in den auto.

Plotseling verbrak Michiel de stilte en zei: „Annie, hoe meer ik doordring in dat land van geheimzinnigheid, hoe meer ik geloof, dat wij op den goeden weg zijn. Het is, of men hier eenmaal Christus zal zien wandelen langs den langen heirweg; of de Zacheïssen reeds in de boomen zitten, om naar Hem verlangend uit te zien.”

Zoo verliep de reis van étape tot étape: over Rangoon, Akyab, Siam, Burma, Henzada naar Medan.

Hier raakten zij weer Nederlandschen bodem. Niemand wachtte hen op, dan enkel het vaste terreinpersoneel van de vlieghaven. Men had de V XX later verwacht. Maar die enkelen, die op het veld aanwezig waren, begroetten vol enthousiasme de bemanning en de passagiers van de V XX.

„Welkom in Indië,” riep de chef hun toe. „Welkom! Jammer, dat u eerder aankomt; heel de bevolking wilde aanwezig zijn. Zij verwachtte u echter hedenavond!”

„En niet om 1.45,” zei Michiel lachend. „’t Is mij liever zoo,” vervolgde hij, „nu kan ik rustig den eersten indruk verwerken van dit schoone land.”

„U zult er meer van zien, mijnheer Van Loon. Ik las over uw plannen,” zei de chef, „of u slagen zult is iets anders. Er is hier in Indië reeds zooveel geprobeerd.”

Zij stonden nu vóór het hotel. Om hen heen vlogen de vogels van het Oosten: witte en zwarte vlerken met gele kopjes; zij vlogen in zwermen door de boomen heen, wild krijschend in de ijle zonnige ruimte.

„En het uitspannel looft des Heeren werk,” zei Michiel opeens. „Geloof u dat ook, mijnheer?”

De chef keek naar hem op, met een vraag van verwondering in zijn oogen. Hij aarzelde even en zei toen: „Ik ga nooit naar een kerk, mijnheer!”

Nu was het de beurt van Michiel, om op te kijken over zoo'n niet enkel ontwijkend, maar vreemd antwoord tevens.

Hij herstelde zich evenwel en zei: „Hoe kunt u hier leven zonder den Schepper te loven? Dat doen de inlanders nog, onbewust misschien, maar zij doen het.”

De chef antwoordde niet. Hij keerde zich om en noodde met een gracieuse handbeweging den heer en mevrouw Van Loon uit om de hotelhall binnen te treden. Maar in zijn hart leefde een spot op en hij dacht bij zichzelf: „Wat moet dat worden! Jammer, de kerel ziet er anders dapper uit.”

Maar dien avond, toen heel Medan feest vierde en de V XX huldigde, toen het Wilhelmus weerklonk over de pleinen en in de huizen, zag hij opeens Michiel opstaan tusschen de menigte. Zijn rijzige gestalte reikte boven de massa uit en zijn woorden klonken als roffel-slag door de ruimte.

En de chef luisterde toe; hij dronk de woorden in, waarin dat vaste geloof lag in God, het besef, dat de mensch, aan Gods handen gevoerd, kan en moet uitstijgen boven de crisis.

Aan Gods handen. Ook in Indië. Niet aan de handen van het gouvernement, van de cultures, neen, aan die van God.

Ook in het vliegwezen... (Wordt vervolgd.)

KONINGIN ASTRID †

EEN MOOIE ZOMERMORGEN TEMIDDEN der Zwitsersche bergen. Tusschen Luzern en Küsnacht, over den prachtigen autoweg, die leidt langs het Vierwoudstedenmeer, suist een auto voort. In dien auto drie menschen: een jeugdig echtpaar en achterin de chauffeur. De morgen is pril en veelbelovend. De wandeling in de bergen zal straks verkwikkend zijn.

Een lieve lach straalt van dat mooie, aantrekkelijke vrouwengezicht. Denkt ze aan haar kinderen, die den vorigen avond met de gouvernante weer terug gereisd zijn naar huis? Naar huis, dat is dan naar Brussel, want de jonge familie brengt de vakantie door in haar villa, daarginds achter Luzern, in het kleine Haslihorn. Denkt ze aan de omhelzingen van de lieve oudste, het meisje en aan die van den kleinen Boudewijn? Het ventje heeft gelogeerd met zijn zusje bij den burgemeester van de Nederlandsche badplaats Noordwijk en is monter en opgetogen te Brussel teruggekeerd. Ik spreek Nederlandsch, had hij gezegd, niet enkel tegen de oude dame op het Brusselsche Perron, maar ook tegen zijn ouders. Want hij wist wel, dat hij juist dáárom naar Nederland was gezonden.

Denkt ze daaraan, de jonge moeder? Wie zal het zeggen. Maar de gedachten achter die zonnige oogen zijn ongetwijfeld ook zonnig, terwijl ze daar voortsuist aan de zijde van haar man. Ze hebben elkaar zoo lief, die twee, en ze zonnen zich aldoor in elkanders liefde. En de oogen, waarmede de jonge vrouw den man naast haar aanziet, spreken een zeer duidelijke taal.

Ze zijn op weg naar Küsnacht en verder.

Blij is de lach dier jonge menschen, waarmede zij tusschen de vruchtboomen door opkijken naar den Rigi met zijn machtigen top.

Nu zijn ze nog maar tien meter van het punt, waar zoo aanstonds hun levensgeluk vernietigd zal worden. Op dat oogenblik neemt de jonge vrouw de kaart om de route van den weg na te zien en buigt haar man zich naar haar over: de weg is immers breed en er dreigt hier geen gevaar. Maar juist dat ondeelbare oogenblik van neerbuigen en kijken naar de kaart in den laatsten meter van den doodenrit, brengt de catastrofe in hun leven... de auto gaat slingeren, raakt den berm van den weg, slingert nog meer en bonkt met daverend geweld tegen een boom... In het volgend oogenblik heeft de jonge koningin van België opgehouden te leven...

Opgehouden te leven. Maar de man, die haar in de armen houdt en teeder haar naam roept en dan, als hij geen antwoord krijgt, begrijpt, althans gáát begrijpen, hij leeft voort, moet voortleven. Zacht en oneindig liefderijk kust hij dat bleeke gelaat daar tegen zijn borst.

Wat gaat er om in den jongen man? Och, wat zou er omgaan in het hart van een man, die gaat beseffen, dat hij zijn aangebeden vrouw verliest? Wat zou er dan omgaan? Dan breekt er krakend een wereld ineen, dan is het of alles, letterlijk alles stilstaat. Daar is ook wat stil blijven staan in den auto, die totaal vernield in het oeverriet hangt. Het is het klokje, dat vijf minuten voor tienen aanwijst. Dat wil dus zeggen: te vijf minuten vóór tien van den 29sten Augustus 1935 is voor Leopold van België in één verschrikkelijk oogenblik de zon als van den hemel gerukt.

Daar, op dien zonnigen morgen van Augustus, op een wonderschoon natuurplekje, wordt het plotseling aarde-

HET OPEN RAAM

49)

DOOR W. LAATSMAN

XXXIV. „DE VRUCHT IS RIJP.”

Daarna begon de strijd.

De groote strijd, waarin God Zelf deelneemt, doordat Hij de harten staalt, die tot Hem opzien met vertrouwen.

Het raam was wel opengerukt in Nederland, en in Zuid-Afrika, waar Joop verder de zorg op zich nam, om het ook open te houden, maar in Indië lag alles nog potdicht. Daar zuchtte het volk nog in de verdorven atmosfeer van een zich meer en meer sluitend huis. Ook hier waren velen, die waggelend waren opgestaan en met den moed der vertwijfeling rukten aan de deuren en vensters. Maar zij gevoelden meer en meer de bezinning benevelen in de crisis, de handen moe worden en slap.

En nu rees ook hier een nieuwe hoop aan den horizon. Maar het was een hoop, die duizenden niet begrepen, omdat de heiligheid van God er over heen lag.

Die Van Loon was een held. Maar een Christen. En dat was een raadsel voor die duizenden, die zich Christenen noemden en in het hart niet waren.

Wat wilde die Van Loon eigenlijk? De missie steunen? Idioot gewoonweg! Met vliegtuigen de binnenlanden ingaan? Om een handjevol Papoea's te bekeeren en te genezen? Maar menschief toch! Dat had immers geen nut voor de opheffing van de crisis!

En in de soos vond iedereen het jammer van dien kranigen kerel en zijn snoes van een vrouw, dat die zóó dweperig dachten . . .

Maar zij zaten met die gesloten ramen, zie je. En Michiel van Loon had er een opengetrapt, o ja, niet hier, enkel in Holland, maar hij had het toch gedaan, en hij wilde het nu hier ook doen.

Men moest hem maar laten begaan . . . Desnoods met een gebedje maar meedoen! . . . Parijs is immers wel een mis waard!

Zoo dachten duizenden.

Maar min één enkeling . . .

En die enkeling was een heel gewoon mannetje, dat groot was in de oogen van God.

Op een avond stapte hij het hotel binnen, waar Michiel in de hall zat om zijn courant te lezen.

Hij trad op Michiel toe en reikte hem de hand.

Michiel keek op en zijn blikken vielen in de oogen van den man, die voor hem stond. Die oogen . . . die oogen . . . lieten hem nooit meer los. Hij stond op en zei: „Het komt mij voor, of ik u reeds lang heb gekend en toch . . .”

„Mij tevens,” zei de kleine onbekende. „Maar om het even, ik wilde u even spreken. Kan dat?”

„Zeker. Ik luister.”

„Ik weet, waarvoor u hier is gekomen, mijnheer Van Loon; ik begrijp het ook. Dat spaart ons dus tijd uit. En de tijd dringt. De tijd van het rustig visschen is voorbij. Wij moeten nu jagers worden, den vijand vellen in vogelvlucht met een raak schot in de ziel.”

Michiel luisterde. De man beviel hem. Daar zat een persoonlijkheid, dat voelde hij.

„Met zoo'n schot in de ziel wordt de mensch weer levend, mijnheer! Het verging mij ook zoo, jaren geleden. En u ook, dat voel ik.”

Michiel knikte toestemmend.

„De wereld vuurt ook. Uit de laagte, daarom zit

er altoos de modder aan van zonde. God vuurt uit den hemel.”

„Ga voort,” zei Michiel. „Ga voort. Ik begrijp.”

„Nu moet de zending ook gaan vuren. Snelvuur met liefde, barmhartigheid, geloofsdaden, uit de hoogte. Dat kost geld. En de zending is arm. Welnu, hier is een ton gouds als begin . . . Morgen neemt de crisis al het goud. 't Is nu nog tijd, om het aan God te schenken.”

Hij stond op en wilde heengaan. Michiel legde de hand op zijn schouder en vroeg:

„Uw naam, mijnheer? . . .”

Toen gebeurde er iets. De oude man rukte zijn schouders recht en antwoordde met een wedervraag:

„Heeft de Heere Jezus dat eens gevraagd aan den rijken jongeling?”

„Neen!” zei Michiel.

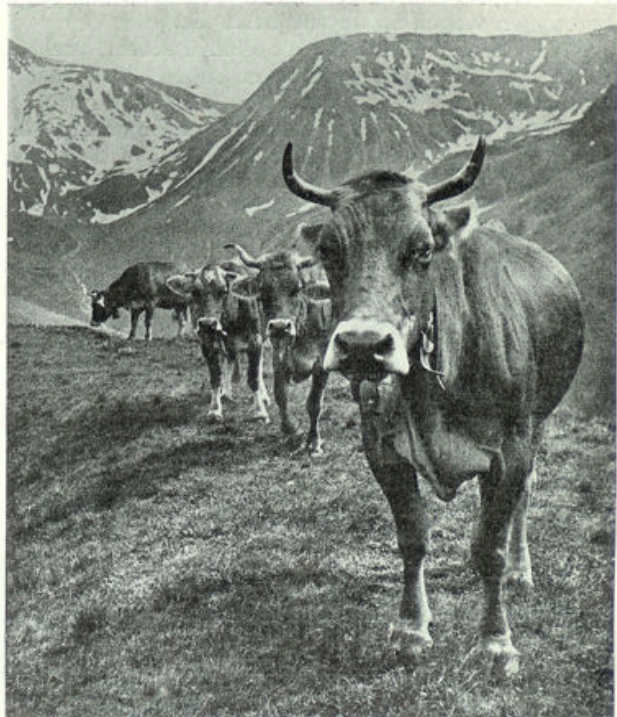
„Volg dan uw Meester.”

Michiel keek hem in de oogen, die oogen, zie je . . .

Toen boog hij het hoofd, terwijl de oude heenging.

Dien dag drukte Michiel het raam open. Niemand zag het nog. Maar iedereen voelde het reeds aan zijn hart, toen op het vliegveld van Tjilitan de drie missievliegtuigen opstegen in de heet geblakerde lucht. Zij juichten, de verzamelde Javanen en Soendaneezen. Zij juichten ook, de samengestroomde honderden Europeanen, die boven de vliegprestatie uit, toch een hooger ideaal zagen vlammen over de vleugels en draaiende motoren heen.

De Roode Kruis-teekens schitterden in de zon. Zij lagen breed uitgeschilderd onder de vleugelvlakken en op de zijwanden. Michiel en Annie zaten in het eerste toestel, dat recht op Celebes aanvloog. Zij wilden eerst nog dalen te Soerabaja, om dan door te vliegen naar Ceram en verder op naar Makassar. Ze zaten tusschen

Dicht beneden de sneeuwgrans grazen de Zwitsersche koeien met hun groote bellen. Nu de herfst nadert en de koude winden over de berghellingen strijken, maken ze aanstalten om de dalen op te zoeken.

de vele kisten en pakken in, en hadden nu maar weinig ruimte voor beweging. Hun hoofden leunden tegen de kisten, waarin de vele medicamenten waren opgeborgen, de instrumenten, de Bijbelgedeelten in inheemsche talen en dialecten.

Te Makassar zou een dokter klaar staan om mee op te stijgen. Michiel en Annie zouden achterblijven, om de basis zelf in te richten, te zorgen voor de verbinding met het hoofdkwartier te Batavia. Aldaar was Doorman achtergebleven met de groote V XX, om een verdere reis voor te bereiden op Australië aan. Deze route zou een economische worden, zooals de route Holland-Zuid-Afrika. Op deze route zou de uitwisseling kunnen plaats vinden van post en producten. Zoo wilde Michiel de banden leggen tusschen Holland en Indië en Australië en verder de zendingsroutes in het binnenland zelf.

„Waar denk je aan?” vroeg Annie plotseling.

„Wel, hoe het mogelijk is, dat in Nederland 30 pct van de bevolking den kreet kon aanheffen: „Indië los van Holland!” Kijk eens neer, wat een rijk land! Kinineplantages, copra-aanleg, theetuinen, een suikerplantage! Wat een gewriemel van menschen op de wegen! Zoo'n kreet was een misdaad!”

„Nu wordt de zoon volwassen,” zei Annie. „Hij gaat zijn zelfstandigheid zoeken.”

„Dat doet ieder zoon. Dat is geen bezwaar. De vader ziet hem graag gaan, op eigen beenen de wereld in, mits hij . . . zijn kind blijft.”

„Maar heeft de vader dit kind tot God gebracht?”

„Dat was onze fout. Nog is het tijd om het te doen.”

Zij vlogen nu boven de Kali Mas van Soerabaja, op het marinevliegstation aan. In het water lagen de prauwen met rotan en op den wal trokken de Klinguleesche ossen loom, maar dapper, de wagens. Aan de oevers rezen de pakhuizen op. Zij passeerden nu de Kali Porong, en vlogen op de vliegbasis toe.

Reeds draaiden de motoren op halve kracht, voelden zij de glijders de golven raken en zagen zij de waterdruppels spatten op en tegen de ruiten van de cabine. Het vliegtuig zwenkte en meerde. De motorboot met kranige Jantjes bemand schoot reeds op hen af en stopte langs zij.

„Welkom!” riep een officier hem toe. „Welkom in Soerabaja.”

„Dank je well!” antwoordde de bestuurder vroolijk, terwijl hij de deur van de kajuit opende, om uit te stijgen.

(Wordt vervolgd.)

VOOR DE ZIEKEN Door Dr A. C. DIEDERIKS

Onlangs las ik dezen zin:

Gemis aan gebed beteekent gemis aan geloof.

Gij ondervindt wel de waarheid van dat woord.

Wanneer uw gebed kwijnt, is dat wel een bewijs er van, dat 't met uw geloof niet heelemaal in orde is. Gezonde menschen pogen aan dezen toestand te ontkomen door arbeid, zieke menschen door veel te lezen en druk te spreken over de dingen van het geestelijke leven.

En toch is dat alles de beste manier om u voorgoed buiten die sfeer te stellen.

Geloof en gebed werken wederkeerig op elkaar in. En niets brengt ons zóó dicht tot Jezus als de zielesnik in het gebed: Heere, gedenk mijner.

Dat is niet het minste der gebeden.

608

INDRUKKEN VAN DE LAATSTE WITTEVEEN-CONFERENTIE

DE WITTEVEEN-VEREENIGING TE Ermelo houdt sedert eenige jaren regelmatig haar Pinkstercursus en haar Zomerconferentie, welke in het godsdienstig leven in Nederland een eigen plaats innemen. Ook dit jaar weer was er voor de conferentie, die de laatste dagen van Augustus plaats had, een verblijvende belangstelling.

Tusschen cursus en conferentie heeft van den aanvang af dit onderscheid bestaan, dat bij de eerste de nadruk viel op het cultureele, bij de tweede op het geestelijke. Deze onderscheiding is echter in den loop der 15 jaren, dat dit werk thans bestaat, grootendeels vervaagd. Bij beide staat thans wel het geestelijke op den voorgrond.

Het geestelijk karakter van het Witteveenwerk is in het bijzonder, wat men in het Duitsch noemt, „Seelsorgerisch.” Het gaat erom, niet alleen door lezingen, maar ook en vooral door den onderlingen omgang, zielen dichter bij God te brengen.

Bestaat aan zulk werk behoefte? Natuurlijk is er, zoolang de menschheid door de zonde in een verstoorde verhouding tot God heeft gestaan, behoefte aan alles, wat dwalende menschen kan wijzen op Hem, die het verbroken contact met God heeft hersteld.

Maar de vraag mag toch worden gesteld, of er in onzen tijd met zijn zoo sterk gedifferentieerden kerkelijken arbeid nog behoefte bestaat aan conferenties met zulk een speciaal doel.

Het Witteveen-werk is ontstaan in de jaren, onmiddellijk na den grooten oorlog, toen velen in verbijstering geen richting en doel voor hun leven konden vinden. Toen zijn in de sedert eenige jaren leegstaande gebouwen van de Witteveen-Vereeniging de conferenties aangevangen, welke in de jaren, die volgden, vele zoekenden den weg hebben gewezen naar Hem, die alleen op hun vragen het antwoord heeft.

Toch is de vraag gewettigd, of hier niet een particuliere vereeniging het werk doet, dat feitelijk door de gemeente van Christus moet worden gedaan.

Op deze vraag werd eenigen tijd geleden in een artikel dit antwoord gegeven:

„Ongetwijfeld is er veel werk bij, dat door de kerken gedaan kon en moest worden; en misschien op den duur ook wel gedaan zal worden, omdat overal dezelfde nood zal nijpen. Maar dan blijft er toch altijd nog iets over. Er zijn buitenkerkelijke menschen, die los en zelfs wars van de kerk zijn geraakt, en die toch ook een ziel hebben. Zij mogen niet stuurloos blijven ronddolen, en zulke vrije kringen als die van Ermelo kunnen ze wellicht iets gemakkelijker bereiken . . .

„En dan, wat nog belangrijker is, wij zijn in Ermelo „interecclesiaal”; ge treft er steeds leden van verschillende kerken aan. Dat is al mede één van de aantrekkelijkheden van dit werk. Is het niet broodnodig, dat de Christenen van verschillende kerkelijke kleur elkander ontmoeten en de hand reiken? Er is toch iets „Hoogers dan de Kerk”, en wij doen onze Kerk geen afbreuk, maar juist den meest gewichtigen dienst, wanneer wij daarop den nadruk leggen. Alles wat mee kan werken, dat de verschillende kerken elkaar beter gaan verstaan, is in deze tijden van onschatbare waarde. En als de Ermelo-kring daar ook in bescheiden mate iets toe mag bijdragen, dan is zijn bestaanrecht bewezen.”

De Witteveen-vereeniging wil niet een aparte kerk

INDRUKKEN

VAN DEN HOOFDREDACTEUR

EEN GOEDE HERDER?

WE HEBBEN DE LAATSTE JAREN TELKENS berichten ontvangen over het Zendingswerk in Roemenië. De gewezen Engelsche consul M. G. Holban, woonachtig in Boekarest, heeft onze harten verblijd door zijn mededeelingen over de verbreiding van het Evangelie aldaar en in vele steden en dorpen van Roemenië. Honderden zijn tot het geloof gekomen, en de harten der jong-bekeerden gaan uit naar de kennis der waarheid.

Zooveel te meer doet het ons leed, in een Engelsch blad te lezen, dat er thans een man is opgestaan, Petrache Lupu, (uiterst links op onze illustratie,) die voorgeeft, Goddelijk te zijn geïnspireerd. Terwijl hij bij zijn schapen was, zoo zegt de Roemeensche schaapherder, gaf God hem een openbaring. Hij beweert, dat de Geest hem waarschuwde, niet langer booze wegen te bewandelen, maar de kerk te bezoeken, en zijn medemenschen in dezelfde paden te leiden. Van heel

Roemenië stroomen nu de scharen toe om hem te hooren. — Inzooover hier over bekeering tot de menschen wordt gesproken, kunnen wij ons verblijden. Maar het is smartelijk op te merken, hoe telkens de valsche herder beslag tracht te leggen op de scharen, als het woord en de Persoon van den Goeden Herder gewetens en harten treft.

HET OPEN RAAM

50)

DOOR W. LAATSMAN

Zij stonden nu op het schommelende motorbootje en schudden de hand van den zeeofficier.

„Mijnheer Van Loon,” zei de officier, „ik ... heb ... uw broer heel goed gekend, te Nieuwediep, bij de marine. Ik was zijn vriend. Het doet mij genoegen u alhier te mogen begroeten. Ik denk nog dikwijls aan uw broer en ik sprak nog met hem vlak voor zijn laatste opstijging, de noodlottige ...

„Dat gesprek was ... voor mij ... een ... lichtstraal in het leven, mijnheer. Ik was geslagen, had het ideaal verloren, de hoop op alles, wat het leven mij eenmaal had beloofd. Mijn betrekking was een last geworden. Maar uw broer sprak mij moed in, wees mij op den vliegdiens, waarin nog gelegenheid was tot ontplooiing, maar bovenal — wees hij mij op God.”

De jonge man zweeg even, scheen na te denken, terwijl zijn open oogen den horizon afzochten, en toen...: „Op God ... en op Indië. Dat was voor Jan onafscheidbaar verbonden. Een uur na dit gesprek viel hij. En ik ging naar Indië ... met God ...”

„Heerlijk dat te hooren,” zei Michiel.

„Het is goed, dat gij komt!” vervolgde de officier, schijnbaar niet lettend op dit gezegde van Michiel van Loon. „Indië is rijp. Het hangt er nu maar van af, wie de vrucht zal plukken: God of Satan, het leven of de wanhoop. O, ik weet,” vervolgde de officier, „er zijn nog te weinig vliegers, die dat begrijpen, die zien enkel het stoffelijke erin, het sensationeele, maar reeds enkelen onder ons gaan dieper en hooger zien. Er moeten meer Christelijke jongelui in onze rangen komen, jongelieden, die kunnen getuigen van Gods verlossingswerk, die bidden kunnen.”

Toen legde Michiel de hand op de gouden epaulet van den luitenant, die zoo peinzend vóór hem stond. Hij wees met zijn linkerhand op het dobberende vliegtuig met zijn roode kruisen op vleugelvlak en zijwanden en zei: „Dát heeft Indië noodig! Denk maar aan je eigen leven, mijnheer!”

Dien avond, in het hotel, zei Michiel tot Annie: „De ramen gaan open, Annie.

„Dat oude mannetje in Batavia, Soëdjah met zijn wit kruis, die officier hier in Soerabaja ... Gods licht breekt door, Annie! Er is dus een raam open, kindlief!”

XXXV. „DE BAAN IS VRIJ ...”

Te Makassar heerschte de malaria in epidemischen vorm. Men vertelde, dat in de binnenlanden de dysenterie woedde tusschen de inboorlingen, dat er hongersnood rondwaarde in de dorpen en vlekken. Onder de Europeanen zelf was een algemeene depressie merkbaar te lezen op de toch reeds zorgvolle aangezichten. Vele jongelieden liepen werkloos rond, oud-employe's van de olie-concessies, theeplantages, suikerfabrieken, zij schoolden samen in een of ander goedkoop hotelletje aan den rand van de kampong, en leefden er een armzalig bestaan. Velen vloekten God, Dien zij niet hadden gediend, maar nu opeens de schuld gaven van al hun verdriet en ellende. Eenigen bespotten den dwaas, die daar aan wal stapte, uit zijn vliegtuig, dat nota bene het kruisteecken droeg op zijvlak en vleugel. Eenige van deze jongelui wisten door te dringen tot Michiel en vroegen hem op den man af, of dat „mecaniekje” de crisis wilde verslaan.

„Neen,” zei Michiel ernstig, „het sloeg enkel de ramen stuk, liet een stukje nieuwen horizon zien, de frissche lucht van een nieuw ideaal binnenstromen in je vaderlandsch huis.”

„Daar eet je niet van,” antwoordde hem toen een jonge kerel, die er ziekelijk en hongerig uitzag.

„Neen,” zei Michiel, „maar je lééft ervan.”

Dat begreep de jongeling niet en hij keek verbaasd op, zoodat Michiel doorging en vervolgde:

„Om te kunnen eten, moet je eerst leven. Leven, zooals een schepsel Gods leven moet, dat is in de nabijheid van God. Jullie willen werk hebben om te gelooven, maar je moet werken uit het geloof. Dan heft de crisis zichzelf op.”

Zij begrepen het niet, deze arme kerels, en gingen heen. Maar zij dwaalden dag aan dag om de vlieghaven rond, waar het missievliegtuig lag te dobberen op de blauwgroene golven.

Michiel richtte de basis van het werk op. Het technische alleen, het geestelijke liet hij over aan de Zendingsorganisaties.

Toen, op zekeren dag, steeg het toestel op, naar het binnenland, om ver achter het oerwoud neer te dalen op stroomen en meren . . .

Dienzelfden avond, even na zonsondergang, werd Annie plotseling ziek. De koorts steeg onrustwekkend snel en de inmiddels geroepen arts constateerde dysenterie. Het was een hevige acute aanval van amoebendysenterie, de zoo gevaarlijke tropenziekte, die op dat oogenblik in heel 't Makassargebied heerschte. Michiel stond als lamgestagen voor het ziekbed van zijn jonge vrouw. Door de pendapodeuren heen zag hij de open zee van Straat Makassar, waar de groote schepen van de K.P.M. lagen te wiegelen op de golven onder een tropischen sterrenhemel. Van zijn standplaats uit kon hij de kleine vlieghaven zien, waar het vliegtuig van zijn missie-afdeeling was opgevlogen, en dat nu reeds ver weg in de binnenlanden was neergedaald op een rivier of meer. Maar dan dwaalden zijn gedachten en oogen weer terug naar het blanke muskietenscherm, waarachter, op de breede kussens, zijn lieve Annie lag te worstelen met het leven. Dat was de vrouw, die hem steeds had bijgestaan in het leven, die bij hem had opgewekt, door woord en daad, dat groote geloof in God, die hem Gods wegen had getoond, die hij zoekend en strijdend wandelen moest.

Strijdend. Ja, dat was het voor hem geworden. Ook nu weer, nu de ziekte was binnengeslopen in zijn leven en dreigend de klauwen uitsloeg aan zijn liefste. En nu stond hij hier zoo alleen in dat verre, vreemde land.

Doorman was ook heengegaan, kwam over enkele dagen pas terug, die zat nu in Maros, bij zijn vrienden.

Michiel boog het hoofd en vouwde de handen. Hij wilde bidden, maar hij kon niet, hij kon de woorden niet vinden. Het was zeer stil om hem heen, hij hoorde zelfs het tikken van zijn horloge en het zware hijgen van zijn Annie, die af en toe, in koortsig ijlen, zich om wierp op de kussens.

Zacht sloop Soïdjah de kamer binnen; hij droeg in zijn armen een tuil geurige bloemen en legde die zwijgend neer aan het voeteneinde van het bed.

Nog steeds zocht Michiel met gevouwen handen en gesloten oogen naar de woorden van zijn gebed. Moegestreden sloeg hij eindelijk de oogleden op en zag Soïdjah zitten op het matje bij de deur.

„Soïdjah,” zei hij, „wanneer komt de dokter weer terug?”

„Vanavond nog, mijnheer,” antwoordde deze, „hij zal zoo wel hier zijn. Mijnheer moet bidden,” ging het Javaantje voort, „ook als het niet kan . . .”

Toen op eenmaal zag hij weer dat groote medelijden glinsteren in de donkere oogen van Soïdjah. Zoo moesten de heidenen, daar ginds in de oerwouden, opblikken naar den hemel, als hun zielen in de donkerte van hun nood en smart zochten naar troost en hulp. Op eenmaal scheen het Michiel toe of de zwakte week uit zijn hart, of de woorden als water weer opborrelden in zijn ziel.

„Soïdjah,” zei hij, „kom hier, wij willen samen bidden tot God. Nu kan ik.”

Zij knielden, en zoo, knielende zij aan zij, vond de dokter hen.

Zij stonden nu op de buitengalerij, Michiel en de dokter.

„Ik heb er een zwaar hoofd in,” zei de laatste. „De darmwand is hevig aangetast, als er nu maar geen complicaties komen, een doorbraak bij voorbeeld, dan is er nog hoop; anders . . .

„Ik zal morgen een seruminspuiting toedienen,” vervolgde hij. „Tot ziens!”

Michiel trad toen de binnengalerij door de kamer in.

Bij het matte schijnsel van de lamp zag hij het vermagerde gezichtje van Annie liggen in de kussens. Op tafel lag het Bijbeltje, het geschenk van Joop Volkers aan zijn zuster. Hij sloeg het open en las op het titelblad: „Mijn genade is u genoeg.”

„Gods wegen zijn wonderlijk,” mompelde hij; „zou dit toch ook genade wezen?”

(Slot volgt)

In 1867 drongen Britsche troepen door tot in het hartje van Abessinië. Onze afbeelding laat den moeilijken weg zien, die daarbij gevolgd moest worden. Olifanten werden gebruikt om de kanonnen op hun sterke ruggen te dragen.

HET OPEN RAAM

(Slor.)

DOOR W. LAATSMAN

Dien nacht begon de crisis reeds.

Uur aan uur worstelde Michiel om het leven van zijn vrouw. Het scheen hem toe of God naast hem stond en telkens opnieuw zijn arm en hand ondersteunde om het juiste te doen dat noodig was. Uit zijn hart klommen de gebeden als stijgende rookkolommen op en meer dan ooit was de strijdersgeest over hem wakker geworden.

De zieke lag totaal weerloos en bewusteloos in de kussens. Zij bemerkte niet hoe alles om haar heen vocht om het leven. De dokter, een ongeloovig man, die den dag te voren in de societeit bij zijn borreltje nog had gelachen om die dwazen uit Holland, die met hun vliegende zending Celebes wilden bekeeren, week niet van het ziekbed. Telkens opnieuw dwaalden zijn oogen af naar den man, die naast hem stond.

Eindelijk rees de zon op boven de verre bergen.

Annie lag nu rustig en sliep. De dokter voelde den puls, hij zag er zeer vermoeid uit en zijn oogleden trilden van inspanning.

„En . . . ?” vroeg Michiel.

„Nu is er hoop,” antwoordde de dokter. „Laat haar rusten.”

Langzamerhand keerde de gezondheid weder. Het was nu de eerste dag, dat Annie weer op de buitengalerij op den ligstoel lag. Michiel zat wat verderop en was in een druk gesprek gewikkeld met den dokter.

„'t Is een vreeselijke geesel voor heel Indië,” hoorde zij hem zeggen tot haar man. „Jaarlijks sterven duizenden aan deze ziekte. Wij hebben geen artsen genoeg, daar ginds in de binnenlanden woont er geen één.”

Op dat oogenblik kwam Doorman de galerij op. Hij kwam juist terug uit Maros en het eerste dat hij vroeg was: „Hoe is het, amice?”

„Daar,” zei hij en wees op Annie.

Doorman liep op haar toe en stak haar de hand toe.

„God zij geprezen,” zei hij, en toen: „ik moet hedenavond weer naar Batavia terug, om de V XX reisklaar te maken. Ik ben zoo blij, dat je weer behouden zult mee kunnen gaan.”

Hij had niet bemerkt, dat Michiel nu naast hem stond; deze legde de hand op zijn schouder en zei: „Doorman, laten we spoedig gaan. Holland moet wakker gemaakt worden, spoedig en snel, dat heeft dit ziekbed mij geleerd.”

Toen bukte hij zich en kuste Annie op het voorhoofd: „Mijn doorstane angst en iederen dag hier de angst van duizenden,” fluisterde hij in haar oor, „en die armen leerden niet bidden . . .”

Tien dagen later stapte hij met Annie op een K.P.M.-motorschip en voer terug naar Batavia. Hier wachtte Doorman hen weder op met de V XX om de terugreis naar Nederland te aanvaarden. Dienzelfden dag nog vloog men over de zee op Palembang aan en passeerde men de Zuidpunt van Sumatra. Stormen woedden hier in volle kracht en hooger en hooger steeg de V XX tot boven de wolken, meer dan 6000 voet hoog. Regen sloeg tegen de ruiten; stormvlagen wrongen aan het vliegtuig in een wilde zucht om de stangen te breken en de vleugels te knakken.

Door de voorruit heen keek Michiel vragend naar Doorman, die met den rug naar hem toezat en geen

acht sloeg op den angst van zijn passagiers. Langzaam, maar zeker, draaide hij de tapkranen aan, regelde den benzinetoevoer en zocht hij den horizon af.

Dansend en trillend joeg de V XX over en door de stormen heen. Toen, opeens, veranderde heel de scène van vorm en omgeving. Het was, of de V XX door het plafond van den storm was heengebroken en nu in de reine lucht zweefde, met een zee van wolken onder zich. En daar verder onder, heel diep onder die wolken, moest de aarde liggen . . .

Zoo vloog men verder op den evenaar aan, dien men tegen den avond passeerde op 6000 voet hoogte. Nu lag de aarde weer breed en in het zonlicht badend onder hun snellende vleugels.

Pekanbaroe . . . Medan . . . Alor—Star . . . de golf van Siam . . . Bangkok . . .

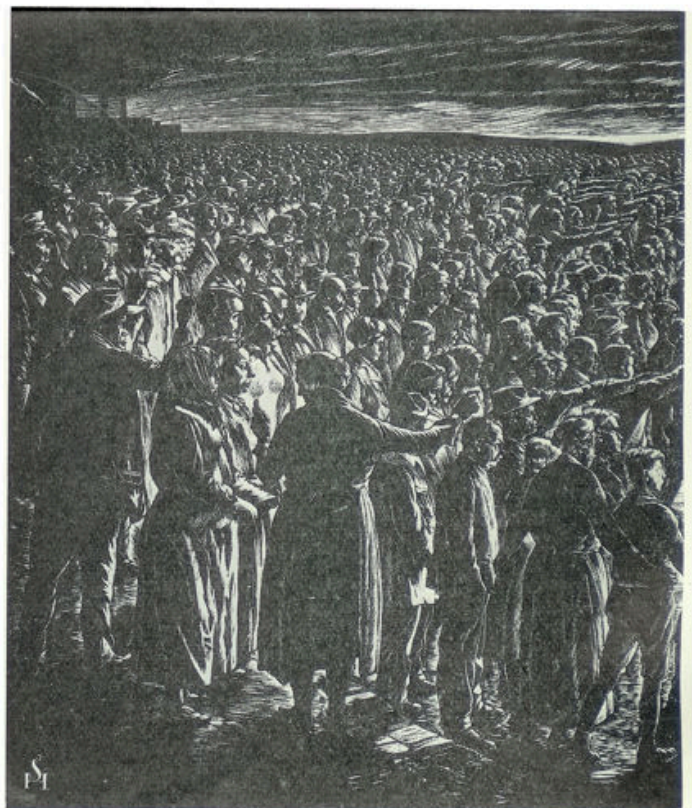
Steeds verder, dag aan dag vloog de V XX op het vaderland aan.

Rangoon — de bergen van Birma, waarover men heenschoot op 10.000 voet hoogte . . . Bishmuloke, het draadloos station, de kust van Tenasserin, de stad Amherst, de Salveen rivier, heel die glorievolle baan waarop reeds jaren lang die moderne vliegende Hollanders voortsnelen in wilde vaart.

Zoo ging het door over Calcutta heen en Perzië. Athene, Rome, Marseille, op Rotterdam en Schiphol aan. Zeven dagen lang.

Over die lange, vrije baan, over al die gesloten muren heen, de huizen met hun donkere dakramen, naar dat ééne open raam, waarachter heel een volk uitkeek, verlangend en hopen, naar dien verren horizon, waar als een stip de V XX lag te schitteren en te denderen.

Michiel voelde dat alles diep, en Annie ook, vooral

De groote massa betuigt haar trouw en verknochtheid aan regeering en vaderland.

als zij zoo naast hem zat met haar hand in de zijne, terwijl haar blikken ver peinzend over de wolken heengingen.

Tot op dien dag, dat zij in de verte de stad Amsterdam zagen opgroeien voor hun oogen uit den helderen horizon op.

Amsterdam, het hart van Holland, het hart met zijn zonde en ellende, zijn armoe, zijn strijd, maar ook met zijn geestdrift en zijn hoop...

De stad van Michiel...

Hij keek er op neer met een traan van vreugde in het oog. Onder hen lagen de grachtengordels, de Westertoren, de breede havens en golvende wateren en verder op Schiphol met zijn helwit blinkend platform...

Halve kracht motoren...

Rollende wielen over grasveld en cement...

Een zwaai... een zwenking... een daverend hoezee!!

't Wilhelmus...

De droom, neen de werkelijkheid, waar de voeten weer op uitstijgen en die zij betreden...

't Lag als een mist om de oogen van Michiel. Hij zag alles... en toch...

Dat was de oude heer Volkert, dat was de minister... een officier... Roel Franken...

Hij greep de toegestoken handen en drukte hen. Toen op eenmaal scheen de mist te wijken voor zijn oogen. In het opengeschoven raam van het restaurant zag hij zijn vader staan, oud en gebogen, met een glans op het rimpelig gelaat. Hij vergat alles om zich heen, het Wilhelmus, dat als een golf steeg en vloeiende over het veld... de praal van uniformen, de glorie van kransen en bloemen

Met één ruk liep hij op het raam toe en sprong over de vensterbank heen in de armen van den ouden man...

„Vader,” zei hij, „vader, de baan is vrij. De ramen staan open en het licht van Christus valt er-reeds doorheen.”

En vader Van Loon antwoordde met een paar versregels:

„Hoor des Heilands vriendlijk nooden:
Wilt gij tot Mijn akker gaan?
D' oogst is rijp en beidt den maaier,
Op zijn sikkels wacht het graan.
Luid en dringend roept de Meester,
En een vorst'lijk loon schenkt Hij.
O, wie hoort Hem en zegt dankbaar:
„Heer, hier ben ik, zend ook mij!”

DE VRIEND DER GEZONDHEID

Kunstmatige voedselpreparaten. — De bekende *Dr Liek* schreef hieromtrent onlangs: „Ik houd deze geheele kunstmatige voedingsmiddelenfabricatie, inclusief de specifieke zuwvoedingsmiddelen, vooreen medisch niet te rechtvaardigen dwaalweg. Wat op veld en akker groeit, wat de natuur ons biedt, komt mij duizendmaal beter en geneeskrachtiger voor dan alles, wat de chemische retorten en ketels tezamen brouwen. Ik ben ouderwetsch genoeg om een glas melk of room, een versch ei, groenten en rijpe vruchten voor doelmatiger en voedzamer te houden dan alle kunstmatige wondermiddelen met en zonder vitamines, die nu dag in dag uit met zooveel reclame worden aangeboden. Geheel afgezien van den hoogen prijs, die voor deze preparaten wordt verlangd.”

Hiermede zijn wij 't eens, vooral wat het gebruik dezer middelen door gezonde menschen betreft. In ziektegevallen, waar door gebrek aan eetlust, tegenzin tegen spijsen of zwakte der spijsverteringsorganen de voedingstoestand veel te wenschen overlaat, kan het daarentegen van nut zijn, tijdelijk tot het een of andere goede voedselpreparaat de toevlucht te nemen.

632

Graaf Von Zinzendorf

TWEE EEUWEN HERDENKING DER SURINAME-ZENDING

1735 — 1935

IN HET ZENDINGSWERK VAN DE BROEDERGEMEENTE te Zeist ligt iets tragisch en iets heldhaftigs. Het tragische is wel, wanneer men bedenkt, hoe juist de Zending van de Herrnhutters van aanvang af tot op heden toe een altijd durende worsteling is geweest met zorgen en nooden, met gevaren en het brengen van tientallen, ja honderden offers.

Het is zoo juist, wat oud-gouverneur Baron van Heemstra op het feestsamenzijn zeide, dat nu nog, heden ten dage, de zendelingen van de Broedergemeente soms verstoken zijn van de allereerste levensbehoefden. En ook hij noemde de geschiedenis van het genootschap een constante worsteling van menschen, die in den dienst van hun Heer en Heiland voor volle honderd procent den goeden strijd strijden.

Maar daarnaast ligt ook dat heldhaftige. Niet in macht, maar juist in de zwakheid; niet in een overstelpenden aanloop van kracht, maar in dat rustig en eenvoudig voortgaan.

Rust en eenvoud, dat was ook de eerste indruk, dien men kreeg bij het binnentreden van het hagelwitte kerkje te Zeist, op den dag van de feestviering.

Tegen den achterwand stonden groote vazen met dahlia's en hingen de franjes klimop. Groote kleurrijke vlekken op een smetteloos wand. Eenvoud. Maar nooit kon men meer liefde bespeuren in de rangschikking van eenige versiering dan juist hier. Boven het geroezemoes der honderden feestgangers gaf het meteen: rust.

Rust en eenvoud waren het kenmerk ook van heel de feestviering. Buitenstaanders zouden het niet begrepen